

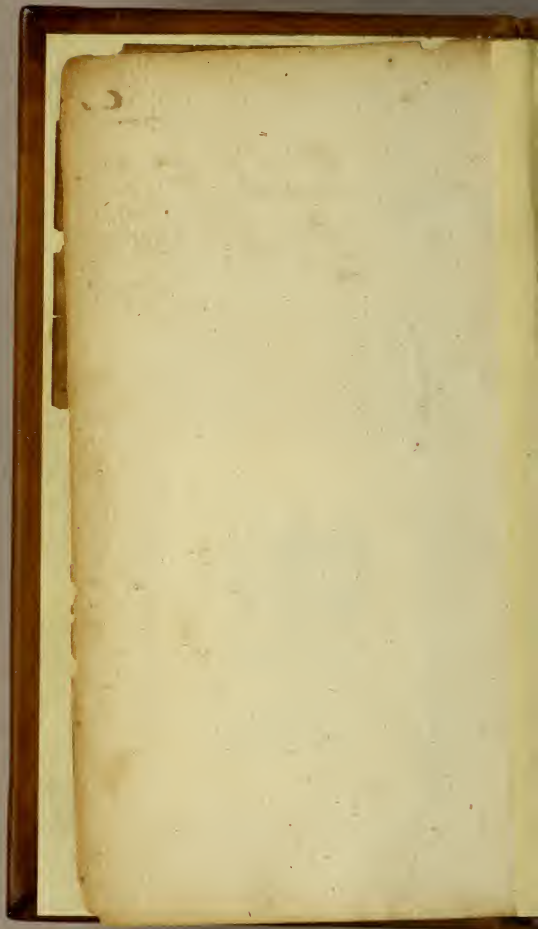
5 Daniel Ferguson's
... Γεωγραφία -
Κοσμογραφία, και Τοπογραφία

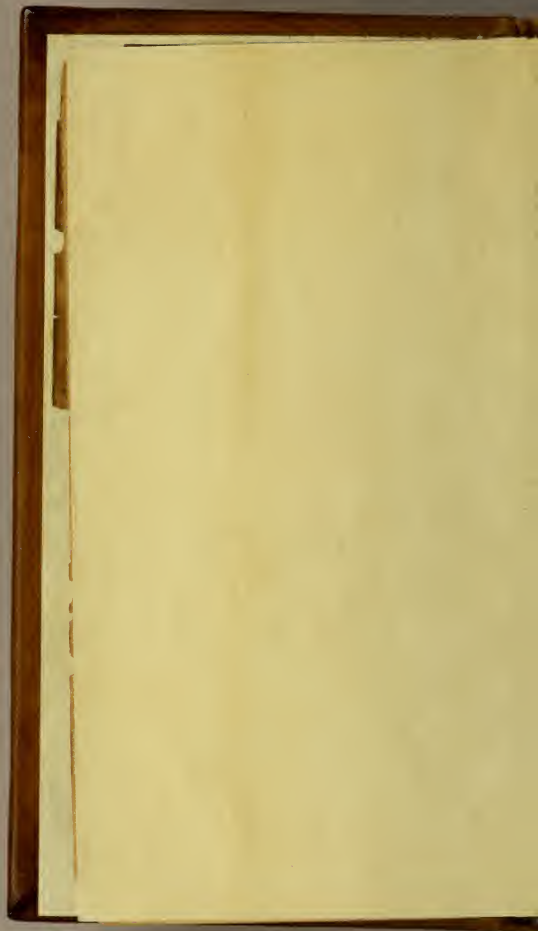
John Carter Brown
Library
Brown University

120

E. Lib. P. Cotton
9th Mo. 1745
21

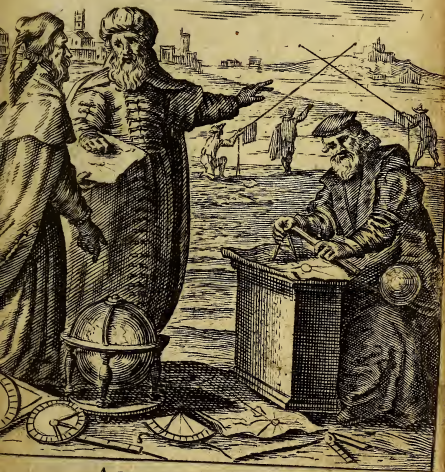

Ozacon

PHILIPPI CLVERII
INTRODVCTIONIS

in
Vniuersam GEOGRAPHIAM
tam Veterem quam Novam Libri VI
Tabulis æneis illustrati.

Accessit P. BERTII Breuiarium
Orbis Terrarum.

AMSTELODAMI,
Ex Officina Elzeviriana. A^o 1672.

SERIES CAPITUM
 Singulorum Librorum Introdu-
 ctionis Geographicae
 PHIL. CLUVERII.

L I B E R I.

CAP.	PAG.
I. Q uid Geographia, & quid Globus seu Orbis terra.	I
II. De Globi partibus & Circulis.	2
III. De quatuor majoribus Circulis.	4
IV. De quatuor minoribus Circulis.	9
V. De Zonis.	10
VI. De Parallelis & Climatibus.	12
VII. De Globi in partes CCCLX sectione, item de ambitu terra, & longitudine ac latitudine ejus.	18
VIII. De quatuor Mundi Regionibus, & de Ventis.	20
IX. De locorum mensuris.	22
X. De Oceano ejusque partibus.	24
XI. De magnis sinibus Oceani.	26
XII. De Mari Interno.	27
XIII. De Navigatione Oceani.	30
XIV. Summa totius orbis divisio.	32

L I B E R II.

I. Summa Europae descriptio.	36
II. De Hispania.	37
* 2.	III. Di---

S E R I E S

III.	<i>Divisio Hispania Veteris.</i>	40
IV.	<i>De Nobilioribus Hispania fluvii, & Urbibus olim claris.</i>	41
V.	<i>De incolis Hispania, ac recentiori ejus divisione.</i>	42
VI.	<i>De Urbibus, Portubus, & Academiis hodie claris.</i>	47
VII.	<i>De Insulis ad Hispaniam.</i>	49
VIII.	<i>De Gallia.</i>	50
IX.	<i>De Gallia Braccata, quae & Narbonensis provincia.</i>	52
X.	<i>De Gallia Comata, ac prima ejus parte Aquitania.</i>	53
XI.	<i>De Gallia Celtica, seu Lugdunensi.</i>	55
XII.	<i>De Gallia Belgica; item Fluminibus universa Gallia Transalpina.</i>	56
XIII.	<i>De incolis Gallia, ac posteriori ejus divisione.</i>	60
XIV.	<i>De recentiore Gallia, ejusque in varias Provincias divisione.</i>	64
XV.	<i>De Urbibus Gallia celebribus, Academicisque illustribus.</i>	66
XVI.	<i>De Sabaudia, ac Burgundia Comitatu.</i>	68
XVII.	<i>De Helvetiis & Vallefiis.</i>	69
XVIII.	<i>De Hodierna Belgica, sive de Inferiore nunc Germania.</i>	72
XIX.	<i>De praecipuis inferioris Germania Urbibus.</i>	76
XX.	<i>De Britannicis Insulis.</i>	81

C A P I T U M.

XXI.	<i>Divisio Veteris Britannia, item de fluviis & opidis.</i>	83
XXII.	<i>De Incolis Britannia.</i>	85
XXIII.	<i>De Anglia.</i>	88
XXIV.	<i>De Scotia.</i>	90
XXV.	<i>De Hibernia.</i>	92

L I B E R III.

I.	<i>De veteri Germania.</i>	93
II.	<i>Divisio Veteris Germania, ac primum de Vindilis & Ingevonibus.</i>	96
III.	<i>De Istavonibus, Hermionibus atque Bastarnis, item Suevia, & Veterum Germanorum habitationibus.</i>	99
IV.	<i>De Vindelicia & Norico.</i>	105
V.	<i>De fluviis, silvis ac montibus Germania.</i>	108
VI.	<i>De Incolis Germania.</i>	108
VII.	<i>Quota pars Germania subjecta fuerit Imperio Romano.</i>	110
VIII.	<i>De variis Germania Regnis, ac novissima ejus divisione.</i>	112
IX.	<i>De Imperii Germanici provinciis citra Rhenum in Gallico solo sitis.</i>	114
X.	<i>Suevia, Franconia, Palatinatus Rheni.</i>	117
XI.	<i>Palatinatus Superior, Bavaria, Salisburgiensis Archiepiscopus, Tirolis Comitatus.</i>	119
XII.	<i>Croatia, Vinidorum Marchia, Carniola,</i>	

S E R I E S

- riola , Carinthia , Stiria & Austria.*
121
- XIII. *Boiohemia, Moravia, Silesia, Lusatia.*
123
- XIV. *Marchia Brandeburgensis, Pomerania,
Meckeloburgium, Holsatia.* 126
- XV. *Luneburgiensis Ducatus , Bremensis
Archiepiscopus , Frisia Orientalis , West-
falia , Clivia & Montanus Ducatus.*
128
- XVI. *Hassia , Wetteravia , Buchovia , Thu-
ringia.* 131
- XVII. *Misnia , Saxonia , Brunsvicensis Du-
catus.* 132
- XVIII. *De Archiepiscopatibus & Academiis
Germania.* 134
- XIX. *Dania Regnum.* 135
- XX. *Norvagia , Finnomarchia , Islandia ,
Groenlandia, Frieslandia.* 136
- XXI. *Suedia , Botnia , Scrickfinnia , Lappia,
Finnia.* 139
- XXII. *De Italia & variis ejus nominibus.*
141
- XXIII. *De Divisione veteris Italia.* 143
- XXIV. *Ligures , Taurini , Cottii & Ideonni
Regna ; Salassi , Lepontii , Euganei , Rheti,
Veneti, Carni, Histri.* 145
- XXV. *De Gallis Cisalpinis.* 148
- XXVI. *Etruria & Umbria.* 150
- XXVII. *De Sabinis & Latio.* 152

C A P I T U M.

XXVIII.	<i>Picentes, Vestini, Marrucini, Peliceni, Marfi, Frentani, Samnites, Hirpini.</i>	155
XXIX.	<i>De Campania & Picentinis, Apulia, Calabria.</i>	156
XXX.	<i>De Lucanis, Brutiis & Magna Gracia.</i>	160
XXXI.	<i>De Fluvii Italia.</i>	161
XXXII.	<i>De Montibus Italia.</i>	162
XXXIII.	<i>De variis Italia incolis.</i>	164
XXXIV.	<i>De novissima Italia divisione.</i>	166
XXXV.	<i>Histria, Forum Iulium, Marchia Tarvisiana, Grifones, Helvetiorum stipendiarii, & Pedemontium.</i>	168
XXXVI.	<i>Lombardia, & Genuensis ager.</i>	171
XXXVII.	<i>Tuscia, Romaniola, Marchia Anconitana, Romanus ager & Ducatus Spoletanus.</i>	173
XXXVIII.	<i>De Regno Neapolitano.</i>	176
XXXIX.	<i>De Urbibus Regni Neapolitani.</i>	178
XL.	<i>De Episcopatibus Italia, Academicis, & urbium clarissimarum Epithetis.</i>	179
XLI.	<i>De Sicilia.</i>	181
XLII.	<i>De incolis Sicilia & nova ejus descriptione.</i>	184
XLIII.	<i>De Sardinia & Corsica.</i>	186

S E R I E S

L I B E R I V.

I.	<i>De Pannonia.</i>	188
II.	<i>De incolis Pannoniarum & de Regno Hungaria.</i>	190
III.	<i>De Sclavonia & Bosnia.</i>	192
IV.	<i>De Illyrico.</i>	193
V.	<i>De incolis Illyrici, & nova ejus descriptione.</i>	195
VI.	<i>De Gracia, & summa ejus divisione.</i>	196
VII.	<i>De Epiro & Peloponneso.</i>	198
VIII.	<i>De Hellade, seu Gracia proprie dicta, & Thessalia.</i>	199
IX.	<i>De Macedonia.</i>	202
X.	<i>De Fluviis, Montibus ac Insulis Gracia adjacentibus.</i>	204
XI.	<i>De incolis Gracia & nova ejus descriptione.</i>	206
XII.	<i>De Creta Insula.</i>	207
XIII.	<i>De Thracia.</i>	209
XIV.	<i>De Urbibus veteris Thracia, Fluviis ac Montibus.</i>	211
XV.	<i>De incolis Thracia & urbibus nunc claris: item de Patriarchia Græcanica religionis.</i>	212
XVI.	<i>De Mœsia.</i>	214
XVII.	<i>Summa universæ Scythia descriptio. Item de veteri Scythia Europæ.</i>	217
	XVIII. <i>De</i>	

C A P I T U M.

XVIII. De Dacia.	219
XIX. Transsilvania, Valachia & Moldavia descriptio.	221
XX. Tattaria minor; ubi Taurica Chersonesus.	222
XXI. Sarmatia Europaea.	224
XXII. De incolis Sarmatia, fluviis ac montibus: item de Hyperboreis.	225
XXIII. De Polonia regno Provinciisque ei subiectis.	227
XXIV. Polonia proprie dicta.	229
XXV. Lituania, Russia & Podolia.	230
XXVI. Volinia, Podelassia, Masovia, Livonia, Samogitia.	233
XXVII. De Borussia & Cassubia: item de Episcopatibus & Academiis regni Polonici.	236
XXVIII. Moscovia sive Russia Alba Ducatus Magnus.	237

L I B E R V.

Summa Asia descriptio.	239
I. Scythia Asiatica & Sarmatia Asiatica; item Serica & Sogdiana.	241
II. Summa Tattaria descriptio.	244
V. Tattaria deserta, Zagataia & Turkestan.	245
Cataini Magni Chani Imperium; item Tattaria vetus.	247
VI. De	

S E R I E S

- VI. De Sinarum regione sive China. 249
 VII. De India Veteri. 252
 VIII. Summa India nova descriptio. 254
 IX. Cambaia, Narsinga, Malabar, Orixæ. 256
 X. Bengala, Pegu, Sian, Camboia, India
 Septentrionalis. 258
 XI. Insula in Indico mari. 259
 XII. De Persarum imperio. 260
 XIII. Gedrosia, Carmania, Drangiana,
 Arachosia, Paropamisus, Bactriana, Mar-
 giana, Hyrcania, Aria, Parthia. 261
 XIV. Persis, Susiana, Assyria, Media. 264
 XV. De varia imperii Asiatici mutatione,
 nova Sophorum regni descriptione, item de re-
 gno Ormuz. 265
 XVI. De reliquis veteris Asia regionibus,
 quas nunc Turcarum Imperator obtinet: &
 speciatim de Albania, Iberia, Colchide &
 Armenia. 267
 XVII. Cappadocia, Galatia, Pontus, Bitby-
 nia. 270
 XVIII. Asia Minor sive proprie dicta. 272
 XIX. Lycia, Pamphylia & Cilicia. 275
 XX. Summa Syria descriptio: item Palesti-
 na: sub qua Idumæa & Iudæa. 277
 XXI. Samaria, Galilæa, Phœnice & Liba-
 nus. 281
 XXII. Antiochene, Comagene & Cœlesyria. 283
 XXIII. Me-

C A P I T U M.

XXIII. Mesopotamia & Babylonia.	285
XXIV. Arabia.	288
XXV. De Turcico imperio, urbibusque sub eo claris.	290
XXVI. Cyprus & Rhodus.	292

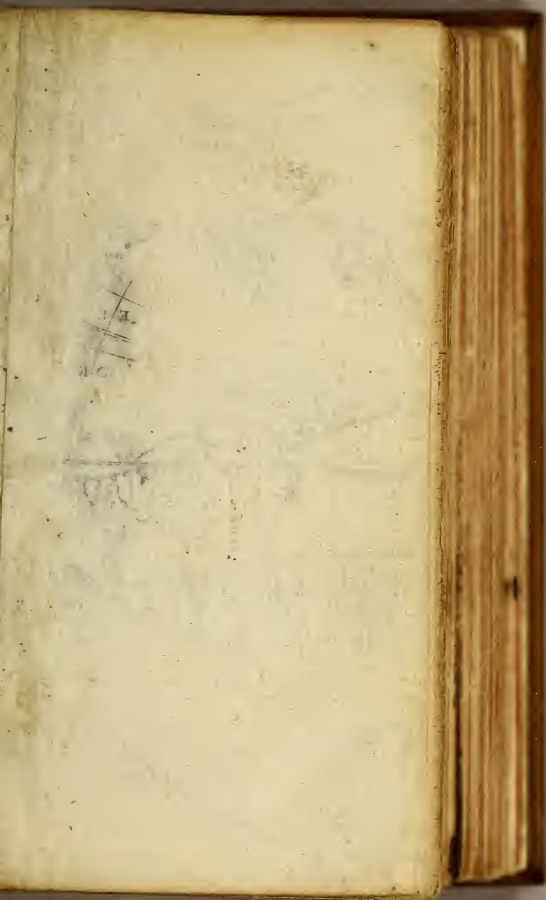
L I B E R V I.

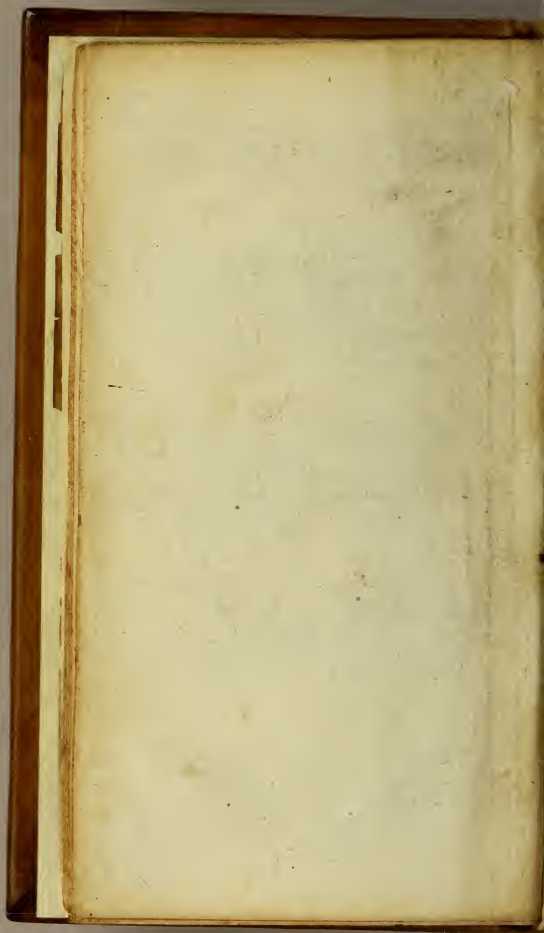
Summa Africa descriptio.	295
I. Ægyptus.	296
II. De incolis Ægypti ac Nilo flumine. item de Libya exteriore.	298
V. Cyrenaica, Africa Minor, Libya deser- ta, Troglodyta & Garamantes.	300
Numidia & Mauritania.	303
I. Getuli, Atlas Mons, Libya interior & Æthiopia.	305
II. De incolis universa Africa novaque ejus descriptione: ac primum de Ægypto.	307
III. Barbaria.	309
X. Biledulgerit, Sarra desertum, Nigrita, Abissini.	311
Æthiopia exterior; item insula Africa adjacentes.	314
I. Summa America descriptio.	316
II. America Septentrionalis sive Mexica- na.	320
III. Florida, Nova Granata, California, Nova Hispania.	322
XIV. Ame-	

SERIES CAPIT.

XIV.	<i>America Meridionalis, seu Peruviana.</i>	324
XV.	<i>De Insulis Novi Orbis.</i>	327
XVI.	<i>Magellanica.</i>	328

PHILIPPI CLUVERII
INTRODUCTIONIS

IN

UNIVERSAM GEOGRAPHIAM,
tam novam, quam veterem,

LIBER PRIMUS.

CAP. I.

*Quid Geographia, & quid Globus
sive Orbis terra.*

GE O G R A P H I A est terræ uni-
versæ, quatenus nobis cognita
est, descriptio. Vocabulum ejus
Græcum est: nam à γαῖα, sive
γαῖν, id est, terra (pro quo in
compositione usurpatur γῆ) & γράφω, hoc
est, scribo, compositum fit Γεωγραφία, id est,
Terræ-descriptio.

Differt autem Geographia à Cosmogra-
phia, ut pars à toto; à Chorographia, ut to-
tum à parte. Cosmographia quidpe, quæ à
κόσμος, id est, mundus, & γράφω, dicitur
Mun-

A

Mundi-descriptio, est totius universi seu Mundi tam elementaris quam ætherei descriptio. Chorographia, cujus vocabulum à $\chi\omega\rho\omicron$ vel $\chi\omega\rho\epsilon\alpha$, id est, regio, & $\gamma\epsilon\gamma\acute{\omicron}\phi\omega$ componitur, est regionis alicujus particularis descriptio; veluti Hispaniæ, Italiæ, Germaniæ: hujus pars iterum est Topographia, quæ à $\tau\omicron\pi\omicron$, id est, locus, & $\gamma\epsilon\gamma\acute{\omicron}\phi\omega$ dicitur; est hæc loci alicujus particularis descriptio; utpote agri sive territorii alicujus oppidi, seu pagi: in qua etiam arva, prata, arbores, plateæ, & ædificia depicta veniunt. Geographia autem solius terræ situm describit. Terræ autem nomine in Geographia non separatim quartum elementum, ut Physici, accipimus: sed complexim terram, una cum aquis infusis, pro totius universi centro intelligimus, quod à figura, Orbis seu Globus terræ vocatur. Globus quidpe est corpus solidum, undique rotundum, unica superficie contentum; in medio habens centrum sive punctum, à quo omnes lineæ ad superficiem ductæ sunt æquales. Unicus igitur ex utroque elemento Globus conficitur; unamque & eandem convexam constituit utrumque superficiem. Hunc vero terræ Globum varie Geographi in circulos atque parteis distinguunt: de quibus singulis ordine agendum.

C A P. I I.

De Globi partibus & Circulis.

PRimum Axis in Globo constituitur, sive linea recta, per centrum terræ traducta; quæ est totius mundi diameter, à præpositione Græca *Δι*, id est, per, & verbo *μετρέω*, id est, metior, dicta: quasi medium dimetiens, circum quam volvitur atque convertitur Mundus.

Axis autem extrema, Poli mundi appellantur, à verbo *πλέω*, quod est verto: unde & vertices Latinis, & cardines dicti; quia circum hos tota mundi machina circumvolvitur, quorum alter Arcticus, id est, Ursinus, à *πὸ τῆ ἀρκίᾳ*, ab Urſa, vicino sidere; alter Antarcticus nominatur, quia Arctico ex diametro est oppositus.

Arcticus polus, qui & Borealis sive Boreus, & Aquilonaris sive Aquilonius à Boreæ sive Aquilone vento, qui ab hac plaga spirat, & Septentrionalis dicitur, à septem stellis, quas Triones vocant, est is, qui in his locis, quæ nos incolimus, semper adparet.

Antarcticus, qui & Australis, & Austrinus, & Notius, ab Austro sive Noto vento, & Meridionalis, à mundi plaga dicitur, est is, qui nostro hemisphærio nunquam conspicitur; sed sub Horizonte latet.

Porro Globo terrarum octo præcipui assignantur circuli, bifariam distincti: primum dividuntur pari numero in Majores atque Minores. Majores dicuntur, qui idem cum globo obtinent centrum; ipsumque globum in duas secant partes æquales. Sunt autem Æquinoctialis sive Æquator, Zodiacus, Horizon, Meridianus. Minores dicuntur, qui diversum habent centrum à globi centro; quique globum in duas partes dividunt inæquales. Sunt vero, Tropici duo, totidemque Polares.

Rursus, ex universis circulis quinque dicuntur Recti, sive Paralleli, id est, æquidistantes, quod eisdem cum universo polos habeant; quodque æqualiter inter se in latitudinem distent. Sunt autem, Æquator, Tropici duo, totidemque Polares. Reliqui tres dicuntur Obliqui, quod diversos à mundi polis habeant suos polos.

C A P. III.

De Quatuor Majoribus Circulis.

MAjores Circuli distinguuntur in Fixos, atque Mobiles. Fixi sive immutabiles dicuntur, qui eundem perpetuo locum in globo obtinent; ideoque in globi superficie pinguntur. Sunt autem Æquator & Zodiacus. Mobiles sive mutabiles dicuntur, qui non eandem semper in Globo sedem obtinent;

nt ; sed multipliciter , pro varia regionum
que locorum mutatione mutantur : ideo-
e extra Globi superficiem designantur.
nt Horizon & Meridianus. Sed de singulis
endum.

De Horizonte.

Ὀρίζων, Horizon, Latine Terminator,
nitor, & Finiens, est circulus major mu-
nilis, qui conspectam mundi partem ab in-
nspecta dirimit; hoc est, inferius hemi-
ærium ab superiore. Describitur in theca
e armilla Globi; hujus enim superficies,
e supera est, vere Horizontis munere fun-
tur; dirimens globum in duas æquas par-
s. Est autem duplex: alter, qui ratione ar-
e intelligentia percipitur; alter, qui sensu. Is
i intelligentia percipitur, est is, qui ad fixa-
m stellarum orbem pertingit, & in duas æ-
aleis parteis universam mundi sphæram di-
lit; ita ut alterum hemisphærium super-
ram exstet, alterum sub terra condatur:
tque iterum duplex; Rectus & Obliquus.
ctus est, qui per mundi polos transiens,
lum seu verticem habet sub Æquatore;
em ad rectos angulos interfecat. Obliquus
itur, cujus vertex ultra citrave Æquato-
n incidit; quique Æquatorem ad Obli-
os angulos interfecat; altero mundi po-
orum sursum elevato, altero deorsum de-
presso.

presso. hujusmodi Horizontem qui habent, iis Sol & reliqua sidera obliquo ascendunt & descendunt motu. Is vero quem sensu percipimus, est Horizon, qui oculo nostro terminatus, quoad usque conspectus ferri potest, extenditur, dividens partem Orbis, quæ nobis cernitur, ab ea quæ non adparet. cujus diametri longitudo CLXXX stadia, id est, millia passuum XXII cum dimidio, milliaria Germanica V cum V octavis, non excedere putatur; quod oculorum acies non ultra se extendit. Mutabilis dicitur atque multiplex Horizon, quia non potest mutari locus, quo versum eas, quantumvis mutatio ea perexigua sit, quin unâ varientur horizon, regio, & cœlum. atque hac ratione infiniti possunt fingi Horizontes. Porro Horizontis duo sunt poli; quorum alter Arabico vocabulo dicitur Semith, corrupte vulgo Zenith: estque punctum perpendiculariter vertici nostro incumbens: alter vocatur Nadir vulgo, at proprie Nathir; superiori ad diametrum oppositus; Antipodum cervicibus incumbens.

De Æquinoctiali.

Æquinoctialis, qui & Æquidialis, Græcè ἰσημερινός, & Æquator, est circulus quinque parallelorum maximus, qui globum in duas parteis æquales septentrionalem & meridionalem dividit, æquali spatium ab utroque polo distans.

distans. quem cum Sol attingit, æquale toto Orbe efficit diei ac noctis spatium, unde & nomen ei quæsitum. Fiunt autem ejusmodi Æquinoctia, quæ Æquidialia antiquis dicebantur, bis in anno: semel in principio Arietis, quum Vernalis; atque iterum in principio Libræ, ubi Autumnale vocatur. Cæterum nautæ Æquatorem vulgo adpellant Mediam lineam, sive nude Lineam *καὶ ἐξοχλῶ*.

De Zodiaco.

Ζωδιακὸς, Zodiacus, est circulus major, inter mundi polos oblique locatus; ex una parte Tropicum æstivum in principio Cancris, ex altera hibernum in principio Capricorni adprehendens; ac medium intersecans Æquatorem; à quo vicissim secatur, circa principia Arietis & Libræ: ita uti altera ejus medietas ab Æquatore ad polum Arcticum, altera ad Antarcticum declinet. Dividitur in XII partem, quæ signa vocantur: unde nomen Latinum Signifer: Græcum vero *Ζωδιακὸς* *ἀπὸ τοῦ Ζωδίων*, hoc est, animalibus, quæ in eo finguntur. quorum nomina, duobus versibus ab Ausonio expressa, sunt ista:

♈	♉	♊	♋	♌	♍
Sunt Arietis,	Taurus,	Gemini,	Cancer,	Leo,	Virgo,
♎	♏	♐	♑	♒	♓
Librae,	Scorpius,	Arcitenens,	Caper,	Amphora	
♊					
Pisces.					

Horum versuum prior Septentrionalia, posterior Australia signa continet. Singulis vero signis xxx tribuuntur gradus; qui computati cccxlx in universum conficiunt; in quos totus distribuitur Orbis terrarum.

De Meridiano.

Meridianus, Græce *μεσημεριανός*, major mutabilis circulus est, qui per polos mundi, & dati cujuslibet loci verticem ductus, Æquinoctialem ex transverso interfecat; totumque terræ Orbem in duas partes dispescit; altera ejus medietate ad Ortum, altera ad Occasum relicta: ita dictus, quod Sol, cum in nostro hemisphærio eum attingat, apud nos atque omnes eos, qui sub eodem Meridiano, Septentriones Austrumve versus sunt positi, facit medium diei: ac rursus medium noctis, cum in inferiore hemisphærio ad eundem perveniat. Hujus igitur potissimum officium est, medium diem mediamque noctem ostendere. Est autem Vertex loci, punctum in cælo, directe illi loco suprapositum, vel verticis capitis cujusvis hominis perpendiculariter incumbens. Mutabilis dicitur Meridianus, quia si tantillum, ortum occasumve versus progrediaris, alius continuo erit Meridianus: ita uti semper mutetur una nobiscum pro ratione locorum ac regionum, in quibus consistimus. Atque hac ratione infiniti constitui possunt

pōssunt Meridiani: quot enim puncta verticalia, tot Meridiani dabuntur.

C A P. IV.

De quatuor minoribus Circulis.

D E T R O P I C I S.

TRopici circuli sunt duo, æquali spatio ab Æquatore distantes: quorum alter, qui nobis propinquior est, Cancrī Tropicus; alter in Austrum vergens, Tropicus Capricorni dicitur. Latini Solstitiales adpellant, propterea, quod Solstitia in iis fiunt. hosce quidēpe circulos Sol nunquam egreditur, verum quum ad alterum eorum pervenit, retrorsum se convertit: unde & nomen acceperunt, ἀπὸ τῆς περιστροφῆς, hoc est, à reversione. Tropicus Cancrī, qui & æstivus dicitur, est circulus omnium, quos Sol describit, Septemtrioni proximus, in quo quum fuerit Sol, non ultra, Septemtrionem versus, progreditur, sed ad alteram mundi partem versus Austrum facit reversionem Æstivam; ubi omnium totius anni longissima in nostro hemisphærio dies, nox vero brevissima. Cancrī autem Tropicus dicitur à signo Zodiaci, in cuius principio Sol tunc vertitur. Tropicus Capricorni qui & hibernus & brumalis, circulus est omnium, quos Sol per Mundi conversionem describit, Austro proximus, in quem cum Sol

pervenit , non ultra Austrum versus procedit , sed ad alteram Mundi partem , versus Septentrionem , reversionem facit hibernam , sive brumalem : ubi longissima totius anni in nostro hemisphærio nox , dies vero brevissima efficitur . Capricorni Tropicus adpellatur à signo , cujus principium tunc Sol transmittit .

De Arctico.

Polares circuli sunt duo extimi , polis vicini , æquali spatio à suo quisque polo distantes . Horum , qui nobis semper conspicitur , Arcticus dicitur , ut ipse Polus , ἀπὸ τοῦ ἄρκτου , ab Ursa , quia prioribus Ursæ pedibus describitur , minoris videlicet . Item Septentrionalis & Borealis , & Aquilonaris ; à mundi regione , cui subjacet .

De Antartico.

Alter vero æqualis & parallelus Arctico , Antarticus dicitur , quod Arctico ex diametro opponitur : totus sub terra conditus , cujus objectu à nobis haud cerni potest . Idem Austrinus , sive Australis , & Meridionalis .

C A P. V.

De Zonis.

Quatuor minores circuli totius terræ superficiem in quinque dividunt spatia seu plagas , quas Zonas vocant Geographi .

Zωνή, Latine cingulum, est spatium in glo-
bo terræ inter duos circulos minores, vel in-
ter circulum minorem & polum compre-
hensum. Appellatur autem *Zonæ* ab habi-
tudine seu natura, una *Torrída*, duæ *Frigidæ*,
totidemque *Temperatæ*. Ea, quæ in medio
reliquarum sita est, *Torrída* vocatur à *Solis*,
cujus viâ subjecta est, perpetuo ardore: pro-
pter quem vetustissimis mortalium inhabita-
bilis putabatur. Est autem spatium inter duos
Tropicos comprehensum; continens in la-
titudine grad. XLVII. mediam interfecat cir-
culus *Æquinoctialis*.

Duæ autem extremæ, quæ sunt circa mun-
di polos, altera *Septentrionalis*, circa polum
Arcticum, altera circa *Antarcticum*, *Austra-*
lis, *Frigidæ* vocantur; quia longissime à *Solis*
viâ sepositæ sunt, & ob nimium frigus itidem
inhabitabiles veteribus existimabantur. Eas
autem determinant utrimque circuli *Arcti-*
cus & *Antarcticus*, suam versus suum quisque
polum. A polis etiam dicuntur *Polares*. Ha-
rum quæque complectitur gradus XXXIII
cum dimidio.

Reliquæ vero duæ, quod in medio inter
frigus & ardorem positæ sunt. *Temperatæ*
dicuntur & habitabiles. Harum altera, quæ
Arctico & *Tropico Cancris* finitur, *Septem-*
trionalis; altera, quæ *Antarctico* & *Tropico*
Capricorni terminatur, *Austrina* sive *Austra-*

lis & Meridionalis dicitur. Continet quæque gradus XLIII.

C A P. VI.

De Parallelis & Climatibus.

AT distinguitur etiam terræ superficies secundum aliam rationem, nempe per quantitatis dierum variationes. Quidpe qui sub ipso Æquatore consistunt, perpetuo diem nocti æqualem XII horarum habent: quanto autem aliqua regio latius ab Æquatore versus alterutrum polum declinaverit; tanto plus æstate diei longissimæ, vel vicissim hyeme noctis quantitas augetur. Proinde Geographi pro diversa quantitatis dierum variatione diversas plagas terræ distinxere, quas vel Parallelos vocarunt, vel Climata.

Paralleli sunt circuli æquali undique spatio abs se invicem distantes, ab occasu in ortum ducti. Hi varii in Globo ad libitum cujusque describi possunt. Verum Ptolemæus, quem plerique alii sequuti sunt Geographi, XXI Parallelos descripsit Septentrionales. hac observata intercapedine, uti dies unus paralleli longissimus, superet paralleli præcedentis diem prolixiorem. Clima autem est terræ spatium duobus parallelis inclusum: in quo, longissimo die dimidiæ horæ variatio, sive auctio fit. Sed nomen Climatis ac Paralleli aliquando circu-

circulum, aliquando spatium duobus circulis comprehensum significat.

Cæterum distinguuntur Climata in Septentrionalia & Australia; utraque ab Æquatore versus suum quæque Polum initia ducentia. Ideoque quocumque aliquod Clima fuerit ab Æquatore, tot semihoris longissimus ejus loci dies superat diem nocti æqualem. & vice versa, uti scire queas, sub quo Parallelo vel climate quilibet locus positus sit, considera numerum horarum, cujus longissimus ejus loci dies superat diem Sphæræ rectæ, qui semper horarum est duodecim; is enim duplicatus ostendit numerum Climatum: quadruplicatus exhibet numerum Parallelorum.

Cæterum Climata à Veteribus VII tantum numerata sunt; quod loca ultra septimum Clima, sibi incognita, vix inhabitari existimarint. Climata autem hæc ab insignioribus locis, per quæ climatis medium protenditur, nomina acceperunt: ut primum per Meroën, Nilo circumfusam insulam & urbem Africæ; secundum per Cyrenen, Ægypti urbem; tertium per Alexandriam, itidem Ægypti urbem; quartum per Rhodum insulam; quintum per Romam; sextum per Pontum Euxinum; septimum per Borysthenis ostia. Posteriores vero qui experti sunt ulterius habitari terram, fecere XXIV Climata, ad elevationem usque graduum LXVII. Primum per

Meroën; secundum per Syrenen, sub Tropico æstivo; tertium per Alexandriam; quartum per Rhodum; quintum per Romam & Hellespontum; sextum per Mediolanum & Venetias; septimum per Podoliam & Tartariam minorem; octavum per Wittebergam, nonum per Rostochium; decimum per Hiberniam; undecimum per Bahus, castrum Norvegiæ; duodecimum per Gutiam; tertiumdecimum per Bergos, Norvegiæ oppidum; quartumdecimum per Viburgium, oppidum Finniæ; quintumdecimum per Arotiam Suediæ; sextumdecimum per Dalenkaulii fluminis ostia: reliqua paribus interstitiis per alia Norvegiæ, Suediæ, Russiæ, & proximarum insularum loca. At certum quidem est, ab Æquinoctiali circulo ad eum locum, ubi dies longissimus horis xxiv definitur, climata xxiv interjacere, inde vero ad polum climatum distinctio minus certa est: propterea quod non jam horis dimidiatis, sed integris primum diebus, mox septimanis, ac tandem totis mensibus dies ita augeantur, ut sub ipsis polis hemisphæriorum alterum vi mensium luce perpetua exsiccetur; altero in densissimis tenebris languente. Cæterum, quæ ratio climatum est ab Æquinoctiali ad Arcticum versus, eadem est ab eodem Æquinoctiali versus Antarcticum, & par numerus. Hæc autem climata proprias adpellationes non habent.

habent apud auctores, sed ex oppositis nominantur; adjecta præpositione Græca *ἀντί*, ut *ἀντί τῆς Μεσοῦς*, id est, contra per Meroën; & ita deinceps. Possent tamen eodem modo, ut illa, ab suis locis appellari: ut primum clima per Lunæ montes, ac fontes Nili, secundum per promontorium, vulgo dictum *Cabo de Corientes*, sub Tropico hiberno: & sic deinceps. Sed singulorum Climatorum, & Parallelorum latitudines ab Æquinoctiali, intervalla ab invicem, & maximorum dierum longitudines, quo facilius intelligantur, tabulam hic adponemus.

Cli- ma- ta.	Pa- ral- leli.	Dies lon- gissimi. Hor. Ser.	Latitudo. Gr. Ser.	Intervalla Climat. Gr. Ser.
0	0	12 0	0 0	4 18
	1	12 15	4 18	
1	2	12 30	8 34	8 25
	3	12 45	12 43	
2	4	13 0	16 43	7 50
	5	13 15	20 33	
3	6	13 30	23 10	7 30
	7	13 45	27 36	
4	8	14 0	30 47	6 9
	9	14 15	33 45	
5	10	14 30	36 30	5 17
	11	14 45	39 2	

6	12	15 0	41 22	4 30
	13	15 15	43 32	
7	14	15 30	45 29	3 48
	15	15 45	47 20	
8	16	16 0	49 1	3 13
	17	16 15	50 33	
9	18	16 30	52 58	2 44
	19	16 45	53 17	
10	20	17 0	54 29	2 17
	21	17 15	55 34	
11	22	17 30	56 37	2 0
	23	17 45	57 34	
12	24	18 0	58 26	1 40
	25	18 15	59 14	
13	26	18 30	59 59	1 26
	27	18 45	60 40	
14	28	19 0	61 18	1 13
	29	19 15	61 53	
15	30	19 30	62 25	1 1
	31	19 45	62 54	
16	32	20 0	63 22	0 52
	33	20 15	63 40	
17	34	20 30	64 6	0 44
	35	20 45	64 30	
18	36	21 0	65 49	0 36
	37	21 15	65 6	

19	38	21	30	65	21	0	29
	39	21	45	65	35		
20	40	22	0	65	47	0	22
	41	22	15	65	57		
21	42	22	30	66	6	0	17
	43	22	45	66	14		
22	44	23	0	66	20	0	11
	45	23	15	66	25		
23	46	23	30	66	28	0	5
	47	23	45	66	30		
24	48	24	0	66	31	0	0
		<i>Menses.</i>					
		1		67	15		
		2		69	30		
		3		73	20		
		4		78	20		
		5		84	0		
		6		90	0		

C A P. VII.

*De Globi in partes cccclx sectione; item
de ambitu terra; & de longitu-
dine ac latitudine ejus.*

Omnis circulus à Geometris in cccclx
parteis secatur: quam sectionem &
Sphæra Globusque admittit.

Terra

Terra igitur, quemadmodum Sphæra, in $cccLx$ parteis, qui gradus dicuntur, distribuitur. Singuli gradus in Lx distribuuntur scrupulos, qui sunt totidem millia passuum Romanorum seu milliaria Italica. Horum quatuor conficiunt unum milliare Germanicum commune. hinc singuli gradus xv milliaria Germanica continent. Hæc computata conficiunt milliaria in univèrsum quinquies mille quadringenta: quæ est circumferentia totius terrarum Orbis. Hinc diameter ejus fit milliarium mille septingentum octodecim, cum duabus undecimis, cujus semissis, sive semidiameter, est à superficie ad centrum milliarium octingentum quinquaginta novem, cum una undecima.

Cæterum gradus, per quos terra describitur, alii sunt longitudinis, alii latitudinis. Longitudines distinguuntur per circulos meridianos, latitudines per parallelos. Meridiani inscribuntur Globo $xxxvi$, x singuli gradus continent. qui numerus multiplicatus $cccLx$ conficit gradus. Sed primum Meridianum Ptolemæus in Fortunatis, quas nunc Canarias vocant, posuit insulis: Hispanorum postea nautæ in Assoribus insulis: alii etiam in medio Hispaniæ. Paralleli ab Æquatore ad alterutrum Polum notantur ix , x itidem gradus singuli continent. hoc itaque numero quadruplicato, paralleli in univèrsum
erunt

erunt xxxvi; ut in longitudine. Longitudo igitur regionis est spatium Æquatoris, duobus Meridianis, uno Afforum Insularum, unde initium ducitur, altero ipsius regionis aut loci, comprehensum. Latitudo verò est loci seu regionis ab Æquatore versus alterutrum polum recessus. Hinc poli elevatio eadem est, quæ latitudo regionis. Cæterum latitudo duplex est; altera in nostro hemisphærio, ab Æquatore ad Polum Antarcticum, Septentrionalis; altera in inferiori hemisphærio, ab Æquatore ad Polum Antarcticum, Australis.

C A P. V I I I.

*De quatuor Mundi Regionibus,
& de Ventis.*

OMne hoc, cui Mundi Cœlique nomen inditum, unum est, & uno ambitu se cunctaque amplectitur, partibus differt; quæ Regiones Mundi seu Cardines vocantur. unde Sol oritur, Oriens nuncupatur, sive Ortus: quo demergitur, Occidens, sive Occasus: qua decurrit, Meridies: ab adversa parte, Septentrio. His quatuor aliæ interponuntur regiones. Inter Septentrionem & Orientem Æquinoctialem Oriens Æstivus; qui & Ortus Solis æstivi dicitur. Inter Orientem Æquinoctialem ac Meridiem, Oriens Hibernus sive Brumalis; qui & Ortus Solis Hiberni, sive

sive Brumalis. Inter Septemtrionem & Occidentem Æquinoctialem, Occidens Æstivus; sive Occasus Solis æstivi. Inter Occidentem Æquinoctialem & Meridiem, Occidens hibernus sive brumalis, qui & Occasus Solis hiberni sive brumalis.

Cæterum *IV* Mundi regionibus seu cardinalibus, *IV* Principes assignantur Venti; qui inde Cardinales vocantur. Nomina eorum atque regiones sic referuntur ab Ovid. in Trist. lib. 1. Eleg. 2.

Nam modo purpureo vires capit Eurus ab ortu;

*Nunc Zephyrus sero vespere missus adest:
Nunc gelidus sicca Boreas bacchatur ab Arcto,*

Nunc Notus adversa praelia fronte gerit.

Sed cum Græca hæc sint vocabula, Latinis ab Septemtrione flans dicitur Aquilo; ab Oriente Subsolanus; à Meridie Auster; ab Occidente Favonius. Sed hæc commodius ex typis noscuntur.

A

Verum hic ventorum nominibus tam varios varii simul veteres atque recentiores auctores attribuerunt situs; uti unum certum Typum ex universorum sententiis componere nequeas. Cætero Internum mare, quod inter Europam, Asiam & Africam diffunditur, navigantes Itali, sic ventos in *XVI* parteis distribuunt.

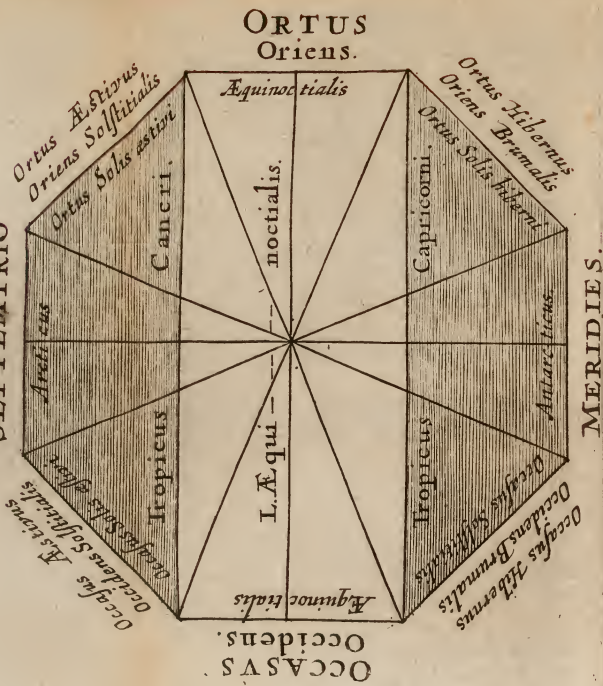
B

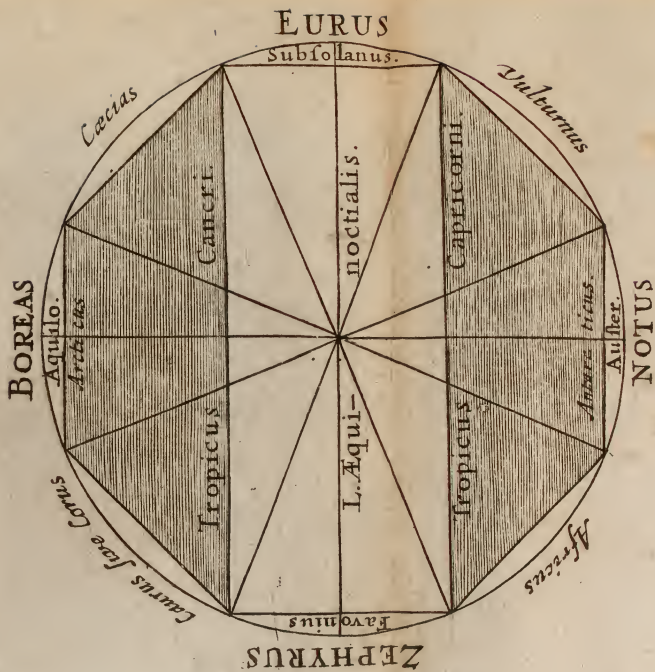
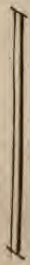
Exter-

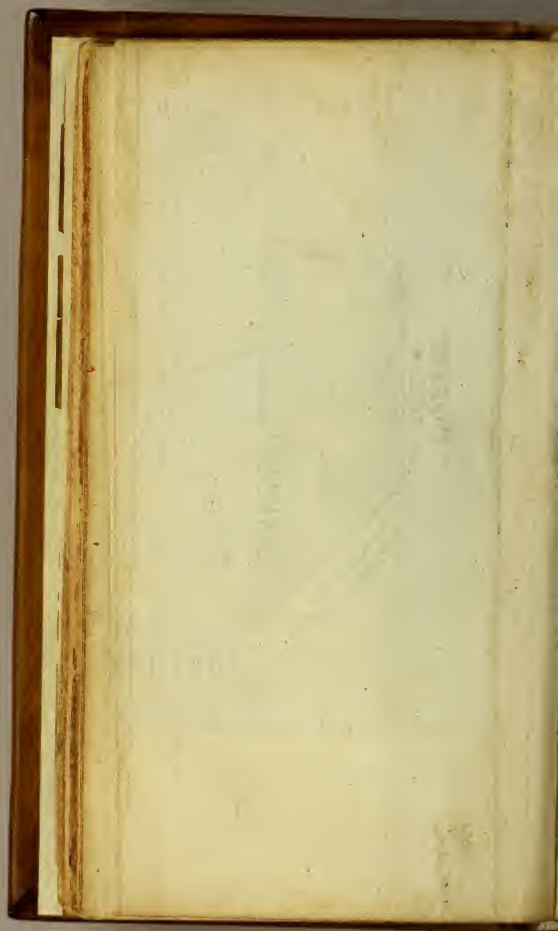

Ad pag. 20. Ad lit. A.

SEPTEMTRIO

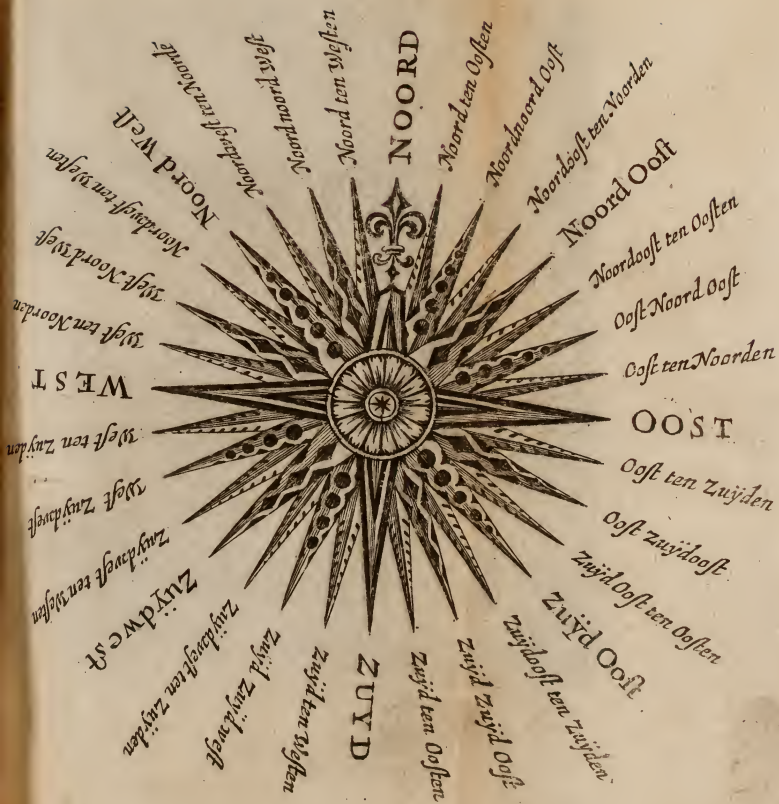

Ad lit. B.

Ad lit. C.

Externum mare sive Oceanum navigantes Europæi omnes Germanicis utuntur vocabulis, varie tamen ad suam quique linguam detorquentes. Germani sic in xxxii nomina distribuunt. C

C A P. I X.

De locorum Mensuris.

ROmani locorum intervalla per millia passuum, quæ milliaria dicebantur, dimensi sunt. Singula millia passuum quum lapidibus sive cippis notarentur, ipsa inde milliaria lapides appellarunt: ut ad decimum lapidem, id est, ad decimum milliare. Quatuor millia passuum conficiunt unum milliare Germanicum commune. hinc gradus unus in Globo terræ continet millia passuum L x; milliaria autem Germanica communia x v. Græci sua intervalla per stadia dimensi sunt. Stadium est c x x v passuum; hinc octo stadia conficiunt unum milliare Romanum, id est, mille passus, xxxii stadia constituunt milliare Germanicum commune. Persæ suas habuerunt in dimetiendis intervallis Parasangas: quarum singulæ xxx continuerunt stadia. Ægyptii habuere Schoenos; sed dispares inter se longitudine. alii enim Schoeno xxx tribuunt stadia; alii xl; alii xx tantum. Hodie milliarii vocabulo utuntur maxime Ger-

Germani, Dani, Norvegi, Suedi, Angli, Scoti; quibus est *meile* & *mile*. item Poloni & Boiohæmi; aliæque Slavicae gentes; quibus est, *mila* & *mile*: item Itali; quibus *miglio*. Hispani & Galli sua intervalla demetiuntur per leugas sive leucas: quas illi *leguas*; hi *lieuës* appellitant. Itali etiam & Angli de Germanorum, Slavorum, Hispanorum, Gallorumque intervallis loquentes, per leugas indicant, quæ illis *leghe*, his *leagues* dicuntur. Russi sive Moscovitæ suam locorum mensuram agunt per spatia, quæ patria lingua vocant *vost*. Sed horum omnium mensuræ & comparationes ex typo quam facillime cognoscuntur.

Sed notandum, quod nulla gens æquis ubique utitur intervallorum mensuris. nam ut Germanis, pro ratione variarum regionum, milliaria alia dicuntur magna, alia parva, alia communia, quorum xv unum constituunt gradum in Globo Terræ: sic Hispanis quoque & Gallis leucæ sunt inæquales, & aliis itidem gentibus milliaria. Anglorum quoque plerique Mathematici lx milliaria tribuunt uni gradui cum Italis.

C A P. X.

De Oceano, ejusque partibus.

Terra, in mundi medio tanquam in centro posita, mari undique omnis cingitur. Totum autem mare, seu quicquid aquarum terris passim infusum, universum Orbem ambit, id uno nomine Oceanus nuncupatur. qui postea nominibus, ut locis, differens, in varia maria ac sinus varie distribuitur. Ac primum quatuor adpellationes, ex IV Mundi regionibus accipit. Ab Oriente Eous dicitur, id est, Orientalis: ab Occidente Occidus sive Occidentalis: à Meridie Notius, id est, Australis: à Septemtrionibus Septemtrionalis. Præter hæc, prout quamque regionum perfundit, diversa à littoribus suis vocabula trahit. A Septemtrionibus, qua Sarmatiæ adfunditur, inter Lappiam & flumen Obium, Sarmaticus; qua Scythiæ, Scythicus appellatur Oceanus. Sed à toto Septemtrione etiam Hyperboreus dicitur, à gente in extimo hoc Septemtrionis littore posita. idem mare Cronium; quod Saturnus his locis regnare dicitur, sidus frigidum. eadem ex causa Concrecum, & Amalchium; quod gentis olim illius lingua Congelatum significabat: & Morimarusa; quod Mare mortuum: ob perpetuam caliginem, & alienum molliorum siderum

rum inibi adspectum, maligna, ac pruina tantum albicante luce; ut inquit Plinius. Tactito est Mare pigrum ac prope immotum. Ab Oriente Sericus dicitur ad Sericam regionem, quæ nunc est *Kitaia*: & Sinensis ad regionem Sinarum, quæ vulgo Hispanis *China* vocatur, id est, si Germanicis scribas literis, *Tschina*. Hinc sequitur Hippadis pelagus, vulgo Archipelagus S. Lazari, ob multitudinem Insularum in eo, ad comparisonem Archipelagi Europæi, id est, Maris Ægæi, sic dictus. Inde à Meridie Oceanus est Indicus, qua Indos, Persas atque Arabas Æthiopsque ab Oriente alluit. Hic vero ea parte, qua à Gange Indiæ flumine adfunditur, Gangeticus dicitur; vulgo nunc Bengalensis sinus, ab Indiæ urbe *Bengala*: qua Persidem tangit, Persicum mare: mox Arabicum, qua Arabiam ab Austro percutit. hinc ad Cernen seu Minuthiam insulam, quæ vulgo est *Madagascar*, Asperum; ob brevia & syrtes, quibus refertum. At totum hoc mare Indicum, quod Gangetici, Persici, Arabici, & Asperi nominibus distinguitur, alio nomine mare Rubrum Latinis, Græcis Erythræum dicitur; quod à Solis repercussu talem reddi colorem, alii ab arena terraque, alii talem ipsius esse naturam existimarunt; vel, ut alii, quorum verior videtur sententia, à Rege Erythra, cujus sepulchrum in Ogyri insula ejusdem maris

Typus intervallorum variarum gentium. Ad paginam 25.

<i>Gradus.</i>	1	2	3	4
<i>Ruffica mill.</i>	20 40 60 80	120 160	200 240	280 320
<i>Ital. mill.</i>	10 20 30 40 50 60	90 120	150 180	210 240
<i>Anglica mill.</i>	27 $\frac{1}{2}$ 55	82 $\frac{1}{2}$ 110	165	220
<i>Scotica mill.</i>	10 20 30 40 50	100	150	200
<i>Gallica leuca.</i>	5 10 15 20 25	50	75	100
<i>Horaria leuca.</i>	5 10 15 20	30 40	50 60	70 80
<i>Hispanica leuca.</i>	17 $\frac{1}{2}$	35	52 $\frac{1}{2}$	70
<i>Germanic. mill.</i>	5 10 15	30	45	60
<i>Scandica mill.</i>	2 4 6 8 10	20	30	40

ris erat. Porro à mari Erythræo promontorioque Bonæ Spei, pars altera Meridionalis Oceani incipit, versus Occasum, Oceanus Æthiopicus, seu mare Æthiopicum, qua Æthiopia alluitur, adusque Ostia fluminis Nigri. Inde jam est Atlanticus Oceanus (ab Atlante, Mauritanix monte, vel ejus promontorio dictus) seu mare Atlanticum, ad Hispanix usque promontorium Artabrum, vulgo *Cabo de Roca*. Hinc Oceanus Gallicus ad promontorium usque Gallix Celticæ, vulgo *le Four*. At idem, qua Cantabriam Hispanix regionem alluit, Cantabricus adpellatur: qua Aquitaniam, Gallix provinciam, Aquitanicus. mox Britannicus est, inter Britanniam & Galliam; inter Hiberniam & Britanniam Hibernicus: & supra Scotiam, quæ quondam Caledonia dicta, Caledonius, qui apud Ptolemæum mendose est Deuceledonius. Ultra Britanniam, adusque Cimbrosive Jutiam, Daniæ regionem, Germanicus Oceanus Germaniam lambit.

Hæc igitur sunt nomina, in quæ totus Oceanus à Veteribus divisus, hodieque maxima ex parte servat. Cæterum quum in ultiores mundi parteis postmodum navigatum sit, Oceano recens conspecto recentia quædam imposita sunt vocabula; in quatuor scilicet parteis universo Oceano divisio. Quicquid aquarum inter Asiam, Americam &

B Magel-

Magellanicam, seu Australem terram inter-
fufum est, Hispani *Mar del Zur*, id est, Mare
Auftrinum, & alio nomine Pacificum nomi-
nant, à fluctuum placiditate. Hinc quod in-
ter Americam, Europam & Africam, ad-
usque lineam Æquinoctialem protenditur;
Mar del Nort, id est, Septentrionale: ultra
lineam, inter Americam, Africam & Austra-
lem terram, *Mar d' Ethiopia*, hoc est, Æthio-
picum: inter Africam, Asiam, atque Austra-
lem, *Mar d' India*, hoc est, Indicum. Atque
hæc de Oceano, quatenus oras terrarum exti-
mas amplectitur.

C A P. XI.

De Magnis sinibus Oceani.

IN gremiis autem Terræ describuntur, ad
nostram continentem, quæ in Europam,
Asiam & Africam distinguitur, sinus magni
à veteribus quinque. Primus est ingens ille
Plinii sinus Codanus, quod Tacito Mare Sue-
vicum, à Suevis olim accolis, dicitur: idem
vulgo nunc Balticum, & Germanico voca-
bulo *die Oost-See*, Mare Orientale, inter Po-
meraniam, Daniam, Suediam, Livoniam ac
Prussiam. Secundus est, qui medius inter Eu-
ropam, Africam & Asiam, ad paludem usque
Mæotin protenditur: unde maris mediterrane-
i vulgare nomen traxit, Latinis olim In-
ternum

ternum mare dictum. Tertius dicitur Persicus; qui latere suo dextro Persidem radit. Quartus, qui litore dextro Arabiam perfundit, Arabicus. Hic in sacris libris adpellatur Rubrum mare; quia sinus est maris Erythraei, sive Rubri: hodie etiam vulgo *Mare Rosso*: idem *Mar di Mecca*, ab urbe natalibus Mahumetis celebri. Quintus habebatur Caspius, seu Hircanus: cui nomina à binis populis accolis quæsitæ sunt. Hunc prisca inter sinus numerabant, quia Oceanum Scythicum ab Septentrionibus eum recipere opinabantur; ut Indicus Arabicum & Persicum ab Austro. Herodotus tamen, antiquissimus scriptor, & item Aristoteles atque Diodorus, ab hac opinione dissentientes, mare id per se esse tradiderunt, nec Oceano misceri. hinc Ptolemæus lacum quam mare adpellare maluit, qui pedibus circumiri possit. huic rei recentiores quoque adstipulantur. vulgato tamen nomine etiam nunc mare dicitur Caspium atque Hircanum: vulgo *Mar de Sala*, ab urbe adposita, & Russis accolis *Chwalenske more*.

C A P. XII.

De Mari Interno.

Oceanum, partisque ejus, ac sinus præcipuos diximus. ex his mare Internum,

quia omnium celeberrimum est, pluribus adhuc est dicendum. Oceanus igitur Atlanticus ab occasu Solis per Fretum Gaditanum irrumpens, scissis utrimque (id veteres credidere) ab Hispania Calpe, ab Africa Abyla montibus, quos Columnas Herculis dixerunt, quasi laborum ejus metas, inter Europam & Africam Africamque diffunditur; unde Mediterranei vulgare nomen ei quaesitum. Fretum ipsum, quod tanquam limen ejus est, cognominatur Gaditanum, à Gadibus insula celebratissima ante sita, & alio nomine Herculeum, à fabuloso Herculis ex Africa in Hispaniam transitu. Infranti ipsum mare, à lævo latere Europa est, à dextro Africa: inter has ad imum recessum Asia. Diffunditur autem mare in varia nomina, prout regionum litoribus adfunditur. Ad Iberiam, id est, Hispaniam, dicitur Ibericum sive Hispanicum mare: circa Baleares Insulas, Balearicum: ad Narbonensem Provinciam, Gallicus sinus: mox Ligusticus ad Liguriam: ab eo ad Siciliam Tuscum mare: quod Græci Tyrrhenum, Latini Inferum vocarunt: circa Corsicam insulam Corsicum est mare: circa Sardiniam Sardoum: à Sicilia Cretam usque Siculum. Inde Creticum ad Cyprum usque: mox Cyprium, ad Asiæ usque continentem. Inter Siciliam, Italiam, & Græciam, Ionium dicitur mare, cujus pars sinus Adriaticus, inter Italiam & Illyricum; ab
Adria

Adria urbe quondam sic dictus. Idem & Superum vocatur mare, respectu Inferi, quod est Tyrrhenum. Adriatici iterum partes sunt, Illyricum mare; & hujus rursus partes duæ, Dalmaticum ad Dalmatiam, Liburnicum ad Liburniam. inter Siciliam & Adriaticum sinum Ausonium dicitur mare: quia hæc pars Italiae quondam vocabatur Ausonia. Sed postea omne hoc mare inter Italianam & Illyricum, Græciam atque Siciliam, Adriaticum est dictum, quod alio nomine erat Ionium. Idem & Siculum. Inter Peloponnesum & Achaiam Corinthiacus est sinus. Inter Græciam, Cretam Insulam, & Asiam, Ægæum est mare; quod nunc *Archipelagus*, innumere Insulis refertum. Id. etiam varia ab Insulis, quas alluit, sortitur vocabula: ut ad Myrton dicitur Myrtoum; ad Icariam, Icarium; ad Carpathum, Carpathium; alibi aliter. Hinc vastum mare inter Europam Asiamque angusto iterum meatu irrumpit inter terras, in magnumque sinum effunditur. Primas angustias Hellepontum vocant: qua Xerxes Rex Persarum constrato in navibus ponte duxit exercitum, Græciæ bellum inferens. Porrigitur inde tenuis Euripus. mox exspatiatur æquor: rursusque in arctum coit. Laxius Propontis adpellatur; ceu vestibulum Ponti: angustia Bosphorus Thracius; à meatibus boum perviis; qua Darius, pater

Xerxis, copias ponte transvexit. hinc vastum rursus mare, Pontus Euxinus à moribus accolarum adpellatus, quondam Axenus, longe refugientes occupat terras; magnoque litorum flexu jungitur Mæotici lacus ostio; quod Bosphorus vocatur Cimmerius. ipse lacus Mæotis Tanaïm amnem, novissimum inter Europam Asiamque terminum recipit. Atque hæcenus partes interni maris dictæ sunt, quatenus Europam alluit. Porro ad Asiam post Ægæi nomen Carium vocatur, qua Cariam perfundit: Rhodium, circa Rhodum Insulam; Pamphylum ad Pamphyliam; Cilicium ad Ciliciam: mox Syrium sive Syriacum apud Syriam. Inter Ciliciam, Syriam & Cyprum insulam vocatur Cyprium mare, & Issicus sinus, ab Issò celebri Ciliciæ urbe. Ad Phœnicen Phœnicium est; ad Palæstinam Palæstinum; ad Judæam Judaicum; ad Ægyptum Ægyptium sive Ægyptiacum; ad Cyrenaicam regionem Cyrenaicum. Hinc ad Libyam, id est, Africam, Libycum sive Africum: ad Numidiam Numidicum; ad Mauritaniam Mauritanicum.

C A P. XIII.

De navigatione Oceani.

Oceanum Atlanticum, qui est inter Europam, Africamque & Americam, anti-
qui

qui mortales quando primum navigare cœperint, haud facile dictu est. Notam fuisse Ægyptiis Græcisque terram Americam, eoque Carthaginenses navigasse, post suo loco ostendam. Nostra atque avorum nostrorum memoria omnis Terræ Orbis jam aliquoties circumnavigatus est. Medio Mundi sæculo, quum Græcis Romanisque una tantum continens, quam Europæ, Africæ Asiæque nominibus distinxerant, cognita fuerit; de hujus circumnavigatione narrat Plinius lib. II. cap. LXVII, à Gadibus Columnisque Herculis Hispaniæ & Galliarum circuitu totum sua ætate navigatum fuisse Occidentem. Septemtrionalem autem Oceanum majore ex parte navigatum auspiciis Divi Augusti, Germaniam classe circumvecta usque ad Cimbrorum promontorium, & inde immenso mari prospecto, aut fama cognito, ad Scythicam plagam & humore nimio rigentia. quod Tiberii ductu factum, ex Velleii libro secundo prospicitur. Idem Plinius eodem loco auctor est, Alexandri Magni victorias majorem partem meridionalis orientalisque Oceani perlustrasse, usque in Arabicum sinum. in quo etiam postea res gerente C. Cæsare, Augusti filio, signa navium ex Hispaniensibus naufragiis fuisse agnita. Carthaginiis vero potentia florente, Hannonem, circumvectum à Gadibus ad finem Arabiæ, navigationem

cam prodidisse scripto: sicut ad extera Europæ noscenda missum eodem tempore Hemilconem. Præterea Nepos Cornelius auctor est apud eundem Plinium, Eudoxum quendam sua ætate, quum Lathyrum Ægypti Regem fugeret, Arabico sinu egressum, Gadeis usque pervectum. multoque ante eum Cælius Antipater ibidem adfirmat, vidisse se, qui navigasset ex Hispania in Æthiopiam commercii gratia. Idem Nepos, eodem loco apud Plinium, de Septentrionali circuitu tradit, Q. Metello Celeri, Galliæ Proconsuli, Indos à Rege Suevorum dono datos, qui ex India commercii causa navigantes, tempestatibus essent in Germaniam abrepti. Hodie tamen ea navigatio sæpius ab Hollandis Anglisque tentata, numquam perfici potuit; perpetua glacie & diuturnis tenebris obstantibus. Illa, quæ à Plinio narrantur, si vera sint; jam totus hic noster Orbis circumnavigatus fuit.

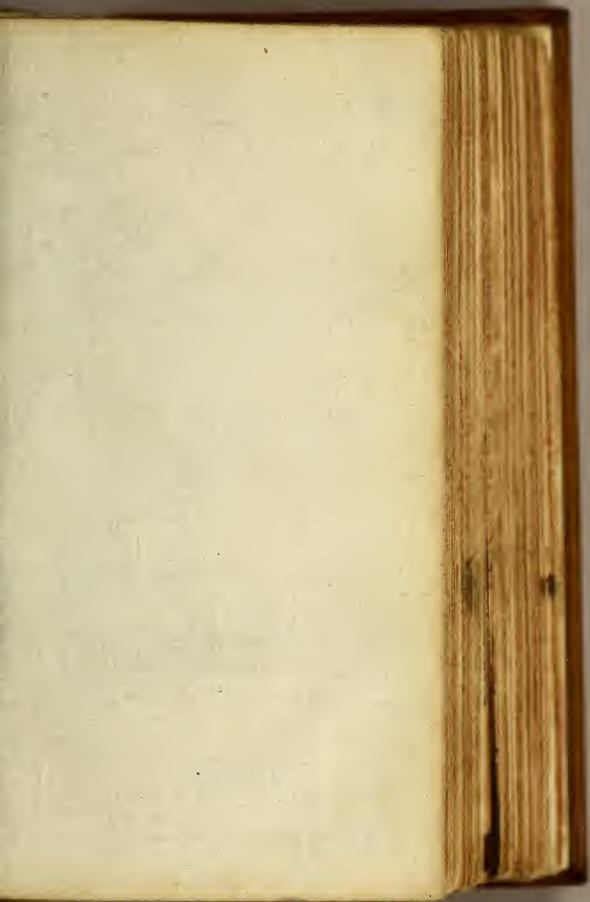
C A P. XIV.

Summa totius Orbis divisio.

DE aquis, id est, de Oceano ejusque partibus, hætenus in compendio dixisse sufficiat. nunc terras exponamus. Totus igitur terrarum Orbis in treis potissimum parteis, sive in tres Insulas magnas, quas Oceanus circum-

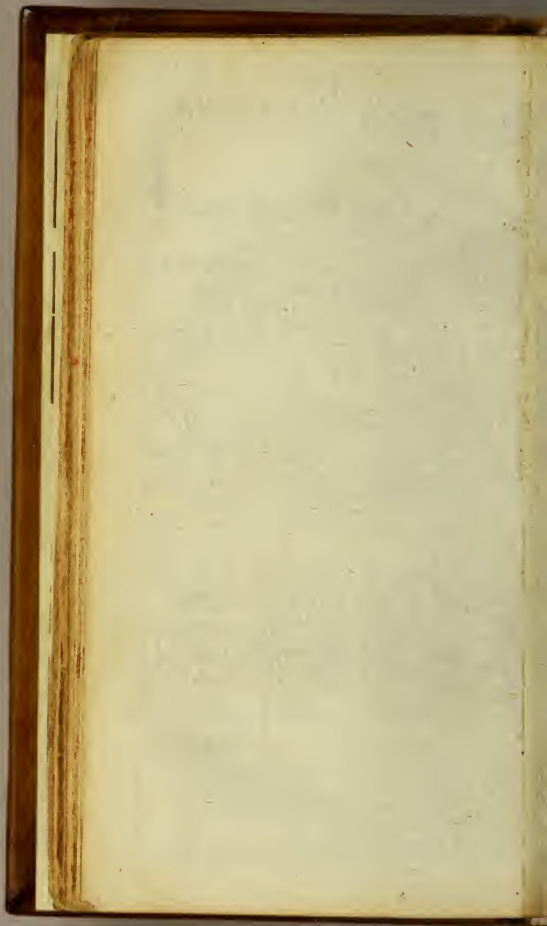
cum fluvius efficit, divisus est: quarum prima est quam nos incolimus; altera America; tertia Magalantica; eadem terra Australis & Incognita vocitata; quia præter litora nihil à nobis cognitum est. Ex his tribus Insulis, sive eas tres continenteis adpellare libeat, primo loco eam explicabimus, quam nos incolimus, ut quæ nobis patria est; quamque jam dudum cognitam plurima ex parte habemus. Hæc quibus Oceani nominibus cingatur, supra memoratum est. De cætero & ipsa in tres potissimum omni ævo divisa fuit partibus; quarum nomina, Europa, Asia & Africa. hancque divisionem à numero filiorum Noachi habere putatur: Schemo obvenisse Asiam; Chamo Africam; Japheto Europam. quanquam primi earum limites, pro imperiorum, quæ exorta sunt, ratione, vel etiam Geographorum libitu, mutati fuerunt; ita uti nonnulli Chami Japhetique partes Schemi posteris accesserint. Nec quidem posteriores mortales, qui circa medium mundi sæculum fuere, uno eodemque modo eas dividere, alii quidam duas tantum ejus constituerunt partes; idque bifariam: quidam Asiam atque Europam; Africam sub hujus nomine comprehendentes, tanquam partem; scissis utrimque (id crediderunt) Calpe & Abyla montibus, freto divulsam: alii itidem duas à freto Gaditano ad Tanaim amnem; hinc

Europam, inde Asiam; sub qua Africam etiam intellexerunt. Alii rursus in IV parteis distribuerunt; Europam, Asiam, Ægyptum & Africam. Hinc alii postea, qui treis ejus parteis posuere, Europam, Asiam & Africam; Asiæ Ægyptum tribuerunt, quamvis minus commode minusque rite Nilum terminum inter Asiam Africamque statuentes: qua ratione pars altera Ægypti Africæ, altera Asiæ accessit. Novissimi sinum Arabicum terminum inter Asiam & Africam ponentes, Ægyptum Africæ adjecerunt. Atque hæc quidem universi orbis variæ partitiones atque limites diserte apud veteres auctores passim existant. De termino autem inter Europam Asiamque obscurior ac minus certa est traditio. nam qui Tanaïm flumen statuerunt, fontem ejus per summum errorem in Riphæis montibus, haud procul Oceano Sarmatico posuerunt, qua Petzora eos perumpit amnis. alii vero, qui Isthmum, qui est inter Ponticum Caspiumque maria, pro fine constituerunt; his persuasum fuit, Caspium mare esse sinum Oceani septentrionalis, ea regione, qua Obii amnis immensum est ostium, irrumpentem. nam omne litus, quod est sub Septentrionibus ab occasu in ortum versus ad Obii usque ostium, ad Sarmatiam pertinet: Sarmatia autem pars est Europæ. Itaque verum certumque terminum inter
Euro-

EUROPA

Europam Asiamque uti habeas ; statue post mare Ægæum , Hellepontum , Propontidem, Bosphorum Thracium , Póntum Euxinum , Bosphorum Cimmericum , lacumque Mæotin , primum Tanais fluenta, donec adverso amne ad flexum ejus pervenias , apud Tuïam opidum : inde lineam duc ad proximam Obii fluminis ripam. hinc pone ipsum flumen Obium ad Oceanum usque.

LIBER SECUNDUS.

C A P. I.

Summa Europa descriptio.

PRIMUM ergo de Europa dicemus , longe terrarum celebratissima , cum ob armorum virtutem , tum propter literarum gloriam , quibus omni ævo reliquis Orbis partibus antestitit. Terminos habet , ab Oriente, qua Asiæ jungitur, quos superiori capite diximus ; à meridie, mare Internum, fretum Herculeum, & Atlanticum mare : ab Occidente item mare Atlanticum : ab Septentrionibus mare Hyperboreum , sive Septemtriole. Longitudo ejus summa est inter Hispaniæ promontorium Sacrum, quod
B. 6 vulgo

vulgo nunc dicitur *Cabo de Vincente*, ad Obii fluminis ostium, milliarium Germanicorum circiter I 5 0000: latitudo maxima à Tænaro Peloponnesi promontorio ad Scritofinniaë promontorium Rutubas, vulgo nunc *Noortkyn* dictum, mill. I 5 L. Divisa olim fuit in varias gentes Regionesque; quarum nomina, etiam nunc clara, sunt ista: Hispania, Gallia, Germania, Vindelicia, Rhætia, Italia, Noricum, Pannonia, Illyricum, Epirus, Græcia, Macedonia, Thracia, Mœsia, Dacia, & Sarmatia. In insulis vero Oceani maximis, Britannia, Hibernia, Thule: maris interni, Baleares duæ, Sicilia, Sardinia, Corsica, Creta, Eubœa, cum aliis minoribus sine numero. Hodie dividitur in complura regna, atque Principatus. Regnorum præcipua sunt, Hispania, Gallia, Anglia, Scotia, Hibernia, Norvegia, Suedia, Dania, Germania, quod nunc Romanum vocatur Imperium; dein Polonia, Boiohemia, Ungaria, Slavonia, Croatia, Dalmatia, Bosnia, Servia, Bulgaria, Tattaria minor, sive Precopensis; item Regnum Neapolitanum, & Sicilia. Archiducatus unus est Austriae; Magni Ducatus tres, Moscovia, Lituania, & Tuscia. Ducatus & Principatus innumeri. Figuram universæ Europæ Strabo dedit Draconis, cujus caput Hispania, collum Gallia, corpus Germania, ala dextra lævaque Italia ac Cimbrica peninsula.

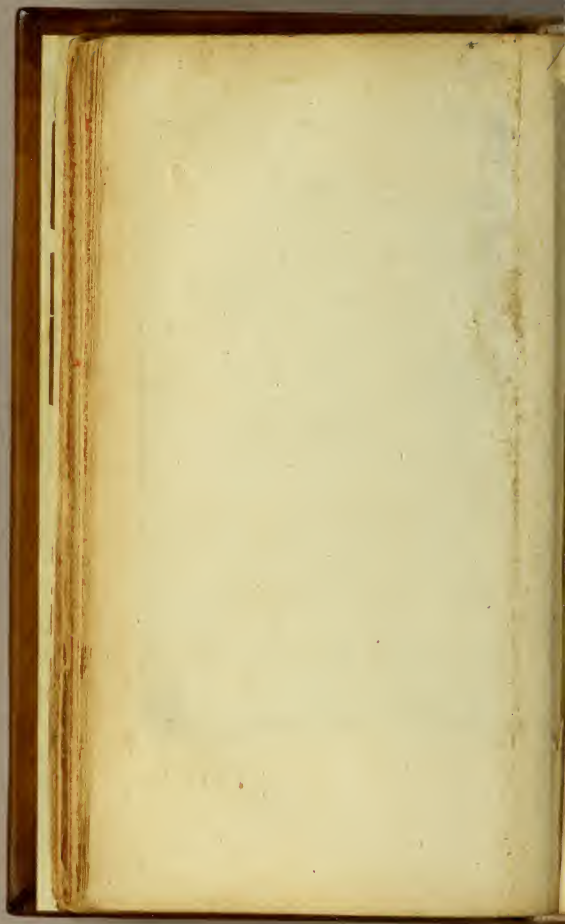

TYPVS HISPA

NIAE VETERIS

la. Nostro ævo quidam fœminæ sedentis
ciem ei tribuerunt, cujus caput Hispania,
lum extrema Gallia, qua Pyrenæis subja-
montibus: pectus ipsa Gallia, brachia
lia ac Britannia, venter Germania, umbi-
is Boiohæmia. reliquum corporis sub ve-
ous late circa sedem diffusis implent Nor-
gia, Dania, Suedia, Finnia, Livonia, Li-
nia, Prussia, Polonia, Ungaria, Slavonia,
oatia, Dalmatia, Græcia, Thracia, Servia,
lgaria, Transilvania, Valachia, Molda-
t, Tartaria Precopenfis, & Moscovia. Sed
nma Europæ in parteis divisio postquam
edita est, singulas nunc ejus regiones inspi-
amus.

C A P. II.

D E H I S P A N I A.

Prima terrarum est Hispania; altrix sem-
per Martiarum gentium regio; omni ma-
ria adfluens, quæcunque aut pretio ambi-
osa est, aut usu necessaria: viris & equis
undat: metallis auri, argenti, æris, ferri,
umbi albi nigrique tota ferme scatet: fru-
menti, maxime vero vitium ac oleæ adeo fe-
ex, ut, sicubi ob penuriam aquarum effœta ac
ni dissimilis est, linum tamen & spartum alat.
atq; de hac Hispaniæ fertilitate quum omnes
ere prisçi Geographi consentiant, errare

mihî videntur , qui Græco vocabulo eam *Σπαιρίαν* , ob raritatem incolarum , ac locorum asperitatem sterilitatemque , dictam suspicantur. quanquam hac nostra ætate ubertas ejus præ aliis terris prædicari nequeat. Ab Hispano Rege dictam vult Justinus. ego ab urbe Hispali , ceu quondam totius regionis capite , nuncupatam conjecerim. Græci ab initio vocaverunt Iberiam , à flumine ejus celebratissimo Ibero ; non ab Iberis Asiæ populis , quos in Hispaniam pervenisse Varro tradidit. Iisdem Græcis fuit Hesperia ; quod in Occidentem versus ipsis sita fuerit. Terminos habet ab ortu ac meridie Internum mare , Fretum Gaditanum , & Oceanum Atlanticum : ab occasu eundem Oceanum : à Septemtrionibus Oceanum Cantabricum , & Pyrenæa juga , quibus à Gallia submovetur. Longitudo ejus summa à sacro promontorio , quod vulgo est *Cabo de S. Vincente* , ad usque Salsulæ fontem , vulgo *Salsas* , in finibus Galliæ ad mare Internum ; milliarium Germanicorum est circiter cxc. Latitudo à Celtico promontorio , quod vulgo *Cabo Finis terra* , ad usque promontorium Saturni , vulgo nunc *Cabo de Palos* , milliarium c l. Oceani internique maris circumfusione pene insula efficitur : Pyrenæis jugis transitum maris arcantibus. Strabo corio bubulo expanso eam adsimilat.

C A P. III.

Divisio Hispania veteris.

Divisa fuit olim Romanis in tres provin-
 cias; Baticam, Lusitaniam, & Tarra-
 conensem. Batica clauditur à Septemtrio-
 ribus & Occasu flumine Ana; à meridie O-
 ceano & mari Interno, usque ad Murgim
 opidum, vulgo hodie *Almeria* dictum; ab
 ortu Tarraconensi jungitur Provinciæ; à qua
 ducta linea, ab Murgi ad opidum, quod vulgo
 dicitur *Ciudad Real*, & Anam amnem du-
 ctam, discernitur. dicta Batica, à flumine Bæ-
 tici, mediam secante. Cæteras provincias divi-
 ditur à quodam fertili ac peculiari nitore
 præcedit. Partem ejus, quæ Bæticam Anamque
 terminat inter, Bætura dicta fuit, Turduli ver-
 sùs Ortum, Celtici versùs Occasum in Lusi-
 taniam usque protensi tenuere. Hodie uni-
 versa Bætica continet duo Regna Hispaniæ,
 Castiliam & Andalusiam, partemque Casti-
 liæ Novæ. & Estremaduram, Lusitania ter-
 minatur à Septemtrione flumine Durio, ab
 Occasu Oceano, à Meridie Ana fluvio; ab
 Oriente linea à Civitate Regali ad Samoram
 opidum, apud Durium flumen ducta, à Tar-
 conensi provincia separatur. Dictam vo-
 cabant antiqui Lusitaniam à Luso ac Lysa,
 ab Olyssipone, ab Olyssipone, ab Olyssipone
 comitibus. habet Olyssipone
 nem

nem opidum ad Tagi amnis ostium, quod ab Ulyffe conditum esse fabulati sunt. continet hodie totum ferme Regnum Portugalliae, partem Castiliae Veteris, partemque Novae. Reliquum vero Hispaniae occupat Tarracoenensis provincia, à Tarracone, capite suo, eognominata. In hac populi fuere, quorum nomina olim clara; Celtiberi, dextram Iberi fluvii ripam late accolentes: quorum caput Segobriga, nunc *Segorbe* vulgo dicta; & clara Romanorum everfione Numantia, nunc *Almasan*: regio ipsa Celtiberia. hinc Vascones; qui maxima pars hodie Navarrae Regni, Pyrenaeis montibus adfixa. Horum caput Pompelón, sive Pompeiopolis, nunc vulgo *Pompelona*. Varduli, hodie *Guipuscoa*: quorum caput Flaviobriga, nunc *Bilbao*. Cantabri; qui nomen Oceano Cantabrico dedere; nunc *Biscaia*: caput Juliobriga, hodie *Val de Viece*. Astures; nunc *Asturias*: quorum caput Asturica, nunc *Astorga*, urbs quondam magnifica. Gallæci, inter Minium & Durium amneis; quorum Brigantia, hodie *Bragança*; pars nunc Portugalliae. Vaccæi, quorum Palantia, vulgo nunc *Palencia*. Carpetani, quorum Toletum, nunc *Toledo*: & Complutum, nunc *Alcala de Henares*. Sub his versus meridiem fuere Oretani. Complectitur tota Tarracoenensis provincia regiones hodie istas; Murciam, Valentiam, Cataloniam, Arra-

Arragoniam, Navarram, Biscaiam, Asturiam, Gallæciam, Legionem, Castilias Veterem ac Novam fere totas. At eadem Hispania distincta etiam fuit Romanis duabus tantum provinciis; Citeriore, & Ulteriore; unde sæpiissime Hispaniæ plurali numero dicuntur hæ terræ. Citerior Hispania est eadem quæ Tarraconensis provincia: Ulterior Bæticam ac Lusitaniam complectitur. Dictæ sunt Citerior atque Ulterior, respectu Urbis Romæ: sicuti & Galliæ duæ.

C A P. IV.

De Nobilioribus Hispaniæ fluviiis, & urbibus olim claris.

Fluvii majori fama celebrati sunt; in Tarraconensi Iberus, vulgo nunc *Ebro* dictus, navigabili commercio dives: in Bætica Bætis, vulgo nunc *Guadalquivir*: inter Bætiacam ac Lusitaniam Anas, nunc *Guadiana*: ortus ad Medelinam opidum cuniculo se coniens, post octavum circiter milliare Germanascitur. Tagus, vulgo accolis *Tajo*, in Tarraconensi provincia ortus, Oceanum intrat; mediam Lusitaniam secans; auriferis quondam arenis celebratus. Inter Lusitaniam & Tarraconensem provinciam Durius, vulgo *Duero*, supra Numantiam in Celtiberis ortus, in eundem effunditur Oceanum.

Ultra

Ultra est in Gallæcia Minius, vulgo nunc *Minio* dictus. Sub Pyrenæo autem Sicoris, vulgo *Segre*, Ilerdam opidum præterlapsus, in Iberum defluit.

Urbium tota Hispania clarissimæ fuere olim; in Bætica Astigi, nunc vulgo *Ecyæ*; Hispalis, nunc *Sivilia*; & Corduba, nunc *Cordova*. In Lusitania Augusta Emerita, nunc *Merida*. in Terraconensi, Pallantia & Numantia, ante memoratæ; item Tarraco, vulgo *Tarragona*, Scipionum opus, maritimarum in his locis olim opulentissima; Cæsar augusta, sive Cæsarea Augusta, vulgo *Saragoça*; hodie etiam omnium Hispaniarum splendidissima; Asturica ante dicta. Sed & Carthago Nova, vulgo *Cartagena*, clara fuit à conditoribus Pœnis; & Saguntus, nunc *Morviedro*, fide atque ærumnis inclytum nomen reliquit.

C A P. V.

*De incolis Hispania, ac recentiori
ejus divisione.*

Tubalem, Noachi nepotem, in Hispaniam primum pervenisse, post aquarum inundationem, in dispersione gentium, adfirmant nostri sæculi scriptores ex Josepho: qui tamen Tubalem in Asiæ Iberia inter Ponticum Caspiumque maria statuit. Haud mi-
nori

noni errore, in universam Hispaniam pervenisse Iberos ex Asia & Persas, tradidit M. Terentius Varro. Celtarum gentem, ab Aschenezate propagatam, omnem post terrarum inundationem obsedis Hispaniam, Galliamque, Britannicas insulas, Germaniam atque Illyricum, tam ex sacris quam gentilibus discipio auctoribus; unde etiam nomen eorum multis Hispaniæ locis adfixum retulerunt Græci Romanique scriptores: ut Celtorum, qui partem Bæticæ ac Lusitanæ, partemque Tarraconensis provinciæ adusque promontorium Celticum, quod vulgo nunc est *Cabo finis terra*, tenuere: item Celtiberorum, ad Iberum flumen incolentium. Gertranos cognominat, nescio unde, Plinius Oretanos, Tarraconensis provinciæ populos. Primi exterorum post hominum memoriam ad Celtas in Hispaniam venire Phœnices, à Tyro, mare Internum huc usque ad Gades navigantes; partemque Bæticæ, quæ postea Turditania dicta fuit, occupantes; ut ex Diodoro atque Strabone discimus. Græci postmodum à Massilia colonias deduxerunt inter Pyrenæum & Iberum, Rhodam & Emporias: quæ opida etiam nunc vocantur vulgo *Rosas & Empullias*. Interiora etiam Græcos quosdam incoluisse indicat corruptum (ut vult Silius Poëta) nomen Graviorum, quasi Graiorum; Græcorumque castellum Tyde,

Tyde, vulgo nunc *Tuy*, in ea parte Tarracensis, quæ hodie est Gallæcia. Postea Carthaginenses majorem ejus partem tenuere, ad Internum mare, Amilcare eam occupante. Secundo bello Punico superatis atque expulsi Pœnis tota Romanorum facta est. Sub quorum Imperio, tribus provinciis distincta mansit, usque ad Honorii Imperatoris tempestatem; quum Gothi ac Vandali, Germanica utraque gens, circa annum Christi cccc, eam invadentes, dictas provincias in tria Regna distribuerent. Deinde vero Saraceni cum Mauris, circa annum 1000 investiti, tota Hispania direpta, complura in ea Regna instituerunt; Christianis, id est, Gothorum reliquiis, in Asturiam ac Legionem, regiones natura locorum munitas, compulsis. Regnorum numerus tandem crevit ad XLV; quorum nomina hæc recensentur; Legio, Gallæcia, Portugallia, Algarbia, Andalusia, Granata, Murcia, Valentia, Arragonia, Catalonia, Navarra, Castilia Vetus, Castilia Nova, quod Toletanum Regnum; & Baleares Insulæ, vulgo *Majorca* & *Minorca* dictæ; quæ una cum Ebuso Insula, vulgo nunc *Yvica*, unum Regnum conficiunt. Ex his postea durabili titulo, ad hoc nostrum sæculum, clara fuere tria; Castilia, Arragonia & Portugallia.

Regnum Castiliarum.

Legionis Regnum, vulgo *Leon*, constitue-
re reliquæ Gothorum, à Mauris, ut dictum,
in ea loca compulsæ. At Ferdinandus primus,
Legioni per matrimonium junctâ Castiliâ,
no nomine Castilianam adpellavit Regnum
ium. Huic postea, devictis ac pulsis Mauris,
cefferunt Gallæcia, Andalusia, Granata,
Murcia, ac Navarra. Navarræ autem Regnum
nitium cepit circa annum 1000, quum
necus, Bigorriæ (pars est Galliæ Aquitani-
æ) Comes, transgresso Pyrenæo, Mauris
ectis, Regem se constitueret. Post hunc
enricus IV, Castiliæ Rex, armis occupatum
Navarræ Regnum, suo Imperio adjecit.

Regnum Arragoniæ.

Arragoniæ Rex primus factus est Rami-
us, Sanctii Magni, Navarræ Regis, filius spu-
us, anno 1096. Huic deinde titulo an-
exæ sunt Catalonia & Valentia. Jacobus au-
m Rex anno 1212 Insulas Baleares
is armis occupatas, Arragoniæ Regno fi-
ique Christianæ adjecit. Tandem Ferdinan-
us VI, Caroli V avus maternus, Castellæ &
Navarræ Rex, per matrimonium Castellæ
nxit Regnum Arragoniæ. Hic tandem
lauros, quos Ferdinandus III in Granatense
Regnum compulerat, omnemque una Judæo-
rum

rum gentem tota Hispania anno cIo ccccxcii expulit.

Regnum Portugallia.

Portugallia Regnum cepit initium ad hunc modum: Quum Henricus Lotharingia Comes res ingentes contra Mauros in Hispania gessisset, præmium virtutis ac laborum Alfonsus VI Castellæ Rex, Tiresiam filiam notham ei dedit in matrimonium; dotemque adposuit eam Hispaniæ partem, quæ nunc Portugallia dicitur. Hujus filius cum quinque Reges Maurorum uno prælio fudisset, Rex primus Portugallia adpellatus est circa annum cIo cx; habuitque successores continua serie, donec ultimo Rege Sebastiano in Africa cæso, Regnum ad Regem Castellæ recidit.

Hac igitur ratione cuncta Hispaniæ Regna ad unum corpus rediere; caputque unum tota Hispania agnoscit: qui nunc est Philippus III, Hispaniarum potius, quam Castellæ titulo gaudens. At operæ pretium est, tanquam in tabula cognoscere, quo titulo Rex Hispaniarum, quamque terrarum suarum possideat. Triplici igitur titulo tenet quicquid tenet; Castellæ, Arragoniæ, & Portugallia. Sub Castellæ regno sunt: Duæ Castellæ, Legio, Asturia, Galæcia, Extremadura, Andalusia, Granata, Murcia, Biscaia, Navarra, Medio-

Mediolanum, Belgica, Burgundiæ Comita-
tus, Insulæ Canariæ, America, Insulæ Philip-
pinæ. Sub regno Arragoniæ; ipsa Arragonia,
Catalonia, Valentia, Insulæ Baleares, quæ Ma-
orca & Minorca: Regnum Neapolitanum,
Sicilia, Sardinia. Sub regno Portugalliæ; ipsa
Portugallia, Algarbia, Guinea, Æthiopia,
India Orientalis, Brasilia, Insulæ Moluccæ.
De cætero, in ipsis Hispaniis Duces nume-
rantur XXIV. At id maxime mireris; reperiri
quod haud facile alias toto orbe terra-
rum: scilicet Ducem in Portugallia, nomine
Afonso Algarrabinum, cui tertia pars Regni pareat.
Porro Archiepiscopatus in universa Hispa-
nia sunt XXI: Episcopatus LV.

C A P. VI.

*De Urbibus, Portibus, & Academiis
hodie claris.*

JRbes in Hispania nunc celebres sunt
Barcino, vulgo *Barcelona*, Cataloniæ
caput; parvum quondam opidum, nunc ce-
lebre Emporium; licet portus commoditate
destituatur; eoque naves sæpe in statione
impetantibus pereant. Cæsaraugusta, vulgo
Valencia, Arragoniæ caput, magnificentissi-
ma totius Hispaniæ urbs. Pompelon, sive
Pompeopolis, vulgo *Pompelona*, caput regni
Avarræ. Valentia, caput olim Regni, nunc
fru-

fructuum varietate Hispanicarum amœnissima. Murcia, caput Regni, hortus totius Hispaniæ vocatur. Carthago Nova, vulgo *Carthagena*, optimus Hispaniæ, ad mare Internum, portus. Granata, caput regni, splendida atque ampla urbs. Hispalis, vulgo *Sevilia*, Andalusie caput, urbs magnificentissima, opulentissimum totius Europæ Emporium. *S. Lucas*, navium statio Hispalensium. Corduba, urbs admodum ampla, at minus populosa. Marcenæ opidi ager lectissimos totius Hispaniæ fert Asturcones. Toletum, centrum fere Hispaniæ obtinet. Omnium maxima ac munitissima Madritium, vulgo *Madrid*, & *Madril*, Regia sede nobile opidum. Quinto ab hinc milliario visitur in Escuriali superbum illud D. Laurentii Monasterium, Philippi II opus, in memoriam victoriæ adversus Gallos, ad S. Quintinum in Picardia anno c I 3 I 3 LVII obtentæ exstructum. Burgi, vulgo *Burgos*, Castellæ veteris caput, opidum antiquitate & magnitudine celebre. *Valladolid*, inter nitidissimas Europæ urbeis censetur. Compostellam Gallæciæ caput, alias vulgo *S. Jago*, D. Jacobi Apostoli ossa, ut creditur, ibi sita, claram effecerunt. Olyssipo vulgo Hispanis *Lisbona*, incolis Portugallis *Lisboa*, Portugallici regni caput, urbs magna, populosa, negotiationibus celeberrima. *Setubal*, *ciudad di Puerto*, *Corunia*,

ia, Ribadeo, Vierus, Bilbao, portus ad Oceanum celebres.

Academiae illustriores sunt, Salmantica & Complutum in Regno Castellae, Conimbriga in Portugalliae Regno.

C A P. VII.

De Insulis ad Hispaniam.

Insularum Hispaniis adjacentium celebriores sunt, Baleares duae, item Ebusus & Gades.

Baleares contra Tarraconensia littora sitae, haud longè inter se distant, & à spatio suo cognominibus acceptis, Majores, Minoresque plurali numero, vel etiam singulari Major, Minorque adpellantur: funda olim bellicosae, unde & nomen traxisse purantur, quasi ἀπὸ τοῦ βάλλειν, id est, à jaculando: Graecis Gymnesiae dictae, ἀπὸ τῆ γυμνότητος, id est, à nuditate, quod incolae aliquandiu nudi vitam gisse dicantur: nunc vulgo *Majorca* & *Minorca*. Piratica olim incolae maxime vivebant: Carthaginensibus iidem contra Romanos stipendiarii, donec Hispaniis debellatis, à Romanis subigerentur. Mauri postea ex Africa occuparunt, cum Hispanias diriperent, regnumque adjecta Ebuso Insula in iis condiderunt: quos tandem Jacobus Arragoniae Rex ejecit; ut supra commemoramus.

C Ebu-

Ebusus inter Majoricam & Hispaniam sita est; frumentis tantum non fecunda; ad alia largior: & omnium animalium, quæ nocent, adeo expers, ut nec ea quidem, quæ de agrestibus mitia fiunt, aut generet, aut si invecsta sint, sustineat. hodie vulgo *Yvica* dicitur, salis copia maxime celebris. In capite Bæticæ, ubi extremus antiquis mortalibus noti Orbis erat terminus, Insula Gades fretum contingit, quod inde Gaditanum perhibetur, à continenti angusto spatio, ac veluti flumine abscissa: quam Tyrii à Rubro mari profecti, Erythræam, Pœni, lingua sua, Gadir, id est, septem nominarunt. In hac Geryonem, cujus boves Hercules abduxit, habitasse fabulati sunt. Tyrii condidere in ea ejusdem nominis urbem, quæ postmodum evasit opulentissima: nunc etiam Emporium haud ignobile, vulgari vocabulo *Cadiz*, & corrupte *Calis*, dictum.

C A P. VIII.

D E G A L L I A.

Hispaniæ proxima est Gallia. Hæc ab initio inclusa fuit ab Oriente Rheno amne, Alpium parte & Varo flumine; à meridie Mari Interno Pyrenæisque jugis; ab Occidente Oceano Gallico; à Septentrionibus Oceano Britannico. At postquam Gallorum non-

GALLIAE VET

IS . DESCRIPTIO

GERMANIAE

PARS.

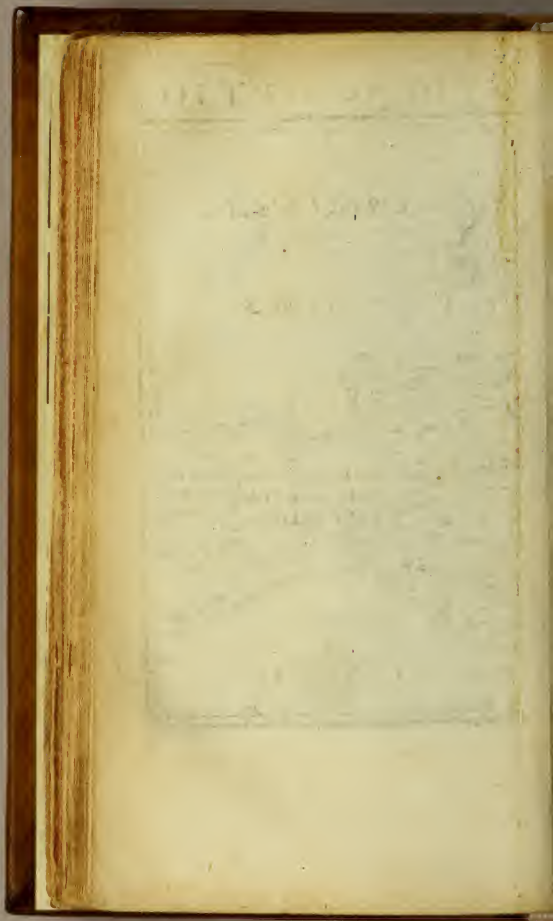
GALLIA CITERIOR, quae et ITALIA GALlica.

SINVS HADRIATICVS PARS.

MEDITERRANEA

MARS

nonnulli Alpes transgressi Italiae fere dimidium occuparunt, Galliae nomen huc usque extensum fuit. Omne autem hoc terrarum spatium bifariam fuit divisum: Primo in Galliam Cisalpinam, quae & Italica, eademque Citerior; & Transalpinam, quae Ulterior Gallia hodie proprie dicta. Rursus hoc idem terrarum in tria populorum genera, ab habitu corporis cognominata, distributum fuit. in Togatam, quae Cisalpina; in Braccatam, quae & Narbonensis, Romanorum provincia; & Comatam, quae reliqua est Galliarum pars. Sed de Cisalpina post agemus, quum de Italia erit sermo: nunc de Transalpina, illius matrice, primum dicendum.

Pyrenæis igitur jugis superatis, proxima aperitur terra Gallia, felix præpinguibus glebis, & commoda proventibus fructuariis; confita vitibus & oleis quibusdam in locis; omni ad animantium usum foetu beatissima; rigua & fluminum & fontium aquis, & noxio genere animalium minime frequens, frumento adeo fertilis, ut melioribus Europæ terris conferri possit. Nomen ab initio proprium & peculiare quod habuerit, haud facile dispectu est. Tarquinio Prisco Romæ regnante vocabulum tandem Galliae nacta est, ab incolis Gallis, ut postea ostendetur. Longitudo ejus olim à Pyrenæi montis in Oceanum excursu ad Rheni Vahalisque di-

vergia, apud Munimentum Schenckii, vulgo *Schencken-schans*, porrigebatur. Latitudo à Gobæo promontorio, vulgo nunc *le Four*, in Britanniaë extremo ad Varum usque flumen. In hoc terrarum spatio Gallia sita erat, duobus ut dictum est, distincta nominibus. Braccata interno imminet mari; Comata ad Oceanum ac Germanos spectat.

C A P. I X.

De Gallia Braccata, quæ & Narbonensis Provincia.

Narbonensis Provincia, sive Gallia Narbonensis, adpellatur pars Galliarum, quæ Interno mari alluitur; Braccata ante dicta; amne Varo Alpiumque jugis ab Italia discreta; ab Hispania Pyrenæo monte; à reliqua vero Gallia flumine Garumna, Gebenna Monte, ac Rhodano amne. Agrorum quondam cultu virorum morumque dignatione, amplitudine opum nulli Provinciarum Romani Imperii postferenda; sed Italia verius quam provincia. Quin nunc etiam agrorum proventu, civitatum opulencia, ædificiorum nitore, reliquâ Galliâ lætior est. Continet hodie Linguadocum, Sabaudiam, Delphinatum, ac Provinciam, quæ veteris adpellationis memoriam servat. Populi in ea quondam clari: in Sabaudia Allobroges, quorum Geneva & Vien-

Vienna; Centrones, quorum Axima, nunc *Centron*, & Tarantalia, nunc *Monstier & Tarantaise*. In Delfinatu Segalauni, quorum Valentia; Vocontii, quorum Dea, nunc *Die*; Caturiges, quorum Caturigomagus, vulgo *Chorges*. In Provincia Gavares, quorum Avenio, nunc *Avignon*; Salyes, quorum Aquæ extiæ, nunc *Aix*. In Linguadoco Gabali, nunc *Vellay*; Ruteni, nunc *Rodes*; Helvii, nunc *Albigeois*; Volcæ Tectosages, circa Tolosam; Volcæ Arecomici, quorum Nemausus, nunc *Nismes*. Horum populorum clarissimi Allobroges. Urbium opulentissimæ olim Vasio, nunc *Vaison*; Vienna, Avenio, Nemausus, Tolosa, Arausio, nunc *Orange*; Arelate, nunc *Arles*; Blitteræ, nunc *Beziers*: sed omnes præcedebat, unde nomen ac decus Provinciæ, Martius Narbo, vulgo nunc *Narbonne*. In littore autem portu clara Massilia, vulgo *Marseille*, urbs antiquissima, à Græcis conlita. Eædem etiã nunc totius Provinciæ clarissimæ sunt.

C A P. X.

De Gallia Comata; ac primæ ejus parte Aquitania.

Gallia Comata in tres partes divisa fuit; Aquitaniam, Celticam ac Belgicam: sed suis alios alii posuerunt terminos. Cæsar

Belgicam fecit inter Rhenum, Oceanum & Sequanam, Matronamque amnes: Celticam, quam eandem proprie Galliam, & incolas ejus Gallos adpellat ubique Belli Gallici Commentar. primo, inter Matronam Sequanamque, Oceanum & Garumnam flumen, Gebenam montem, Rhodanum ac Rhenum flumina; Aquitaniam inter Garumnam, Oceanum & Pyrenæos montes. Postea vero Augustus aliter distinxit; Belgicam statuens inter Rhenum, Rhodanum, Ararem, Matronam, Sequanamque amneis & Oceanum; Celticam, quam & Lugdunensem adpellavit à capite Lugduno, inter Matronam, Sequanam & Ligerim amneis, & Oceanum; Aquitaniam, inter Ligerim, Gebenam & Pyrenæos Montes, & Oceanum. Aquitania vetus sive Cæsariana, Aremorica ante dicta, nunc Vasconia, vulgo *Gascogne*, vocatur. Vascones quondam ex Hispania ab altero Pyrenæi latere huc transgressos, haud dubium est. Populi heic olim clari; *Ausci*, nunc regio *Armagnac*; *Vasates*, nunc regio *Albret*, opidum *Bazas*; *Bigerri*, sive *Bigerriones*; nunc *Bigorre*: *Tarbelli*, quorum opidum Aquæ *Tarbellæ*, nunc *Acqs*. Horum clarissimi fuere *Ausci*, & caput eorum *Elusaberris*, nunc *Aux*, totius veteris Aquitaniæ opulentissima.

In reliqua Aquitania augusti populi quondam, qui hodiernis provinciarum nominibus origi-

originem dedere, Cadurci, *Quercy*, quorum opidum Devona, nunc *Cahors*: Petricorii, nunc *Perigort*; quorum Vefonna, nunc *Perigueux*: Arverni, sive Alverni, nunc *Auvergne*; quorum Augusta Nemetum, nunc *S. Flour*: Lemovices, nunc *Limosin*; quorum Augustoritum, nunc *Limoges*: Bituriges, nunc *Berri*; quorum Avaricum, nunc *Bourges*: Pictones, nunc *Poitou*; quorum Limonum, nunc *Poitiers*: Santones, nunc *Saintonge*; quorum Mediolanum, nunc *Saintes*.

C A P. XI.

De Gallia Celtica seu Lugdunensi.

IN Celtica quondam populi, quorum hodieque ex parte nomina exstant, clari fuere: Olismii, nunc ultimus Britanniae in mare excursus; quorum opidum Vorganium, vulgo nunc *Guinguand*: Veneti, quorum Vindana, nunc *Vannes*: Nannetes, quorum Condivincum, nunc *Nantes*: Curiosolites, Britannia inferior: Redones, Britannia superior, quorum opidum Condate, nunc *Redon*: Andegavi, qui & Andecavi, & Andes, nunc *Anjou*, quorum opidum Juliomagus; nunc *Angiers*: Turones, nunc *Tourraine*, quorum Caesardunum, nunc *Tours*: Auleri Diablintæ, quorum opidum Noviodunum, nunc *Maine*: Auleri Cenomani; quorum opidum Vidu-

num, nunc *Mans*: Unelli, quorum Crociantonnum, nunc *Quarentain*: Carnutes, quorum Autricum, nunc *Chartres*; & Gennabum, nunc *Orleans*; ipsa regio *la Beausse*: Lexobii, quorum Noviomagus, nunc *Lisieux*, in Normandia: Aulerci Ebuovices, quorum Mediolanum, nunc *Evreux*, in Normandia: Parisii, quorum Lutetia, nunc *Paris*: Senones, quorum Agendicum, nunc *Sens*, in Campania: Tricastii, quorum Augustobona, nunc *Troyes*, in Campania: Ædui, siue Hedui, quorum Augustodunum, nunc *Auzun*, in Burgundiæ Ducatu: Vadicaesses, quorum Noviomagus, nunc *Nuys*, in dicto Ducatu: Segusiani, nunc *Forest*, quorum opidum Forum Segusianorum, nunc *Fours*, & item in ipsorum agro Lugdunum, nunc *Lyon*. At horum omnium clarissimi Hedui. urbs eorum totius Cælicæ opulentissima Augustodunum. Lugdunum nomen Provinciæ dedit.

C A P. XII.

De Gallia Belgica; item Fluminibus universa Gallia Transalpina.

BELGICA illa Vetus, quæ tertia pars Galliæ Comatæ, vetustissimis scriptoribus, clauditur Rheno Rhodanoque amnibus, lacu Lemano, Matriona ac Sequana fluminibus, Oceanoque Britannico. At Plinius atque Tacitus

GERMANIÆ CISRHENANÆ
ut inter I. Cesaris et Trojanæ Imperia
fuit, SCALDIS item MOSÆ ac RHENI
offhorum Antiqua descriptio.

Sala Jure {
 Halar {

OCEANUS
 SEPTE
 TRIONA

BRITANNIA
 AN
 NIA

qui et
 Mosa Offici
 Rhon Spalds Offici
 quæ Mosa Ponticæ

GERMANICUS

Cantuon
 PARS
 Cantuon
 Cantuon
 Dubris portus

MORINI
 SUNCOR

OCEANUS

BRITANNICUS

CALETI

BELGIUM

Vellocassi

Bellovaci

ALERICIBURO
 VICES

CARNUTI

SUBSSIONES

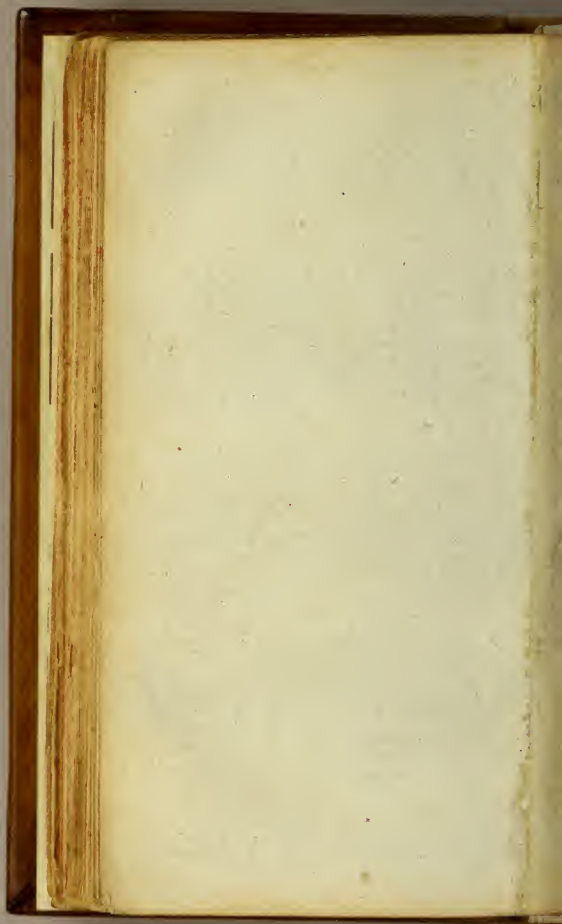
Bras Jure

Basili

Mosæ

Scaldis

tus ab Helvetiis ad Oceanum, omnem interiore ripam Rheni à Germaniæ populis incoli tradunt. Hodie sane idem fit: at aliquanto latius quam olim. Itaque Plinius initium Belgicæ à Scaldi flumine facit. Inter Mosam & Flandriam ad Oceanum fuere Taxandri; nunc est Zelandia ac Brabantix inferior pars. Inde Menapii reliqua Brabantix pars, & item Geldrix ad Rhenum usque: quorum opidum Castellum Menapiorum, in Mosæ ripa, nunc *Kessel*. Morini, pars Flandrix inter Oceanum & Legiam amnem; opidum Tervanna, nunc *Terwane*; & portus Gessoriacus, qui antea Itius, & postmodum Bononia, nunc *Boulogne*: Ambiani, quorum opidum Somanobriga, nunc *Amiens*: Bellovacii, quorum regio Belgium, nunc *Beauvoisin*; & opidum Cæsaromagus, nunc *Beauvais*: Calletes, *Pais de Caule*; opidum Juliobona, nunc *Diepe*: Vellocaßii, quorum Rotomagus, nunc *Rouan*: Atrebates, opidum Nemetacum, nunc *Arras*: Nervii; opidum Bagacum, nunc *Bavay*: & item Cameracum, nunc *Cambray*. Eburones, Condrusi, Segni, Cærasii, Pœmani; qui primi uno nomine adpellati fuere à Gallis Germani, postea vero à se ipsis Tungri; quorum opidum Atuatuca, nunc *Tongeren*: Veromandui; quorum Augusta Veromanducorum, nunc *Vermandois*, vicus in extrema Picardia. Suessiones, quorum Augusta Suessionum,

num, nunc *Soissons*: Silvanectæ; quorum Augustomagus, nunc *Senlis*: Remi; quorum Durocortorum, nunc *Reims*, in Campania. Treviri, quorum Augusta Trevirorum, nunc *Trier* Germanis, *Treves* Gallis. Mediomatrici-ces; quorum Divodurum, nunc *Metz*. Leuci; quorum opida Tullium & Nasium, nunc *Toul* & *Nansy*, in Lotharingia. Lingones; quorum Andomatunum, nunc *Langres*. Sequani; quorum Vesontio, nunc *Besançon*, in Burgundiæ Comitatu. Rauraci, nunc ager Basileensis; eorum opidum Augusta Rauracorum, nunc vicus *Augst*. Hinc Helvetii, in quatuor Pagos distincti. Pagorum nomina, Tigurinus, Tugenus, Ambronicus & Urbigenus. Tigurinus nomen habuit ab opido antiquissimo Tiguro, sive, quod rectius scribitur, Turigo, nunc *Zürich*: Tugenus, ab opido Tugio, nunc *Zug*: Ambrones nomen habuere à flumine, quod accoluere, Amma, nunc *Emme*: Urbigeni dicti sunt ab opido Urba, nunc *Orbe*.

Caput Helvetiorum fuit Aventicum, nunc *Avances* Gallis, Germanis *Wislisburg*. Rhenum autem accolentes Germaniæ nationum in eadem provincia; Trebocci in Elsatia: quorum Argentoratum, nunc *Strasbourg*: Nemetes, quorum Noviomagus, nunc *Speir*: Vangiones; quorum Moguntiacum, nunc *Mentz*: Ubii, quorum Colonia Agrippinensis,

sis, nunc *Cöllen*: Jugerni in partibus Gelriæ & Cliviæ; ubi opida *Goch & Gelre*: quondam, quum trans Rhenum incolerent, Sicambri dicti. Hinc Batavi, Rheni Insulam incolentes. Occupat hæc partem Gelriæ, partem Trajectensis Provinciæ, partemque Hollandiæ. Incipit haud procul Clivis opido, apud munimentum Schenkii, vulgo *Schencken-schans*: ubi Rhenus in duo veluti cornua scinditur. Sinistrum, Vahalis flumen adpellatur: Mosæ amni apud Vorcomum opidum confusum, uno ejus alveo ad Oceanum defertur, ubi Mosæ ostium dicitur. Dextrum cornu primo latum ad usque Batavodurum, quod vulgo est *Wijck te Duerstede*, inde modicum nominis sui custodiens alveum, Trajectumque & Lugdunum transiens opida, propter vicum *Catwijck* in Oceanum olim effundebatur; nunc Ostium hoc arenis obstructum est. Quicquid igitur duobus hisce alveis Oceanoque includitur, Insula Batavorum fuit: cujus nomen hodieque in superiore ejus parte servatur, vulgo *de Betuwe* dictum. Præterea extra Insulam tenuere Batavi, quicquid Vahali ac Mosæ includitur. Partem Insulæ circa Trajectum & Wordam incoluere Caninesates. De cætero Gallorum omnium fortissimi erant Belgæ. horum bellicosissimi Helvetii; clarissimi Treviri. urbium Belgicarum opulentissima Augusta Trevirorum.

Fluvii Gallia.

Nobiliores Galliaë fluvii sunt; Oceanum petentes, Mosa, vulgo *die Mase* Germanis, Gallis *la Meuse*; Scaldis, *l'Escant* Gallis, Germanis *die Schelde*; Sequana, *la Seine*, Matronam devchens, vulgo *la Marne*; & Ligeris, *la Loire*; Garumna, *la Garonne*. Rhodanus, *der Roden* Germanis, Gallis *le Rosne*, velocissimus amnis, inter tres maximos Europæ fluvios computatus, tardissimum Ararem, vulgo *la Saone*, in Mare internum secum trahit.

C A P. XIII.

De Incolis Gallia, ac posteriori ejus divisione.

U Nam gentem, Celtarum nomine, omnem quondam incoluisse Hispaniam, ac Galliam Germaniamque, Illyricum, & Britannicas Insulas, supra ad Hispaniam dictum est; latiusque infra in Germaniæ descriptione dicetur. Cæterum Gallorum natio adeo populosa fuit, uti, quum domi haud sterile solum tenerent, ob multitudinem tamen hominum, necessum habuerint in diversas ac longinquas mundi regiones colonias deducere. Nonnulli eorum Italiaë dimidiam fere partem occuparunt. ex his quidam ultra profecti, in Asiam usque pervenerunt; nomenque ibi
Gala-

Galatiæ, siue Gallograciæ, seu Græcogalliæ fecerunt. Alii in Britanniam Insulam peruenisse putantur. In Germaniam autem alii inuecti, ingentem tractum à Rheno ad Vistulæ usque fonteis obsederunt. In ipsa Gallia vixit uniuersa gens, quot nominibus, tot civitatibus, imperiis ac magistratibus discreta. Primi Romanorum arma sensere Salyes; cum de incursionibus eorum Massilia, socia Romanorum ciuitas, quereretur. Deinde Allobroges & Aruerni; quum aduersus eos similes Heduarum querelæ opem & auxilium flagitarent. Prima igitur Narbonensis Gallia subjugata, in Provinciæ formam redacta est; Domitio Ænobarbo & Fabio Max. trophæa in ea statuentibus. Reliquæ Galliæ per x annos domitæ laus ad Iulium Cæsarem defertur. Paruit hinc tota sub præfectis Romano imperio ad Honorii Imperatoris usque tempestatem; quum circa annum Christi cccc Gothorum, Hispaniam atque Italiam vastantium, pars Narbonensem Provinciam inuasit, nomenque Regionis de suo imposuit, quod postmodo corrupte *Languedoc*, quasi *langue de Goth*, dictum est. Prolatis deinde ad Ligerim usque amnem Imperii finibus regnum constituerunt, cuius caput ac regia Tolosa fuit. Eadem tempestate Burgundiones, ab ultima Germania (pars Castubiorum, parsque Brandeburgensium nunc ea loca tenent) cum Vandalis Suevisque

profecti, alias Galliā partes occuparunt, regnoque constituto, Burgundiā nomen de suo imposuerunt, cujus caput regiaque sedes Arlate. Complectebatur utramque Burgundiam, Lugdunensem agrum, Delphinatum, Sabaudiam, & Provinciam. Sub idem ferme tempus, Franci Germanica gens, Rheno trajecto, proximam Galliā partem, Tungriam (nunc est Brabantia, ac Leodiensis Episcopus) obsederunt. at pulsi mox à Gothis, paulo post redierunt, utraque in Parisios usque progressi, regioni ac regno inibi condito, Franciā vocabulum de suo imposuerunt, cujus caput ac regia Lutetia. Circa eadem tempora Britanni ex Britannia Insula, ab Anglis & Saxonibus, quos in opem & auxilium adversus Scotos Pictosque ex Germania vocaverant, pulsi, extrema Galliā Celticā obsederunt, & de suo nomine Britanniam minorem adpellarunt. At Clodovæus, V Franciā Rex, Burgundiā Rege Gundebaldo armis devicto, Gothisque ex Gallia ejectis, utrumq; regnum suo imperio adjecit. Hic vita excedens, regnum Franciā IV filiis in quatuor parteis seu regna distributum reliquit. Primus erat Parisiorum rex: cui parebant Parisii, nunc vulgo *Ile de France*, id est, insula Franciā, Campania, Cenomani, Turones, Andegavi, Aquitani, Arverni. Secundus Sueffionum Rex; cujus regno submissi Veromandui, Neustrii,

nunc

nunc Normanni; Picardi, Flandri. Tertius Burgundiæ, sive Aureliani Rex: cui cessit totum Burgundiæ regnum, ante dictum, cum Aurelianensi Ducatu. Quartus Rex Metensis, seu Austrasiæ; quæ complectebatur quicquid inter Mosam ac Rhenum. Mortuis autem fratribus, Clotarius solus rerum potitus est. Hujus itidem quatuor filii regnum iterum in quatuor dictas partes divisum est. At defunctis, ut ante, fratribus, Clotarius I totum regnum Franciæ solus obtinuit. Id integrum intactumque successoribus ejus mansit, ad Caroli Magni usque tempestatem, quum Austrasia divelleretur. mox Flandria etiam sui juris facta est. Imperator dein Henri-^{de}cus III Burgundiæ regnum Germanorum imperio adjunxit. Sed id postea in quatuor partes directum est. Beroaldus Saxoniarum Dux, Sabaudiam invasit. Otho, Flandriæ Comes, partem occupavit, quam *Franche Conté*, id est, liberum Comitatum Burgundiæ nuncupavit. Guigijs Comes eam, quam à filii socii nomine Delfinatum adpellavit. Boso postremus in Provincia regnum tenuit, quod Arelatense dictum fuit. At posteriores Franciæ Reges Provinciam ac Burgundiæ Ducatum recuperarunt. Delfinatum Hubertus ultimus ejus Princeps Regi Galliarum vendidit, ea lege pacta, uti in posterum primogenitus cujusque Regis filius nomen Delphinatus inde

inde gestaret. Sabaudia successoribus Beroaldi etiam nunc manet. Burgundiæ Comitatus eodem titulo ac jure ad Hispaniarum Regem pervenit, quo ipsa Flandria. Avenionensem Comitatum Joanna Provinciæ Comes Papæ Clementi VI concessit. manetque etiam nunc sub Romanæ Ecclesiæ ditione.

C A P. XIV.

De recentiori Gallia, ejusque in varias Provincias divisione.

HAc igitur ratione Gallia arctior, quam olim fuit, facta est; tota propemodum Belgica avulsa. Itaque à Meridie, Occasu ac Septentrione servatis antiquis terminis, ab Ortu clauditur Sabaudia, Burgundiæ Comitatu, Lotharingia, ac Inferiore Germania, quam vulgo nunc Belgicam & Belgium vocant. Longitudo ejus ab extrema Britannia, ad usque Varum flumen, Italiæ terminum, porrigitur milliarium Germanicorum CLXX. Latitudo à Pyrenæis jugis in Bearnia ad extremam usque Picardiam milliarium CXL. Francia autem dicitur vulgo à Francis, Germanica gente, in eam transgressis. Tota paret uni Regi, in parteis varie divisa. Præcipuæ tamen regiones sunt, quarum vulgaria vocabula ista sunt: *Bretaigne, Normandie, Picardie, Champagne, la France, Beauſſe, Berry, Blaisois,*

ois, le Maine, Touraine, Anjou, Poictou, Sain-
 tonge, Perigort, Limosin, Bourbonnois, Bour-
 gogne Duché, Quercy, Gascogne, Languedoc,
 Provence, Dauphiné. Accessit haud ita pri-
 dem *la Bresse*, pars Sabaudia: *Mets* etiam at-
 que *Toul* Lotharingia opida Regis Franco-
 rum nuper facta sunt. Caeterum Ducatus in
 Gallia sunt XIX: *Orleans*, *Bourgogne*, *Narbon-
 ne*, *Bretagne*, *Anjou*, *Berry*, *Normandie*, *Au-
 vergne*, *Guienne*, *Tours*, *Barleduc*, *Valois*, *Ne-
 mours*, *Alençon*, *Reims*, *Laon*, *Langres*, *Bour-
 bon*, *le Maine*. Pares Francia quondam Caro-
 lus Magnus XII instituit: quorum sex Eccle-
 siastici, sex seculares. Ecclesiasticorum XII
 sunt Duces; Archiepiscopus Remensis, vulgo
Reims; Episcopus Laudunensis, vulgo *Laon*;
 Episcopus Lingonensis, vulgo *Langres*. Tres
 Comites, iidemque Episcopi; Catalaunensis,
 vulgo *Chalons*; Noviodunensis, vulgo *Noyon*;
 Bellovacensis, vulgo *Beauvais*. Secularium
 eidem tres Duces: Burgundicus, Normanni-
 cus, Aquitanicus, *Guienne* vulgo. Tres Comi-
 tes; Flander, Tolosanus, Campanus. At hodie
 duo ex his XII aboliti sunt, Burgundicus ac
 Flander. Conventus Juridici (Parlamenta
 Franci vocant) sunt octo; Parisiensis, Roto-
 magensis, vulgo *Rouan*, in Normandia; Re-
 nonensis, vulgo *Renes*, in Britannia; Divio-
 nensis in Burgundia, vulgo *Dijon*; Burdegalen-
 sis in Vasconia, vulgo *Bordeaux*; Tolosanus
 in

in Linguadoco, vulgo *Toulouse*; Gratianopolitanus, in Delfinatu, vulgo *Grenoble*, Aquensis in Provincia, vulgo *Aix*. His accesserunt nuper duo alii conventus; *Pau* in Bearnia, & *Mets* in Lotharingia. Archiepiscopatus sunt per universam Franciam xv, quibus subjecti Episcopatus c i i i.

C A P. XV.

De urbibus Gallia celebribus, Academiisque illustribus.

URbes Gallia celeberrimæ sunt, in Parisiis, sive Insula Francia, Lutetia Parisiorum, vulgo *Paris*; caput ac regia regni; urbs totius Europæ, unam si Constantinopolin excipias, magnitudine atque incolentium frequentia, clarissima, dignitate sua maxime æstimanda. In Picardis Ambianum, vulgo *Amiens*, templi interno splendore, ac ornamentis insignis. In Normannis Rotomagus, *Roïan*; opulentissimum Gallia ad Oceanum Britannicum Emporium: Cadomum, *Caen*: Diepa, navium adpulsu celeberrimum opidum. In Britannis *Renes*; & *Nantes*, satis clarum Emporium. In Andegavis, Andegavum, sive Juliomagus, vulgo *Angiers*. In Turonibus, Turonum, vulgo *Tours*. In Blesensi provincia, Blesense castrum, vulgo *Blois*; cujus ager ob multiplicem amœnitatem hor-

tus Galliaë nuncupatur. In Belsia *Chartres*,
 & item Aurelianum, vulgo *Orleans*. In Bi-
 turigibus *Bourges*, antiquitatum reliquiis ac
 Xenodochio clara. In Campania Remi, vul-
 go *Reims*, templi artificiosa extrinsecus stru-
 ctura nobilis: Catalauni, vulgo *Chalons*.
 Tricassium, vulgo *Troyes*, urbs ampla ac po-
 pulosa. In Burgundia Divionum, vulgo
Dijon, Ducum quondam sedes: Cabilonum,
 vulgo *Chalon*, emporium haud spernendum:
 Matiscona, vulgo *Mascon*, satis nitida: Belna,
 vulgo *Beaune*, Xenodochii magnificentia fa-
 mosa: Augustodunum, *Autun*, antiquita-
 tibus Romanis adeo referta, uti Roma Gal-
 lica quibusdam vocitata fuerit. In Borbo-
 nensi provincia, *Moullins*. In Lemovicibus,
 Lemovicum, vulgo *Limoges*; emporium
 opulentum. In Pictonibus Pictavium, vulgo
Poitiers, magnitudine secundas quidem à
 Lutetia fert, at multo minus populosa. In
 Santonibus *Saintes*; antiquitatibus Romanis
 maxime ornata: Rupellæ, vulgo *la Rochelle*,
 celeberrimum ad Oceanum Aquitanicum
 emporium, urbs munitissima, propugnacu-
 lum proximis bellis civilibus Protestantium
 tutissimum. In Vasconibus Burdegala, vulgo
Bordeaux, urbs ampla, antiquitatum Roma-
 narum reliquiis conspicua; opulentissimum
 emporium, Garumna flumine navium adpul-
 sum commodante. In Linguadocia est To-
 losa,

losa, *Toulouse*, inhabitantium multitudine insignis: Martius Narbo, vulgo *Narbonne*, magna quondam urbs, nunc munimine maxime clara. Mons Pessulanus, urbs magna ac splendida; vulgo *Montpellier*. Nemausus, vulgo *Nismes*, antiquitatum Romanarum reliquiis omnium Gallicarum refertissima. In Provincia Massilia, *Marseille*; portus commoditate juxta ac pulcritudine clara; opulentissimumque Galliae ad internum mare emporium. Triremium regiarum statio. ceterum libera est civitas, una cum Arelate: utraque in Galliae Regis clientela. Aquae etiam Sextiae, vulgo *Aix*, nitida urbs: item Avenio, *Avignon*, Romanae Ecclesiae parens.

Academia.

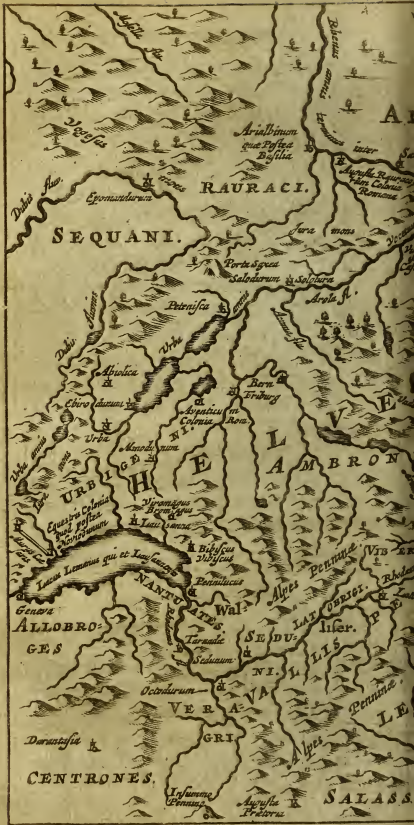
Academiae Galliae illustres sunt; Lutetiae Parisiorum, Cadomi, Andegavis, Aureliani, Biturigibus, Pictavii, Burdegalae, Tolosae, Montispeffulani.

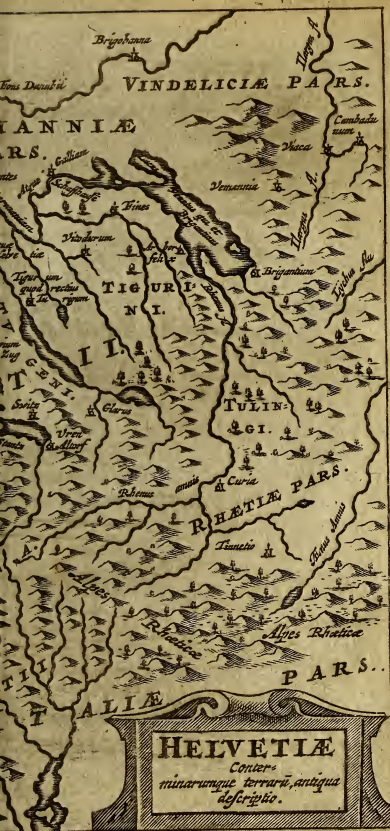
C A P. XVI.

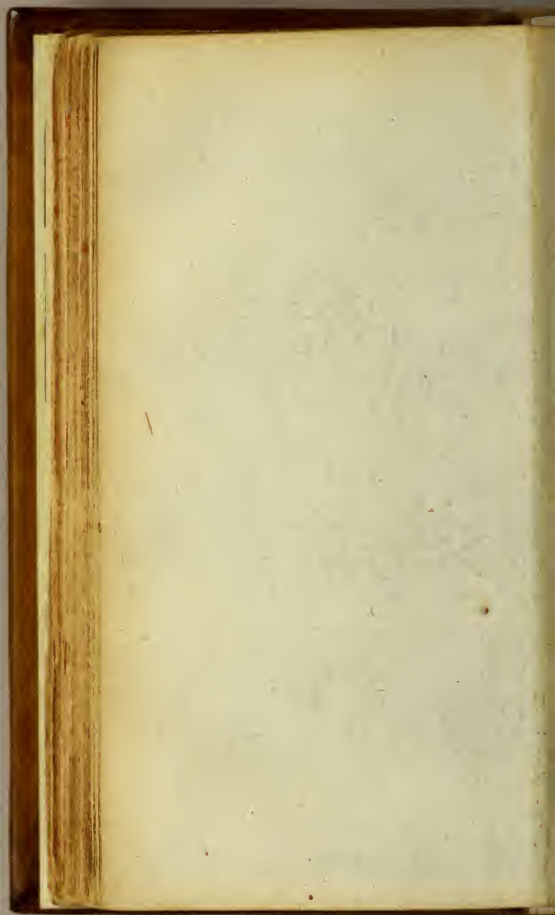
De Sabaudia ac Burgundia Comitatu.

Peractis haecenus regionibus, quae Regi Franciae hodie parent, reliqua Galliae pars, quae veterem Belgicam ferme totam occupat, cum Narbonensis provinciae parte, explicanda est. Tota igitur illa pars, quae veteri Gal-

Galliæ avulsa, est, in quinque ditiones dispersa est. Primam obtinet Dux, cui cognomentum Sabaudici dedit ipsa regio Sabaudia. In qua nihil clarum, præter unam Genevam, liberam civitatem, bellis Sabaudicis, & Protestantium religionis professione celebrem. Conventus Juridicus est Cameriaci, vulgo *Chamberi*; Fanum Divi Joannis in valle Mauriana, vulgo *S. Jean de Morienne*, egregio munimento celebratur. Secunda ditio est Hispaniarum Regis in Comitatu Burgundiæ, ubi Vesontio, vulgo *Besançon*, urbs eximia, liberaque civitas, in fide prædicti Regis. Tum Dole, *Dole*, conventu Juridico & Academia clara. Tertia ditio est imperii Germanorum: sub qua Alsatia, Lotharingia, Treverensis ac Rhodiacensis Episcopatus, Juliacensis Ducatus, & item Clivensis Ducatus portio; de quibus in Germania agetur. Quarta ditio est Helvetiorum ac Vallesiorum. Quinta inferioris Germaniæ, sive, ut vulgo vocant, Belgicarum. De duobus postremis nunc agendum est: ac primum de Helvetiis.

C A P. XVII.

De Helvetiis ac Vallesis.

Helvetii loci natura undique tuti continentur: una ex parte flumine Rheno à Germania dividuntur: altera ex parte monte Jura

Jura altissimo à Gallia separantur; tertia parte lacu Lemano ac flumine Rhodano à Sa-
 baudia determinantur. In quatuor pagos, Ti-
 gurinum, Tugenum, Ambronicum & Ur-
 bigenum, olim fuisse divisos, supra in descri-
 ptione Veteris Galliæ dictum est. Gens quæ
 foret totius Celticæ bellicosissima, reliquos
 Gallos virtute præcedebant, quod fere quoti-
 dianis præliis cum finitimis Germanis con-
 tenderent. Qua fiducia freti totius Galliæ
 imperium adfectarunt. Rem ipsam tentantes
 C. Julius Cæsar armis in sedes suas redegit, &
 una cum reliqua Gallia Romano Imperio
 subiecit. cui paruerunt usque ad Honorii Im-
 peratoris tempora; quæ, diversis populis di-
 versas imperii partes diripientibus, Alemanni
 (inter Rhenum, Mœnum atque Danubium
 tenere loca) Helvetiam, in quam jam ante
 crebras incursiones fecerant, occuparent
 Galliæque avulsam, Germaniæ, corpori suo
 adjicerent. Inde gens ea *Switxeri*, à vico
 forte quondam capite, *Switz* dicta, sub Ger-
 manico Imperio tenere, Ducibus suis subje-
 cti; donec Leopoldo Duce in prælio casæ
 in libertatem sese, circa annum cIo ccc
 vindicarunt. Fœdere post libertatem adepta
 inter se sancito, nunc libere agunt, XIII p-
 gis seu civitatibus (incolæ *die Oerter*, *Ga*
Cantons, vocant) divisi, Civitates sunt hæ
Zürich, *Bern*, *Lucern*, *Uri*, *Switz*, *Unde*

alden, Zug, Glaritz, Basel, Friburg, Soloturn, Schafhausen, Appenzell. Ex his, Appenzell Glaritz & Switz, sunt vici, Underwalden & Uri regionum nomina; quarum prima duo vici: Hujus *Alttorf*, illius *Stantz*, reliqui octo Cantones sunt urbes; quarum pretiosissima est Berna; quidam ad Basileam fere protenditur, milliarum Germanica ultra xxx. Sequuntur Tigurina, Basilea, Lucerna, Friburgum, Solodunum, opulentæ civitates. Ex universis Cantibus Protestantium religionis sunt, *Bern, Aarau, Olten, Schaffhausen*; Catholicæ Romanæ. *Lucern, Friburg, Soloturn, Zug, Uri, Unterwalden, Switz*; utramque religionem possidentur *Glaritz & Appenzell*. Conventus Helvetiæ fit Aquis Helvetiis, vulgo *Schaffhausen*. Academia est Basileæ celeberrima. Præterea Gymnasia, Academias æmulationis, Tiguri, Bernæ, atque Lausannæ in Helvetiorum agro. Est præterea in Helvetiorum agro confœderatum opidum, S. Gallinum, linificio maxime nobile.

Vallesi.

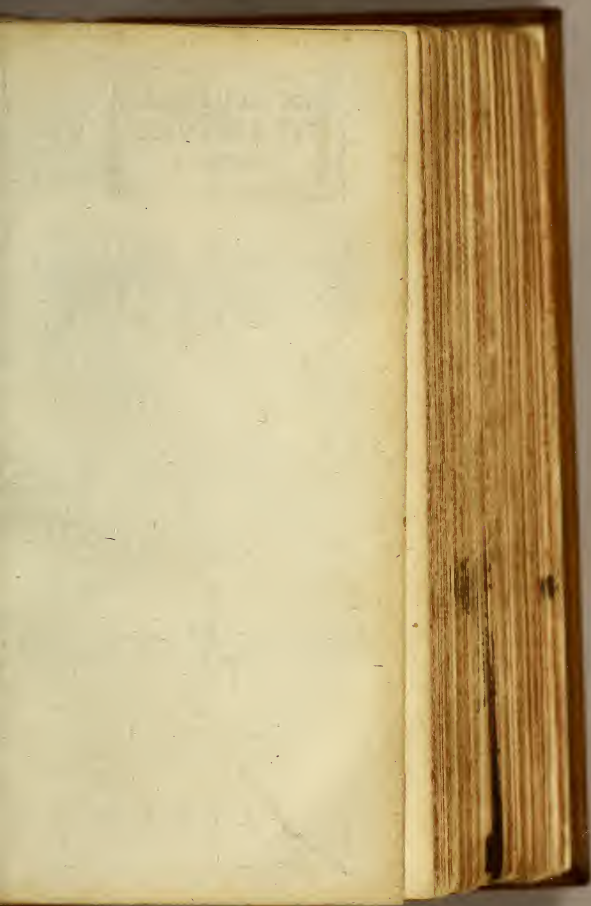
Helvetiorum reip. confœderata est respublica Vallesiorum, vulgo *die Walliser*, Galliæ partem hi olim populi Inalpini, Penninarum partem à Rhodani fontibus ad lacum Lemani, vulgo *Genfersee*, vallem, unde etiam nunc

nunc nomen habet, incolentes. In quatuor populos tota vallis divisa fuit. Viberi ad Rhodani fontes incolere, circa vicum *Gomers*. Seduni circa opidum nunc Episcopale Sedunum, vulgo Germanis *Sitten*; Gallis *Sion*. Veragri quorum vicus Octodurus, nunc *Martinach*. Nantuates, circa Sancti Mauricii fanum. Primus omnes hos subjugavit Ser. Galba, Jul. Cæsaris in Gallia Legatus. Nunc Germani incolunt, sub una liberaque republ.

C A P. XVIII.

De Hodierna Belgica, sive de Inferiore nunc Germania.

Belgicam hodie adpellant eas terras, quæ confusis Galliæ Germaniæque antiquis limitibus, XVII provincias continent, eandem Inferiorem Germaniam, & vernaculo vocabulo dicunt *Nederlandt*, Itali, Hispani ac Galli *Flandriam*; ab una earum, quondam clarissima provincia. Regio est agrorum cultu, urbium vicorumque multitudine, ac nitore totius Europæ amœnissima, variisque negotiationibus navigationibusque longinquissima. Terminos habet, à Septentrionibus Oceanum Germanicum; ab ortu Frisiam Orientalem, Westfaliam, Coloniensem agrum, Juliacensem Ducatum, Trevirenses Episcopatum; à Meridie & Occasu Galliæ Regnum.

INFERIORIS
GERMANIÆ
Descriptio.

O C E

N U S

G E R M A N I

I C U S.

FRI.
Emden
Com.

Bremen
lis Archi
episcopat.

OLDEN
BURG
COMITAT.

GENSIS
Provincia
Dreute

TRANSALANIA

WEST
PHALIA

MONASTERI
ENSIS

GELDRIA

VIARIA
Ducatus

MONTE
NSIS

ARCHIEPISCOPATUS

LIMBURGIUM

LUCEBURGIUM

RENSIS
Archiepiscopus

LOTHARINGIE

PARS

Trevir

Bonna

Osnabrugge

Bonnium

Oppiden

Normatic

Heidelbe

Sarbrucke

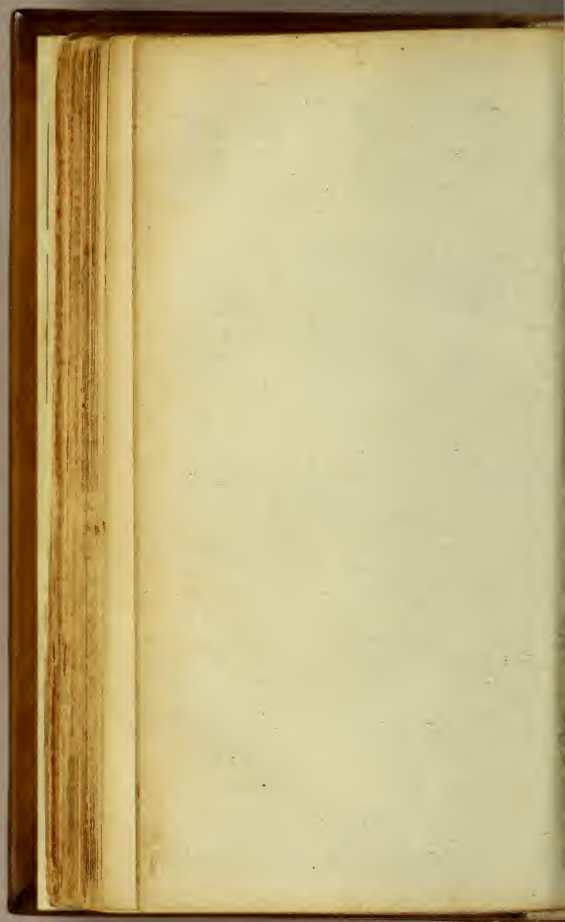
Wormatic

Heidelbe

Heidelbe

Heidelbe

Heidelbe

egnum. In ea parte, quæ cis Rhenum in Gallico solo est, populi qui fuerint, jam antea extirpatus est. In altera parte, quæ trans Rhenum in Germania sita est, fuere quondam; Frisii, à Rheni ostio ad ostium usque Amisii Fluminis, vulgo *de Ems*, in Septentrionali Hollandia, Frisia Occidentali, Groningensi agro, & parte Trajectensis provinciæ: Brueri in Transisalana provincia: Marsaci, circa *Mersfort*, inter Rhenum & Isalam amneis. Hos omnes L. Drusus imperitante Augusto Caesar subegit. Illos, qui in Gallia, Julius Cæsar perdomuit. Manserunt inde sub Imperio Romano, maxime qui cis Rhenum, donec id Theodosio imperante, ab advenis gentibus receptum. tunc enim varii Germaniæ populi alii subinde atque alii huc immigrarunt; aliorum cum quidam postea in Galliam, nonnulli vero in Britanniam insulam commigrarent, incolæ in præscam, creatis sibi Regibus, libertatem sese vindicarunt. Inde temporis progressu in XVII provincias tota hæc regio divisâ fuit, quarum aliæ Ducum nomine, aliæ Comitum, aliæ etiam Dominorum titulo, rectores acceperunt. Sunt autem hæc: I. Ducatus; Brabantia, Limburgium, Luceburgium, Geldria. Comitatus VI; Flandria, Artesia, Hannonia, Hollandia. Zelandia. Naurcum, Sutfania. Marchionatus unus Sacri Imperii, Antverpia, Dominia V; Frisia Occi-

D denta-

dentalis, Mechlinia, Trajectus, Transisalania, Groningium. Frisia, postquam jugum Romani imperii excusserat, annos ferme c c c sub regibus suis fuit; donec extinctis his, dominium ad Carolum Magnum pervenit. post eum, regulis suis, ut cæteræ, regi cœpit. At procedente tempore, alia alii provincia per matrimonium rectorum juncta est: donec tandem ad unum dominum pervenerunt. Is primus fuit Carolus, Burgundiæ Dux, cognomento Audax; abavus Caroli V Imperatoris; qui postmodum heres factus, Philippo filio Hispaniæ Regi reliquit. cui successit filius ejusdem nominis.

At quum incolæ jam inde à Carolo V vim atque injuriam sibi fieri, privilegiaque quibus satis libertati suæ provisum erat, eripi sentirent; vim vi repellere, armisque libertatem avitam defendere decreverunt. Inde diutinum illud annorum x l bellum. Pars Hispanorum armis succubuerunt; pars in pristinam libertatem sese vindicarunt. Hinc in duas partes Belgica, seu inferior Germania divisa est. Provinciæ Hispano Imperio audientes sunt istæ: Brabantia, Limburgium, Luceburgium, ac dimidia pars Gælliciæ, cis Rhenum ac Vahalem, in veteri Belgica sita; dein Flandria, Artesia, Hannonia, Namurcum, Marchionatus S. Imperii & Mechlinia. Reliquæ provinciæ sub una re-
publici

blica constanter ac fortiter libertatem
entur.

C A P. XIX.

De præcipuis Inferioris Germania
urbibus.

Flandria, vulgo Flandern.

Flandria omnes Christiani Orbis Comi-
tatus superat: ager fertilis, pascuaque læ-
. Insulas habet adjacentes *Cadsant*, *Oost-
rgh*, *Bierfluet*; Ordinibus fœderatis paren-
s. Urbes præcipuæ Flandriæ sunt; Ganda-
m, vulgo *Gent*; caput Provinciæ, inter ma-
res Europæ urbes computata; Caroli V
cunabulis nobilitata. Brugæ, vulgo *Brugge*,
imas ob pulchritudinem & amœnitatem
i vendicant. Sequuntur Tornacum, Gallis
ournay, German. *Doornyck*; Cortracum,
all. *Courtray*, German. *Cortrijck*; Dua-
um, *Douay*; Insulæ, Gall. *L'Isle*, German.
ysfel, sive *ter Issel*; Yperæ, *Yperen*; Neopor-
s, *Nieupoort*; *Sluys*, *Duynkercke*, piratica
teriori bello infamis. Ostenda, trienni
lispanorum obsidione insignita. Grevelin-
a, nobilissimum in finibus Galliæ muni-
entum.

Artesia; Artois.

Caput Artesiæ est Atrebatium, vulgo Ger-

manis *Atrecht*, Gallis *Arras*; urbs splendida. clarum hic est Fanum D. Audomari, vulgo *S. Omer*. Tervanna, insignis quondam erat: postea vero à Carolo V expugnata ac funditus everfa. Est præterea heic nobilis Comitatus cognomine *D. Pauli*.

Hannonia; Gallis *Hainaut*,
Germ. *Henegouw*.

Hannoniæ caput est Montes, vulgo *Mons*, Gallis, Germ. *Bergen*. Secunda ab ea Valentianæ, Gall. *Valencienes*. Cameracum, German. *Camerick*, Gall. *Cambray*, cum agro suo singularem provinciam conficere videtur, quæ dicitur *Cambresis*.

Namurcum; Gall. *Namur*;
Germ. *Namen*.

Caput est, quæ provinciæ nomen dedit, *Namurcum*, ædificiis magis valida quam splendida.

Luceburgium; *Lucelburg*.

Hic Ducatus nihil insigne habet, præter *Luceburgium*, unde nomen Provinciæ; & ipsa urbs tam fœda, quam satis natura loci munita.

Limburgium.

Hujus caput est *Limburgium*, urbs minus inter reliquas XVII provincias clara. Falco-
bur-

gium ac *Dalem*, duo Comitatus, portio-
s sunt *Limburgiensis Ducatus*.

Brabantia, Brabandt.

Primaria *Brabantiae* urbs est *Antverpia*,
illis *Anvers*, Germanis inferioribus *Ant-*
werpen, superioribus *Antorf*. Emporium
condam totius Europæ celeberrimum, nunc
am urbs totius terrarum Orbis splendidifi-
ma: arce sua maxime nobilis. *Bruxellæ*,
Brussel, magna urbs, rectorum Belgii
Hispanici sedes. *Silva Ducis, des Hertogen-*
Sch; ac *Lovanium*, vulgo *Leuven*, insi-
es urbes: Præterea *Breda, Sevenbergen*;
Bergen op Zoom, Lier, Herentals, Diest, Tie-
men, & Gemblours, haud ignobilia sunt opida.
Mechlinia, Mechlen Germanis, *Malines* Gal-
is, quæ unam provinciam in xviij conficit,
ter nitidissimas Belgicæ merito numeratur.
e cætero, & in *Brabantia Ducatus Arschot*:
Marchionatus Bergen op Zoom; Comitatus
Boochstraten & Megen; Baronatus *Breda,*
Diest, Grimbergen.

Zelandia.

Zelandia in insulas complures dissecta est;
arum nobiliores, *Walachria*, vulgo *Wal-*
cheren; *Scaldia*, vulgo *het Landt van Schou-*
ren; & *Bevelandia Austrina*, vulgo *Zuyt-*
everlandt. In *Walachria* urbs princeps est

Middelburgium, celebre Emporium. Secunda est *Vlissingen*, proximus in Zelandia ad Gallia ac Britannia advenientium navium adpulsus. Vera, vulgo *ter Veer*, Scoticarum mercium Emporium. In Scaldia insula est *Sirickzee*, opidum satis nitidum. In Bevelandia Gusa, vulgo *ter Goes*.

Hollandia.

Hollandia ob frequentia in varias Mundiparteis commercia totius Belgicæ celeberrima potentissimaque, dividitur in Septentrionalem & Australem. Septentrionalis Hollandiæ pars meridionalis, crebris lacubus interfusa, *Waterlandt* incolis vocatur. Princeps dignitate est totius Hollandiæ urbs Dordracum, vulgo *Dordrecht* & *Dort*, in ipsis lacuum, quos Mosa Vahalisque efficiunt, undisita; vini Rhenani frequenti mercatu nobilissimum Emporium. At maxima potentissimaque omnium est Amsterdamum, vulgo *Amsterdam*, opulentissimum ad Oceanum Germanicum Emporium: Lugdunum Batavorum, vulgo *Leyden*; omnium Belgicarum nedum Hollandicarum, amœnitate salubritateque splendidissima. Delphi, vulgo *Delft* Gulielmi Principis Auriaci, Illustrissimi Principis Mauritii parentis cæde insignita civitas Roterodamum, *Rotterdam*, natalibus Erasmi Roterodami clara, secundum ab Amsteldamo

amo Emporium. Haga-Comitis, vulgo *des Graven Hage*, nobilissimus totius Europæ vius, multisque urbibus præferendus; Comitum quondam Hollandiæ, nunc Consilii Confederatarum Provinciarum universalis sedes: hic quidpe, quoties de communibus negotiis discernendum est, universæ provinciæ conveniunt. Sunt præterea nobiles urbes, *Haerlem, Goude, Geertrudenberge, Alckmaer, Edam, Hoorn, Enckhuysen*. In insulis Australibus est *Briel*, haud postremum provinciæ opidum, & itidem *Geerfliet*. Septentrionali Hollandiæ adjacent Insulæ duæ, *Texel & Flielandt*, navium stationibus celebres. De cætero est in Hollandia Comitatus *Egmont*, Baronatus Brederodiorum *Vianen*.

Trajectensis Provincia.

Trajectensis sive Ultrajectensis provincia, nomen accepit à capite suo Trajecto, sive Ultrajecto, vulgo *Utrecht* vel *Utert*. Urbs est ampla atque magnifica, Episcoporum quondam Frisiorum sedes. Est & *Amersfort*, haud spernendum opidum.

Gelria sive Geldria, *Gelderlands*:
Zutphania, Zutphen.

Gelriæ Ducatus in duas hodie secatur partibus: quarum altera Hispanici, altera Confederati juris est. Hispanicæ Gelriæ caput est

Ruremunda, sedes Episcopalis & conventus juridicus; dein *Gelre*, quæ nomen Ducatus dedit: post eam *Venloo*. *Gelria* Confœderata in tres dividitur potissimum portiones: quarum *Velavia*, vulgo *de Veluwe*, urbes habet *Arenacum*, vulgo *Arnhem*, caput in hac parte, ac sedes olim Ducum, nunc conventus Juridicus totius provinciæ. Post hanc sunt *Harderwicum*, & *Elburgum*. *Betavia* altera pars, hodie *de Betuwe*, veteris *Bataviæ* nomen fert: in hac sunt Comitatus *Buren*, & *Culenburg*, eodemque pertinent duæ munitissimæ urbes *Bommel*, & *Noviomagus*, vulgo *Nimmegen*, & *Nieumegen*. Tertia pars antiquæ *Gelriæ* est Comitatus *Zutphaniensis* quæ unam in *xvii* conficit per se provinciam. Nomen habet à capite suo *Zutphen*: sunt præterea nobilia munimenta, *Grolle*, *Bredesfort*, *Lochem*.

Transisalaniam, *Over-Yffel*.

Transisalaniam nomen habet à situ *transaliam* flumen. Dividitur in tres partes: *Salandt*, *Twente* & *Drente*. Tota provincia celebratur tribus quondam liberis civitatibus, *Deventer*, *Campen*, *Swolle*: nunc etiam eodem nomine gloriantibus. Sunt præterea duo insignia munimenta, *Steenwijck* & *Coeverden*; quorum illud satis egregium opidum.

Frisia,

*Incognite positiones loca.
 Ambrosianae, Andates.
 Badiza, Samnium.*

OCCIDENTALIS OCEANUS

VERGINIUM
 MARE.

*Silarium Inf. Solus
 Syzolo, friz. An.
 Siliaca a Sculptio
 vocari creditur*

*Antivestium prom.
 quod est Boleum.*

MARE HIBERNICUM.

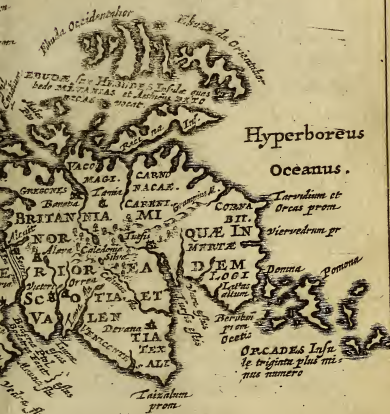
OCCIDENTIS
 BRITANNICUS.

MORINI.

sive CIMB

CALEDONIUS OCEANUS. Val.

Flacco DEUCALEDONIUS Ptolemaeo.

OCEANUS

ICUS,

CUS.

BRITANNICARUM
INSULARUM
TYPUS.

Frisia, West-Frieslandt.

Frisia, quæ Occidentalis cognominatur, vulgo *West-Frieslandt*, caput habet Leovardium, *Lieuwarden*, urbem splendidam, ac magnificam, ubi conventus Juridicus totius provinciae, praefectorumque sedes. Sequuntur *Harlingen*, celebris portus, *Franiker, Sneek*.

Groningensis Provincia, Groningerlands.

Groninga urbs est satis ampla ac celebris, quæ nomen provinciae dedit, *Delfziel*, locus versus Germaniam munitissimus.

Academia Belgica.

Academiae sunt, Hispanicae ditionis, Lovanium, ac Duacum. Confœderatarum provinciarum, Lugdunum Batavorum, Franikea, ac nuper erecta Groninga.

C A P. XX.

De Britannicis Insulis.

Gallico littori ac Rheni ostiis adjacent insulae innumeræ, Britannicae in universum adpellatae: quarum duæ magnitudine nobiliores Albion atque Ibernia dictae sunt: at quæ Albion ante, ab albis ad littus petris,

Græcis hominibus vocitata fuit, propter excellentiam postea Britannix nomen sola obtinuit, cum reliquæ suis sibi nominibus appellarentur.

Hæc omnium quæ Europæ adjacent, quæque Romana notitia complexa est, maxima, nomen Orbis alterius mereri amplitudine sua veteribus visa est: clara Græcis, clara Latinis monumentis. Duo hodie Regna, Angliam atque Scotiam continet.

Anglia solo est tam ubere ac sæcundo, ut omnia majori nitidiorique forma prognata benignius quam aliæ terræ alat; cælo adeo clementi, uti rorem marinum ac laurum magna copia producat. Id imbris ac nebulis crassum asperitatem frigorum prohibet. Asperioris cæli solique est Scotia, longius in Septentrionem producta: saxo sterili plurimum ac lacubus horrida, tristisque adpectu.

Gens olim Britannica inculta, inhospita, immanibus moribus fera vel fœda: nunc Angli omnium delicatissimi perhibentur. Nomen genti seu insulæ unde quæsitum, parum constat. Porrigitur insula in longum à Tarvidio seu Orcade promontorio, vulgo nunc *Dunsbyhead*, ad Dubrim portum, vulgo *Dover*, milliaria Germanica circiter c l. Latitudo maxima patet inter Dubrim ac Boleinium promontorium, vulgo *the Landes end*, mill. Germ. lxx. Ipsa forma triquetra in

tres angulos se cuneat. quorum unus Septemtriones prospicit, nullis contra terris, vasto atque aperto mari: alter Belgas ac Rheni ostia: tertius Hispaniam. Unum latus in Orientem, Germaniæ (intellige veteris, cujus pars Norvegia) obtenditur; alterum in Meridiem, Galliæ; tertium in Occidentem, Hiberniæ. Oceano undiquaque alluitur, ab Occasû Hibernico, ab Septemtrionibus Caledonio, ab Ortu Germanico, à Meridie Britannico; ubi fretum Gallicum inter Dubrim & Bononiam.

C A P. XXI.

Divisio Veteris Britannia, item de fluviiis & opidis.

EAm insulæ partem, quæ nunc Scotia est, Caledoniam olim adpellaram cum ex aliis, tum ex Tacito maxime liquet. at tota postmodum divisa in Majorem & Minorem. Major ea pars, quæ nunc Anglia: Minor quæ Scotia.

Major Britannia.

Majoris populi, quorum nomina apud rerum auctores clara: Ostidampii ac Damnonii, nunc *Cornwall* regio: *Durotriges*, *Devonshire*: *Belgæ*, *Sommerfet*: *Segontiaci*, *Soutsex* & *Southampton*: *Bibroci*, *Surrey*:
D. 6. Cantii.

Cantii, quorum regio Cantium, vulgo nunc Kent: Tribonantes, *Middelfex*, & *Hardforshire*: Cassii, *Cambridge* & *Essex*: Zoeni, *Nortfoick* & *Suffolk*: Ancalitaë, *Oxford*, & *Buckingham*: Atrebatii, *Berceria*: Dobuni, *Glocester*: Silures omnium latissime incolentes, nunc *Wallia*, vulgo *Walles*. Ordovices, *Cardigan*: Demetæ, *Carmathin*: Cornavii, *Cornawan*. Præterea Coritani, *Lincolnshire*: Parisii, ea pars *Yorkshire*, quæ *Lincolnshire* contermina: Brigantes, reliquum *Yorkshire* & *Northumberland*. Meætæ, *Cumberland*. Horum omnium clarissimi fuere Silures atque Brigantes: hi numerosissimi, illi pugnantissimi.

Minor Britannia.

At in Minori Britannia sive Caledonia, olim omnia obscura, ac pleraque veteribus ignota, nihilque sylvæ Caledonia ac monte Grampio clarius.

Fluvii Britannia.

Fluvii Britanniaë celebriores sunt; *Tamesis*, vulgo *Tams*: *Sabrina*, *Savern*, & *Humber*: brevissimo cursu, at latissimis ostiis (id æstuaria efficiunt) commodum majoribus navibus accessum præbentes.

Habitationes Veterum Britannorum.

Urbes Britanni nullas antiquitus incoluerunt, quum autem hominum esset infinita multitudo, creberrimis ædificiis dispersi egerunt; opida, ut autor est Cæsar, vocarunt, quum sylvas impeditas vallo fossaque munivissent, quo incurfionis hostium vitandæ causa convenire consueverant. Postea vero cum Romani eo legiones suas coloniasque invexerunt, cultius jam paucis quibusdam urbibus habitari cœptum est. In his Camalodunum fuit Romanorum colonia, nunc *Malden*, opidum maritimum in *Essexia*; & *Londinium*, nunc *London*, copia negotiatorum & conventu jam tum maxime celebre.

C A P. XXII.

De Incolis Britannia.

DE incolis Britannia sic Cæsar in *Comm. de Bell. Gall. Britannia pars interior ab iis incolitur, quos natos in insula ipsi memoria proditum dicunt: Maritima pars ab iis, qui prada ac belli inferendi causa ex Belgis transierunt. qui omnes his fere nominibus civitatum adpellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt.* Post hunc Tacitus: *Britanniam, inquit, qui mortales initio coluerint, indigenam advecti, ut inter barbaros, parum comper-*

tum: habitus corporum varii, atque ex eo argumenta: namque Caledoniam habitantium rutila coma, magni artus, Germanicam originem adseverant. Silurum colorati vultus & torti plerumque crines, & positus contra Hispaniam, Iberos veteres trajecisse easque sedes occupasse, fidem faciunt: proximi Gallis & similes sunt. Gallos vicinum solum occupasse creditur. Regibus olim, ut nationibus distincti, regebantur. Primus omnium Romanorum Jul. Cæsar cum exercitu Insulam ingressus, quanquam prospera pugna terruerit incolas ac littore potitus sit, potest videri ostendisse posteris, non tradidisse. At Claudius Imperator trajectis legionibus gentem perdomuit: paulatimque in formam provinciæ proxima pars Britanniaë redacta est: donec tota tandem in Romanorum potestatem sub Domitiano pervenit. Quanquam non desunt, qui negent, unquam à Romanis perdomitam fuisse Caledoniam, id est, Scotiam: pro argumento adferunt, murum in limitibus majoris minorisque Britanniaë a Romanis contra Pictorum Scotorumque incursiones extructum. Verum hos refellunt Dionis Zosimi-que historia, in rebus gestis Severi & Constantini Imperatorum. Cæterum, imperarunt Romani Britanniaë ad Theodosii usque tempora: tunc vero cum legiones præsidia-que Romana, ad Galliam defendendam accersita,

lita,

sita, illam inermem relinquerent, Scoti Pictique ulteriorem insulæ partem, quæ nunc Scotia est, incolentes, ea occasione illecti, ceteriorem, id est, Angliam armis invaserunt: quorum impetum quum hi sustinere nequissent, Anglos ex Germania atque Saxones in auxilium vocarunt; hi postmodum hospitii fide ac jure violatis, Britannos domibus agrisque pepulerunt. Pulsorum pars in Galliæ extremum angulum sedem, ut supra dictum, nomenque intulerunt: pars intra montes, (Wallia nunc est) utpote loca contra hostium violentiam satis munita ac tuta concedentes, ad hanc usque tempestatem priscam Britannorum gentis linguam conservare creduntur. Scotia abhinc à Scotis denominata suos ordine habuit Reges: Angliaque ab Anglis nomine tracto, seorsim suos. Wallia, vulgo Anglis *Wales*, incolis *Cambrai*, suis olim principibus post Anglorum perfidiam diu recta fuit. tandem bello victa, horum cessit imperio. Inde mos inductus, uti primogenitus Anglorum Regis filius Princeps Walliæ nuncupetur.

C A P. XXIII.

D E A N G L I A.

CÆterum, Anglia dividitur ab Scotia Tuedaac Solveio fluminibus. Occupat in longitudinem à *Waymouth* promontorio prope Dorcestriam, ad Barvicum opidum in finibus Scotiæ, milliaria Germanica LXXX: In latitudinem ab opido S. Davidis ad opidum *Yarmouth* milliaria circiter LX. At si infimam partem, id est, latus meridionale per metiaris, milliaria erunt circiter LXX.

Divisio Anglia.

Cæterum, Anglia divisa fuit medio ævo in duas parteis: Cambriam; quæ eadem nunc Wallia: & Loegriam, reliquam Angliæ partem. Fuerunt ad patrum nostrorum memoriam in ea Ducatus aliquot: verum his abolitæ, LII Comitatibus, quos incolæ *Shires* vocant, tota distincta est.

Archiepiscopatus sunt duo: Cantuariensis in urbe Cantuaria; vulgo *Canterbury*: & Eboracensis in urbe Eboraco, vulgo *Yorke*: his Episcopi subsunt XXIV.

Urbes Anglia, Portus & Academia.

Urbium princeps est Londinium, *London*; caput atque compendium totius regni, Emporium.

poriumque inter celeberrima Europæ nequaquam postremum : urbs amplitudine ac duorum templorum immensa magnitudine maxime conspicua. Hanc magnitudine incolarumque frequentia sequitur Eboracum, inde Bristolium, vulgo *Bristow*, Gallicarum mercium nobile Emporium ; ut *Southampton* Hispanicarum. De reliquo Oxonium, vulgo *Oxford*, & Cantabrigia, vulgo *Cambridge*, illustribus Academiis ornata, magnificentissimis collegiorum ædificiis celebrantur. Sunt præterea in primis visendæ arces seu domus Regiæ circa Londinium, in lætioribus atque mœnissimis agris dispositæ: quarum nomina *Grinwich*, *Richmont*, *Kingston*, *Nonsuch*, *Hamptoncourt*, *Windsor*, & versus Cantabriam *Tebal*. Brevissimus ex Britannia ad continentem trajectus est à Dubri ad Caletum, vulgo *Calais*, Galliæ opidum, mill. Germ. v. r. Reliqui portus celebriores sunt ; in orientali insulæ latere *Nieucastel*, *Hull*, *Lyn*, *Yarmouth*, *Harwich*, *Colchester*, *Sandwich* ; in Meridionali latere *Pleymouth* ; in Occidentali latere, *Chester* : unde naves in Hiberniam naviganturæ solvunt.

Insula ad Angliam.

Insularum Anglico litori appositarum majores sunt ; ab Occasu Mona, nunc *Man* ; incolas quondam validissima ; & Menavia.

via sive Monapia ; nunc *Anglesei* Anglis ; Wallis, *Mon*, à Meridie est Vectis, nunc *Wight*.

C A P. XXIV.

D E S C O T I A.

SCOTIÆ longitudo est à Meridie in Septentriones, id est, à promontorio quod accolis *The Mule of Galloway* qua Hiberniam spectat, ad promontorium *Dunsby head*, quod ab Orcadibus Insulis conspicitur, mill. German. LXX: latitudo ab Occasû in Ortum, hoc est, à Novantum promontorio, nunc *Ardermouth head*, prope Mulam insulam, ad promontorium Buchananum, vulgo *Buguhannes*, miliaria L. Regio, ut solo, sic incolis bifariam divisa est. quidpe Grampius Mons, nunc *Gransbain*, ab occasu in ortum tendens, mediam secat. Qui meridionalem partem habitant, cultiores numerosioresque lingua propemodum ac moribus utuntur Anglicis. Septentrionales, hominum genus asperum, ferum ac sylvestre, sermone, habitu, moribusque Hibernicis vivunt. Urbium clarissima est Edenburgum, vulgo *Edimbrow*; regni caput sedesque Regia: *Glasco* & *S. Andreas*, Archiepiscopatibus sunt insignes, quibus suppositi Episcopatus XII. Academia illustris est *S. Andreae*, & *Aberdonium*, vulgo

Aber-

Aberdon & Aberdain, haud ita nobilis, at portus celebris.

Insula ad Scotiam.

Insularum ad Scotiam clarissimæ sunt; versus Occasum, Hebrides xxx amplius numero: ad Septentriones Orcades, nunc *The Isles of Orknay*, xl amplius numero: longius distitæ versus Septentrionem vii Acmodæ, nunc *Farre*. Ultima Britannicarum erat *Thule*, nunc *Islandt*: de qua postea suo loco.

C A P. XXV.

D E H I B E R N I A.

HActenus de Albione Britannicarum Insularum maxima; item de minoribus Britannicis insulis: at secunda magnitudine est in Occasum sita Hibernia; Iverna, & Ierna quibusdam adpellata: nomine inibi nato; quum incolæ hodieque *Eryn* vocitent; Angli vero *Yrelandt*. De natura hujus insulæ, incolarumque ingenio, etiam nunc verum manet, quod tot retro seculis Pomponius Mela tradidit: *Adeo luxuriosam herbis, non lat is modo, sed etiam dulcibus, ut se exigua parte diei pecora impleant, & nisi pabulo prohibeantur, diutius pasta dissiliant: Cultores ejus inconditos esse, & omnium virtutum ignaros, magis quam alias gentes.* Hæc Mela. Cæterum, cœlo est miti,
cle

clementi ac sereno, terra nullum animal venenosum alit nec paritur. Longitudo ejus maxima porrigitur mill. German. l x. Latitudo autem mill. German xxx. Qui populi primi eam incoluerint, parum constat, nisi quod Celtici cum reliquis Britannis fuerint generis. Brigantes, Cauçi, Mænapii, quos in ea Ptolemæus memorat, mirum ni ex Gallia, Britannia, Germania, huc trajecerint. Dividitur hodie in quatuor potissimum regiones. Langinia, vulgo *Languester*, in Orientem spectans, ut Angliæ propior ita cultior. Haud multum abſimilis huic Mononia, vulgo *Mounster*, qua Gallix in Meridiem obtenditur. asperiores, Connacia, *Connacht*, & Hultoniam, *Quunster*; hæc in Septentrionem, illa in Occasum, vergentes.

Comiratus per totum regnum sunt xxxiii. Opidula rectius quam urbes Hibernos incolere dixeris. Regni caput est *Armagh*: Secunda ab hac *Dublyn*, opidum munitissimum, sedes præfecti, quem huc cum titulo Vice-regis mittit Rex Angliæ: sedes item Archiepiscopi, ut & *Armagh*, & *Cashyl*. his subiecti sunt Episcopi xii. *Arglas* celebris est portus; Academiam sustinet prædictum Dublinum. Atque hæc breviter de Insulis Britannicis: nunc tempus est in Continentem reverti: ac primo loco de Germania.

LIBER TERTIUS.

C A P. I.

De veteri Germania.

GERMANIAM, quæ nunc terrarum cultu, urbium splendore, ædificiorumque magnificentia, cum Italia conferri, reliquis vero regionibus præferri possit, *erris informem, montibus asperam, cultu asperuque tristem, in uniuersum syluis horridam, aut paludibus fœdam. utrisque inuiam, veteres prodiderunt. in tantum res mutantur.*

Nomen Germanorum unde deductum sit, ætiam inter autores est certamen: à Gallis id inventum, & quinque primo Germanorum nationibus, Eburonibus, Condrusis, Belgis, Cæræsis & Pæmanis, è Germania in Galliam transgressis inditum, qui postea uno eodem fuere nomine Tungri dicti, ex Cæsaribus, Tacitis, Dionibus, & aliorum scriptorum monumentis clarum sit rimantibus. Id postmodum Gallorum Romanorumque usurpatione in uniuersam gentem Transrhenaenam transiit. Ipsa gens suo sibi vocabulo semper adpellata fuit Teutisci, vulgo *Die Teutchen*, ab ipsius veri æternique Dei, rerum omnium conditoris, antiquissima pluribusque

que gentibus usurpata adpellatione *Thentib*: ab hoc enim illi, & à primo mortalium *Manno*, id est, Adamo, è terra condito, originem se ducere prædicarunt; ut latius infra dicetur. Ad limites Germaniæ quod attinet, vehementer errant illi, qui latius nunc quam olim Germaniam patere, ex Ptolemæi Geographia adfirmant; maxime ii, qui duplo majorem faciunt. Secus mihi sententia est, qui dimidio minorem censeo. Elsatiam, Lotharingiam, Treviros, Luceburgenses, Brabantios, Juliacenses, dimidiam partem Germaniæ, Hollandiæ, omnem Selandiam, ac Flandriam hodie accessisse aiunt: ego accessisse nego; mansisse adsevero. Quidpe Plinius jam inde Germaniæ limitem ad Scaldim fluvium protendit. Idemque simul & Tacitus ab usque Sequanis omnem Rheni citeriorem ripam Germanos accoluisse tradit. Apud Cæsarem ipsi Rhemi, Belgica natio, ultro testati sunt, Belgas plerosque esse ortos à Germanis. Ex Gallia quidem uni Helvetii, ex Illyrico veteri Vindelicia & Noricum, quæ inter Alpes Danubiumque sitæ sunt regiones; item Pannoniæ superioris pars; extra veteris Germaniæ limites nomenque censitæ fuerunt. Verum eis oppono quicquid est terrarum hodie Poloniæ citra Vistulam amnem, qui terminus olim Germaniæ fuit; item Boiohæmum; quarum regionum sermo aperte ge-

as atque originem incolarum indicat. Prus-
os etiam atque Livones, quia Germanica
lingua utuntur, Germaniæ accessisse illi cen-
sent: quum antiquitus Venedi, Sarmatica
gens, incoluerit: ego & hos accessisse nuper,
ego; mansisse à multis sæculis, aio. Quidpe-
runtios, qui olim totam Livoniam ac Prus-
iam, omnemque fere dextram ripam Vistulæ
parte patentem occuparunt, disertissimis verbis
Germaniæ adscribit Tacitus. Idem auctor, &
Plineus, regiones hodie, Norvagiam, Svediam
& Fennos, & quidquid terrarum Oceano Se-
ptentrionali, Moscoviæque confiniis ambi-
tur, Germaniæ attribuunt. Quin etiam Peu-
nii, alio nomine Bastarnæ dicti, à Vistulæ
fontibus olim ad Pontum usque Euxinum &
tri ostia extensi, Germani fuerunt, testibus
idem Scriptoribus. Vetustissimi igitur Ger-
maniæ termini fuere; ab Occasu Rhenus
sinus, & Oceanus Germanicus; à Septem-
trione Oceanus Septentrionalis sive Hyper-
boreus; ab Ortu Granvicus & Finnicus sinus,
sive mare Suevicum, sive sinus Codanus, Vistula
sinus, & à fonte ejus linea ad Sarmaticos
fontes ducta, qui è Septentrione in Meri-
dem ad Danubii usque ripam protensi, ubi
nunc Hungariæ *Vacia*; dein à Meri-
dem ipsum Danubii flumen. Postea vero por-
tiones ei ex Gallia ad lævam Rheni ripam, &
à Sarmatia ad sinum Codanum & dextram
Vistu-

Vistulæ ripam accesserunt , ut dictum est. Longitudo ejus summa fuit à Scritofinnia promontorio , vulgo *Noortkiin*, quod in Oceanum Septentrionalem excurrit , ad Danubium usque, mill. Germ. cccc. Latitudo vero maxima à Rheno amne juxta Basileam, ad Amadocam usque paludem , quæ in confiniis Russia, Lituania ac Podolia sita est, mill. Germ. cc.

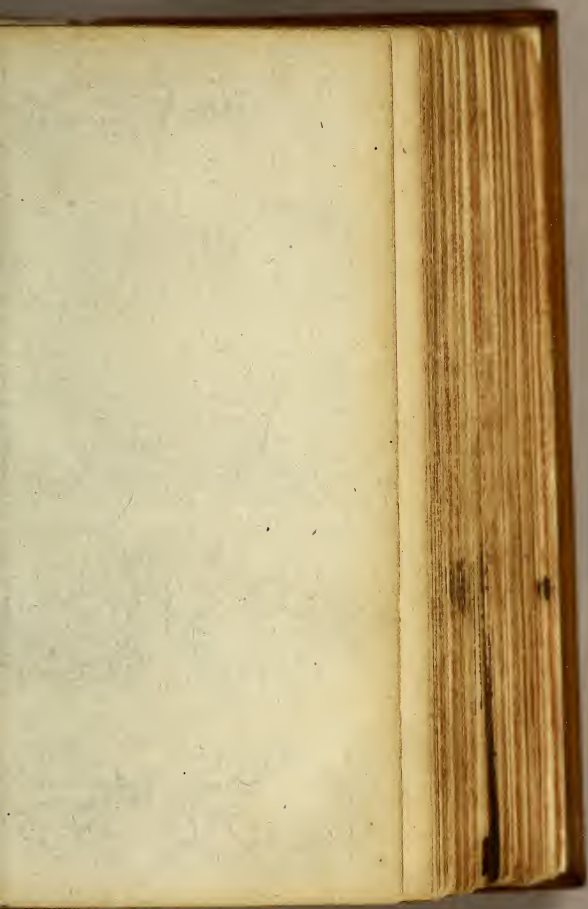
C A P. II.

Divisio Veteris Germania, ac primum de Vindilis & Ingævonibus.

Genera Germanorum quinque à Plinio traduntur: Vindili, Ingævones, Istævones, Hermiones, & Peucini, qui & Bastarnæ.

Vindili.

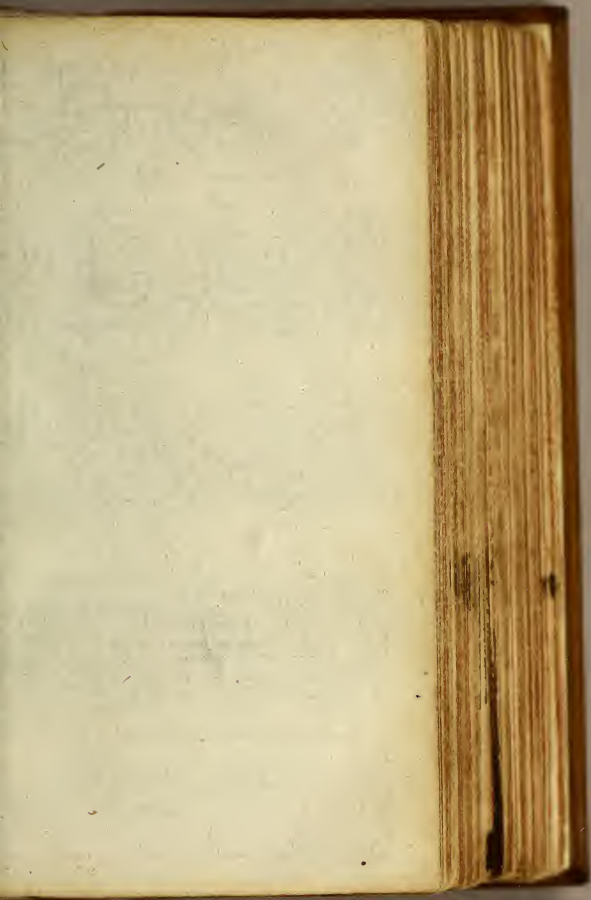
Vindili, etiam Vinili, & Vandili, Vandali, Vandalii, & Vanduli Romanis Scriptoribus simul & Græcis dicti sunt. Horum nationes fuere, Gothones, qui & Gotones, Gutones, Gutthones, ac Gythones, Gothi & Gothi auctoribus dicuntur; nunc Cassubia pars ad Vistulæ infimam partem, quæ proprie *Pomerellia* nunc dicitur: ubi nobis natale solum. Carini, Pomerania pars, in qua opida *Stolpe*, *Colberg*, *Corlin*, *Camin*. Lemovii, ea pars Pomerania, in qua *Stetin*, *Usedom*, *Wolgast*, *Gripes-*

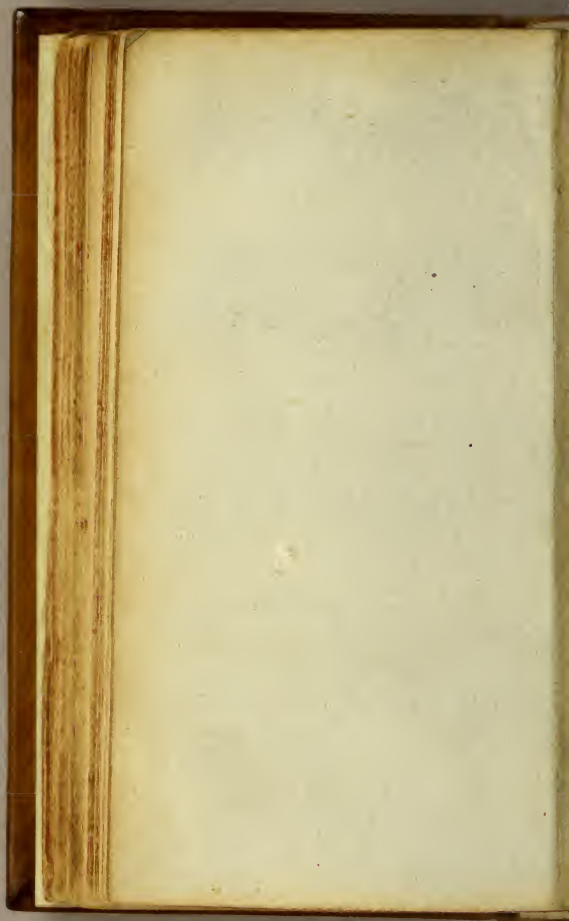

fatia ad Cimbricam usque peninsulam. Post-
 ea omnem oram maritimam occuparunt ab
 Albi ad Rheni usque ostia: unde cum Angliis
 in Britanniam insulam abiverunt. Cimbri
 omnem eam tenuerunt peninsulam, quam
 nunc antiqui nominis itidem gens incolit
 Jutæ. Teutoni Danicas incoluerunt insulas;
 quarum maxima vulgo *Seelandt*, Melæ dicitur
 Codanonia, nempe à gente Teutonorum,
 qui variantibus dialectis jam tunc dice-
 bantur Dani, Godani & Codani: unde totum
 hoc mare etiam dicitur Codanus sinus eidem
 Melæ ac Plinio, quod Tacito mare Suevi-
 cum, quia utrumque Suevi accoluerunt, ut
 mox ostendam. Regiones trans dictum ma-
 re, quæ nunc sub Norvegiæ ac Suediæ Fin-
 niæque maxime nominibus veniunt, immen-
 sas Germaniæ insulas esse, falso crediderunt
 veteres, quum verius sint peninsulæ. Harum
 maximam, quæ Norvegiæ Suediæque regna
 continet, à proxima gente quidam dixerunt
 Scandiam, & Scandinaviam: alii à freto, quod
 est inter Danicas insulas, vulgari vocabulo
Belt, Baltiam: quod vocabulum postea cor-
 ruperunt in Basiliam. Altera peninsula, vul-
 go nunc *Finland*, Plinio dicitur Finningia.
 In Scandia populi Scandii, sive Scanii: vulgo
 nunc *Scanen*, unde toti peninsulæ nomen.
 His contermini fuere Hilleviones, nunc *Hal-
 land*. Ultra utrosque incoluerunt Sitones,
 nunc

nunc Norvegii, vulgo *Norrige*, & *Norge*:
quorum terra jam antiquissimis Græcorum
autoribus dicta *Nerigon*. Ultra hos sunt
Marchiofinni, vulgo *Marchfennen*. His con-
iunguntur *Scritofinni*, vulgo *Scritfennen*; ex-
tremi versus Septentriones apud promonto-
rium, *Rutubæ* Plinio, vulgo nunc *Noortkiin*.
His proximi sunt versus Orientem *Lappio-*
es, sive *Lappii*, vulgo *Lappen*: infra hos ver-
sus Meridiem sunt *Suiones* sive *Sueones*, nunc
vulgo *Sweden*. Infra hos *Gutæ* sive *Gut-*
landi, quorum regio nunc vulgo *Gutland*. hi
nunc vulgo adpellantur *Gothi*, & regio eorum
Gothia; quum hi fuerint iidem & *Gothones*
ad *Vistulæ* ostia: ut supra dictum. Sed hic jam
est antiquus scriptorum error: unde ridiculæ
sunt *Jornandi* fabulæ de *Gothorum* origine.
In *Ptolemæo*, *Tacito* dicuntur *Fenni*,
quod nomen hodieque servant, variatis diale-
ctis, vulgo *Fennen* & *Finnen* dicti.

C A P. III.

De *Istævonibus*, *Hermionibus*, atque *Bastar-*
nis, item *Suevia*, & veterum *Ger-*
manorum habitationibus.

Am vero *Rheno* proximi erant *Istævones*:
quorum nationes fuerunt *Frisii*, *Bructeri*, *An-*
svarii, *Chamavi*, *Anfibarii*, *Dulgibini*,
Hassuarii, *Marsi*, *Tubantes*, *Marsaci*, *Sicam-*

bri, Ubii, & qui in horum postea agros successerunt, Ulpilii, Tencteri, Juhones, Matriaci, prætereaque antiquissimis temporibus Marcomanni, Harudes & Sedusii: qui tres populi postmodum in Boiohæmo inter Hermiones fedes locarunt. Ex his omnibus Frisii, Marfacci & Bructeri quo situ fuerint, jam ante in xvi inferioris Germaniæ Provinciarum descriptione dictum est. Sed Bructeri postea inter superiorem Luppiaë amnis partem & Agrippinensem Coloniam coluerunt. Marfi, antequam Drusiana fossa, quæ est in Gelria, inter Arnhemum & Dusburgium, facta est, superiorem Velaviam & Zutphanienſis Comitatus partem, qua opida sunt *Dotechum Grolle & Bredesfort*, incoluerunt. Fossa autem facta, pars eorum intra Rheni divortia inclusi novum vocabulum Marfacorum, sive Marfatorum, adsumserunt; de quibus supra pars autem veteri nomine servato in interiora concesserunt, inter Amisiam & Luppiam amneis, opidumque *Dulmen*. Angrivarii Bructeris proximi, primum inter Amisiam & Visurgim amneis, qua est opidum *Minden* coluerunt: Chamavi vero, supra hos inter Amisiam & Loam flumen, quod Amisiam paullo supra Emdam miscetur. postea vero utraque gens Bructeris expulsis agros eorum occuparunt: Chamavi versus Occidentem; Angrivarii versus Septentriones. Hinc *Dulgibini* tenuerunt.

tenerunt inter opidum Paterbornam & Visurgim, qua *Flotow* ei opidum appositum. In his Quintilius Varus, cum tribus legionibus, caesus ab Arminio Cheruscorum Duce, inter opida *Dietmelle* & *Horn*. His proximi versus Meridiem fuere Chassuarii, qui & Chattuari, inter Paterbornam & Visurgim, qua ei opidum *Huter* impositum; pars quondam fuere Chattorum. At Ansibatii tenuerunt inter Visurgim & lacum *Dommel*, apud quem opidum *Diepholt*. Tubantum varia semper fuit sedes, ad superiorem Amisiam partem. Sicambri Rheni ripam tenuerunt à Colonia Agrippinensi ad Rheni usque divertium; ab Oriente vero usque ad Cattos, circa fontes Luppiae, & opidum *Medebach*; postea à Tiberio in Galliam transportati, ubi inter Mosam & Rhenum Gugerni dicti, horum agri portiones deinde tenuerunt in Rheni ripa Ulipii, sive Usipetes, & Tencteri: hi apud Coloniam, illi ad Rheni divertia. Ubi in Germania Rheni Mœnique dextras ripas tenuere, ad Coloniam usque, ab Oriente Chattis contermini. Horum agros, Chattorum postea partes, occuparunt Juhones & Mattiaci. horum fuit superior ripa & Nassoviensis Comitatus, cum Wetteravia & Hassiae parte, qua Marpurgium nunc est, quondam Mattium dictum; unde genti nomen; illi inferiora tenuere, cum Westerwaldia. Marcomanni,

manni, antequam cum Sedufiis & Harudibus in Boiohæmum migrarent, fines habuere inter Rhenum, Danubium, Cocharum & Nicrum amneis. Sedufii inter Cocharum, Nicrum, Rhenum & Mœnum: proximi his fuere Harudes, ad lineam à fonte Mœni ad Danubium usque & opidum Ingolstadium ductam. Alemanni Gallorum fuere colluvies, sub Cæsare Augusto, quum Maroboduus Marcomannos, Sedufiosque & Harudes, in Boiohæmum deduceret, in horum fincis inter Danubium, Rhenum ac Mœnum transgressi; unde nomen.

— *Hermiones.*

Hermiones versus Meridiem ad Danubium usque ripam incoluerunt. in his populi fuere isti: Cherusci, Chatti, Hermunduri, Narisci, Marcomanni, Quadi, Osi, Gothini, Lugii, Buri, Marsigni. Cheruscorum agros nunc tenent Brunswicenses, ac Luneburgenses: Chattorum Hassi & Thuringi. Hermunduri, ab initio inter Salam & Albi & Boiohæmum incoluere Voitlandiam, & Misniæ Saxonixque superioris parteis; deinde quum Harudes cum Marcomannis ac Sedufiis in Boiohæmum transgressi, Harudum porro agros illi occuparunt ad Danubium usque. hi postea proprie Suevi dicti sunt. Narisci tenuerunt inter Boiohæmi Occidentale latus & Da-

& Danubium lineamque à Mœni fontibus ad opidum Ingolstadium ductam: postmodum Armalausi dicti. Marcomanni, Sedusii atque Harudes, Maroboduo Duce, à Rheno in Boiohæmum transgressi sunt: ubi tamen Sedusiorum Harudumque nomina obscurata vel prorsus extincta. Quadi antiquitus inter Boiohæmum, Danubium & Marum flumen incoluerunt; postea vero nomen eorum ad Sarmatica usque juga, quæ sunt in Hungaria, inter duo celebria quondam opida, *Erlam* & *Vaciam*, protensum fuit. Osi Moraviæ ac Silesiæ partem coluere, inter opida *Ostram* & *Ospieczijm*; quorum hoc Vistulæ, illud Maro impositum. Infra hos fuere Gothini, itidem Silesiæ partem inter Mari Vartæque fluminum fonteis colentes. Hinc Lugii, magna gens inter Vartam & Vistulam, Poloniæ partem tenuere, ad opidum usque Vladislaum Vistulæ adpositum. His contermini versus Occidentem Buri, inter Vartam & Viadrum; his Marsigni inter Viadrum & Boiohæmum; utrique finitimi Semnonibus supra dictis.

Bastarna, sive Peucini.

Bastarnas quondam à Vistulæ dextra ripa ad ostia usque Istri incoluisse, supra dictum est. Ipsos quoque ostiorum insulas tenuisse, quarum maxima dicebatur Peuce, nomen eorum alterum Peucini indicat.

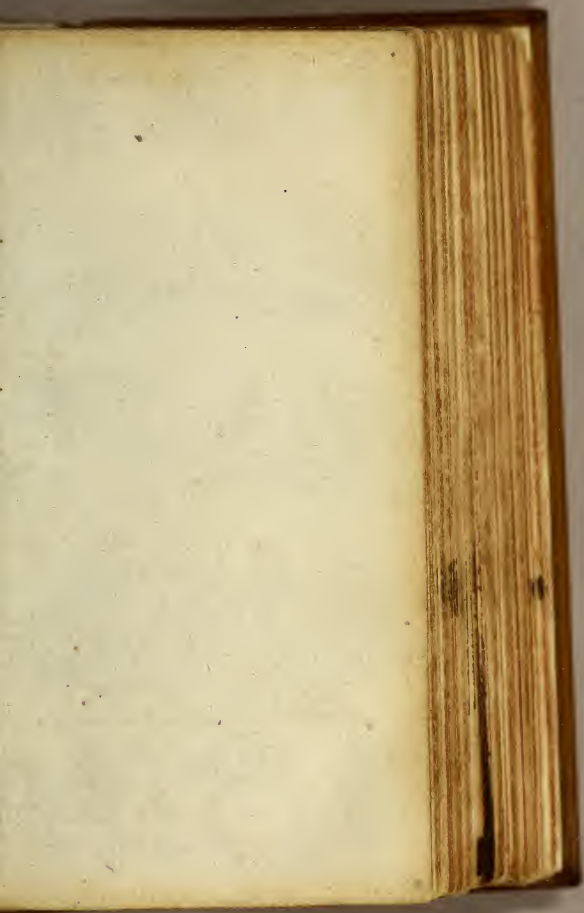
Æstii, quos Livoniam Prussiamque inhabitasse supra dixi, cui quinque generum adscribendi sint, dubito: quum ab Rheno quondam in has sedes inter Ingævones Bastarnasque profecti fuerint. Distinguebantur in Hirros atque Scyros sive Sceros: hi Prussiam, illi Livoniam habuere.

Suevia.

Cæterum, Suevia antiquissimis temporibus erat quicquid ab Occidente Boiohæmicis montibus, Sala, Albi, & Trava annibus, sinu Codano, ac mox mari Germanico; à Septentrionibus mari glaciali; ab Oriente sinu Albo, lacu Albo, sinu Botnico, mari Codano, & Vistula Maroque; à Meridie Danubio includebatur, quod spatium Suevi incoluerunt, in nationes supra memoratas distincti. Eorum antiquissimi nobilissimique Semnones fuere, utramque late accolentes ripam Viadri, qui amnis antea Suevus dictus; unde genti nomen, & à gente postea mari cognomen Suevico, vulgo nunc *die Oost-see*. Sed posterioribus sæculis Suevi proprie habiti sunt, ceu peculiari nomine Suevorum pars, Hermunduriorum nunc etiam posteritas durat in regione, quæ vulgo dicitur *Schwaben*.

Priscorum Germanorum habitationes.

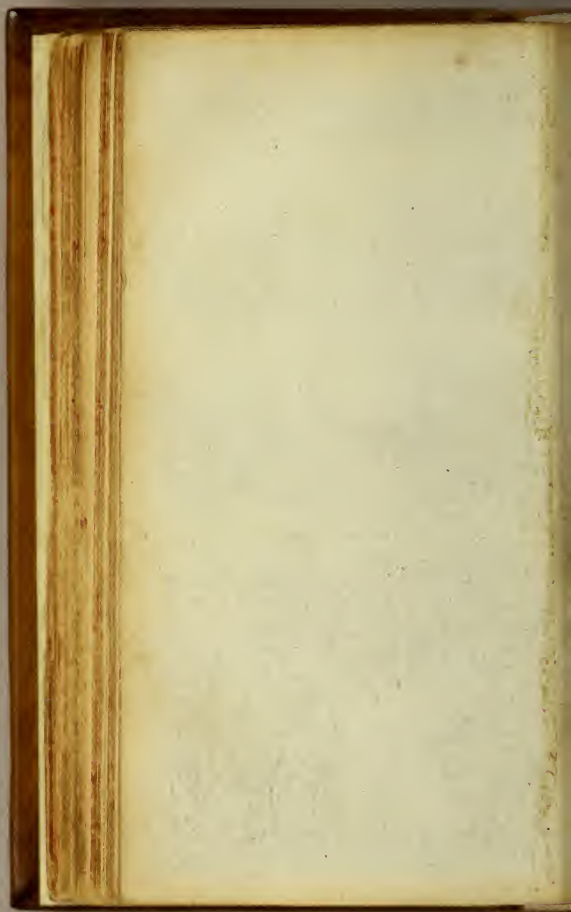
Nullas, inquit Tacitus, Germanorum populis

VINDELICÆ
 et
 NORICI
 Centumviri que ter-
 ræ antiquæ
 descriptio.

pulis urbeis habitari, satis notum est: ne quidem pati inter se junctas sedes. colunt discreti ac diversi, ut fons, ut campus, ut nemus placuit.

C A P. IV.

De Vindelicis & Noricis.

ANtequam hodierna Germaniæ explicentur, terrarum inter Alpes & Danubium primum exponenda erit antiquitas; nam hæc circa annum Dom. ccc. ab Alemanis, Marcomannis ac Quadis occupari cœperunt, perpetuoque in hunc usque diem ab iisdem nationibus possessæ sunt. unde etiam partes factæ Germanici Imperii. Inter Rhenum igitur, sive quæm Rhenus transit lacum Brigantinum, & Lichum amnem, Rhætos: inter Lichum & Ænum Vindelicos: inter Rhodanum & Cethium montem, qui ad Viennam definit, in Danubii ripa, Noricos ponit Ptolemæus: sed falso: ut ex Strabonis Pliniique patet Geographia, simulque situ regionum. Namque Rhæti Alpes tantum incolere, & earum valles, à Septentrione ad lacum usque Brigantinum. Sub Alpibus ad Danubium usque fuere inter dictum lacum & Ænum flumen Vindelici. Hinc ad Cethium usque montem Norici: quorum hi etiam ipsas Alpes tenuerunt apud Fori Julii regionem.

Nomen habuerunt à Noreia, urbe supra Aquileiam sita. Reliqua opida clara fuere ista: Ovilia, *Wels* nunc; in Danubii ripa Vindoniana quod corrupte Vindobona, & apud Ptolemæum corruptius Juliobona, vulgo nunc *Wien*, Lauriacum, nunc *Lorck*. Vindellicorum caput fuit Damasia, quæ postea, colonia Augusti Cæsaris auspiciis deducta, Augusta Vindellicorum dicta est. Cætera loca maxime celebria fuere: Juvavium, sive Colonia Jovavia, vulgo nunc *Saltzburg*. Dein Reginum, sive Regina castra, vulgo nunc *Regensburg*; nomine à flumine Regino, vulgo nunc *Regen*, olim tracto. Hinc Batava castra, vulgo *Passau*: & prope hoc opidum, apud Danubii Ænique confluentes, Boiodurum; quod nomen accepit à Boiorum tractu, qui à Marcomannis è Boiohæmo pulsi in has oras transmigrarunt, quas etiam nunc eorum posterii tenent, nomine nunc vitiato, Bavari; superioribus sæculis Boioarii, & Boiuarii dicti. Reliqua opida fuere, Abusena, *Abensperg*: Guntia, *Guntzperg*: Campodunum, *Kempton*: Abudiacum, *Füesfen*, Ilunisca, *München*.

C A P. V.

De fluviiis, silvis ac montibus
Germania.

Celebriores Germaniæ fluvii, iidemque navigiorum capaces sunt: Oceanum petentes; Rhenus, secundus claritudine Europæ: qui lacum Brigantinum, vulgo *der Bodensee*, transiens, recipit Nicrum, vulgo *der Neckar*; & Mœnum, vulgo *der Meyn*; Lupiamque, vulgo *die Lippe*. Hinc Amisus sive Amitia, vulgo *die Ems*; Visurgis, *die Weser*, superiore sui parte *die Werre*. Inde Albis, nunc vulgo *die Elbe*, Salam, vulgo *die Sale*, una secum devehit. In sinum Codanum sese effundunt; Chalusus sive Trava, vulgo *die Trave*: Viadrus, antea Suevus, & Plinio Guttalus dictus, vulgo nunc *die Oder*: Vistula sive Vistillus, *die Weixel*. At Danubius, vulgo *die Donaw*, & *Danaw*, omnium Europæ maximus, à dextra ripa ex Vindelicia Lichum, vulgo *die Lech*, & Ænum, vulgo *der In*, à læva Navam, vulgo *die Nabe*, & Marum, *die March*, in Pontum Euxinum defert.

Sylvarum Romanis monumentis celebratæ sunt; Hercinia, totam fere olim Germaniam occupans; proprie tamen sic circum Boiohænum adpellata, vulgo nunc, *der Bohaymer*

haymer wald. Bacenis, quæ & Semana, vulgo nunc in Brunswicensi Ducatu *der Hartz.*, antiquam Herciniæ memoriã servans. Gabetra, vulgo *der Düringer waldt.* Luna, inter Moraviam, Poloniam & Hungariam. Martiana, seu forte rectius Hartiana, nunc *der Schwartz waldt.* Cæsia, ad dextram Luppiæ amnis ripam, haud procul Vefalia.

Montium nobilissimum jugum Hercinium, Boiohæmum cingens, qui & Suditi montes. Dein Abnoba in Ducatu Wirtebergensi circa Danubii Nicrique fonteis. Taurus, ex adverso Moguntiaci, vulgo *der Hayrich.* Rhætico, ex adverso Bonnæ, *das Siebengebirge.* Meliobocus in Brunswicensi Ducatu, apud Semanam Silvam, vulgo *der Blockesbergh.*

C A P. VI.

De Incolis Germania.

DE origine gentis Germanorum, multi hoc nostro sæculo multa fabulati sunt nugatique Germani scriptores. Antiquus juxta & gravis imprimis auctor Romanus Tacitus, in libro quem de hac gente conscripsit: *Celebrant* (inquit) *carminibus antiquis,* (quod unum apud illos memoria & annalium genus est) *Tuitonem Deum, terra editum, & filium Mannum, originem gentis*

conditoresque. Mannus hic erat Adam, *Theut* vero, sive *Tuit*, ipse Deus rerum omnium auctor, qui è terra condidit formavitque primum hominem, Germanis *Man*, Hebræis *Adam* dictum. ab hujus igitur *Theut* nomine tota gens sibi nomen adscivit, *Theutisci*, sive, variante Dialecto, à *Tuit*, *Tuitisci*. vulgo *die Teutsche* & *Duytsche*. Unam eandemque linguam antiquissimis temporibus fuisse per universam Hispaniam, Galliam, Britannicas insulas, Germaniam & Illyricum, omnesque has nationes in universum Græcis dictos fuisse Celtas, supra in descriptione Gallix dictum. Cæsar in Comm. de Bell. Gall. Gallos ait. *à Dite patre se prognatos prædicasse*: quem illi haud dubie intellexere eundem *Tuitonem* Germanum: quando Lucanus illorum Deum *Teutatem* memorat. Eundem vero *Teutatem* Mercurium coluisse Hispanos, auctor est Livius. Ex hoc igitur argumento, simulque ex illo de lingua Celtica, colligere licet, omnes prædictas quinque nationes uno vocabulo olim dictas fuisse *Teutiscos*, *die Teutische*. Aschenazem Noachi pronepotem ab urbe Babylone in dispersione gentium huc deduxisse suos, alibi demonstratum est. Hinc postmodum Hebræis semper gens Germanorum dicta fuit *Askenazim*. Cæterum, nationes nonnullas jam antiquissimis temporibus à Germania

in Gallias commigrasse, Gallos in Germaniam transgressos, tradunt apud Romanos maxime Cæsar & Tacitus. Helvetii inter Danubium, Rhenum & Mœnum, Boiohæmumque, loca tenuere. ipsum Boiohæmum Boii; unde nomen regioni. Posterioribus sæculis, quum Germanorum diversæ nationes, Gothii, Burgundi, Rugii, Vandali, Longobardi, Marcomanni, Quadi, alii in Italiam, in Galliam alii & Hispaniam, proficiscerentur; contermina olim trans Vistulam gens Venedi, sive Vinidi, quæ iidem & Slavi, magnam Germaniæ partem occuparunt, ad Albim usque. hinc crebra in Silesia, Lusatia, Misnia, Marchia Brandeburgensi, Meckelburgensi Ducatu, ac Pomerania, Slavonica urbium, castrorum ac vicorum nomina. Gens ipsa adhuc incolit totum Boiohæmum atque Moraviam, Lusatia item agros magna ex parte.

C A P. VII.

*Quota pars Germaniæ subiecta fuerit
Imperio Romano.*

AT operæ pretium fuerit, antequam ad hæc nostra sæcula pergam, primum indicasse, quota pars olim Germaniæ Romanorum armis debellata fuerit. Primi igitur Germanorum Romanis nomen suum dederunt, armaque noscenda, Cimbri atque Teu-

toni,

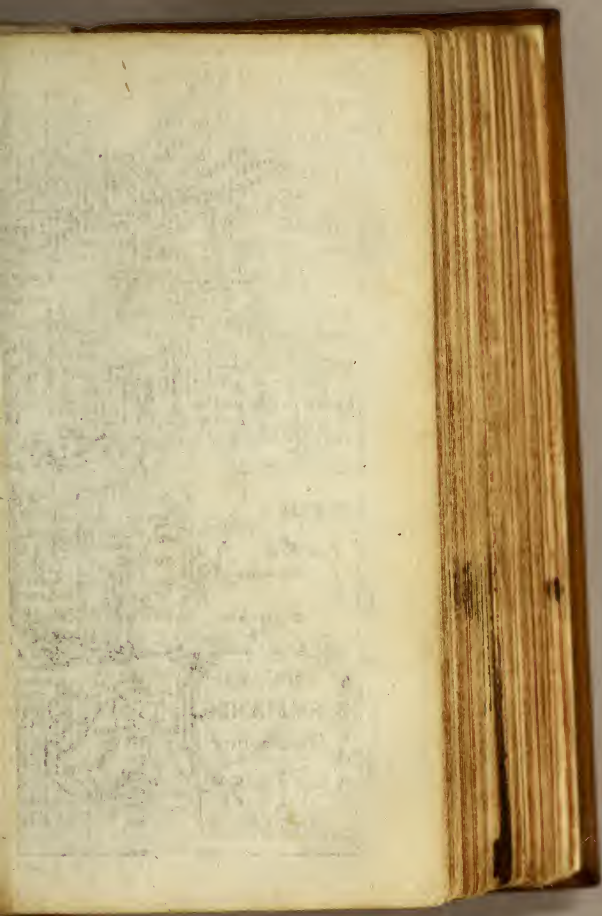
roni, ultro Galliam Italianque petentes: quos C. Marius partim in Gallia, partim in Italia sub ipsis Alpibus vicit. Cæsar posthinc, dum Gallia domita Rhenum transgressus Germanos irritavit, perpetuum Romanis bellum cum Germanorum gente concitavit. Reliqua omnia, quocunque arma tulerunt, prona illis fuerunt. Germanos ingentibus sæpe exercitibus triumphatos magis, quam victos, ipsimet Romanorum fatentur scriptores. At quota pars horum armis tot sæcula Germaniam petentibus perdomita fuit? Maximis equidem ipsorum Romanorum cladibus debellati fuerunt populi Rhenum inter & Albim, Augusti Tiberiique auspiciis: at post hos nihil sub imperio suo retinuerunt, nisi Rheno proximos Frisios, Usipios, Tencteros, Juhones, Mattiacos, & his conterminos Alemannos: qui tamen non origine Germani, sed Galli fuerunt, ut supra dixi. Sed & hi mox circa annum Christi c. c. rebel- larunt, Galliamque crebris incursionibus vexarunt. quo tempore quoque natum Franco- rum nomen: quod sibi omnes populi inter Rhenum Albimque incolentes, in unum corpus congressi, novum à libertatis argu- mento imposuerunt; protinus & ipsi Galliam crebris incursionibus depopulantes. Reliqua ultra Albim Danubiumque Germania inta- cta semper mansit: quæ & ipsa postmodum Suevis,

Suevis, ut supra dixi, Gothis, Burgundis, Vandalis & Longobardis, aliisque nationibus emissis, ultro Romanorum imperium petiit, totumque propemodum occupavit. Marcomanni & Quadi, Danubii accolæ, jam inde à M. Antonini Imperio, Vindeliciam, Noricum & Pannoniam Romanorum provincias petere cœperunt. Nec ante Martia hæc Germanorum gens quievit, donec toto Romano Imperio per varias provincias occupato, ipsum tandem Imperii nomen decusque in fines suos pertraheret.

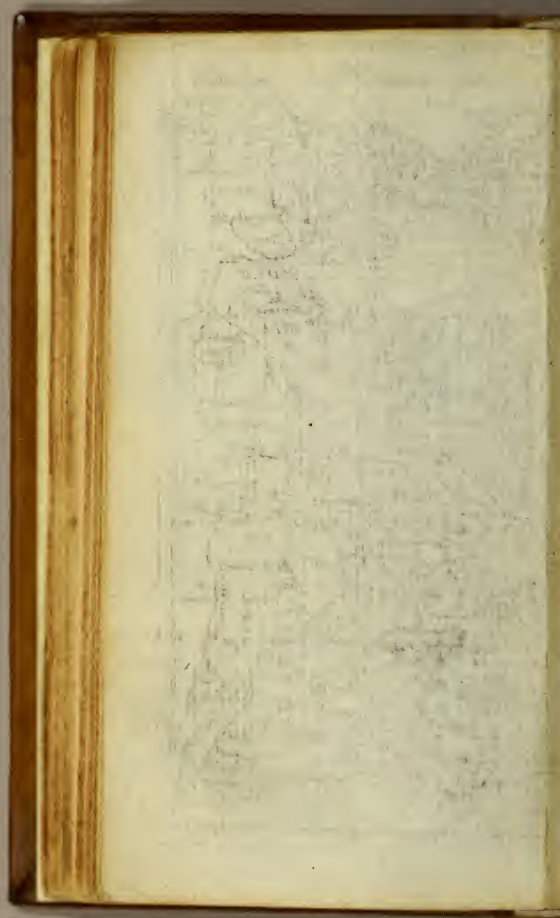
C A P. VIII.

De variis Germania Regnis, ac novissima ejus divisione.

CÆterum, liberis olim rebuspubl. Germani, inter Rhenum, Danubium, Vistulam & sinum Codanum, egerunt. principes tamen plerique suos habuere: quos falso nomine sæpe Reges vocant Romani. Ultra sinum Codanum duo fuere jam inde ingentia regna, Sitonum in Norvegia, & Sueonum in Suedia: quæ etiam nunc durant: nisi quod Norvagiæ Imperium translatum est ad Danos. His postea accesserunt Czechorum in Boiohamo & Polonorum ad Vistulam amnem. At Saxonum, Duringorum, Francorum Orientalium, Suevorum ad fontes Danu-

Danubii, ac Boioariorum, quæ iisdem fere tempestatibus orta fuerant, circa Caroli M. tempora abolita sunt. Hic, tandem Romanorum Imperio in Germaniam delato, in varias provincias atque Ducatus eam divisit; Norwagia, Suedia, Daniæque parte, trans mare Suevicum, ac Polonia cis Vistulam, jam tum à Germania avulsis. Hinc Germania in duas partes, id est, in superiorem & inferiorem divisa est. In Superiore sunt regiones istæ: Helvetia, Alsatia, Suevia, Wirtembergensis Ducatus, Bavaria, Franconia, sive Francia Orientalis, Palatinatus Rheni, Boiohæmum, Moravia, Austria, Stiria, Carinthia, Carniola, Tirolis. In Inferiore, præter xvii. provincias, quas vulgari nunc vocabulo vocant: Belgium, sunt: Leodicensis Episcopatus, Lotharingia, Juliacensis Ducatus, Coloniensis, Treverensis, Moguntiacensis Archiepiscopatus; Clivia, Westfalia, Hassia, Duringia, Saxonia, Misnia, Lusatia, Silesia, Marchia Brandeburgensis, Pomerania, Meckelburgensis Ducatus, Holsatia. Helvetii, postquam Lccc. prope annis in Germania, ac novissime sub Germanorum Imperio computati essent, jugo tandem imperii excusso, ccc. circiter annos libere agunt. Cæterum, Othone III imperante, (ut vulgaris opinio est) inter Germaniæ Principes conventum atque decretum fuit, nè quis, nisi Germanici nomi-

nis.

nis Princeps, Rom. Imperator crearetur. Atque tum Septemviri constituti, quibus ob eligendi Imperatorem potestatem Electorum nomen inditum. Horum tres Ecclesiastici, iidemque Archiepiscopi, & Archicancellarii S. Imperii. Primus, Moguntiacus in Germania: Secundus, Colonienſis in Italia: Tertius, Treverensis in Gallia. Quatuor reliqui sunt seculares. Primus, Rex Boiohemiæ, pocillator; Secundus, Palatinus Rheni, dapifer: Tertius, Saxo, ensifer: Quartus, Marchio Brandeburgensis, cubicularius.

C A P. IX.

*De Imperii Germanici provinciis, citra
Rhenum in Gallico Solo sitis.*

Leodicensis *Provincia*, Gall. *Liege*, super.
German. *Lüttich*, infer. *Luyck*.

L Eodicensis provincia, quamvis Belgicis undique cincta, tamen ad S. Imperium spectat, Colonienſi Episcopo subiecta. Caput ejus est Leodicum, urbs ampla & superba, magnificis ædificiis instructa; ob amœnitatem deliciasque varias paradus sacerdotum nuncupata. *Huy*, nitidum cum arce opidum. *Bullion*, sui quondam juris Ducatus; nunc Leodicensi Episcopo subiectus; arcem habet ejus nominis munitissimam.

Ducatus Juliacensis, Gülich.

Caput Ducatus Juliacensis, quod ei nomen dedit, est Juliacum, opidum antiquum atque munitum. In Juliacensi agro sita est urbs Aquæ Grani, sive, ut vulgo usurpatur, Aquisgranum; German. super. *Aach*, inferioribus *Aken*, Gallis *Aix* dicta; saluberrimis calidarum aquarum fontibus clara; Caroli M. primi Germanorum Imperatoris aula ac sepulchro insignis. Mos erat olim, Imperatores heic inaugurare sub corona ferrea in templo pendente.

Coloniensis Archiepiscopus.

Coloniensis Diocæsis veterum Ubiorum ad utramque Rheni ripam sedes olim fuit. Ipsa urbs Colonia Agrippinensis, seu, ut vulgo usurpatur, *Colonia Agrippina*, Ubiorum caput, à Colonia, Agrippinæ Claudii Imperatoris uxoris auspiciis deducta, nomen cognomento traxit. Urbs nunc est Germanicarum maxima, Emporiumque ad Rhenum celeberrimum. Cæterum, libera est Imperii civitas. Bonna antiquum munitumque opidum, Archiepiscopi Coloniensis, Electoris Imperii, sedes.

Lotharingia; Lottheringen.

Lotharingæ Ducatus à Lothario, Caroli M.

li M. nepote, nomen accepit, caput ejus quondam fuit Divodurum Mediomatricorum, vulgo *Metz*, libera Imperii civitas: at nunc Galliae Rex eam tenet, una cum Viroduno, *Verdun*, & Tullo, *Toul*. Nansium, vulgo *Nansy*, sedes nunc Ducum & caput provinciae, egregia munitaque urbs.

Austrasia, *Westreych*.

Austrasia complectitur Dioeceses Treverensem & Moguntinam; item Ducatum Bispontinum, vulgo *Zweybrucken*, Comitatusque, *Sarbrucken*, *Leyningen*, *Bitsch*.

Treverensis Archiepiscopatus caput est Augusta Treverorum, vulgo *Trier*, Gallis *Treves*: urbs antiquitatem suam praeseferens. Confluentes, *Coblentz*, urbs ad Rheni Mosellaeque confluentes posita, haud exigui est momenti. Vitelicum, *Witlich*, Treverensis Archiepiscopi atque Electoris sedes.

Moguntini Archiepiscopatus caput est Moguntiacum, sive Moguntia, *Mentz*, urbs inter praecelaras Germaniae computata. At sedes Archiepiscopi Electorisque est trans Rhenum in Germanico solo, Asciburgii, *Ascheburg*. Sunt praeterea in Austrasia liberae Imperii urbes; Wormatia, vulgo *Wormbs*: *Oppenheim*: & *Spira*, Juridico totius Imperii conventu clara; Cameram Imperialem vulgo vocant. *Franckenthal*, nitidissimum est

à Bel-

Belgis ex cultum opidum, Electori Palatino
subditum.

Alsatia, Elsass.

Alsatia Austriacæ ditionis regio, in duos
Landtgraviatus, superiorem & inferiorem
divisa est. In superiori opida sunt; Colmaria,
Selestadium, Rufacum, haud ignobilia. Infe-
rior habet; Tabernas, vulgo *Zabern*; & Ha-
genoam. Argentoratum in eodem tractu,
vulgo *Strafsburg*, in clarissimis Germaniæ
civitatibus. turris, quæ est ad Cathedralem
Ecclesiam, mirifica & magnifica structura;
item armamentario instructissimo, maxime
insignis est.

Montbeliard.

Est in confiniis Alsatia ac Burgundiæ Co-
mitatus *Montbeliard*, German. *Mümpelgard*,
Wirtembergensi Duci subjectus. opidum
Montbeliard tutissimo munimento clarum
est.

C A P. X.

Suevia, Franconia, Palatinatus Rheni.

Brisigavia, Brisgaw.

PRIMA trans Rhenum est Brisigavia regio,
Elfatia quondam pars. Caput hujus Pro-
vinciæ est Friburgium, splendida atque amœ-
na urbs; secunda est Brisiacum, *Breisach*.

Suevia,

Suevia, *Schwaben*.

Suevia, vastæ quondam illius gentis exiguæ reliquæ, ad supremam Danubii paten constitit. Urbium hujus Ducatus prima est Augusta Vindelicorum, *Augsburg*, opulentissimum Emporium: urbs splendida in primis ac magnifica, munitione tuta, libera Imperii civitas. Ulma, municissima & ipsa, si mulque ditissima Imperii civitas, ædificiorum splendore facile finitimas præstat. Reliqua loca nobiliora sunt; *Nordlingen*, *Memmingen*, *Lindaw*, *Füessen*, *Rottweil*, ubi Juristicus Imperii conventus est.

Wirtembergensis Ducatus.

Wirtembergensis Ducatus, ab arce Wirtembergæ cognominatus, pars erat Sueviæ at quum nuper Ducatus factus sit, provinciæ seorsim censetur. Urbes inibi claræ sunt *Canstat*, mercatu celebris: *Stuttgart*, Ducum sedes: *Rotenburgium*; quæque reliquas antestat, *Tubinga*.

Franconia, *sive* Francia Orientalis,
Franckenlandt.

Dux est, qui & Episcopus, cognominatus Herbipolitanus, ab Herbipoli, vulgo *Würtzburg*, capite provinciæ, dictus. Urbs est inter primas præclara. At *Frankfurtum* ac
Mœnium

cennum libera imperii civitas, celeberrimis
tius Europæ, nedum Germaniæ, nundinis
obilitatur. Bamberga Episcopali dignitate
lebris urbs, centrum Germaniæ obsidere
detur. Est in Franconiensi agro Arx *Ans-*
ach, Marchionatus titulo gaudens.

Palatinatus Rheni, *die Pfaltz.*

Franconiæ quondam pars, nunc Palatina
s Rheni, caput habet provinciæ Heidelber-
am, eandem Electorum Palatinorum sedem.
d confluentes Rheni Nicrique Manhe-
nium opidum munitissimum, provinciæ
ropugnaculum est. Est eodem tractu, inter
lstatiam & Palatinatum, Marchionatus Ba-
ensis, ab aquis totius Germaniæ celeberr-
nis cognominatus. Sedes Marchionis est
Durlacum, opidum cum arce.

C A P. XI.

Palatinatus superior, Bavaria, Salisburgen-
sis Archiepiscopatus, Tirolis Comitatus.

Nortgavia, *Nortgaw*; qui & Palatinatus
Bavariæ, sive superior Palatinatus,
die Ober Pfaltz.

NOrimberga, *Nürnberg*, in confiniis
Franconiæ, Sueviæ, ac Bavariæ posi-
ta, nullius Soli esse cupit. Urbs est magna,
splen-

splendida, potens ac totius Germaniæ superbissima. Caput Nortgaviæ nunc censetur Amberga. *Neuburg* & *Sultzbach* Principum Palatinorum sunt sedes. Est circa hæc loca Landtgraviatus Leuchtenbergicus, cujus sedes *Pfriembt*. Est & Egra, *Eger*, libera Imperii civitas. Item Comitatus *Ellenbogen*, qui ad Boiohæmiam spectat.

Bavaria, *Baieren*.

Bavariæ Ducatus dividitur in Superiorem & Inferiorem. hic ad Ortum: ille ad Occasum spectat. In superiori sunt urbes claræ Monacum, *München*, Ducum sedes, omnium Germanicarum pulcherrima. Secunda est Ingolstadium: hanc sequitur Frisinga. In inferiori Augusta Tiberii, quod nomen illi falso tribuerunt olim fabulosi Grammatici; alias Ratisbona dicta, vulgo *Regensburg*, comitiis imperii, quæ heic haberi consueverunt, antiquitatum reliquiis, & ponte prælongo clara. Reliquæ memoratu dignæ sunt, Patavium, vulgo *Passaw*, *Landshut*, *Strauling*.

Salisburgiensis Archiepiscopus.

Bavariæ pars est Salisburgiensis Archiepiscopus, cujus caput sedesque Archiepiscoporum Salisburgium, *Saltzburg*, urbs satis elegans.

Tirolis

Tirolis Comitatus.

Terioli, vulgo *Tyrol*, est arx, unde maximus Europæ Comitatus in ipsis Alpibus, in Germania Norici, in Italia Rhatia partem obtinens, nomen habet. Urbes claræ sunt, OEnipons, vulgo *Inspruck*, quondam Comitum, nunc Austriae Archiducum in his oris sedes. Tridentum, Italis *Trento*, Germanis *Trient*, concilio OEcumenico clara. Bolzanum, mercatus non incelebris. Brixia etiam, vulgo *Brixen*, nobilis in hoc tractu Episcopatus est.

C A P. XII.

Croatia, Vinidorum Marchia, Carniola, Carinthia, Stiria & Austria.

Croatia, Marchia Vinidorum, Carniola, Carinthia, Stiria & Austria superior, quia hodie domui Austriacæ parent, in Germania hodie censentur; quum olim Pannoniæ portiones fuerint.

Croatia, & Vinidorum Marchia.

Croatia, Germ. *Krabaten*. regni titulo decorata, & Vinidorum Marchia, Germ. *Windisch Marck*; nihil in se habent memoratu dignum. Cæterum incolæ utriusque sunt Slavonici generis. In Vinidorum tamen Marchia sunt etiam Germani.

Carniola, *Krain*.

Caput hujus Ducatus est opidum Luticum, *Laubach*, & Lubiana dictum. *Kraiburg* locus est munitissimus. *Celeia*, *CiCominitatus* titulo insignitur. Cæterum in læ partim sunt Germani, partim Slavi.

Carinthia, *Kernten*.

Ducatus hic Stiria Ducatui conjunctus urbes insigniores habet, *Villach*, *Claghensfelducum* quondam sedem; *Volckmarck*, *S. J. Judenburg*.

Stiria, *Steirmarck*.

Dividitur Stiria in superiorem atque inferioriorem. In hac caput totius Stiria & se Archiducum Austriacorum, est *Grætia*, *Græadmodum* magnifica. Sunt præterea celeberrima *Rackelspurg*, *Pettaw*, *Marpurg*: *Kermens Canisia* duo munitissima erant contra Turcarum irruptiones propugnacula; sed jam superioribus annis Christianis erepta est. In superiori Stiria urbs primaria est *Pruck an der Mure*.

Austria, *Ooß-reich*.

Unicus totius Europæ Archiducatus Austria, in Superiorem ac Inferiorem divisus Inferior inter Danubium, *Boiohæmia* & Te

& Teiam flumen sita, urbem præcipuam habet *Krems*. Superioris, quæ inter Danubium & Stiriam posita, caput est Vindoniana, five, ut vulgo usurpatur, Vienna, *Wien*; urbs magna ac splendida, tutissimum in his oris contra Turcarum incurfiones munimentum. Lincium, *Lintz*, nobile est ad Danubium Emporium.

C A P. XIII.

Boiohæmia, Moravia, Silesia, Lusatia.

Boiohæmiæ regnum, Germ. *Böhaimb*, montibus ac sylvis, ceu munitissimo vallo undique cinctum, ab initio incoluere Germanorum quidam: quibus pulsus Boii, Gallica gens, obsederunt; nomenque de suo regioni reliquerunt. Boios pepulerunt Marcomanni, Germanica gens; hos, circa annum à nato Jesu **MDL**, Slavonica gens, quæ etiam nunc tenet, Boiohæmi, *die Böhmen*, à solo quod occuparunt, Germanis dicti; at *Czechii* suo sibi patrio vocabulo nuncupantur. Principio adventus à ducibus populus regebatur; donec circa annum **CLXXXVI** Vratislaus primus Boiohæmiæ Rex crearetur. Hunc postea continua serie secuti sunt alii Reges, donec Regia stirpe prorsus extincta, ad Austriacam domum regnum devolutum est. Regio ipsa est omnium rerum ad usum vitæ
F 2 . huma-

humanae necessariorum fertilissima; argentæque metallis abundans: quibusdam in locis etiam auri sunt venæ. Urbium clarissima est Praga, regni caput, Regumque sedes, totius Boiohæmiæ compendium: urbs sane magnificentissima, superbis ædificiis frequens, exteris nationibus adfluentissima. Secundum locum tenet *Pilsen*. Reliqua opida nobiliora sunt *Kralowihradetz*, Germanis *Königingrätz*; *Kutnahora*, German. *Kuttenberg*; *Nym-purck*, German. *Limburg*; *Tabor*, *Budieiwice*, Germ. *Budweis*; *Lanij*, Germ. *Laun*; *Satetz*, Germ. *Satz*: *Litomierzitze*, German. *Leitmeritz*; *Chomutow*, Germ. *Commetaw*; *Thermæ Carolinæ*, *Karlsbad*, saluberrimis aquis opidulum est celebratissimum.

Moravia, Mähren.

Sub Boiohæmiæ regno censentur Moravia, Silesia ac Lusatia. Moravia Marchionatus nomen habuit à flumine in Danubium exeunte, quod Plinius Morum, Tacitus Marum vocat. Gens incolit Slavonica, Germanis mista. Urbium clarissima est *Olmitz*, Slavonice *Olomuce*; caput regionis, elegans ac dives. *Brin* & *Znaim* inter splendidissimas haud postremæ. *Iglaw* & *Kremsier*, non negligenda opida.

Silesia,

Silesia, German. *Schlesingen*
& *Schlesien*.

Silesiæ ampla ac dives regio, sub Ducatus titulo xvi Principatus in sese complectitur; quorum nomina sunt; *Breslaw*, *Glogaw*, *Sagan*, *Schweinitz*, *Lignitz*, *Briega*, *Neisse*, *Crosfen*, *Teschén*, *Oppelen*, *Ratibor*, *Münsterberg*, *Troppe*, *Faur*, *Olffe* & *Jägerndorff*. Poloniæ regibus subjecta fuit primum universa Silesia: postea circa annum cIo ccc. in Bohæmiæ Regum fidem se contulit, à quorum Imperio etiam nunc pendet. Urbium Princeps est *Vratislavia*, Boiohæmis *Wratzlaw*. Germ. *Breslaw*, opulentissimum in his oris Emporium, splendida sane urbs, ac merito inter tres pulcherrimas Germaniæ (quarum alteræ *Monacum* & *Lipsia*) computata. Secunda ab hac est *Glogovia* cognomine Major, *Gros Glogaw*. Sequuntur hinc *Sagan*, *Schweinitz*, *Neisse*, *Lignitz*, *Briega*, *Olaw*, *Oppelen*, *Troppaw*, *Teschén*. Est præterea in his oris, inter Boiohæmiam & Silesiam, sui quondam juris Comitatus *Glacensis*, *Glatz*; cujus titulo, Comitum stirpe extincta, Boiohæmiæ Rex nunc gaudet.

Lusatia, *Lausnitz*.

Silesiæ ab Solis æstivi occasu contermina est *Lusatia*, Hexapolitano agro, *die Sechs-*

Stätte, à senario opidorum numero sic appellata, clara. Nomina eorum sunt, *Bautzen*, *Görlitz*, *Sittaw*, *Kamitz*, *Luben*, *Guben*. quorum tria priora satis lauta.

C A P. XIV.

Marchia Brandenburgensis, Pomerania, Meckeloburgium, Holsatia.

Marchia Brandenburgensis.

REgio hæc est spatiosa, ingentibus silvis, lacubusque atque paludibus invia, ab opido Brandenburgio cognominata. Dividitur in duas potissimum parteis, Veterem ac Novam Marchiam. Veteris caput est *Brandenburg*. Novæ Francofurtum ad Oderam, celebris civitas, mercatu nobilis. Berlinum in medio Provinciæ situm, sedes est Principum Electorum Brandenburgensium: urbs antæ-nissima. Costrinum, vulgo *Köstrin*, mirando munimento nobile opidum. Alterum munimentum est *Spandaw*, prope Berlinum. Cætero *Crossen* Ducatus, qui antea in Silesia censebatur, nunc Marchionibus Brandenburgensibus parat.

Pomerania, Pomern.

Pomeraniæ Ducatus solo fertilissimo juxta litus maris Codani longo tractu expanditur, in septem parteis, quarum quæque Ducatus

catus dignitate censetur, divisus. Nomina Ducatum sunt, *Wenden, Stetin, Giitschkow, Wolgast, Usedom, Rügen, Bart*. Ex his *Rügen & Usedom* sunt Insulæ. Caput Pomeraniæ est *Stetinum*, urbs haud exigui momenti, Emporiumque celebre. Sequuntur *Stralsund, Wolgast, Gripeswold; Wollin*, celeberrimum quondam in his oris emporium; *Stargard, Colberg, Camin, Cöslin, Stolpe*, opida nobilia.

Meckelburgiensis Ducatus.

Meckelburgiensis Ducatus, quem vulgus Latinorum inepte Megalopolitanum adpellat, urbes habet claras *Lubecam, Lübeck; Rostochium, Rostock; Vismariam, Wismar*. *Lubeca* opulentissima quondam marique potentissima imperii civitas, nunc etiam Suedicis Moscoviticisque commerciis celeberrimum Emporium. Urbs est ampla, splendida & magnifica.

Holsatia, *Holstein*.

Dividitur hæc regio in Holsatiam proprie dictam, & Ditmarsiam ac Slesovicensem Ducatum. Ditmarsii, *die Ditmersen*, libera nuper gens, nunc sub Danorum Regum imperio vicatim incolunt. Clarissima totius Holsatiæ urbs est *Hamburgium*, opulentissimum ad *Albim* flumen Emporium, quo adverso

naves ex variis mundi partibus adpellunt. Kiel, item, *Ekelnsförde*, & *Hufem*, nitida opida portusque celebres. In mediterraneis sunt *Flensburg*, *Rensburg*, & *Sleswijck*. huic contigua fere arx *Gottorp*, Ducum sedes est.

C A P. XV.

Luneburgensis Ducatus, *Bremensis Archiepiscopatus*, *Frisia Orientalis*, *Westfalia*, *Clivia & Montanus Ducatus*.

Luneburgensis Ducatus.

DUcatus hic cognominatur à capite suo *Luneburgio*, *Lüneburg*, urbe lautissima, salis fontibus maxime clara. Cella, *Cell*, Ducum sedes est. *Danneberga*, Comitatus titulo decorata.

Bremensis Archiepiscopatus.

Bremensis Archiepiscopatus caput *Brema* est, *Bremen*, civitas egregia & magnifica, Emporiumque haud ignobile, *Visurgi* fluvio navium adpulsum commodante. *Stade*, opidum prope *Albim*, Anglorum, qui per universam Germaniam pannis negotiantur, celebre nuper fuit Emporium. *Vorde* sive *Bremerförde*, arx cum vico, Archiepiscoporum *Bremensium* sedes est,

Frisia

Frisia Orientalis.

Frisia Orientalis, *Oost-Friesland*, alio nomine Comitatus Embdanus nuncupatur, à capite suo Emda, *Emden*; urbe haud equidem ampla; at portu celeberrimo. Auricum; *Aurick*, Comitum sedes est.

Westfalia, *Westfalen*.

Westfalia satis ampla regio, gregibus quam hominibus alendis benignior est; silvis horrida, ac paludibus crebris foeda, veterem illam Germaniam referre videtur. Episcopatus & Comitatus frequentibus distinguitur. Episcopatus sunt; Monasteriensis, Paderbornensis, Mindensis, Osnabrugensis, Verdensis. Monasterium, *Münster*, caput totius Westfaliæ, nobilis & magnifica civitas, in amœnissimis agris sita, annis superioribus Anabaptistarum lymphatico regno celebris. Secunda à Monasterio Westfalarum est *Susatum*, *Soest*, nulla re, quam amplitudine sua clara. Deinde *Tremonia*, *Dortmund*, *Minden*, *Osenbrugge*. *Paderborn*, cultorum frequentes sunt urbes. Comitatus nobiliores sunt, *Marck*, *Oldenburg*, *Delmenhorst*, *Benthem*, *Arnsberg*, *Lingen*, *Teckelenburg*, *Waldeck*, &c. *Lingen* opidum est munitissimum.

Clivia, *Cleve*.

Clivia, ad utramque Rheni ripam porrecta, à *Clivis* capite totius Ducatus, cognominatur: junctaque est Juliacensi Ducatui. Colles sive Clivi, in quibus condita, nomen urbi præbuisse, vulgo putantur. At clarissima omnium est Vesalia, *Wesel*, secunda Emeriacum, *Emmerick*; *Santen*, antiquitatum Romanarum reliquiis præscam originem claritatemque indicat. *Mörs* Comitatus titulo insignitum opidum, munimine maxime clarum est.

Montensis Ducatus.

Montensis Ducatus Clivensi Ducatui conterminus est, vulgo *Berg*, cujus caput *Düsseldorf*, opidum cum arce, Ducum Juliaci, *Clivæ* & *Bergæ* sedes.

C A P. XVI.

Hassia, Wetteravia, Buchovia, Thuringia.

Hassia, Hessen.

HASSIA Landtgraviatus, Comitatus in se habet nobiles hos, *Zigenhaim* & *Nidda*; caput provinciæ est Castellum Cattorum, si-
ve, ut vulgo nunc usurpatur, *Cassella, Cassel*;
laura sane civitas cum splendida arce, Land-
gra-

iorum sedes. Secunda est *Marpurgium*, rararum studiis maxime clara. *Gießen* mu-
lissimum totius Provinciae opidum.

Wetteravia, *Wetteraw*.

Inter Hassiam ac Rhenum fluvium est
Wetteravia regio, quam maxime nobilitat
bilissimus Comitatus Nassovicus; unde
us illud gentis, Belgicae foederatae muni-
a ac gloria, PRINCEPS MAURIS-
us originem ducit.

Buchovia, *Buchow*.

Inter Hassiam, Franconiam atque Thu-
rgiam media sita est regio Buchovia, cujus
ut *Fulda*, opidum celebre, praestantissima
opae, nedum Germaniae, Abbatia insi-
tum.

Thuringia, *Düringen*.

Thuringiae Landgraviatus omnium nobi-
mus, inter Salam Visurgimque amneis
tensus, familiae Saxonicae paret. Caput re-
onis est Erfordia, *Erfurt*, ingens urbs, &
si compendium totius provinciae, Acade-
a quondam clara: & Vinaria, *Weimar*,
incipum sedes; urbs est amoenissima. Go-
cum diruta arce *Grimmensteyn*, Augusti
ectoris obsidio arcisque everfione clara est.
na Musarum est domicilium. *Isenacum*,
Isenach, Ducum sedes est.

Clivia, Cleve.

Clivia, ad utramque Rheni ripam posita, à *Clivis* capite totius Ducatus, cognominatur: junctaque est Juliacensi Ducatus Colles five Clivi, in quibus condita, non urbi præbuisse, vulgo putantur. At clarissimum omnium est Vesalia, *Wesel*, secunda Emmercum, *Emmerick*; *Santen*, antiquitatum manarum reliquiis priscam originem certatimque indicat. *Mörs* Comitatus titulus insignitum opidum, munimine maximum est.

Montensis Ducatus.

Montensis Ducatus Clivensi Ducatus terminus est, vulgo *Berg*, cujus caput *Dindorp*, opidum cum arce, Ducum Juliaci, viæ & Bergæ sedes.

C A P. XVI.

Hassia, Wetteravia, Buchovia, Thuringia.

Hassia, Hessen.

HASSIA Landtgraviatus, Comitatus inhabitat nobiles hos, *Zigenhaim* & *Nid* caput provinciæ est Castellum Cattorum *Ve*, ut vulgo nunc usurpatur, *Cassella, Ca* laura sane civitas cum splendida arce, La

graviorum sedes. Secunda est *Marpurgium*,
literarum studiis maxime clara. *Gieffen* mu-
nitissimum totius Provinciae opidum.

Wetteravia, *Wetteraw*.

Inter Hassiam ac Rhenum fluvium est
Wetteravia regio, quam maxime nobilitat
nobilissimus Comitatus Nassovicus; unde
decus illud gentis, Belgicae foederatae muni-
men ac gloria, PRINCEPS MAURIT-
TIUS originem ducit.

Buchovia, *Buchow*.

Inter Hassiam, Franconiam atque Thu-
ringiam media sita est regio Buchovia, cujus
caput *Fulda*, opidum celebre, praestantissima
Europae, nedum Germaniae, Abbatia insig-
nita.

Thuringia, *Düringen*.

Thuringiae Landgraviatus omnium nobi-
lissimus, inter Salam Visurgimque amneis
protensus, familiae Saxonicae paret. Caput re-
gionis est Erfordia, *Erfurt*, ingens urbs, &
quasi compendium totius provinciae, Acade-
miâ quondam clara: & Vinaria, *Weimar*,
Principum sedes; urbs est amoenissima. *Go-
tha* cum diruta arce *Grimmensteyn*, Augusti
Electoris obsidio arcisque everfione clara est.
Fena Musarum est domicilium. *Isenacum*,
Eisenach, Ducum sedes est.

Præterea est in hac provincia Ducatus Coburgiensis, cujus caput *Coburgium* urbs, cum egregia arce, Ducum sede. Item Comitatus Swartzeburgiensis, cujus caput *Arnstad*, haud spernendum opidum.

C A P. XVII.

Misnia, Saxonia, Brunsvicensis Ducatus.

Misnia, Meissen.

Misniæ Marchionatus, Ducum Saxoniarum domicilium, agro amœnissimo, argenti venis ditissima, urbibus splendidissima est regio. Urbium quondam prima erat Misna ad Albim amnem sita, unde Provinciæ nomen: at nunc clarissima omnium est Lipsia, *Leipzig*, haud ita magna, verum ædificiorum nitorem, incolarum mores, agri circumjecti amœnitatem si spectes, nihil adeo festivum in tota Germania reperiri posse credas; nundinis, quæ hic ter in anno habentur, post Francofurtum ad Mœnum, celeberrima. major est Noviburgium, *Naumburg*, at minus splendida, & ipsa nundinis celebris. Dresda, *Dresden*, urbs est cum arce magnificentissima, Ducum Electorum sedes. Celebrantur hic maxime pons super Albim, stabulum equorum, armamentarium, & quod incolæ vocant *die Kunst-kammer*; ubi notatu digna visuntur plurima. *Freiberg, Annaberg, Marieberg,*
argenti

argenti metallis fecunda opida. *Weissenfels*, *Swicka*, *Zeitz*, *Chemnitz*, *Torga*, *Fochims-
thal*, haud contemnenda opida: quorum pos-
tremum est feudum regni Boiohæmiæ. Est
præterea in Misnico agro Principatus Sne-
bergensis, ab opido arceque *Sneberg* cogno-
minatus; cui conjunctus est Comitatus *Hen-
nebergensis*. *Aldenburgium* Ducum sedes est.
Misnicæ etiam ditionis est *Voytlandia*, cujus
caput est opidum *Hoff*, satis nobile.

Saxonia, *Sachsen*.

Saxonix Ducatus ad utramque Albi fluvii
ripam est, in varias ditiones discerptus. Ur-
bium clarissima amplissimaque est *Magdebur-
gium*, *Meyburg*, Burchgraviatus S. Imperii,
& Archiepiscopatus titulo maxime insignis.

Wittenberga opidum nitidum ac muni-
tum, Ducum Saxonix quondam sedes, Mar-
tini Lutheri Theologica professione maxime
clara. Halla, vulgo *Hall in Sachsen*, elegans
urbs, salis coctione maxime celebris. Est in
Saxonia, sui juris Principatus Anhaltinus, ab
arce *Anhalt* ita cognominatus; huic sub-
sunt duo Comitatus, *Ascanien* & *Barbi*, Baro-
natusque *Bernburg*. *Dessau*, Principum se-
des, urbs est lauta. hac quidem major est
Servesta, *Zerbst*, at minus polita. Est in ea-
dem Saxonia clarissimus omnium Comitatus
Mansfeldicus, ab opido *Mansfeld* denomi-

natus, quatuor alios intra se Comitatus includens.

Brunsvicensis Ducatus; *Brunswick.*

Caput est, unde Ducatui nomen, *Brunsvicum*, libertate imperii fruens; urbs dives ac probe munita, fortissimâ contra Ducum Brunsvicensium crebras obsidiones defensione maxime nobilis. Secundum locum obtinet *Halberstadtium*, inde *Hildesheim*, *Hannover*, *Goslar*, *Helmstadt*, haud spernenda opida. *Wolfenbüttel*, arce munitissima, Ducum sedes est.

C A P. XVIII.

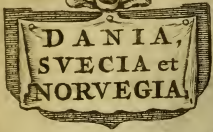
*De Archiepiscopatibus & Academiis
Germania.*

ARchiepiscopatus in Germania sunt VII: Moguntinus, Coloniensis, Treverensis, Magdeburgiensis, Salisburgiensis, Bremensis & Pragensis. Episcopatum in tam vasta regione incertus est numerus. Præcipui sunt: Herbipolitanus, Bambergensis, Argentoratensis, Spirensis, Leodicensis, Monasteriensis, Paderbornensis, Hildesheimensis, Mindensis, Osnabrugiensis, Verdenensis, Halberstadiensis, Hallensis in Saxonia, Vratislaviensis, &c. Academiae illustres sunt; Basileæ, Friburgii in Brisgavia, Argentorati, Heidelbergæ, Turingæ,

Cronium Mare

OCEANUS

SEPTENTRIO-

NALIS, Aures

Vulgo
Mare
Mormarusa

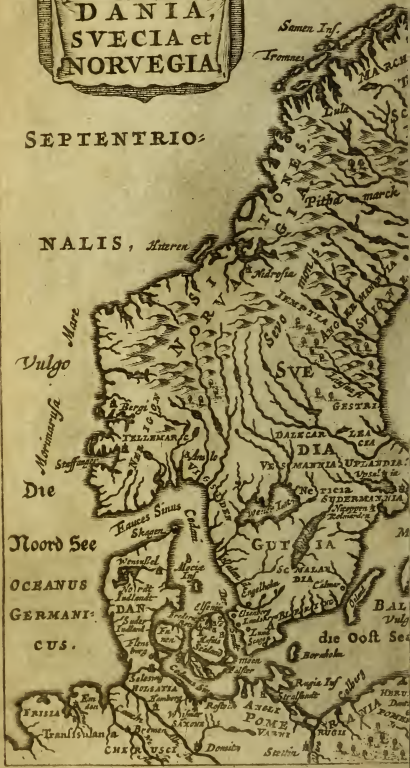
Die

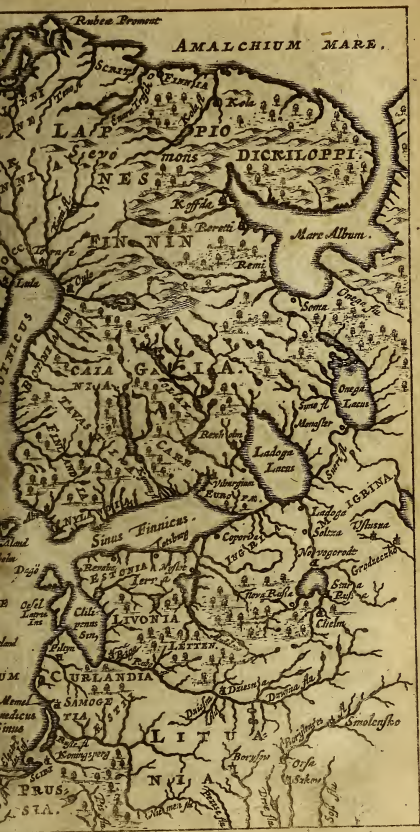
Noord See

OCEANUS

GERMANI-

CUS.

bingæ, Ingolstadii, Altorfensis, Pragæ, Viena-
næ, Francofurti ad Oderam, Gripswoldiæ,
Rostochii, Helmstadii, Wittembergæ, Lipsiæ,
Ienæ, Erfordiæ, Marpürgii, Gießæ, Colonia.

C A P. XIX.

Dania Regnum.

DAnia nomen habet à Danis, sive Coda-
nis populis, qui & Teutoni olim dicti
fuere. Codano sinu, sive mari Suevico, in-
plures secatur portiones. Partem ejus cis si-
num in Germaniæ continenti sitam, Cimbri-
cam peninsulam Romanam vocitatam, ante
diximus. Cimbri ab initio incoluere: postea
Jutæ, unde regioni nomen in hunc usque
diem, *Jütlandt*, præter unum opidum *Flens-
borg* nihil clarum habens. Alteram partem,
trans sinum sitam, veteres insulam putarunt
esse, nomine Scandinaviam, sive Scandiam;
at continentem esse, una cum Suedia, & Nor-
vagia, satis nunc constat. Dividitur in tres
partes, *Halland*, & *Scanen*, & *Bleicking*.
Urbes in ea, seu potius opidula, litori præten-
sa, sunt, *Elleboge*, *Lands-kroon*, & *Elsenborg*.
freto Danico, quod vulgo dicitur *der Sondt*,
adpositum. In mediterraneis est *Lunde*,
Archiepiscopali sede decoratum. Tertia pars
regni in insulis dispersa medium situm obsi-
det. In his Codanonia; ab ipsis incolis Co-
danis.

danis, qui alio nomine fuere Teutoni, veteribus sic dicta, nunc *Seelandia*, ut magnitudine sic fecunditate alias antestat. In hac totius regni caput Hafnia, vulgo incolis *Kiöbenhaffn*, & *Kiöbinghaffn*, Germ. *Copenhagen* & *Kopenhagen*, celebre Emporium Regumque sedes. *Elsenör* celebris ad dictum fretum navium adpulsu locus est: hic namque vectigal Regibus à transeuntibus navibus penditur. Contigua est splendidissima & munitissima arx *Cronenburg*, contra vim ex Oceano vel ipso sinu irruentium exstructa. In mediterraneis est *Rotchild*, dives quondam urbs, nunc opidum Regum sepulchris clarum. *Fredrichsborg*, arx in amœnissimo agro condita, Regum secessibus frequentatur.

Est præterea in hoc sinu insula *Bornholm*, hacque multo major Gothia, vulgo *Gottland*, saxo albo ad exstruenda ædificia utilis, utraque Daniæ regno submissa.

C A P. XX.

Norvagia, Finnomarchia, Islandia, Gronlandia, Frieslandia.

N O R V A G I A.

NOrvagia, vulgo incolis *Norrige*, & contracte *Norge*; Germ. *Noortwegen*, & *Norwegen*, (Timæo apud Plinium *Nerigon*, qui insulam omnium Septentrionalium maximam

ximam falso credidit) nomen à situ accepit : quidpe *Nort German.* est quod Latinis Septemtrio. Sevone monte Orientale ejus latus ; Meridionale finus Codani faucibus & Oceano, Occiduum eodem Oceano clauditur : à Septemtrione Finnomarchia ei obtinetur. Terra ipsa vasta, sed maxime aspera, saxoque sterili aut sylvis ingentibus horrida. Antiquissimi Sitones incoluisse traduntur. Postmodo potens Norvagiæ in Danos etiam & Frisios imperium fuit : at nunc ipsi Daniæ regibus parent. Urbes in ea sunt, Nidrosia, vulgo *Drunthem*, caput regni, Regumque quondam sedes, ubi superbissimi olim otius Septemtrionis templi rudera visuntur. *Bergi*, vulgo *Bergen*, celeberrimum in his pars Emporium : prædicto Timæo pro insula memoratur. Hinc est *Anflo* sive *Opflo*, haud ignobile Emporium.

Finnorum Marchia.

Norvagiæ ab Septemtrionibus continuatur Finnomarchia, satis ampla & ipsa regio, duobus diversis imperiis in duas partes distracta. Pars Meridionalis Daniæ : Septemtrionalis Suediæ regno subiecta est.

Islandia.

A Norvagiæ littore in occasum versus ad 100 mill. German. navigantibus occurrit in Oceano

Oceano Hyperboreo insula Britannicarum olim ultima, Thule; vulgo nunc *Island*, ab immensis frigoribus & perpetua glacie, quibus damnata est, sic dicta; magnitudine sua, Melitæis catellis, & monte Hecla, perpetuum ignem eructante, maxime clara: De cætero Daniæ regibus subjecta.

Gronia.

Islandiæ ab occasu æstivo proxime obiacet Gronia, vulgo *Groenland*: immenso terrarum spatio, incertum insula an continens terra sit cum Americæ terris; quibus propinquior longe quam Europæ. Imperium in littora hætenus cognita sibi vendicarunt Daniæ Reges. Balænarum captura regio maxime nobilitatur.

Frieslandia.

A meridie eidem Islandiæ opposita est insula *Friesland*; & ipsa à frigoribus ac perpetua fere hyeme nomen habens, nulla re alia Regibus Angliæ, quibus paret, quam piscium captura utilis.

C A P. XXI.

*Suedia, Botnia, Scrickfinnia, Lappia,
Finnia.*

S U E D I A.

AT in continenti rursus Norvagiæ Daniæque regnis jungitur Suedia, continua certaue serie antiquissimum in orbe terrarum regnum; quod semper Suiones sive Sueones incolere. Clauditur ab Ortu, Finnico sinu, Codanoque mari: à Meridie Daniæ confinio: ab Occasu Sevonis immensi montis jugo à Norvagia submovetur: à Septentrione est Botnia. Pars regni Australis antiquo nomine Guthia, vulgo *Gutland* vocatur, reliquis partibus longe celebrior lætiorque. Caput regni universi Regumque sedes est *Stockholm*; urbs posita in stagnis marinis, palis superstructa, unde etiam nomen traxit, natura operibusque munitissima, emporiumque celeberrimum. Secunda est *Upsalia*, Academia Archiepiscopatuque insignis. *Calmar* in confiniis Daniæ, cum arce validissima, urbs est satis magna, portusque celebris. Est item *Nicopen*, munitum opidum, Emporiumque clarum.

Botnia.

Botniam sinus Botnicus in duas secat partes,

tes, Orientalem & Occidentalem. Nihil in ea notatu dignum præter Emporium *Torniam* ad intimum sinus recessum situm.

Scrickfinnia.

Supra Botniam Scrickfinni sive Scritfinni incolunt, una cum Botnis, Suediæ regibus subjecti.

Lappia.

Hinc versus Orientem in extimo veteris Germaniæ angulo Lappia, vulgo *Lappenland*, & incolæ ejus Germanis *Lappen*, Russis *Loppi*; in duo genera distincti. Occidentales Suediæ regibus parent. Orientales Russico vocabulo *Dickiloppi*, id est, feri Lappones, magno Moscoviæ Duci subjecti sunt.

Finnia.

Infra Lappiam Botniamque versus Meridiem est Finnia, inter Botnicum Finnicumque sinum posita. Plinio Fenningia, (qui insulam esse credidit,) vulgo nunc *Finland*, dicta; haud parva Suedici Imperii portio, fertilis arvis, pascuisque læta. Urbium clarissimæ sunt: *Abo* Episcopalis sedes, ac *Viburgium* in intimo sinus Finnici recessu nobile Emporium.

C A P. X X I I.

De Italia & variis ejus nominibus.

EXplicatis veteris novæque Germaniæ partibus, commodissimus nunc videtur locus, à Septentrionibus versus meridiem pedem referre, ac transgressis hinc Alpium jugis Italiam introspicere. Quin pigeat, quæ omnium dignitate prima erat, eam posteriore loco dici: quidpe terra olim fuit omnium terrarum alumna simul & parens; divina providentia electa, quæ sparsa congregaret imperia, ritusque molliret; & tot populorum discordes ferasque linguas sermonis commercio contraheret ad colloquia, & humanitatem homini daret; breviterque una cunctarum gentium in toto orbe patria fieret. Jam vero locorum salubritatem, cœli temperiem, aprica collium, opaca nemorum, tantam frugum & vitium olearumque fertilitatem, pecorum fecunditatem, tam innoxios saltus, tot munifica silvarum genera, tot lacus, tot amnium fontiumque ubertatem, colonias tam frequenteis, tam assiduam novarum urbium gratiam, tam clarum decus veterum opidorum, virorum denique ingenia, mores ac ritus, linguaque ac manu res gestas si reputes; nihil toto orbe terrarum commemores quod huic conferri, nedum præferri, queat.

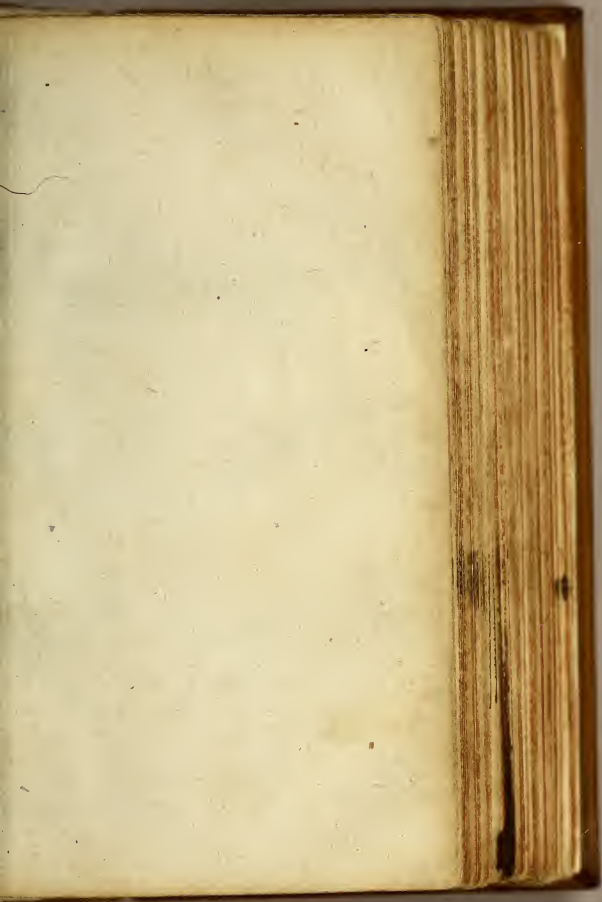
Nomen

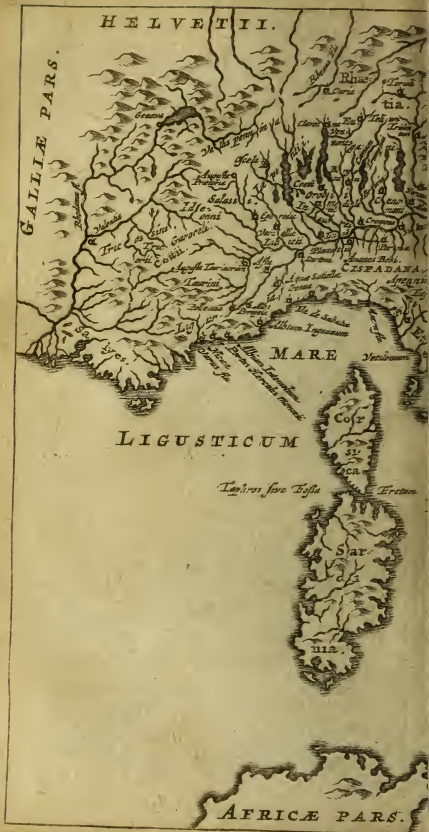
Nomen unde sortita fit, varie auctores tradunt. alii quidpe à bobus, quorum magnitudine pulchritudineque sæcunda est, vocitatum Italiam existimant: nam Ἰταλὸς veteri sua lingua dixisse Græcos, quos Latini Tauros; alii verius ab Italo, Rege Siculorum; qui primum agrum Sabinorum & Latium incoluere, hanc terrarum partem adpellatam tradunt Italiam: quod postea nomen in totam terram, inter Alpeis & Siculum fretum, transit. Hesperia etiam dicta fuit Græcis, à vespertino sidere Hespero; quia illis in occasum sita erat. Saturnia, Ausonia, OEnotria, Latium, quanquam ab antiquissimis Græcis, postea etiam à Latinis poëtis pro universa Italia ponantur, partium duntaxat fuere nomina.

Cæterum natura Imperio Romano prospiciens, mari Supero Inferoque & altissimis Alpium jugis, ceu firmissimo vallo, fossaque latissima totam undique cinxit.

Terminos igitur habet à Septemtrionibus Alpeis; ab Ortu Arsiam Histriæ flumen & mare Superum, qui & Hadriaticus sinus dicitur: à Meridie mare Infernum sive Tuscum; ab occasu iterum Alpeis & Varum amnem.

Longitudo ejus summa est ab Alpino fine Augustæ Prætorix, quæ vulgo nunc *Aosta*, per urbem Romam Capuamque meante cursu ad Rhegium opidum & Leucopetram promonto-

HELVETII.

GALLIÆ PARS.

MARE

LIGUSTICUM

Leones sive Bosia

Erctan

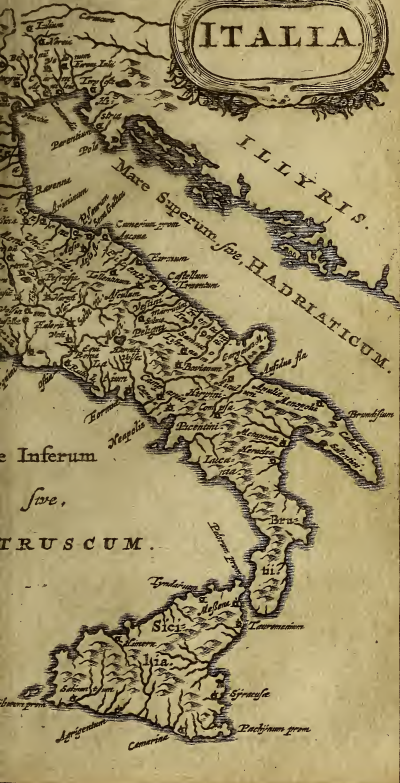
112.

AFRICÆ PARS.

Norici pars.

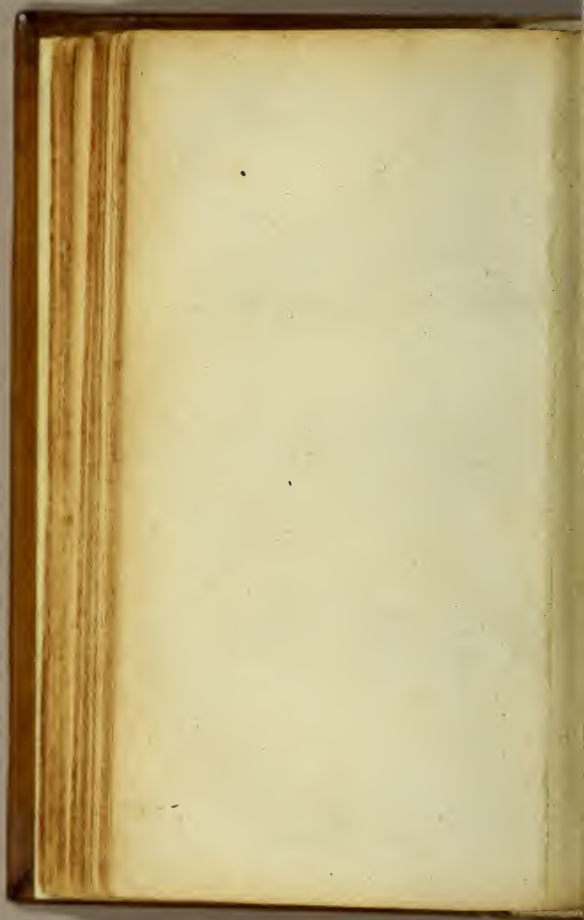
ITALIA.

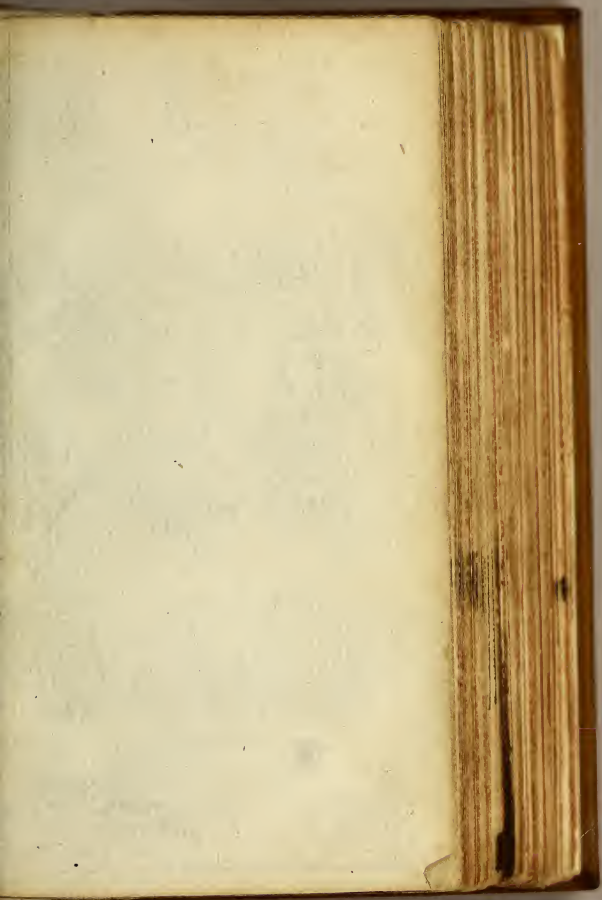

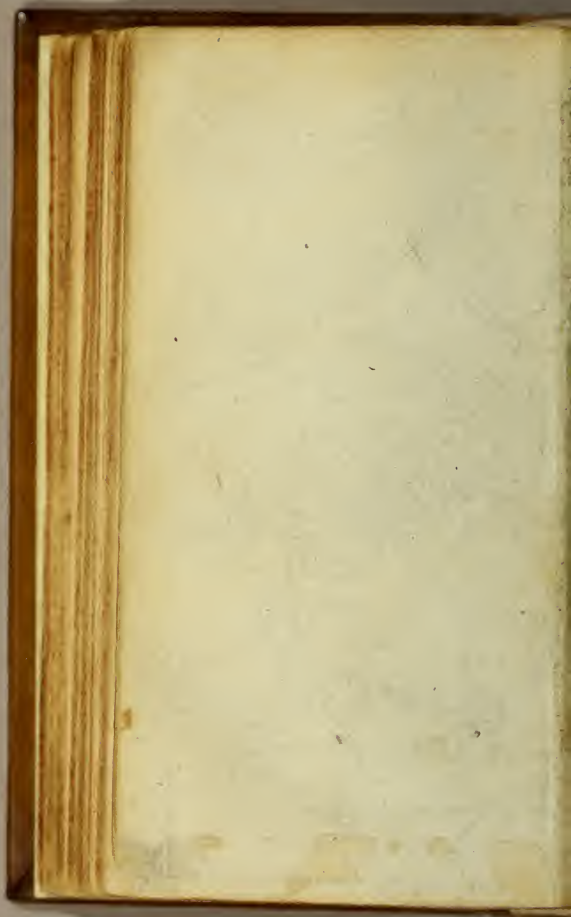
e Inferum

sive,

TRUSCUM.

ontorium, quod vulgo, *Capo dell' Arme*,
millium passuum I 0 0 0 0 0, id est, mill. Ger-
man. c c x x v. Latitudo varia est. at subter
Alpes millium passuum I 0 L X, id est, mill.
German. c x L. medio cursu inter Anconam
& ostia Tiberina millia passuum cxxxvi, id
est, mill. German. xxxiv. Veteres querno
olio eam assimilarunt, at nostri ævi homi-
nes cruri humano.

C A P. XXIII.

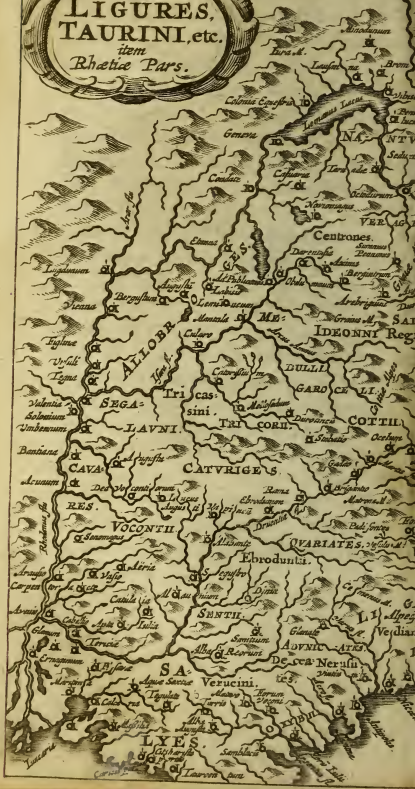
De divisione veteris Italia.

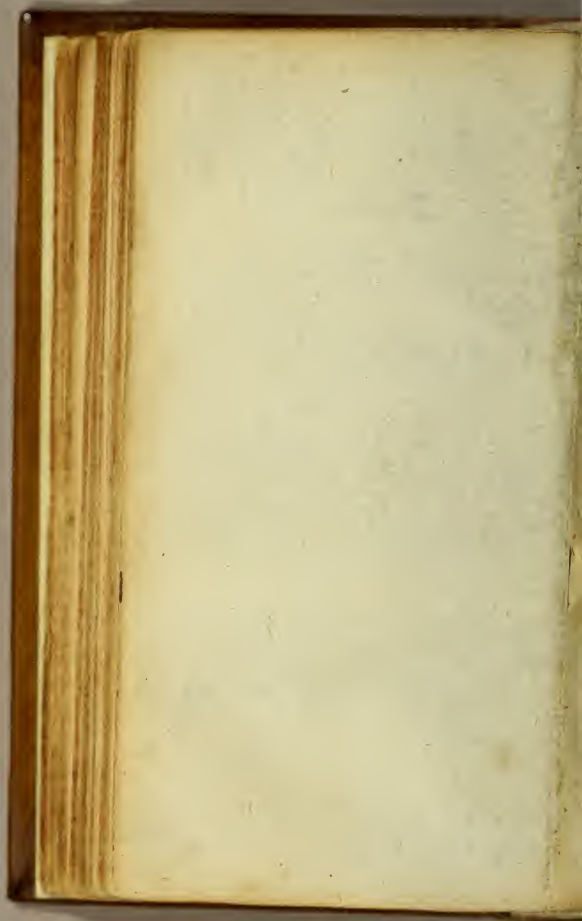
Divisa fuit olim Italia aliter aliis subinde
temporibus; prout gentium migratio-
nes finiumque commutationes factæ sunt.
Nos eam maxime divisionem sequemur, quæ
sub primis Romanorum Imperatoribus fuit.
Postquam Gallorum inter Oceanum, Rhe-
num, Alpes, Internum mare & Pyrenæos
montes incolentium, ingens multitudo, va-
riæque nationes trans Alpeis profectæ, eam
Italix partem obsederunt, quæ inter Alpeis
& Apeninum ad Æsum usque flumen prope
Anconam porrecta est; G A L L I A hæc Ro-
manis dicta est ITALICA: item Gallia Cite-
rior, & Cisalpina, item Gallia Ciumpadana,
& Togata à toga Romana, quia vestitum ri-
tusque Romanorum assumserat: quum trans
Alpeis ulterior Gallia diceretur Comata, à co-
mā

ma seu cæsarie, quam incolæ ejus alebant
 pars autem Transalpinæ Galliæ à Braccis, f
 morum tegumento, Braccata; quæ ead
 Narbonensis provincia. Sed sub eadem Ga
 liæ Togatæ provincia comprehendebantu
 etiam alii populi; ut ad mare Inferum, Li
 gures; ad Superum, Veneti, Carni, Histri
 in Alpibus, Taurini, Salassi, Lepontii, Eug
 nei: & qui postea provinciam per se una cur
 Transalpinis populis, Vindelicis atque Nori
 cis conficiebant, Rhæti. Post Galliam Toga
 tam primi sequebantur sub Apennino Etru
 sci, sive Tusci: ultra hos ad utrumque Apen
 nini latus Umbri: Infra hos Sabini ac Lati
 ni, Æqui, Volsci, atque Hernici: Juxta Um
 bros ad mare Superum erant Picentes; deir
 Marrucini, Vestini, Frentani, Peligni, Mar
 ultra hos in mediterraneo Samnites & Hir
 pini: infra Samnites ad mare Inferum Cam
 pani; mox Picentini. Frentanis Hirpinisque
 jungebantur Apuli. inde Calabri & Sallenti
 ni lævum Italiæ cornu infidebant. Sub Apu
 lis erant Lucani, ad utrumque mare. Sub his
 in dextro cornu & extremo Italiæ angulo
 erant Brutii.

**LIGURES,
TAURINI, etc.**
item
Rhetiae Pars.

C A P. XXIV.

*Ligures, Taurini, Cottii & Ideonni regna,
Salassi, Lepontii, Euganei, Rhati,
Veneti, Carni, Histri.*

Liguria inter Varum & Macram amneis, mareque Ligusticum & Padum fluvium ad Placentiam usque porrecta, caput gentis Ligurum habuit Genuam, vulgo nunc *Genova*. Reliqua inde opida clara fuere in ora maritima, Nicæa & portus Herculis. Monœci à Græcis Massiliensibus condita; inde Ligustica opida Albiæ Intemelium, & Albiæ Ingaunum, quæ vulgo contracte dicebantur Albintemelium, Albingaunum, nunc *Vintimilia & Albenga*. Hinc Vada Sabatia, nunc *Savona*. Intus fuere Pollentia, Alba Pompeia, Asta, Aquæ Statiellæ, Derona, Iria, quæ vulgo nunc dicuntur, *Polenzana, Alba, Aste, Acqui* sive *Aich*, *Tortona, Voghera*.

Liguribus iungebantur Taurini inter Padicæ ripam, Alpium radices & Orgeum fluvium. Caput gentis olim Augusta Taurinorum, nunc vulgo *Turino*.

His finitimi erant Cottii & Ideonni Regulorum regna in Alpibus. Cottiani regni caput fuit Segusio, sive Segusium, nunc *Susa*.

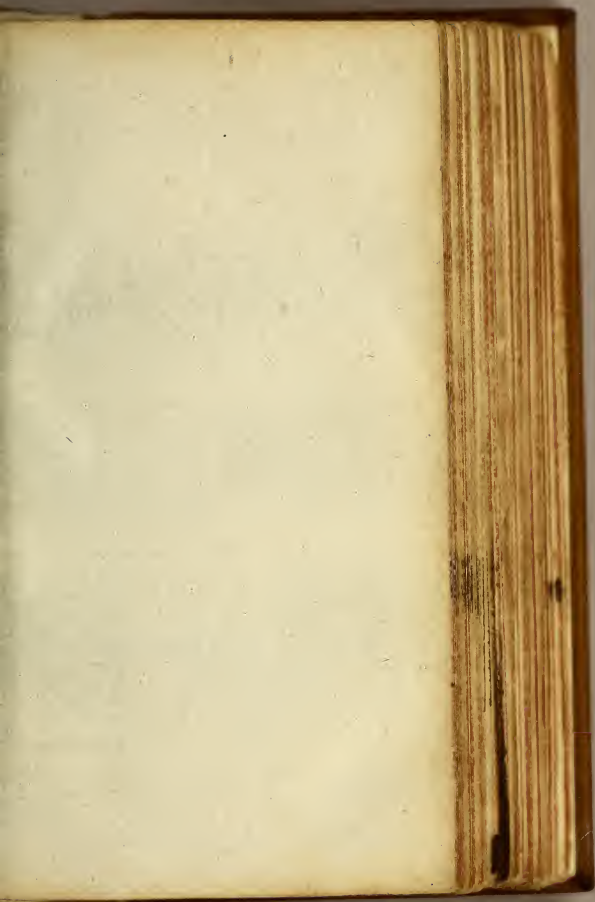
His iterum continuabantur Salassi, in valle

le quam Duria amnis mediam secat. Horum caput Augusta Prætoria, nunc vulgo *Aosta* inde Eporedia, nunc *Ivréa*.

Salassis contermini erant porro Lepontii circa lacum Verbanum, vulgo nunc *Lag Maggiore*, & flumina quæ is recipit. Caput fuit Oscela, vulgo nunc ad Tosam amnem *Domo d'Oscela*.

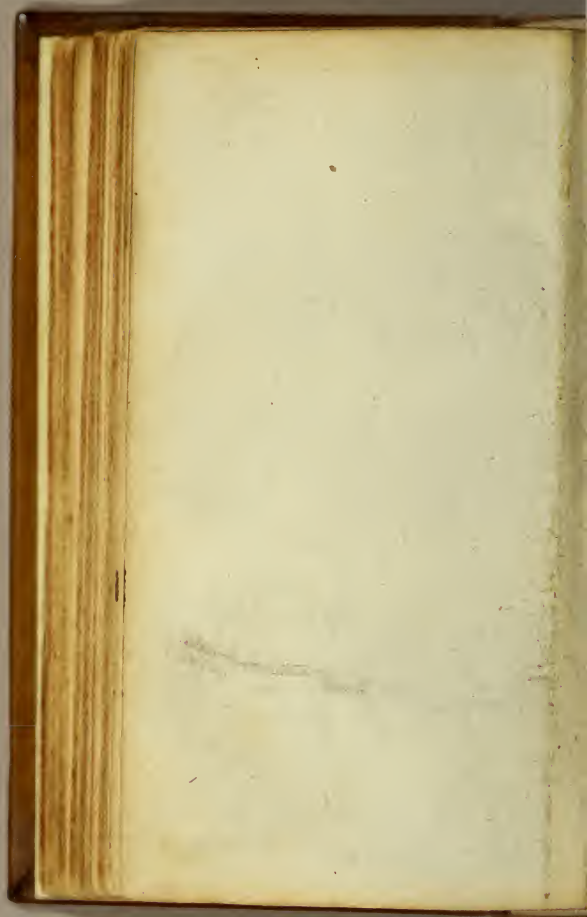
Lepontios sequebantur in Alpibus Euganei inter Larium sive Comensem Lacum & Athesim fluvium. horum opida fuere Anania, sive Anonium, Sarraca & Vannia, vulgo nunc *Castel Nân*, sive *Nôn*; *Sarca* & *Cividdà* ad Ollium fluvium, dein *Clavenna*; & item *Telium* in Valle Telina. Nobilissimi Euganeorum populi fuere Sarunetes in vallibus Clavennensi & Telina; Vennonenses; ad ortus Athesis amnis; Camuni, nunc *Val Camonica*; ad Ollium fluvium *Triumplini*, sive *Trumplini*, nunc *Val Troppia* ad Melam amnem. Supra Euganeos fuere Rhæti, Duce Rhæto ex Tuscis, quum hi pellerentur Circumpadana regione à Gallis, orti. Fines habuere à Rheni fontibus ad fontes usque Dravi amnis, in Danubium defluentis. Caput eorum *Tridentum*, nunc vulgo *Trento*. reliqua opida clariora; Curia vulgo nunc *Chûr*, Italis *Coira*; *Feltria*, *Belunum*, nunc *Feltre*, *Belluno*. At Verona celeberrima omni ævo urbs, ab Euganeis simul & Rhætis condita fuit.

Rhæ-

Rhætis ab ortu Solis proximi fuere Veneti; quos fabulosa Græcorum antiquitas ex Paphlagonum ad Pontum Euxinum gente, Duce Antenore à Trojæ excidio huc deduxit. Alii verius Illyricum fecere populum. Euganeorum, qui inde in Alpeis secesserunt, occuparunt agrum ad mare Hadriaticum, inter Padum amnem & Timavi fonteis. Caput Venetorum Patavium, nunc *Padoua*, ab Antenore Trojano conditum vel auctum. Inde opida celebria, Atria sive Adria, nunc *Adri*, à Tuscis quondam conditum; unde mari seu sinui Adriatico cognomen: tum Ateste, nunc *Este*: Vicentia, nunc *Vicenza*; & Altinum, ex quo præter nomen & tenuia quædam ruinarum vestigia apud Silim fluvium nihil nunc reliquum est. Hinc sequebantur Tarvisium, Opitergium; nunc *Treviso* & *Oderzo*: & Concordia, cujus nomen manet.

Reliquam hinc Euganeorum seu Venetorum oram ad Formionem usque amnem, qui nunc *Risano* est, apud opidum *Capo d'Istria*, Carnorum postea obtinuit populus. Urbs heic, quondam potens atque ingens inter primas Italiæ, Aquileia, nunc *Aquileá*, deserta plane. Inde clara opida, Forum Julii, nunc vulgo *Cividád di Friuli*: Julium Carnicum, nunc *Zuglio*, in ruinis inter Tilaemptum fluvium & Alpeis: Vedinum, vulgo

Germanis nunc *Weiden*, Italis *Udene*. Circa Venzonum Noreia fuit Tauriscorum urbs, qui inde postea Norici trans Alpeis dicti. Tergeste item, vulgo nunc *Trieste*, clara olim Histrorum primum urbs, post Romanorum fuit colonia, Carnorum provinciæ attributa. Sed inprimis celebratus in hac ora fuit Græcis pariter ac Latinis monumentis Timavus amnis, inter Aquileiam & Tergeste, septem capitibus exorrens, uno ostio post mille haud amplius passus in mare emissus.

Post Carnos igitur est Histria, & populi Histri. Regio ceu peninsula inter Formionem & Arsiam amneis in mare procurrat. Caput gentis fuit Pola, à Colchis, Jasonem & Medeam persequentibus, olim condita. Inde celebria opida, Parentium & Ægida, nunc *Parento* & *Cabo d'Istria*: item Nefactium ad Arsiam fluvium, nunc *Castel Nuovo*.

C A P. X X V.

De Gallis Cisalpinis.

GAllicæ gentes trans Padum fuere, Libici, Lævi, Insubres, Orobii, Cenomani. Libicorum caput fuere Vercellæ, nunc *Vercelli*: Lævorum Ticinum, nunc *Pavia*; eorundem fuit Novaria, nunc *Novara*. Insubres omnium Gallicarum in Italia gentium fuere validissimi. Caput eorum Mediolanum, vul-

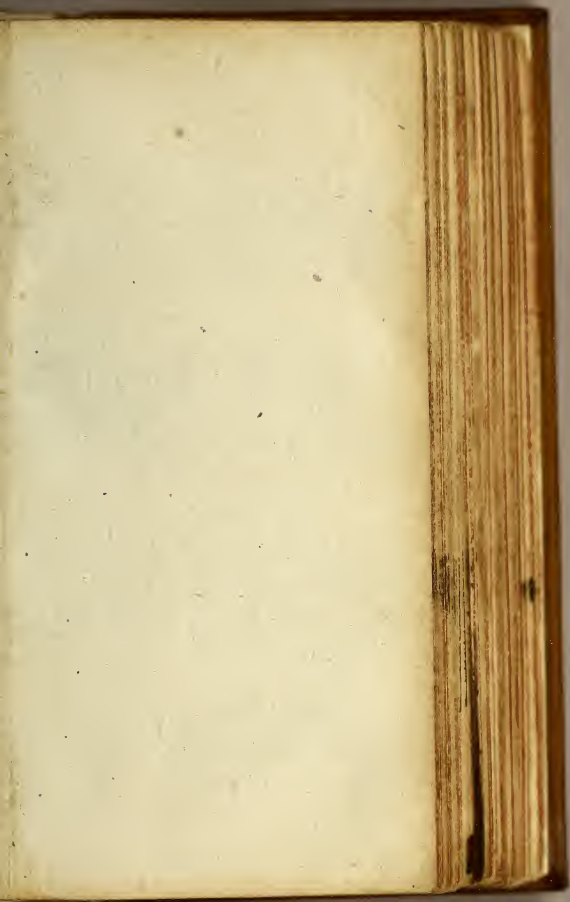
go nunc Italis *Milan*, German. *Meyland*. Opida hinc clara; Laus Pompeia, nunc *Lodi*; Forum Diuguntorum, nunc *Crema*; Moguntiacum sive Modicia, nunc *Monza*. Oroborum fuere Comum, Bergomum, Forum Licinii, nunc vulgo *Como*, *Bergamo*. *Berlasina*. Ultra Insubres Orobiosque incoluere ad Venetiam usque Cenomani; quorum caput Brixia, nunc *Brescia*, sive *Bressa*. Præterea celeberrimæ urbes, Cremona & Mantua, à Tuscis quondam condita. At cis Padum Gallici populi fuere Ananes, Boii, Senones. Ananes Liguriæ continuabantur circa Placentiam Romanorum coloniam, vulgo nunc *Piacenza*. Inde sequebantur Boii, secundum Insubres maxima potentissimaque Gallorum Italicorum gens. Caput eorum fuit Bononia, nunc vulgo *Bologna*; Felsina ante dicta, cum caput Hetruscorum esset. Inde opida nobilia; Parma, Brixellum, Regium Lepidi, Mutina, Forum Cornelii, Faventia, Forum Livii; quæ nunc vulgo, *Parma*, *Brissello*, *Reggio*, *Modena*, *Imola*, *Faënza*, *Forli*. Postremi Gallorum in Italia fuere Senones, inter Ravennam & Ælîm flumen, quod nunc *Iesi*. prope Anconam, partem Umbrorum agri incolentes. Caput heic gentis constituere Senam Gallicam, sive Senogalliam, vulgo *Sinigaglia*. Reliqua hujus oræ opida in Umbris dicemus.

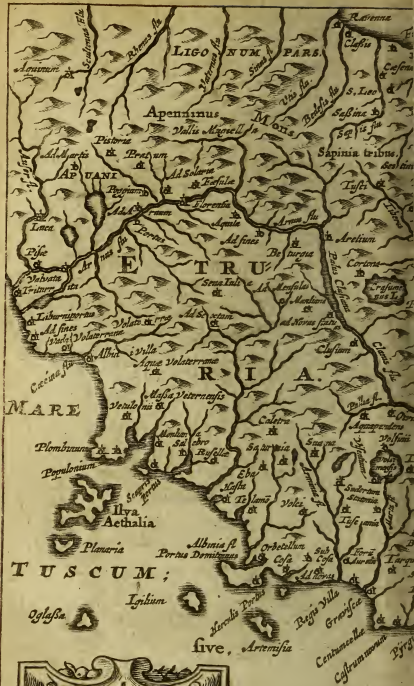
C A P. XXVI.

Etruria & Umbria.

GAlliæ Togatæ jungebatur à meridie Etruria, sub Apennino monte. ejus incolæ Etrusci sive Tusci; Græcis Tyrreni dicti. Sed horum prima sedes fuit, ut ante dictum, trans Apenninum, ab utraque Padi ripa; unde à Gallis expulsi, intra Apenninum, mare Inferum & Tiberim Macramque amaneis confederunt, duodecim urbibus, totidemque Principatibus inter se constitutis. Urbium nomina hæc sunt; Veii, Volsinii, Clusium, Perugia, Crotona, Arctium, Falerii, Volaterræ, Vetulonii, Rusellæ, Tarquinii, Cære. Ex his hodieque extant, nominaque vulgaria habent ista; *Bolsena, Chiusi, Perugia, Cortona, Arezzo, Cività Castellana, Volterra, Cerveteri*. Reliquarum Veii ad x i i lapidem ab urbe Roma fuere, circa opidum nunc *Scrofanò*; Vetulonii fuere prope litus inter *Plombinum & Massam* opida; vulgo nunc dicitur *Bagni di Roselle*, id est, Aquæ Rosellarum. Tarquiniorum vestigia jacent supra Cornetum opidum.

Celebres præterea urbes in Etruria fuerunt, in littore; Luna trans Macram fluv. sed Etruscorum tamen opidum, portu nobile, nunc *l'Erici*; inde Pisæ, nunc *Pisa*; Portus Libur-

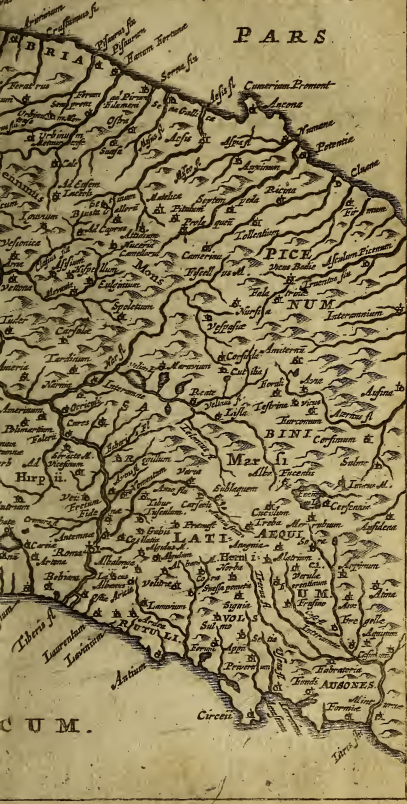

ETRURIA,
LATIUM,
UMBRIA. etc.

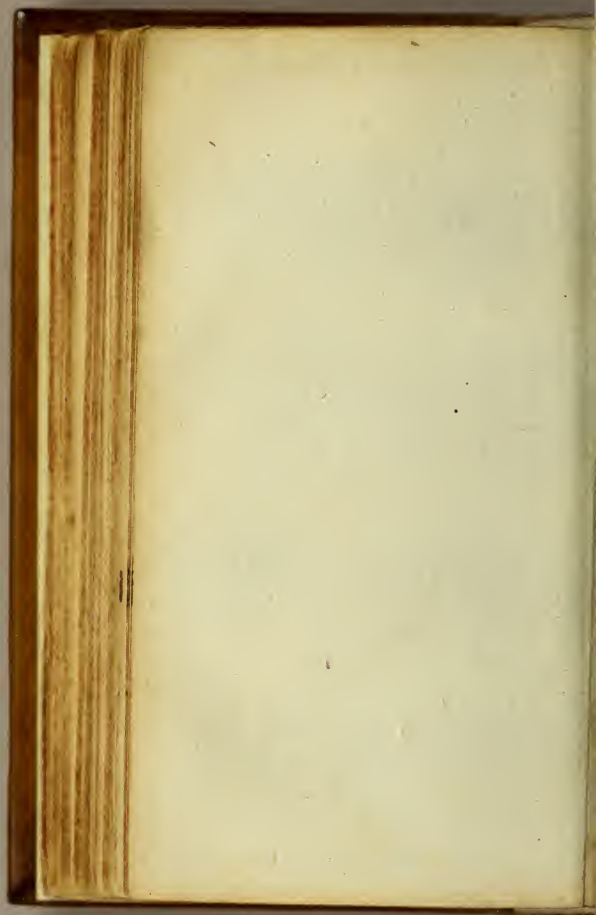
ETRURIA

MARIS HADRIATICI

PARS

U M.

Liburnus, sive Hercules Liburnus, nunc *Liburno*: Populonia, cujus vestigia extant prope *Plombinum*: Telamon, nunc *Telamone*: Cosa, nunc *Ansidonia*: Graviscæ, quondam infra Cornetum; Centum Cellæ, nunc *Civitate Vecchia*; & Alsium, nunc *Palo*.

Intus in mediterraneo, Nepete, Sutrium, Falerii Faliscorum, Fanum Voltumnæ, Hortanum; quæ vulgo nunc *Nepe*, *Sutri*, *Civitate Castellana*, *Viterbo* & *Horti*. Inde Herbanum; quæ postea Urbs vetus, nunc *Orvieto*. Suana & Suturnia, Senæ, Florentia, Pistoria, Luca, nomina antiqua retinent.

Umbria.

Tuscis jungebantur ad Tiberim fluv. Umbri. Sed hi ab initio ad utrumque mare late incoluerunt. unde fluvius, mediam postea Etruriam secans, Umbro olim, nunc *Umbro*. Ab Infero mari eos rejecerunt Etrusci, à Supero Senones Galli. at his à Romanis deletis, Umbriæ fines fuere in Romano Imperio ab Austro Nar amnis, vulgo *Nera*, in Tiberim confluens; ab occasu Tiberis, & trans Apenninum Bedesis, nunc *Ronco*, apud Ravennam mare Hadriaticum petens; à Septemtrionibus ipsum hoc mare; ab ortu Ælis fluvius, & inde linea ducta ad Naris fonteis.

Urbes in ora Hadriatici sinus; Ravenna, Ariminum, Pisaurum, Fanum Fortunæ,

& Sena Gallica, supra dicta: nomina vulgaria nunc sunt, *Ravenna, Rimino, Pésaro, Fano, Sinigaglia*. Intus Cæsena, Saffina, Urbinum, Sentinum, Æfis, Camerinum; vulgo nunc, *Césena, Sarsina, Urbino, Sentino, Iesi, Camerino*. Cis Apenninum; Iguvium, Mevania, Spoletium, Tifernum, Nuceria, Camelaria, Alifium, Hispellum, Fulginium, Tuder, Interamnium, Narnia, Ameria, & citra Narem Otriculi: quæ vulgo nunc, *Angubio, Bevagna, Spoleti, Città di Castello, Nocera, Assisi, Ispello, Fuligno, Todi, Térani*, sive *Terni, Narni, Amelia, Otricoli*.

C A P. X X V I I.

De Sabinis & Latio.

INfra Umbros ad mare usque antiquissimis temporibus incoluere Siculi; à quorum Rege Italo, hæc regio primum dicta est Italia; quæ deinde ab Aboriginibus, pulsus inde Siculis, Saturnia vocata est, & mox item Latium: unde Aboriginibus novum nomen Latini. Sed in partem Antiqui Latii postea successerunt Sabini, inter Narem & Anienem, quorum hic *Teuerone* dicitur. Caput Sabinorum fuit Reate, nunc *Rieti*; & ante hanc Cures, nunc *il Vecovio di Sabina*, cœnobium, cum ingentibus veteris urbis reliquiis; hinc Romani dicti fuere *Quirites*.
Reli-

Reliqua opida celebria sunt; Nursia, nunc *Norcia*; Cutiliae, cujus ruinae prope opidum *Civita Ducale*; Amiternum, cujus vestigia prope Aquilam. Inde Eretum & Nomentum, prope Anienem, vulgo nunc *Monte Eretondo* & *Lamentario*.

Sub Sabinis itaque juxta Tuscos fuere Latini, non totius Italiae solum, sed & orbis universi gens nobilissima. Terra eorum Latium dicta, arctis initio finibus inclusa, ab Aniense ac Tiberi ad Circæum usque promontorium, quod vulgo nunc est *Circelli*. At postquam finitimi etiam populi Aequi, Hernici, Volsci, & Ausones sub eodem Latinorum nomine computati sunt, finis novi Latii fuit Liris amnis, vulgo nunc *Garigliano*.

Caput Latii omni ævo fuit Roma, urbs, ab Aboriginibus, qui antea OEnotrii dicebantur, cum ex Græcia in Italiam advenissent, condita; ab Æneæ posteris, ut tradunt, aucta: urbium sane Regina, orbisque terrarum caput ac domina. Reliqua opida, antiquitate & claritudine, præcipua fuere; Tibur, nunc *Tivoli*; Præneste, nunc *Pilastrina*; Gabii, medio inter Præneste & Romam itinere quondam; Tusculum, nunc *Frascati*; Aricia, nunc *l' Aricia*; Lanuvium, nunc *Città Lavinia*; Alba longa, inter Albanum quondam montem & Lacum; & Albæ mater Lavinium, prope litus, nunc *Patrica*; inde Laurentem,

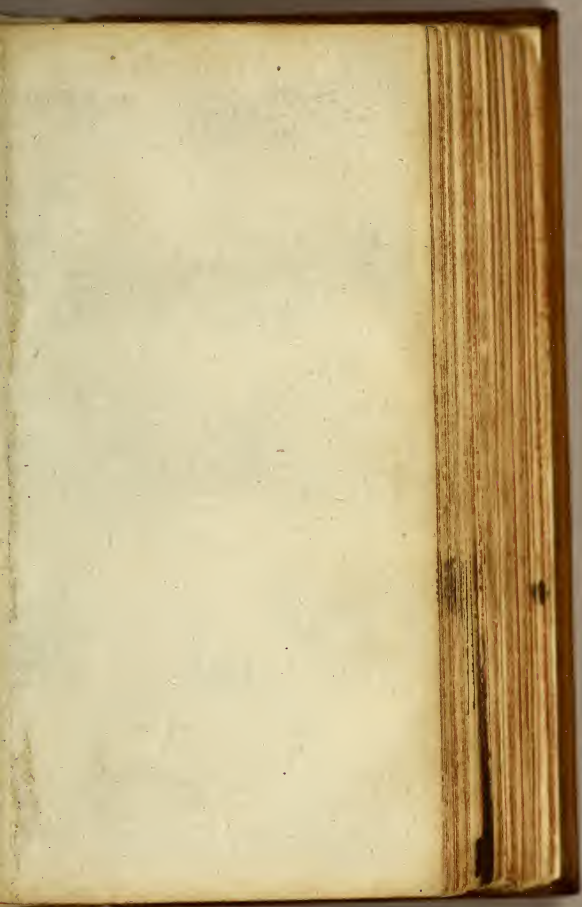
nunc *Paterno*; & tandem Ostia ab Ostiis Tiberinis nomen habens. Circa Anienis Tiberisque confluentis opida Antemnæ, Collatia, Fidenæ, in tenuibus incertisque vestigiis ostenduntur. Rutuli pars fuere Latinorum; caput eorum Ardea.

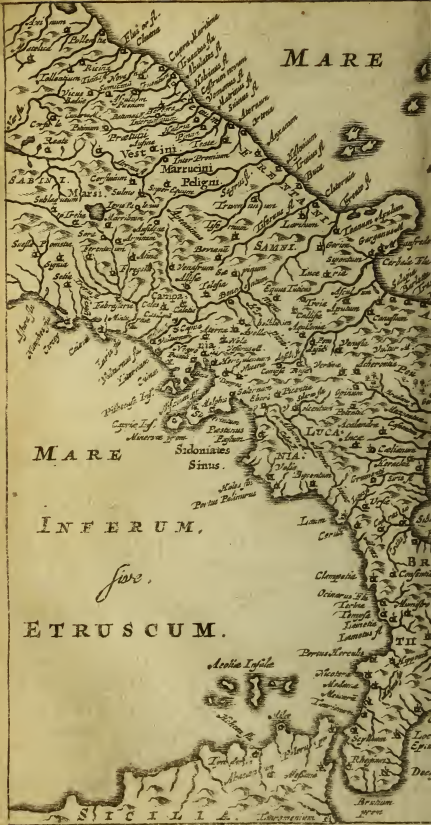
In Æquis fuere Carseoli sive Carsula, nunc *Arsuli*, & *Valeria*, quæ & *Varia*, nunc *Vico Varo*; tum Sublaqueum, nunc *Suliaca*; Algidum, in Algido monte & nemore, nunc *Selva d' Algieri*.

Hernicorum fuere; Anagnia, Alatrium, Veruli, Ferentinum, nunc *Anagni*, *Alatri*, *Veroli*, *Ferentino*, dicta.

Sub Hernicis ad mare fuerunt Volsci, opida eorum in litore Antium, Circæi, Terracina, quod antea Anxur. intus statim celeberrimus Pomtinus ager, & Pomtinæ Paludes, à capite olim Volscorum Sueffa Pometia dictæ. inde Velitræ, Cora, Norba, Privernum, Setia, Signia, Sulmo, Frusino, Fabrateria, Aquinum, Casinum, Atina, Arpinum, Arx, Sora; vulgo nunc dicuntur; *Belitri*, *Cora*, *Norma*, *Piperno*, *Sezza*, *Segni*, *Sermonetta*, *Fraselona*, *Falvatera*, *Aquino*, *Monte Casino*, *Atina*, *Arpino*, *Arce*, *Sora*. At Fregellæ, nunc *Ponto Corvo* est; & Interamna, *l'Isola* nunc dicta.

Aufonium fuere Caieta, Fundi, Formiæ; aunc vulgo dicuntur *Gaëta*, *Fondi*, *Mola*.

MARE

SABINUM

Marrucini

Peligni

SAMNI

MARE

Sidoniates Sinus

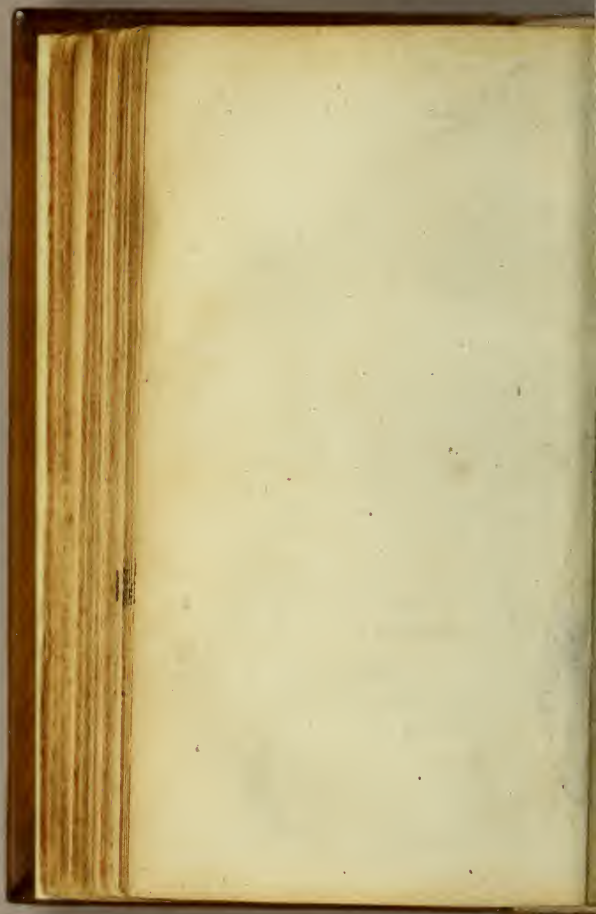
LUCA

INFERUM

Sive

ETRUSCUM

SICILIA

C A P. XXVIII.

*Picentes, Vestini, Marrucini, Peligni, Marsi,
Frentani, Samnites, Hirpini.*

Utra Apenninum rursus juxta Sabinos & Umbros fuere Picentes, inter Æsim & Aternum amneis: quorum hic nunc *Pesara* dicitur. Regio eorum vocabatur Picenum. gens à Sabinis fertur orta. Opida in Pitore; Ancona, Græcorum colonia, à Syracusanis condita: Castrum novum, nunc *Flaviano*, Castellum Truentinum, ad Truentinum amnem. Intus Auximum, nunc *Osimo*; Septempeda, nunc *S. Severino*; Tollentinum, Firmum Picenum, & Asculum Picenum, Interamnium, Atria; quæ nunc, *Tollentino*, *Fermo*, *Ascoli*, *Téramo*, *Atri*. Picentibus continuabantur Vestini, quorum opida Angulus & Pinna, vulgo nunc *Cività di Sant Angelo*, & *Cività di Fenna*; Avia sive Avella, nunc est *Aquila*.

Vestinis ad mare contermini erant Marrucini, quorum opidum Teate, nunc *Tierì* & *Chieti*.

Marrucinis simul & Vestinis finitimi erant Peligni, quorum caput olim Corfinium, nunc destructum; deinde Sulmo, nunc *Sulmona*.

Pelignis & Vestinis in mediterraneo con-

tinuabantur Marfi. quorum Alba Fucentis, ad Fucinum lacum; quæ hodieque nomen antiquum in ruinis retinet; vulgo *Albe*, & *Albi* dicta. & Marrubium, nunc *Morréa*.

Rursus in littore ultra Marrucinos & Pelignos incolebant Frentani; quorum opida Ortona, Anxanum, Histonium; nunc *Ortona*, *Lanzano*, *Guaſto d' Amone*.

Infra Frentanos fuere Samnites, Sabelli etiam dicti, à Sabinis orti: & à Samnitibus orti Hirpini. Illorum regio Samnium; in quo opida, Bovianum, Æternia, Sæpinum, Allifæ, Telesia; nunc vulgo *Boiano*, *Ifernìa*, *Sepino*, *Alifi*, *Telese*. Horum opida Beneventum, Equus Tuticus, Abellinum, Compsa, nunc *Benivento*, *Ariano*, *Avellino*, *Conza*.

C A P. XXIX.

De Campania & Picentinis, Apulia, Calabria.

Juxta Samnites Hirpinosque ad mare Inferum erat Campania, vulgo nunc *Terra di Lavoro*: in qua summum Liberi patris cum Cerere certamen. Opida in litore, Liternum, Scipionis Africani voluntario exilio clarum; nunc vulgo *la Torre di Patria*: Baiæ, deliciae, an corruptelæ populi Romani: Misenum, nunc *Monte Miseno*; statio quondam classis.

classis Romanæ ad Inferum mare: Puteoli, *Puzzuolo*, portus ad hoc mare totius Italiæ celeberrimus: Neapolis, Parthenope ante dicta, nunc *Napoli*; litterarum studiis Ciceronis Virgiliique ætate clara: Herculanium, vulgo *Torre di Greco*; & Pompeii vulgo *Scafati*; Vævi montis incendio nota opida. Inde Surrentum, nunc *Sorrento*. Intus in mediterraneo, unde Campaniæ nomen, Capua, à Tuscis condita; æmula quondam Romæ, atque ob id ipsum perdita. nunc ruinæ ejus visuntur duobus amplius millibus passuum à Nova Capua. Sueffa Aurunca, nunc *Sessa*; Venafrum, nunc *Venafri*; Casilinum, nunc *Nova Capua* ad Vulturum amnem: Teanum Sidicinum, nunc *Tiano*: Calatia, nunc *Cajazzo*; Cales, *Calvi*; Atella, nunc *Aversa*; Acerræ, nunc *Acerra*; Nola, nomen retinens: Nuceria, nunc *Nocera*.

Juxta Campanos fuere Picentini, à Surrento, sive Minervæ promontorio, ad Silarum usque amnem; pars quondam Picentium, huc à Romanis à supero mari traducti. caput eorum Salernum, vulgo *Salerno*.

Apulia, Calabria.

Juxta Frentanos, Samnites atque Hirpinos fuere Apuli, quorum regio Apulia, longissimo tractu à Frentone fluvio, vulgo nunc *Fortore*, ad fauces usque Hadriatici maris

excurrens. Divisa fuit in treis parteis. Daunia dicebatur à Frentone ad Aufidum amnem, vulgo nunc *Lofanto*: inde ad Brundisium, & Tarentum, Peucetia; cujus partem Pædiculi incoluere. hinc reliquum sub peninsulæ forma tenuere Messapii. Sed Messapia post dicta fuit Calabria, & incolæ Calabri. Calabriae rursus dimidia pars, Tarentino sinui contermina, Salentinorum fuit regio. Atque tum Apulia proprie dicta consistebat inter Frentanos & Calabriam. Opida in Apulia fuerunt clara, Teanum Apulum; nunc exiguum murorum vestigium dicitur, *Civitate* vulgo: *Gerion*, nunc *Tragonara*; Sipuntum, nunc *Siponto*; Luceria, nunc *Lucera*; Æquulanum, nunc *Troja*; Arpi, cujus ruinæ apud *Foggiam* opidum: Asculum Apulum, nunc *Ascoli*; Venusia Horatio Alumno nobilis, nunc *Venosa*; Acherontia, nunc *Acirenta*; Canusium, nunc *Canosa*; & clade Romanorum insignis vicus, Cannæ, nunc *Canna*; Salapia, *Salpe*; Rubi, *Ruvo*; Butunti, nunc *Bitonto*; Barium, *Bari*; Eguatia, nunc *Torre d'Annazzo*.

In Calabria Brundisium, trajectu in Græciam olim clara; nunc *Brindisi*; Hydruntum, *Otranto*; Castrum Minervæ, *Castro*; Callipolis, *Gallipoli*; & omnium clarissima Tarentum, *Taranto*. Intus in peninsula, Neritum, *Nardo*; Aletium, *Lezze*: & prope hanc

hanc quondam Rudia; Ennio cive nobile
Oppidum.

C A P. X X X.

De Lucanis, Brutiis & Magna Gracia.

Infra Apulos, Hirpinos atque Picentinos
ad utrumque mare fuere Lucani & ipsi à
Samnitibus orti Duce Lucio: fineis habuere
ad Laum & Sybarim usque amneis; quorum
hic in Tarentino sinu nunc vulgo dicitur *Co-*
chile; ille ad mare Inferum, *Laino*. Opida in
littore hæc: Pæstum, Græcis Posidonia adpel-
latum, nunc in ruinis *Pesto*; Velia, nunc *Pi-*
ciotta, celebris quondam portus; Buxentum,
nunc *Policastro*; à Tarentino sinu Metapon-
tum, nunc *Torre di Mare*; Heraclea, ante Si-
ris dicta, nunc in vestigio ruinarum, *Policore*;
Sybaris, postea Thurii, ac tandem Copizæ
urbs dicta, inter Sybarim Crathimque amneis
non extat. Intus Potentia, nunc *Potenza*;
Grumentum, nunc *Clarimonte*.

Post Lucanos extimum Italiae, ad fretum
isque Siculum, angulum tenuere Brutii, à Lu-
canis orti. Opida in litore versus occasum,
Terilli, nunc *Cirella*; Clamptia, nunc *A-*
mantèa; Temsa sive Tempsa, cujus situs fuit
prope speculam maritimam, cui nomen vul-
gare *Torre Loppa*; Terina, nunc *Nocera*;
Lamptia, nunc *Santa Eufemia*; Scyllæum

in cervice Scyllæ scopuli, nunc *Sciglio*; & ultra fretum, Rhegium, nunc *Reggio*; ab altero mari Locri cognomine Epizephyrii, nunc *Ierace*; Caulonia, nunc *Castel Vetri*: Scylacium, nunc *Squillaci*; Croto, nunc *Crozone*; Petelia, nunc *Belicastro*; Ruscianum, nunc *Rossano*. Intus caput Brutiorum Consentia, nunc *Consenza*; & haud procul inde versus Septemtrionem, quondam Pandosia, cum Acheronte fluv: quæ duo nomina cum Alexander Epirotarum Rex in Epiro ancipiti oraculo monitus fatalia evitare vellet, heic in eadem incidit atque periit. Fuit præterea potens quondam civitas Hipponium, Romanis Vibio Valentia dictum, nunc *Monte Leone*.

Atque hæcenus populos enarravimus, qui universam Italiam olim incolerunt, præcipuasque eorum urbeis recensuimus. Cæterum quum Græci omnem fere oram maritimam, Coloniais suis è Græcia deductis, obsiderent, ipsa hæc terra una cum Sicilia dicta est Magna Græcia, duravitque hoc nomen multis sæculis, donec inter fretum Siculum constitit & Tarentum; quæ pars Italici littoris postea proprie eo nomine indigitata est, testibus Cicerone, Plinio, Ptolemæo & aliis.

C A P. XXXI.

De fluviis Italia.

Fluviorum princeps Italiae est Padus, vulgo *Pò*, nulli annium claritate inferior, Græcis Eridanus dictus; ac Phaëthontis, ut fabulata est antiquitas, pœna illustratus. E gremio Vesuli, celsissimi inter Alpium juga montis profluens, triginta amplius flumina, macusque immensos, septem ostiis, quæ septem maria perhibebantur, in mare Adriaticum defert. Fluminum nobiliora; sunt ex Alpibus orta; Duria, nunc *Dora*; Sessites, *Séssia*; Ticinum, *Tesino*, lacum Verbanum, nunc *Lago Maggiore*, transiens; Addua, nunc *Adda*, Laticium lacum, nunc *Lago di Como*, perfluens: Ollius, nunc *Oglio*, lacum Sebinum, nunc *Lago d'Isèo*, transiens: Mincius, nunc *Menzio*, lacum Benacum, nunc *Lago di Garda*, transmittens. At à dextra ripa recipit idem Padus ex Apenninis jugis, Tanarum, nunc *Tanaro*; Trebiam, qui nomen servat, Romanorum clade illustrem: & Rhenum Bononiensem, vulgo, *Reno*.

Ex Alpibus item profluit Athesis, Italis nunc *Adefe*; German. autem *Etsh*. Reliqua quæ sequuntur, cuncta Apenninus fundit: quorum Arnus, vulgo *Arno*, Florentiam ac Pisas perfluit; Tiberis, quem urbs Roma, Ro-

Romæque conditor Romulus, totius terrarum orbis illustrissimum fecerunt, à dextra ripa Clanim, vulgo *Chiana*; à sinistra Narem, vulgo *Nera*, atque Anienem, nunc *Teverone*, in mare Inferum defert.

Inter Latium & Campaniam est Liris, nunc *Garigliano*, in ipsa Campania Volturnus, *Volturmo*; inter Picentinos ac Lucanos Silarus, *Silaro*. In magna Græcia Sybaris, nunc *Cochile*, & Crathis, *Crati*; in Apulia Aufidus, nunc *Lofanto*, Romanorum sinistra pugna adversus Annibalem nobilitatus. Inter Præcutios & Picenum Aternus, nunc *Pescàra*. In Gallis Senonibus Metaurus, nunc *Metro*; Hasdrubalis fratris Annibalis clade atque interitu insignitus.

C A P. XXXII.

De montibus Italia.

Alpes Italiam à Gallia, Vindelicia, Norico ac Pannonia submovent. Initium earum à vadis Sabatiis: finis ad Flanaticum finem, vulgo *Golfo di Carnaro*, & Colapis, vulgo *di Kulpe*, fluminis fonteis. Dividuntur in varias parteis atque nomina. A vadis Sabatiis ad Vari amnis fontes, qua Ligustico mari objacent; maritimæ cognominantur: hinc ad Segusium usque, vulgo *Susa*, Cottix: inde ad S. Bernardum minorem Graix: dein
ad

usque S. Gothardum Penninæ: his continentur Rhætici, ad Plavis usque fontem: eorum pars Tridentinæ perhibentur, supra Tridentum. His junguntur ad Doblacum usque Noricæ, supra Tilavemptum amnem, vulgo *Taiamento*: inde jam Carnicæ supra Carnos, usque ad Savi fontes: moxque ultimæ, ad Colapis fonteis usque, Pannonicæ, ad Idem & Juliæ dictæ. Sunt tamen qui supra Alpes almatiam Alpium nomen protendant, ubi Alpes almaticas dici volunt: aliique in Thraciam usque ad Pontum usque. Sed prior finis ad Colapis Alpes fontes à plerisque receptus est.

Cæterum intus in Italia Apenninus mons amplissimus Alpibus ad Vada Sabatia annexus, perpetuis jugis lunatoque cursu, ad Siculum fretum Leucopetramque promontorium tendens, Italiam quasi mediam secat. Prope Neapolem, Liris fluminis sinistræ ripæ prætextitur Mafficus mons: hinc inter Baias & Puteolos est Gaurus. supra Capuam, est Tifatensis mons, vulgo *monte di Capua*. Ultra Neapolim Nolæ vicinus est Vesuvius, nunc *monte di Somma*, ignium eruptione ac Plinii interitum clarus. In Apulia est Garganus, in mare Adriaticum superum ingenti promontorio excurrens, nunc *monte di S. Angelo*.

C A P. XXXIII.

De variis Italia incolis.

TErram Italiam à freto Siculo ad Alpes usque porrectam, qui ab initio habuerint mortales, parum in tanta temporum longinquitate compertum est: nec constat, unus post inundationem terrarum ab urbe Babylonica profectus in dispersione gentium populus hanc regionem occupaverit omnem, unumque universæ nomen imposuerit; an aliæ subinde atque aliæ in terras cultoribus vacuas investæ gentes, suis quæque sedibus vocabula dederint diversa. Sane varii atque genere plane diversi in ea memorantur auctoribus populi. quorum antiquissimi sunt isti: Ausones, Brutiorum Lucanorumque agrum quondam tenentes: hinc Opici sive Osci, in Samnio atque Campania; Siculi in Sabinis & Latio: Umbri ad utrumque mare; ad Inferum, in parte Tusciæ inter Tiberim & Umbrorum amneis. Inde Tusci ad Alpeis usque; juxta hos Ligures in Galliam usque ad Rhodanum extensi. Ultra Tuscos Veneti: quos alii à proximo Illyrico, alii ab Henetis, Paphlagonica gente, ortos tradiderunt. Tuscos expulerunt inter Alpeis & Apenninum supra dicti Galli: Umbros ab Infero mari removerunt Tusci. Græca gens ex
Arca-

Arcadia Duce OEnotro profecti, unde dicti
OEnotrii, primum Ausones supradictis sedi-
bus pepulerunt, ulterioraque versus Septem-
trionem Italiae, circa Vulturnum Lirimque
montibus petere coegerunt, nec ea terrarum
parte contenti, mox Siculos etiam sedibus
rejecerunt, jam tum mutato nomine Abori-
genes dicti: Sed cum solum, quod tum oc-
cupaverant, Latium vocaretur, mutato jam
verum vocabulo, Latinos inde sese adpella-
unt. Sabini Opicorum fuere progenies; ge-
neruntque ipsi ex sese Picentes, Vestinos,
Marfos, Pelignos, Frentanos, Marrucinos,
Samnites. quorum hi postea Hirpinos, Cam-
panos, Lucanos, atque Brutios condiderunt.
Interim Graecorum nationes, aliae aliis tem-
poribus in Italiam in vectae, urbes in ea pas-
sim condiderunt, suisque coloniis, ut supra
dictum est, omnem oram maritimam Superi-
ori ferique maris impleverunt. Hinc Italia una
cum Sicilia, ut ex Strabone & Trogo liquet,
Magna Graecia adpellata fuit. At cum alii
populi aliis ex locis Graecos expellerent, ma-
xime vero Lucani eam partem, quam de suo
nomine Lucaniam dixerunt, oppressis illis,
occuparent, & ab his orti Brutii Brutiam,
paulatim Graecum nomen per Italiam immi-
nui cepit; donec in ea parte consisteret, quae
cum Magna Graecia, nunc Calabria superior
dicitur.

At

At postquam Romanorum crevit potentia, tota tandem Italia horum armis subjugata est; stetitque sub Romæ urbis imperio, regionibus ac populis supra explicatis distincta, ad Honorii Imperatoris usque tempestatem. Exhinc alii aliique subinde, Gothi, Vandali, Heruli, Germanicæ gentes, tum Hunni, superatis Alpium jugis totam invadentes, in varia regna atque imperia distribuerunt. His tandem à ducibus Justiniani Imp. pulsus, Exarchatus in Italia magistratus constitutus est, cujus sedes Ravenna; Roma tum in ruinis jacente. Ultimi hinc Longobardi expugnatâ Ravennâ, regnum in Togata Gallia constituerunt, quod etiam nunc de gentis vocabulo corrupte *Lombardia*, quasi Longobardia adpellatur. Hos tandem debellavit Pipinus Franciæ Rex, à Pontifice Romano contra eos in Italiam vocatus.

C A P. XXXIV.

De novissima Italia divisione.

Postquam imperii Romani dignitas atque sedes in Germaniam delata est, Italia varie ab aliis aliisque divexata, atque in varios titulos atque dominia discerpta est. Hinc novissimæ divisionis regiones nunc sunt: Histriæ Marchionatus, Fori Julii Ducatus, & haud exigua Italiæ portio Lombardia, sub qua

ia Marchia Tarvisiana, Ducatus Mantua-
is, Ducatus Mediolanensis, Tirolis Comi-
tus dimidia pars, Grifones in ipsis Alpibus;
his contermini Helvetiorum stipendiarii,
demontium, Ducatus Montis-Ferrati, Par-
ensis Ducatus, Romania sive Romaniola,
larchia Anconitana, jamque extra Lombar-
am, Ager Genuensis, Tuscia, in qua patri-
onium D. Petri, Tiberis dextræ ripæ ad-
rum; Ducatus Spoletanus, Ager Roma-
is; inde Regnum Neapolitanum, inque eo
giones Aprutium, Apulia, Laborinus ager,
silicata, Calabriae duæ, Ager Baritanus, &
ger Hydruntinus.

At eandem Italiam in partes singulis Do-
miniis distinxeris hoc modo:

I. Dominium est Hispaniarum Regis, sub
to Regnum Neapolitanum, Ducatus Me-
olanensis, ac quædam opida in Tusciæ lito-
, Insulæque Italiæ adjacentes, Sicilia &
urdinia.

II. Pontificis Romani, sub quo ager Ro-
anus, Patrimonium D. Petri, Ducatus Spo-
tanus, Marchia Anconitana, Romaniola, &
ubs in agro Neapolitano Beneventum.

III. Venetæ Reipublicæ, sub qua Histria,
orum Julii, Marchia Tarvisiana, & inde
ombardiæ pars ad usque Bergomum.

IV. Magni Ducis Tusciæ in Tuscia.

V. Genuensis Reipublicæ; sub qua Ligu-
ria

ria intra Apenninum & Ligusticum mare, ac
portiuncula Tusciæ Liguriæ proxima, cum
Insula Corsica.

V I. Ducis Parmensis in Lombardia Cis-
padana.

V I I. Ducis Sabaudiæ, sub quo Pedemon-
tium.

V I I I. Helvetiorum, supra lacum Ver-
banum & Larium.

I X. Rhætorum sive Grifonum in Alpibus.

X. Archiducum Austriæ in Comitatu Ti-
rolensi, ubi Tridentum, & in partibus Alpi-
nis Fori Julii ac Histriæ.

X I. Ducis Mantuani, in Ducatibus Man-
tuæ ac Montis-Ferrati.

X I I. Ducis Mutinensis.

X I I I. Ducis Urbinatis.

X I V. Civitatis Lucensis in urbe Luca.

X V. Comitis Mirandulani.

C A P. XXXV.

*Histria, Forum Julium, Marchia Tarvisia-
na, Grifones, Helvetiorum stipendia-
rii, & Pedemontium.*

NOVISSIMA Italiæ divisione tradita, singu-
las partes inspicere haud pigeat. Prima
ab Arsa amne est Histria, German. *Isterreich*
dicta. Opida nunc clariora sunt: Pola, Paren-
tium, & Caput Histriæ, vulgo *Capo d'Istria*.

Forum

Forum Julium, vulgo Friuli, & Patria di Friuli.

Fori Julii caput est Vedinum, nunc *Udenez*,
reliqua opida clara sunt: *Cividad di Friuli*,
Uergestum, *Gradiscia*, ac nuper à Venetis
condita *Palma*, egregium Fori Julii atque
Italiae ab hac parte propugnaculum. Cæterum
est in Foro Julio Austriacæ ditionis *Pat-*
rinatus Goriciensis, cujus caput *Goricid*,
pidum satis nobile.

Marchia Tarvisiana.

Cognominatur Marchia hæc ab *Tarvisio*,
vulgo *Treviso*, splendida urbe. At princeps
modo Marchiæ *Tarvisianæ*, sed totius
Italiae urbs est *Venetia*, in ipso salo, pa-
superstructa, Emporium toto orbe terrarum
celeberrimum, ac republ. potentissima,
magnificis ædificiis splendens, ac templo *D.*
larci, atque armamentario, maxime con-
suetudine.

Patavium, urbs spatiosa magis quam po-
pulosa, Academia totius Europæ celeberrima
maxime gloriatur: de cætero munitissima.

Verona ampla, splendida, magnifica ac po-
pulosa, amphitheatri reliquiis nota est. *Vi-*
entia Equestris ordinis viris gratissimum
domicilium.

H

Rhati

Rhati, vulgo Grifones.

Grifones, quos Latine vulgato nomine Rhatos, German. *die Graupinter* vocant Rheni, Oeni, Athesis ac Adduæ fonteis accolunt. Opida habent tenuia; quorum caput Curia, German. *Chûr*; Ital. *Coira*: *Meyersfeld*, *Ilandz*. Sub Rhætis est vallis Telina & Comitatus Clavennensis; cuius caput Clavenna, Germ. *Claven*, Ital. *Chiavenna*. In valle Telina sunt Sundrium, Tiranum, Pelsclavium, Morbenium.

Helvetiorum stipendiarii.

Grifonibus contermini sunt Helvetiorum stipendiarii; quorum opida haud illepidata, Lucanum, Locarnum, & Bellifona.

Pedemontium.

Pedemontii Dominus est Dux Sabaudia. Caput provinciae ac Ducum Sabaudicorum sedes est Augusta Taurinorum, vulgo *Turin*: Reliqua opida clara sunt: Vercellæ, Eporedia, Augusta Prætoria, Asta, Alba, Saluzzium & Nicæa, licet non magna, at incolis valida. Prope est Nicæensium portus, *Villa Franca*, triremium Ducis statio.

C A P. XXXVI.

Lombardia, & Genuensis ager.

Lombardia Transpadana.

EA quæ nunc Lombardia proprie dicitur, pars est Italiae, urbium splendore, agrorumque cultu lætissima. Dividitur autem Padanne in Cispadanam & Transpadanam. Transpadana rursus dispertitur in Ducatum Mediolanensem, Mantuanum & Venetorum ditionem.

Mediolanensis Ducatus.

Caput est Mediolanum, unde Ducatui nomen ac dignitas; urbs magnitudine sua, arcibus munitione, atque incolarum numerositate rarissima; armorum bellicorum officina tota Europa celeberrima. Secunda à Mediolano est Cremona, magnificis ædificiis superba. sequuntur Comum, Papiæ, Novaria; & in Cispadana Lombardia sub eadem ditione Alexandria ac Dertona.

Mantuanus Ducatus.

Mantua, quæ nomen Ducatui dedit, in alude vel lacu sita est, urbs amœnissima, sedes & domicilium nobilissimæ Gonzagarum familiæ.

Venetæ ditio in Lombardia.

Venetæ ditionis sunt in Lombardia Brixia, Bergomum, Crema & Peschiera, urbes celeberrimæ: quarum duæ posteriores munimina habent validissima.

Lombardia Cispadana.

In Lombardia Cispadana sunt Ducatus tres: Parmensis, Mutinensis, & Montisferratis Ferrariensisque ditionis loca.

Parmensis Ducatus.

Parmensis Ducatus caput est Parma, urbs egregia, illustrissimæ Farnesiorum familiæ domicilium. Secunda est Placentia, illi nullare, nisi dignitate, inferior.

Mutinensis Ducatus.

Hujus caput est Mutina. Alterum ejus clarum opidum est Regium Lepidum.

Ager Genuensis, vulgo Riviera di Genova.

Caput regionis est Genua; urbs omnium Italicarum ædificiorum splendore ac magnificentia superbissima; quippe in eo vico, quonovus, vulgo *Strada nuova*, dicitur, nulla est domus, quin digna regem vel potentissimum excipere. Hujusmodi autem plures passim in

urbe, maximeque in suburbiis invenias, nni deliciarum genere, ut sunt Italorum genia, instructissimas. Cæterum Genuens in Regis Hispaniarum clientela sunt. Secunda à Genua est *Savona*, lepida sane ac uta. Sequuntur *Vintimiglia*, *Albenga*, & *Verzana* in Tusco solo sita, egregio munito, ac militum præsidio.

C A P. XXXVII.

Tuscia, Romaniola, Marchia Anconitana, Romanus ager, & Ducatus Spoletanus.

Tuscia, vulgo Toscana.

Tuscia, magni Ducatus titulo ad sublimem inter Italicas regiones dignitatem lata, caput habet ac Ducum sedem Florentiam, vulgo *Fiorenza*, vel *Firenze*, urbem, in unam Antverpiam excipias, totius Europæ pulcherrimam, templorum splendore maxime conspicuam. Libera atque opulenta fuit civitas antequam Medicæorum familia Principatum occuparet.

Luca sui juris civitas opulenta ac maxime splendida munitaque, Imperiali libertate gaudet. Haud procul marmora magnâ copiâ cæduntur, totius Italiæ nobilissima.

Pisæ, libera quondam ac potens terrâ marique civitas, nunc propemodum incolis de-

serta, Magno Etruriæ Duci paret. Liburno portui, vulgo *Livorno*, sive *Ligorno*, & *Liorno*, ad antiquam claritatem hoc novum decus accedit, quod recens à Magno Duce in summum splendorem restaurata est. Portus est in celeberrimis Italiæ haud postremus, Magni Ducis secessu ac triremium statione insignis.

Plombinum, Telamon, Orbetellum, & portus Herculis, Hispani Regis imperio subiecta opida, validis Hispanorum præsiidiis custodiuntur.

Senæ, vulgo *Siena*, in medio ferme Tusciæ sita urbs, merito inter principes Italiæ connumeratur. Libera quondam ac latissimo territorio potens civitas, nunc Etruriæ Duci dicto audiens est.

Reliqua Tusciæ opida sunt Aretium, Cortona, Volaterræ, Piræ, Pistoria: quarum hæc inter amœnissimas Italiæ censetur. Pratum item & Poggium summarum deliciarum sunt loca.

Massa, olim Herculis fanum, nunc novum Genuensis familiæ Ciborum opus, Principatus titulo censetur; opidum festivum ac amœnum.

Patrimonium D. Petri.

Etruriæ pars est patrimonium D. Petri à Machtilde illustri muliere Ecclesiæ Romanæ legatum; hinc vulgo *Lo stato della Chiesa* indi-

tatur. Urbium in eo clarissimæ, Perurvietum, Aquapendens, Horti, Viter-
Opidum in litore vetustissimum, quod-
dam Centumcellæ, nunc *Civitas Vec-*
id est, Vetus civitas, dicitur, portu egre-
: triremium Pontificiarum statione no-
st. Bracianum ad Sabatinum lacum, il-
lissimæ Urfinorum familiæ Ducatus est.

Romaniola, vulgo Romagna.

omaniolæ fines sunt intra Foliam a-
m, montem Apenninum, Panarum flu-
& Padi extremum versus Septemtriones
um. Urbium clarissima ac celeberrima
ononia, ædificiorum splendore ac ma-
centia imprimis censenda. Sequuntur
enna ac Ferraria. Hæc suum nuper ha-
Ducem; at nunc Romanæ Ecclesiæ sub-
. Inde Ariminum, Cesena, Faventia,
la, egregia atque haud ignobilia opida.

*Marchia Anconitana, Ducatus
Urbinas.*

Urbium in Anconitana regione opulen-
na est Firmum. At portu celebri notissi-
Ancona. Cætera loca notatu digna, Æsis,
go Iesi, Macerata. Hinc in Ducatu Ur-
ti Urbinum, Fanum, Senogallia, S. Leo,
um Sempronii.

serta, Magno Etruriæ Duci paret. L
portui, vulgo *Livorno*, sive *Ligorno*, i
no, ad antiquam claritatem hoc novur
accedit, quod recens à Magno Duce i
mum splendorem restaurata est. Poi
in celeberrimis Italiae haud postremus,
Ducis secessu ac triremium statione ir
Plombinum, Telamon, Orbetelle
portus Herculis, Hispani Regis imper
jecta opida, validis Hispanorum præli
stodiuntur.

Senæ, vulgo *Siena*, in medio ferme
sita urbs, merito inter principes Itali
numeratur. Libera quondam ac la
territorio potens civitas, nunc Etruri
dicto audiens est.

Reliqua Tusciæ opida sunt Aretium
tona, Volaterræ, Piræ, Pistoria: quaru
inter amœnissimas Italiae censetur. P
item & Poggium summarum delic
sunt loca.

Massa, olim Herculis fanum, nunc r
Genuensis familiae Ciborum opus, Pri
tus titulo censetur; opidum festivi
amœnum.

Patrimonium D. Petri.

Etruriæ pars est patrimonium D. I
Machtilde illustri muliere Ecclesiæ Re
legatum; hinc vulgo *Lo stato della*

indigitatur. Urbium in eo clarissimæ, Perugia, Orvietum, Aquapendens, Horti, Viterbum. Opidum in litore vetustissimum, quod quondam Centumcellæ, nunc *Civita Vecchia*, id est, Vetus civitas, dicitur, portu egregio ac triremium Pontificiarum statione nobile est. Bracianum ad Sabatinum lacum, illusterrimæ Urfinorum familiæ Ducatus est.

Romaniola, vulgo Romagna.

Romaniolæ fines sunt intra Foliam æmnam, montem Apenninum, Panarum flumen & Padi extremum versus Septemtriones alveum. Urbium clarissima ac celeberrima est Bononia, ædificiorum splendore ac magnificentia imprimis censenda. Sequuntur Ravenna ac Ferraria. Hæc suum nuper habuit Ducem; at nunc Romanæ Ecclesiæ subiecta. Inde Ariminum, Cesena, Faventia, Imola, egregia atque haud ignobilia opida.

*Marchia Anconitana, Ducatus
Urbinas.*

Urbium in Anconitana regione opulentissima est Firmum. At portu celebri nobilissima Ancona. Cætera loca notatu digna, Æsis, vulgo *Iesi*, Macerata. Hinc in Ducatu Urbinati Urbinum, Fanum, Senogallia, S. Leo, Forum Sempronii.

*Romanus ager, vulgo Campagna
di Roma.*

Princeps agri Romani est Roma, Orbis terræ quondam caput, at nunc etiam ob Pontificis maximi sedem, omnium illustrissima atque celeberrima. de qua præstat tacere quam pauca dicere.

Reliqua opida agri Romani, alioquin nobilia satis, Romanæ urbis propinquo splendore obscurantur. In his Tibur, nunc *Tivoli*, hortus Atestini Cardinalis multiplici amœnitate, ac vario genere deliciarum, clarum per totam Italiam reddit: sed ipsum opidum longe antecunt Tarracina & Præneste.

Ducatus Spoletanus.

In Ducatu Spoletano sunt Spoletum, Ar-
gubium, Fulginium, Interamnia, Narnia.

C A P. XXXVIII.

De Regno Neapolitano.

Hinc reliquum Italiæ, quicquid à Fündis opido, & Liris fluvii fontibus. Apennino monte, Truento amne & utroque mari Infero Superoque includitur, Neapolitanum vocatur Regnum, ab urbe Neapoli, capite suo: Longitudo ejus est à Truenti amnis ostio ad Brutium usque promontorium, vulgo *Capo Spar-*

Spartivento, mill. German. xc. Latitudo ab Athenæo sive Minervæ promontorio, vulgo *Massa*, haud procul Neapoli, ad promontorium Gargani montis, vulgo, *Monte di S. Angelo*, mill. German. xxx.

In regni formam redacta est hæc regio hoc modo. Cum circa annum Christi c l o, Saraceni hoc terrarum, una cum Sicilia insula occupassent, Tancredus quidam Normannus, prognatis duodecim filiis, egestate compulsus, Italiam adsumtis liberis petiit, operamque suam contra Saracenos obtulit. Ibi tum re bene gesta, Saracenisque Italia ac Sicilia ejectis, portiones ei & filiis assignantur in utraque terra. Postea Robertus, unus ex filiis, primus Apuliæ & Calabriæ Dux pronuntiatur. Dein hujus filius Rogerius primus terrarum Neapolis & Siciliæ sub uno regno comprehensarum Rex creatur. Regnum ipsius geminatum Siciliarum nomine adpellabatur. nam quod nunc in Italia Neapolitanum dicitur regnum, tunc Sicilia cis pharum seu fretum vocabatur; ipsa autem insula Sicilia, trans pharum. At divisum mox in duo regna, duos pariter Reges accepit: quorum alter in Italia, Apuliæ sive Neapolis; alter in insula, Siciliæ Rex adpellatus est. Dehinc variationem utrumque regnum Dominorum mutationem passum est. Quidpe in Neapolitano regno primi Normanni Galli Reges fuerunt:

post Suevi Germani; mox iterum Galli Angolemensis; dein Arragonenses Hispani: Jamque tertio Galli; iterumque Arragonenses: tandem Castiliani Reges obtento totius Hispaniæ Imperio, in Neapolitano etiam regno in Arragonensium locum successerunt.

C A P. XXXIX.

De urbibus Regni Neapolitani

URbes in Neapolitano regno non æque cultæ sunt ac in superiori Italia. una tamen Neapolis regni caput, sedesque Præfecti, quem Hispaniarum Rex Vice-regis titulo mittit, nulli clarissimarum urbium, neque ædificiorum magnificentia, neque palatiorum superbia, neque civium opulentia cedit; multitudine vero incolentium, habita amplitudinis suæ ratione, reliquas omnes vincit. Reliquæ urbes celebriores sunt istæ: in Laborino agro, Capua, Surrentum, Salernum, & Melphis, vulgo *Amalfi*, in qua primum inventus est Pyxidis sive magnetis nautici usus. In Calabria Consentia, Regii Præfecti sedes: Mons Leonis, Regium. Tum in Hydruntino agro Hydruntum, nunc *Otranto*, Gallipolis & Aletium, vulgo *Lexxo*, conventu Juridico nobile opidum; item Tarentum. In Baritano agro Barium, Monopolis, Tranium. In Apulia Manfredonia, Luceria, Troja, Asculum.

lum Apulum: In Aprutio, Aquila, Beneventum, Anxanum, Theate, Pinna, Sulmo, Asculum Picenum.

Cæterum cum tam varium fuerit tamque frequens de hoc regno inter varios populos certamen, cumque crebris Saracenorum ac Turcarum incursionibus petatum; effectum est uti crebra ac frequentia munimenta contra ingruentem hostilitatem passim excitarentur: quorum firmissima nunc sunt Conventiæ, Cantazari, Mantææ, Crotone, & Tarenti in Calabria: Gallipoli, Hydrunti, ac Brundisii in agro Hydruntino: Monopoli, Barii, Tranii, Barlettæ, Manfredoniæ in Apulia: Aquilæ in Aprutio. At Caietæ munimentum, ob singularem firmitudinem, si-umque loci, clavis totius regni adpellatur.

C A P. XL.

De Episcopatibus Italia, Academicis, & urbium clarissimarum Epithetis.

Archiepiscopatus in universa Italia sunt triginta: quorum in Neapolitano regno viginti & unus; Neapolitanus, Capuanus, Salernitanus, Melphitanus, Surrentinus, Beneventanus, Theatinus, Acheruntinus, Sintoninus, Manfredoniensis, Canusinus, Traniensis, Baritanus, Tarentinus, Maderensis, Brundisius, Hydruntinus, Rossanensis, Con-

sentinus, Sanctoseverinensis & Reginus. In reliqua Italia novem; Senensis, Florentinus, Pisanus, Ravennensis, Genuensis, Taurinensis, Mediolanensis, Venetus, & Gradisciensis.

Episcopatus, ut admodum tenues, sic innumeri. nam quoties opidum aliquod civitatis jure donatur, Episcopus simul eidem contribuitur; ita ut nulla civitas perhiberi possit, quæ Episcopum non habeat, & recipere, quæ Episcopum habeat, civitas negari nequeat.

Cæterum Patriarchatus, qui Aquileiæ erat, Venetias translatus est.

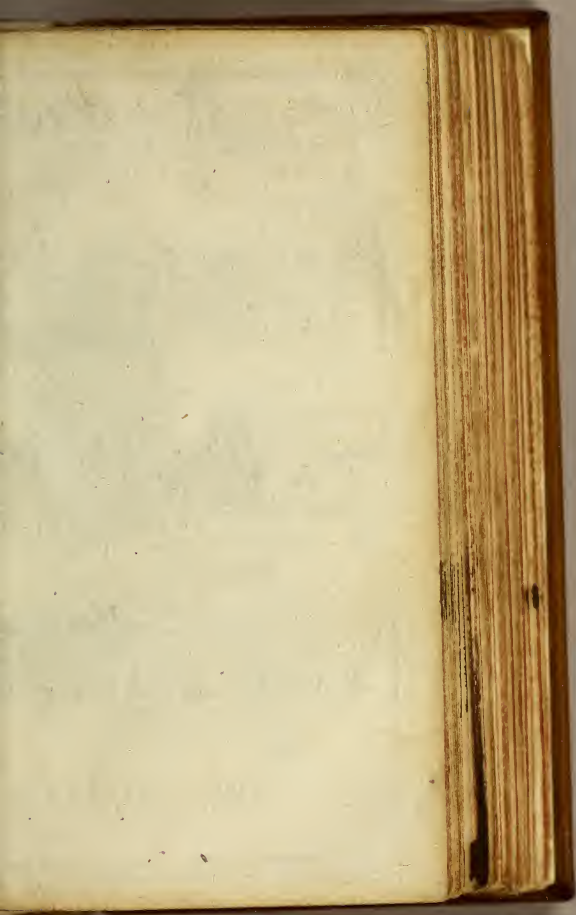
Academia.

Academiae illustres sunt: Patavii, Bononiæ, Pisæ, Senis, Perusiæ. At minus celebres, Augustæ Taurinorum, Ferrariæ, Romæ, Firmi, Neapoli, Salerni, Maceratæ in Marchia Anconitana.

Urbium clarissimarum Epitheta.

Urbium Italicarum tantus est splendor, nitor, tanta festivitas & magnificentia, uti haud facile toto terrarum orbe quidquam invenias, quod cum his conferri possit: at eximiae claritudinis sunt novem; quarum Epitheta, ut in Italia per ora hominum feruntur, hic adponam.

Roma dicitur sancta, vulgo *Roma la Santa*, ob Pontificis maximi sedem. Neapolis, nobi-

SICILIAE
ANTIQUAE
Tabula.

MARE THYRR

five

TUSC

38

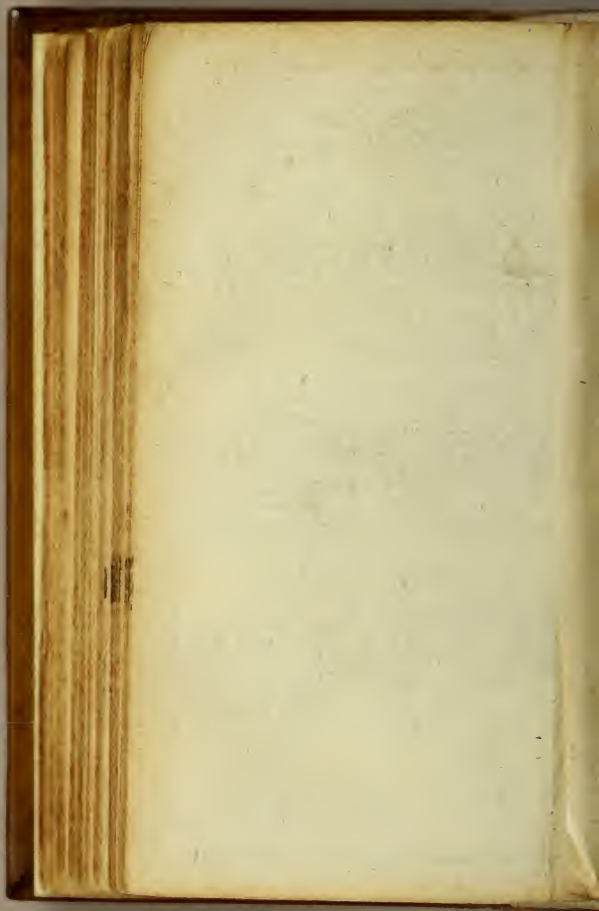
36

MARE LIBYICUM

five AFRICA

hobilis; vulgo *Napoli la gentile*, ob frequentiam Principum, Comitum atque Equestris ordinis virorum. Venetiæ opulentæ, vulgo *Venetia la ricca*; ob potentiam atque opes immensas. Genua superba, vulgo *Genova la superba*; ob superbam ædificiorum magnificentiam. Mediolanum magnum, vulgo *Milano la grande*; ob amplitudinem urbis, civiumque numerositatem. Florentia pulchra, vulgo *Fiorenza la bella*; ob ædificiorum splendorem, vicorum munditiam, latitudinem ac directionem. Bononia pinguis, vulgo *Bologna la grassa*; ob lascivam agri fertilitatem. Ravenna antiqua, vulgo *Ravenna l'antica*; ob ædificiorum totiusque urbis vetustatem. Patavium doctum, vulgo *Padova la dotta*; ob celebre literarum studium.

C A P. X L I.

De Sicilia.

OMnes Interni maris insulas magnitudine juxta ac claritate antestat Sicilia; quondam, si veteribus credimus, continens & Italiæ annexa: post, interfuso Siculi maris freti, avulsa: cœli clementia ac soli ubertate adeo felix, uti horreum Romanorum adpellaretur. Nomen Siciliæ à Siculis, Latii quondam in Italia incolis, habuit: ante fuit dicta Sicania, à Sicano Rege, qui ante Trojana bella,

cum amplissima Iberorum sive Hispanorum manu advectus, insulam de suo nomine Sicaniam populumque Sicanos adpellavit. Trinacria item, & Triquetra, à triangula forma, Græcis atque Latinis dicta est. quidpe tribus promontoriis in diversa procurrens, Græcæ literæ, quæ Δῆλζα dicitur, imaginem efficit. Pachynum vocatur promontorium, vulgo nunc *Capo Pássaro*, quod Græciam spectat, Lilybæum, nunc *Capo Boéo*, quod Africam; Pelorum, nunc *il Faro*, quod in Italiam vergens freto alluitur. Id angustum & anceps, alterno cursu atrox, sævum, & Scyllæ Charybdisque horrendis nominibus inclytum est. Scylla est scopulus versus Septemtrionem. Charybdis mare vorticosum versus meridiem; utrumque noxium adpulsis.

Cæterum ipsius insulæ summa longitudo est inter Pelorum Lilybæumque promontoria, mill. German. L. latitudo à Pachyno ad Cephalœdim opidum mill. German. xxxv.

Urbes olim in hac claræ, in litoribus Messana, civium Romanorum, qui Mamertini vocabantur, Zancle, id est, *Falx*, antedicta, nunc *Messina*; Tauromenium, nunc *Taormína*; Catona sive *Catina*; nunc *Cátana*; Syracusæ, urbs omnium totius insulæ clarissima, nunc *Saragusa*; Camarina, nunc *Torre di Camarána*; Agrigentum, quod Græcis Acragas, nunc *Gergenti*; Selinuntum, Græcis

Græcis Selinus, nunc *Torre di Pulici*, vel *Terra de li Pulci*; Lilybæum, litterarum quondam studiis celebre, nunc *Marsalla*; Drepanum, nunc *Trápani*; Panormum vel Panormus, nunc *Palermo*; Soluntum, Græcis Solus, nunc *Sólante*; Himera, nunc *Términi*; Cephalædis, nunc *Cifalú*; Tyndaris five Tynarium, nunc *Santa Maria di Tindári*; Myræ, nunc *Milazzo*.

Intus Centuripe, nunc *Centorve*; Agrium, nunc *S. Filippo d'Agirone*; Assorus, nunc *Azaro*; Enna, nunc *Castro Fanna*; Leontini, nomen retinet; Neetum, *Neto*; Motyca, *Módica*.

Flumina ac Montes Sicilia.

Fluviorum nobilissimi sunt, Onobala, qui & Taurominius, nunc *Cántara*; Symæthus, nunc *la Faretta*; Cyamosorum ab Centuriis & Chrysam ab Assoro devehens; Terias, nunc *Fiume di S. Leonardo*; Anapus, hodie *Alféo*, cum Cyane fonte, nunc *la Pisma*, apud Syracusas; Florus, nunc *Abiso*; Cela, nunc *Fiume di Terranuova*; Hypsa, Belici; duæque Himeræ, quorum alter, nunc *Salsa*, in Libycum pelagus; alter, nunc *Termini*, in Tyrrenum mare devolvitur, ambo ex iisdem fontibus orti, insulam in duas partes secare falso à veteribus traduntur.

Montium clarissimus maximusque est
Etna,

Ætna, nunc *Monte Gibello*, nocturnis mirus incendiis; cujus crater xx stadia patet. inde est Eryx, vulgo nunc *Monte di Trapani*.

C A P. XLII.

De incolis Sicilia & nova ejus descriptione.

INcolas habuit Sicilia primos Cyclopas, & Lestrigonas, id est, gigantes, gentes barbaras atque truces, ut historiis ac fabulis ossa immania passim in insula reperta fidem faciunt: Dein Iberi, ex Hispania, Duce Sicano, insulam obsedisse feruntur. Post hos Siculi ex Sicilia Italiae. Dein Phœnices à Tyro ac Sidone litora ejus occuparunt: hos Græci ejecerunt; cum quibus lingua etiam Græca invecata est.

Imperium ab initio penes Reges ac Tyrannos stetit, donec maxima pars insulae in Carthaginiensium potestatem incidere. His devictis Romani sibi vindicarunt, primaque fuit quam in Provinciae formam redegerunt: Justiniani Imperatoris tempestate Vandali ex Africa eam occuparunt; quibus à Belisario Justiniani Duce pulsis, Saraceni postea invaserunt. Hos tandem ejecit Tancredus Normannus; cujus nepos Rogerius, ut ante memoravimus, primus Apuliae & Siciliae Rex creatus est. At postquam hoc regnum in duo
capita

capita divisum, Suevi Germani Siciliae regno potiti sunt. quibus pulsus Galli recuperarunt. sed trucidatis his ab incolis ad Vesperas, quas vocant, Siculas, ad Arragoniae, tandemque ad Castiliae reges devolutum est.

Tota nunc in tres regiones, quas valles vocant, divisa est; quarum una Vallis Demona, Pelorum promontorium spectat; altera Vallis Necti, Pachynum; tertia Vallis Mazarae, Lilybaeum.

Urbes nunc clarae.

Urbium clarissima est Panormus, caput regni ac Proregis, quem Hispaniarum Rex mittit, sedes: urbs est ampla ac spatiosa; hominum multitudine, aedificiorum superbia, civium opulentia insignis. Secunda est Messana, & ipsa magna, opulenta ac splendida. Reliquae urbes illustres sunt: Catana, Syracusae, Tauromenium, Agrigentum, Neetum, Sciacca, Mazara, Marsalla, Drepanum, Termini, Enna. Drepanenses nautica scientia reliquos Siculos praestant.

Archiepiscopatus sunt tres; Panormitanus, Messanensis, & Montiregalensis. Academia publica est Catanæ.

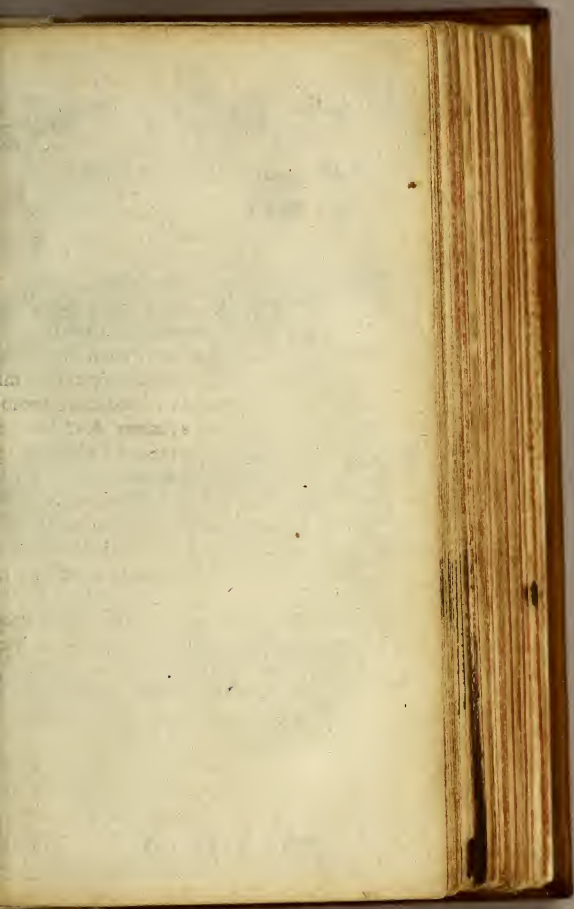
C A P. XLIII.

De Sardinia, & Corsica.

Secunda magnitudine maris interni est Sardinia, fertilis insula & soli quam cœli melioris, atque ut fœcunda, sic pene pestilens. A Sardo Herculis filio nomen sortitam esse fabulantur Græci, cum ante Sandalictis & Ichnusa, à soleæ effigie ipsis diceretur. Longitudo ejus à *Calari*, ad fretum quod est inter Sardiniam & Corsicam, complectitur mill. Germ. XLV. Latitudo à Gorditano promontorio, *Capo di Monte Falcone*, & *Capo di Argentera*, ad promontorium Columbarium, juxta Olbiam, mill. German. XXVI.

Urbium quondam celeberrimæ, Caralis, nunc *Cagliari* Italis, & Sardis *Cagliar*; Sulci, Carthaginensium quondam colonia, nunc *Palma di Sole*; Olbia nomen in vestigiis retinet.

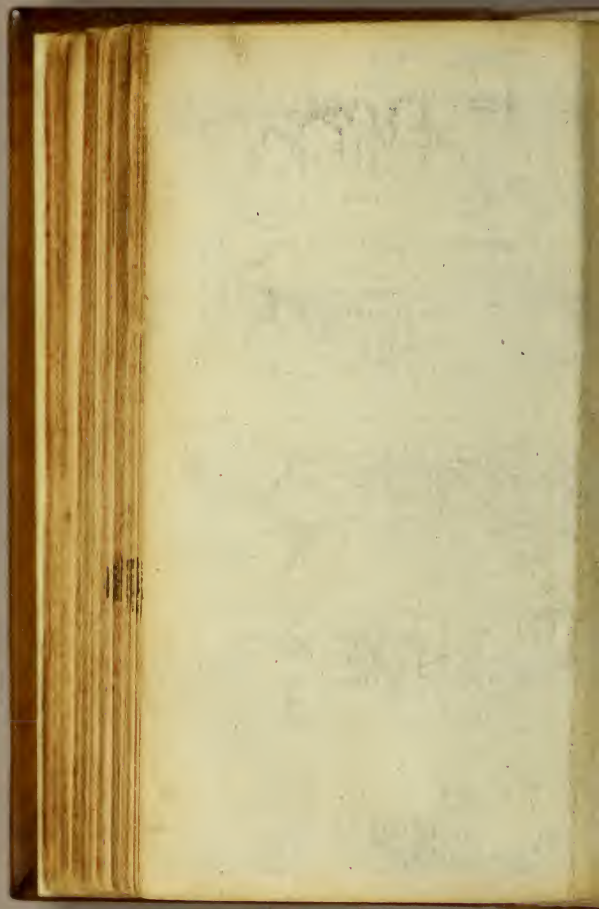
Colonos in eam deduxisse dicuntur Sardus Herculis filius, ex Libya, & Norax Mercurii à Tartesso Hispaniæ urbe; & item Iolaus, à quo populi Iolaenses. deinde Ilienses, & Locrenses, Corsique in eandem pervenerunt. Postea Carthaginenses occuparunt. at his primo bello Punico expulsis, Romani suo imperio adjecerunt: cui paruit usque dum declinante Romano Imperio Sarraceni invaserunt.

**CORSICÆ
ANTIQUÆ
Tabula.**

MARE LIGUSTICUM.

erunt. His ejectis Genuenses ac Pisani aliquamdiu de ejus dominio contenderunt, donec Pontifex Romanus, utrorumque ereptam manibus, Arragoniæ regibus assignaret; quo titulo tandem ad Hispaniarum Reges pervenit.

Urbium nunc clarissima Calaris, caput Insulæ, portu nobilis. Præterea Oristana & Saffaris.

Corfica.

At minor est Corfica sesquimill. German. ab Sardinia versus Septentrionem distans: omni ævo malignè culta, qui aspera & multis in locis aditu difficilis. Dicta est primum Terapne: mox Cyrnus Græcis, à Cyrno Rege, quem Herculis filium volunt. Denique Corfica à Corfa Bubulca, muliere ex Liguria; qua Duce Ligurum manus in eam ingressa est: & Corsi à Duce, dicti coloni. Longitudo Insulæ est à Sacro promontorio, nunc *Punta di Marono*, sive *Capo Corso*, ad promontorium Graniacum, *Capo di Manza*, mill. Germ. xxx. Latitudo à promontorio, quod hodie *Capo di Foro*, usque ad Aleriam, mill. Germ. xx.

Urbes quondam claræ Aleria & Mariana, quarum nomina nunc in ruinis jacent.

Tusci primi insulæ imperium occuparunt. post hos Carthaginenses; mox Romani: dein

dein Saraceni: quibus profligatis Genuenses ac Pisani, utris dominium maneret, inter se certarunt, tandem Genuensibus cessit.

Urbes in ea nullæ nunc claræ. præcipua tamen loca sunt; *Adiazzo*, *Nebbio*, *Calvi*, *Bonifacio*. Calvi est celeberrimus insulæ portus.

LIBER QUARTUS.

C A P. I.

De Pannonia.

Transgressis ex Italia Julias Alpes, Pannonia conspicitur, solo fecunda, viris fortis, armisque ac opibus maxime valida quondam regio. Nominis origo incerta. Limites ab occasu habuit Cethium montem; is nunc amplissimis jugis, ab Savi Dravique fontibus ad Danubium usque variis nominibus pertexitur, primum *Pleytz*, modo *Hengstberg*, mox *Dembberg*, dein *Herzberg*, *Schneeberg*, & *Kalenberg* dictus, ab Septentrione, Danubium amnem; ab ortu eundem Danubium & Aureum montem, nunc Hungaris *Macheck*; à meridie lineam ductam ab Aureo monte per confluentes Timaci, nunc *Lim*, & *Drini*, nunc *Drina*, ad fontes

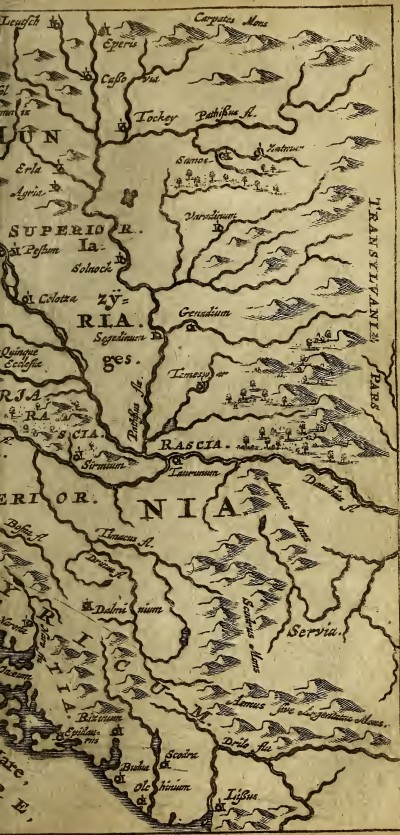
Unz

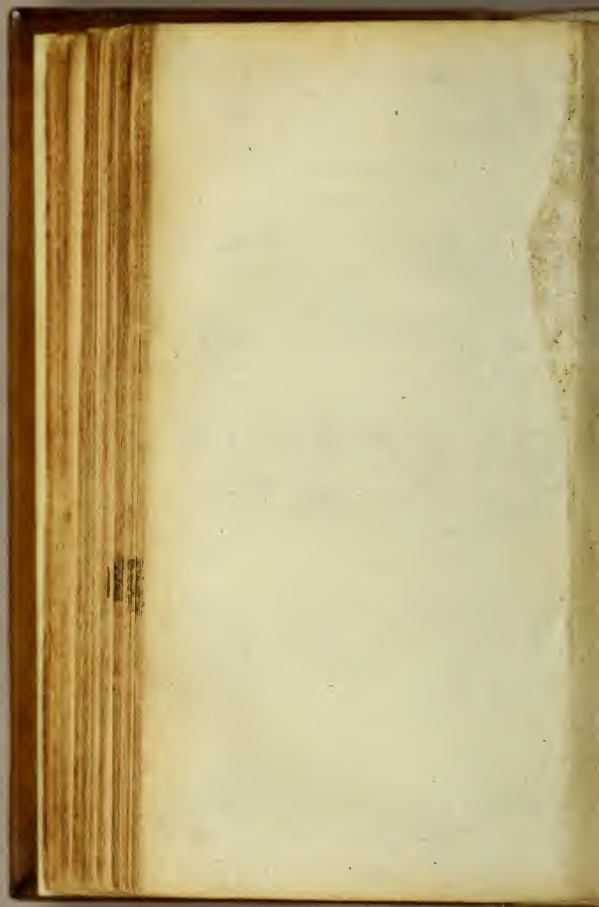

PANNONIA
et
ILLYRICUM

PARS

ae fluminis. Inde *Caravancas* mons, & Carnicæ Carnicæque Alpes ad Savi usque extenduntur. Complectitur hodie Carniolam, Pannoniam, Vindorum Marchiam, Carinthiam, Stiriam, majorem partem Austriæ, diducium Hungariæ, Sclavoniam, Bosniam, et partemque Serviciæ.

Divisa fuit in Superiorem & Inferiorem. Superior, quæ & prima Consularis, versus Occidentem est: in qua nunc Carniola, Croatia, Vindorum Marchia, Carinthia, Stiria, Austriæque major pars. Inferior, quæ & secunda Consularis, in Orientem vergens, complectitur Bosniam, Sclavoniam, & quantum ad Hungariæ Danubium, Dravum, Arrabonemque amneis interjacet. At ea utriusque Pannoniæ pars, quæ inter Dravum Savumque rivios porrecta, Valeria, sive Pannonia Interfluviana & Riparensis dicta est.

Sic igitur hodie Hungaria vix tertiam sui partem in veteri Pannonia habet; cum reliquum trans Danubium in Iazygibus Dacis obtineat.

Urbium clarissimæ; Segesta, quæ & Siscia, nunc *Siseck*, in Croatia; Petovio, vel Patavium, *Pettau*, in Stiria; Amona, *Unterlaubach*, Romanorum colonia; Nauportum, *Oberlaubach*, in Carniola; Vindoniana, quæ & Vindobona, nunc Vienna, in Austria; Scabrantia, nunc *Scarbing*; Sirmium, nunc *Simach*;

Simach, in Hungaria; Taurunum, vulgo
Belgrad, & Germanis *Griechsweissenburg*.

C A P. I I.

*De incolis Pannoniarum & de
regno Hungaria.*

PRimi, quos veterum monumenta tradunt
incoluere Pannoniam Pannonii, Celtica
gens: quos Græci Pæones vocarunt. Julius
Cæsar primus terram ingressus; post eum
item alii: at Tibærius tandem perdomuit.
Tulerunt inde Imperii Romani jugum, donec
post inclinationem ejus Gothi invaderent,
quos Hunni expulerunt; hos Longobardi
rursumque hos Hunni, tandem circa annum
1000 sub Arnolpho Imperatore, gens
quædam è Scythia profecta, oppressis Hunni-
nis, totum quod nunc Hungariæ dicitur re-
gnum, occupavit, Hunnorumque reliquias
mixta, nomen in eo constituit, quo etiam
nunc Hungari indigitantur. At terminus
Hungariæ sunt, à Septentrionibus Carpathi
mons, quo à Polonia ac Russia separatur; ab
Oriente est Transilvania, & Valachia; à
Meridie Dravus fluvius; ab Occidente Stiria
Austria atque Moravia.

Figura ejus quadra est, cujus latera qua-
tuor mundi cardines spectant. At maxima
ejus longitudo, à Patissi fontibus, vulgo *die
Teisse*,

se, ad Muræ, *die Muer*, confluentem, mill.
erman. LX porrigitur, ac par ferme est la-
do.

Dividitur in Superiorem, quæ trans Danu-
m Poloniæ ac Transilvaniæ contermina;
inferiorem, quæ cis Danubium est. Comi-
us in universa censentur L. At maximam
ni partem hodie Turcarum atrox impe-
m misere divexat.

Opida in ea plurimum diruta, vel quæ ex-
nt, admodum tenuia, nisi quæ Moraviæ
loniæque propius accedunt, vulgo *die Berg-
itte*. Clariora tamen sunt in superiori Hun-
ria: *Temeswar*; Genadium, vulgo *Cho-
d*; Segedinum; Varadinum, vulgo *War-
yen*; *Solnock*; Agria, cum arce *Erla*; duo-
e firmissima munimenta *Zatmar* & *Toc-
y*. At in Montanis, *die Bergstätte*; *Casso-
a*, *Kassaw*, caput superioris Hungariæ;
peris; *Leutsch*; *Neusol*; *Altsol*; *Kremnitz*;
itria; omniumque amitenissima *Tyrna*: &
æ caput regni, post amissam Budam, *Poso-
ium*, vulgo *Presburg*; urbs ad Germani-
um modum satis culta.

In inferiori sunt; Arrabo, vulgo *Rabe*;
nicolis *Tawarzin*, inde Latine Javarinum;
Comara, vulgo *Komarno*; Strigonium, vul-
o *Graan*; Alba regalis, vulgo *Stuelweis-
enburg*; Vesperinum, *Vesperin*; Quinque
ecclesiæ, *Fünfskirchen*; & caput quondam,
regia=

regiaque totius regni Buda, Germanis *Ofe*.
cui in adversa ripa objacet Pestum. Clara su-
munimenta, *Dotis, Pappa, Palotta*. Archi-
episcopatus sunt duo, Strigoniensis & Colo-
sensis in opido *Kolotza*.

CAP. III.

De Sclavonia & Bosnia.

Sclavoniæ equidem nomine vulgo, confu-
sis Pannoniæ Illyricique limitibus, accipit-
tur quidquid terrarum ab Dravo amne ad Ad-
riaticum mare protenditur. At proprie Scla-
vonia dicitur ea regio, quæ Dravum Savum
que amnes interjacet, ab Occasu Stiria, a
Ortu Danubio clausa. Longitudo ejus est a
opido *Kopranitz* ad Dravi confluentem, mil.
Germ. L. Latitudo à Dravo ad Savum, xli.

Ad inferiorem Savi partem ultra Danu-
bium protensi incolunt Rasci populi, Germanis
die Ratzen. At totam hanc regionem ali-
quando Pannonii, mox Gothi tenuerunt.
novissimi Slavi, sive ii Sclavonii qui ad hanc
nostram ætatem manent. Hi quondam re-
gnum in ea constituentes, postea Hungari
vectigales facti sunt. Nunc major pars Tur-
cico Imperio patet.

Opida notiora sunt, *Posega, Gradiskia,*
Zagabria, & Kopranitz, validissimum contra
Turcarum incurfiones munimentum.

Bosnia

Bosnia regnum.

Bosniæ regnum inter Unam, Savum atque Drinum amneis Bebiosque montes situm, nomen accepit à Bosna flumine. Longitudo ejus inter duo flumina Unam & Drinum, porrigitur milliar. Germ. x l. Latitudo vero inter Bosnæ fonteis ac confluentem mill. Germ. x v.

Hæc quoque olim Pannoniæ pars fuit: postmodum Gothi occuparunt; quibus ereffis, Slavoni obsederunt. Hungaris deinceps principatus titulo stipendiaria facta. At Turca potiretur, Præfectus, quem ille constituerat, regio titulo ac Diademate summo, principatum in regni formam redegit: quod Hungari recuperatum, haud diu tenuerunt quin Turca repeteret.

Caput regni erat *laytza*: nunc Metropolis est *Warbosanin*.

C A P. IV.

De Illyrico.

AB Arsia fluvio, Italiæ termino, versus Orientem, Illyricum est, Græcis Illyris: regio aprica atque amœna, solum fertile, ac vitiferum, nisi quod ubi Pannoniis proximum, asperum ac durum. Terminatur ab occasu Arsia flumine, ac linea ab Arsia fontibus

tibus ad Colapis ortus ducta; à Septemtrione perpetuis montium jugis, quibus Illyrii à Pannoniis discernuntur, ad fontes usque Unæ, atque inde linea ducta ad Tiniaci, nunc *Lim*, & Drini confluentes: ab Oriente est ipse Timacus, Scodrus mons, & Drilo fluvius, quo à Macedonia submovetur: à Meridie Adriaticus sinus. Longitudo ejus patet ab Arsia ad Drilonem mill. German. xc. Latitudo maxima est juxta Naronem fluvium à fontibus ejus ad ostium milliar. xx.

Divisa fuit olim in duas potissimum partes sive regiones; quarum una ab Arsia ad Titium amnem, qui nunc est *Cherca*, Liburnia dicitur; inde altera ad Drilonem usque fluvium, sive Lissum opidum, quod nunc vulgo dicitur *Alessia*, Dalmatia.

Liburniæ populorum clarissimi fuerunt Iapyges. Opida per oram, Flanona, nunc *Fianona*; Tarsatica, *Terstetz*; Senia, *Zegna*; Lopsica, *Lopur*; Ortopula, *Starigrad*; Argentum, *Pescha*; Ænona, *Nona*; Jadera, *Zara Vecchia*; Scardona nomen retinet.

Dalmatiæ populi etiam fuere varii. Opida in litore Sicuni, nunc *Sebenico*; Tragurium, nunc *Traw*; Salona prope Spalatum; Naron, *Narenta*; Onæum, *Sabioncello*; Epidaurus, *Ragusi Vecchia*; Rizinum, *Risine*; Bulua, *Budoa*; Olchinium, ante Colchinium dictum, nunc *Dolcigno*; Lissus, *Alessia*. Intus Scodra,

Scodra, *Scutari*; Dalminium sive Delminium, *Delminio*, unde Dalmatiæ sive Dalmatiæ nomen.

C A P. V.

De incolis Illyrici, & nova ejus descriptione.

Illyriorum gens fera fuit, atrox, & latrociniiis piraticaque infamis. Edomita a Romanis ea pars quæ Liburnia dicitur, anno ab urbe condita I 0 x x v, annis decem ante secundum bellum Punicum; Dalmatia sub Augusto Imperatore. Stetit inde sub urbis Romæ imperio, donec Gothi eam vastarent. Post hos Sclavonii, à Mæoti palude profecti, occuparunt. In quos deinde Hungari imperium habuere: ac novissime Turcæ oppressis Hungariis, interiora sibi vindicarunt; Venetis in hunc usque diem maritimam oram obtinentibus, exceptis duabus civitatibus, Scardona, quæ Turcici juris, & *Ragusi*, quæ sui juris. Regio ipsa quæ olim in duas partes, Liburniam ac Dalmatiam divisa, nunc uno nomine Dalmatia adpellatur, eademque pars Sclavoniæ. At quæ quondam Liburnia, ea nunc Comitatus Jadera, vulgo *Contado di Zara* nuncupatur. In hoc urbes nunc claræ; *Segna*, *Nona*, *Zara*; hæc haud exigui momenti, nec ultimi splendoris civitas. *Sabenicum*

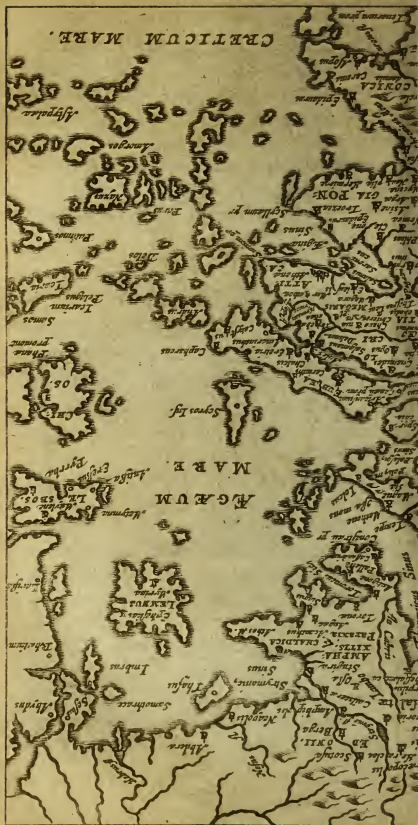
fatis amœna urbs, at parum culta, ob vexationes vicinorum Turcarum, qui Scardonam tenent. *Ragusa*, haud magna urbs cum arce, sui quidem juris est, at stipendium pendit Turcæ: Emporium alioquin, ab hoc latere maris Adriatici, Turcicis mercibus celeberrimum. *Scutari* quoque, Turcicum opidum, Emporium est haud ignobile.

C A P. VI.

De Græcia, & summa ejus divisione.

ILlyrico conjuncta est Græcia, antequam Orbis imperio Romani potirentur, terrarum omnium dictis factisque celeberrima. Hinc quidpe omnis litterarum claritas primum effulsit. hinc frequentes coloniæ ad illustrandum totum terræ orbem in diversas regiones exiverunt. Nunc tota à Turcis devastata, in exiguis ruderibus deserta & ipsa barbarie magis barbara jacet. Dicta est terra Græcia à Rege Græco; eadem ab alio Rege Hellene, Hellas, & incolæ Hellenes. At nomen Græciæ diverse accipitur. Primum enim Græciæ nomine dictæ fuerunt binæ terræ, quæ postea separatim altera Theßalia, altera Græcia sive Hellas proprie dicta. Dein Græciæ titulo accessit Peloponnesus; mox item Epirus, simulque Macedonia tota; denique Creta insula & quicquid insularum Græciæ

DESCRIPÇÃO
GRACIA

ciæ adjacet. Quin etiam in Italiam & Siciliam, ut supra dictum est, Græcum nomen usquequaque transit, ubi Græcia magna; & item in Asiam, ubi Græcia Asiatica. Sed de hac in ipsa Asia; nunc Europæ primum terræ explicandæ sunt.

Totum igitur hoc, quod sub uno Græciæ nomine computavimus, terminis includitur, ab ortu Ægæo mari; à meridie Cretico; ab occasu Ionio; à Septentrione Scardicis jugis ab Illyriis ac Mœsis separatur, Strymonique amne à Thracibus. Longitudo ejus est à Tenario Peloponnesi promontorio, per Isthmum ad Strymonis fontes, milliar. German. c. Latitudo maxima ab Sunio promontorio per Græciam proprie dictam & Epirum, Acroceraunium usque promontorium, milliar. Germanicor. LXXX.

Partes sive regiones, in quas universa Græcia potissimum dividitur, sunt istæ; Epirus, Peloponnesus, Græcia proprie dicta, Thessalia & Macedonia. Quanquam Acarnaniam quæ sub Epiro, & Ætoliam quæ sub Græcia, nonnulli veterum Geographorum separatim censeant.

At Romani universam Græciam in duas provincias diviserunt; Macedoniam, sub qua ipsa Macedonia, Epirus & Thessalia; & Achaïam, sub qua Græcia proprie dicta, Peloponnesus & Insulæ circumjacentes.

C A P. VII.

De Epiro & Peloponneso.

Epirus.

Epirus, quæ nunc *Canina* dicitur, separatur à Macedonibus Celidno amne & Pindo monte; ab Græcis Acheloo flumine. Populi clari fuere Molossi, quorum opidum Dodone, apud quos Jovis Dodonæi templum, oraculo illustre; Dryopes; Chaones, quorum regio Chaonia; opida, Oricum, Antigoniam, Panormus, Elæus; Theprotii, quorum Buthrotum, Pyrrhi regiam; Cassiopæi, quorum Cassiope; regio Almene, opidum Nicopolis; Amphiloichi, opidum Argos, cognomine Amphilochicum; Acarnanes, regio Acarnania, opidum Ambracia, Æacidarum regiam: unde Ambracius sinus, quo nihil in Epiro nobilius: Actium, Leucas, Stratos.

Peloponnesus.

Peloponnesus à Pelope Rege dicta, quæ nunc *Morea*, haud ulli terrarum quondam nobilitate postferenda, quasi peninsula inter duo maria Ægæum & Ionium extenditur; ob sinus & promontoria, queis ut fibris litorea ejus incisa sunt, simul quod tenui tramite in latus effunditur, platani folio simillima.

Partes seu regiones in ipsa, Achaia proprie dicta,

dicta, Elis, Messenia, Arcadia, Laconica, & Argolis sive Argia.

Urbium clarissimæ; in Achaia, Corinthus in ipso Isthmo, olim clara opibus, post clade notior; cuius potentiam Romani cum vererentur, fūdītus everterunt. In Elide Olympia, certamine Gymnico maxime nobilis; Cyllene, quod Mercurium ibi natum arbitrabantur, insignis; unde Mercurius Cyllenius. In Messenia, Messene, Pylus, unde Nestor ille Pylus; Corone. In Arcadia, Tegea, Stymphalus, Mantinea, & Megalopolis, Polybii patria. In Laconica, Lacedæmon, totius Græciæ quondam potentissima, eadem & Sparta; Leuſtrum, Amyclæ. In Argia, Argos, Hippium cognomine, templi Junonis, unde Juno Argiva, vetustate & religione percelebre: Nemea, Mycenæ, Nauplia, Træzen, fide societatis Atticæ illustis; Epidaurus, Æsculapii templo inclyta.

C A P. V I I I.

*De Hellade, seu Græcia proprie dicta,
& Thessalia.*

Peloponneso angusto tramite seu Isthmo adnectitur regio, quæ Hellas Græcis, Latinis Græcia proprie dicta est. Limites ab occasu habet Acheloum amnem, quo ab Epiro submovetur; à Septemtrione Othtym &

OEtam montes, quibus à Thessalia dirimitur ab ortu mare Ægæum : à meridie Saronicum Corinthiacumque sinus, & in medio utriusque Isthmum, quo Peloponneso adhæret.

Partes seu regiones Græciæ sunt ; Ætolia, Doris, Locris, Ozolæa, Phocis, Megaris, Attis seu Attica, Bœotia, & Locris Epicnemidia.

Urbes claræ fuerunt ; Ætolorum, Chalcis, Calydon, Olenus. In Doride Boium, Cytinium, Pindus. In Locris Ozolis, Naupactus, quæ nunc *Lepanto*, Turcarum clade illustrata. In Phocide, Anticyra, Chyrrha, Pythia, Delphi sub monte Parnasso, clarissimum quondam in terris oraculo Apollinis opidum. In Bœotia Orchomenum, Thespiæ, Lebadia, Chæronea Plutarcho clara ; Plataæ, Thebæ cognomine Bœotiæ, duobus diis alurnis Hercule & Libero maxime celebres, potens quondam civitas ; Delium, Aulis portu clara, Agamemnoniæ Graiorumque in Trojam conjurantium classis statio : Leuctra, Epaminondæ Thebani pugna adversus Lacedæmonios victoriæque clara. In Megaride, unde regioni nomen, Megara & Eleutis. In Attide Marathon, magnarum multarumque virtutum testis ; &, clariores quam ut indicari egeant, Athenæ. In Locris Epicnemidiis, Cnemides, unde regioni cognomen, Opus, Thronium, Elatia, Lilæa,

Theſſalia.

Græciæ proprie dictæ à Septentrione jun-
gitur mutatis sæpe nominibus Æmonia, Ma-
cedoniæ quondam pars, at poſtea avulſa, mox-
que iterum juncta. Eadem Pelasgicum, Ar-
gos, Hellas, Theſſalia & Dryopis, ſemper à
regibus cognominata. Ibi genitus Rex nomi-
ne Græcus, à quo Græcia; ibi Hellen, à quo
Hellenes. Hos eodem Homerus tribus no-
minibus adpellavit, Myrmidonas, Hellenas
& Achæos. At Theſſaliæ nomen tandem in-
valuit, in Theſſalos proprie dictos, Eſtios,
Pelaſgos, Magnefios ac Phthiotas populos
ſiviſum.

Opida in Theſſalia proprie dicta; Hypata,
Poſtenes, Cypera. In Eſtioride, Gomphi,
Theſtus, Tricca, Ætiniſium, & Philippi cam-
pi, iidem & Pharfalici, civilibus Romanorum
ſtudiis nobilitati. In Pelasgia, Pythæum,
Atrox. In Magnefia, Iolcus, Hermenium, Ca-
anea, Melibœa, & Methone, Philippi Mace-
donis Alexandri Magni patris obſidione, in
ua ſagittæ ictu oculum amiſit, clara; & in
Malliaco ſinu cæſorum etiam Laconum Leo-
ida duce trophæa Thermopylæ. In Phthio-
de, Pthia, Thebæ cognomine Theſſalicæ,
chinus, Lariffa, Demetrius, Pagafæ, & ſacro
emore nobilia Tempe, locus ad Peneum
men.

C A P. I X.

Macedonia.

Supra Theſſaliam atque Epirum, verſus Septentrionem regiones, quæ diverſis populorum nominibus ac regibus antea ſejugebantur, poſtea uni Macedonia nomini contributæ, factæ ſunt corpus unum. Terra ipſa, duobus inclyta Regibus, Philippo patre & Alexandro filio, per quos terrarum Imperio quondam potita, magna eſt ac ſpacioſa ad utrumque mare, qua Sol oritur, Ægæum, qua occidit, Ionium extenſa. Æmathia ante dicta fuit pars ejus ab Æmathio Rege; unde in totam terram nomen dimanavit. Macedoniam à Macedone Deucalionis materno nepote appellatam vult Solinus. at ego ſuſpicio à parte ejus Mygdonia natum nomen eſſe Macedonia, cum exigua ſit prononciationis differentia in *Macedonia* & *Mygdonia*.

Limites habet ab ortu Ægæum; à meridie Theſſaliam & Epirum; ab occaſu Ionium ſive Adriaticum mare; ab Septentrione eodem quos univerſæ Græciæ ſtatuímus.

Centum quinquaginta in hac olim populos fuiſſe, auctor eſt Plinius. At quorum nomina ad nos clara pervenerunt, ad Adriaticum mare Taulantii, quorum opida Epidamnus vel Epidamnum, propter inauſpicatum nomen,

nen, quia vel in damnum ituris omen id
um est, à Romanis Dyrrachium adpella-
1, nunc *Durazzo*; Apollonia & Aulon.
miotæ; quorum opida Elyma & Bullis.
stis regio Epiro juncta; opidum Grytone.
laretæ; opida Lychnidos, Evia. Regio
athia, seu Æmathia proprie dicta; opida
a, quam omnium Macedonicarum ur-
n maxime illustrem effecerunt duo alu-
s, Philippus Græciæ domitor, & Alexan-
etiam Asiæ; Ægæa, in qua mos erat Re-
epelire; Ædessa, Idomena, Scydra, Eu-
is, Tyrissa. Regio Pieria, Musarum pa-
domusque; opida Pidna, Phylace, Dion.
gones, regioque Mygdonia; opida An-
nia, Phylæ, Carrhabia, Letæ, Terpilus.
xis; opida Antigone, Pallene, Cassan-
, Torone. Regio Chalcica; opida, Au-
, Singus, Acanthus. Amphaxitis regio,
um Thessalonica, Cicconis exilio infi-
, & Stagira, Aristotelis principis Philo-
orum cunis clara. Bisaltæ; opida Eupo-
Ossa, Calliteræ. Edonii; opida, Amphi-
, Scotusa, Berga. Orbeli; opidum Ga-
s. Sintici; opida, Heraclea, Paræcopo-
ristolus. Pelagones; opidum Stobi. Lyn-
rum, Heraclea. Iororum, Iorum & Alo-
Almopum, Europas, Albanopolis, Apfa-
Æstræorum, Æstræum: Eordeorum,
lia, Dibolia, Scampis.

C A P. I X.

Macedonia.

Supra Theſſaliam atque Epirum, verſu Septemtrionem regiones, quæ diverſis populorum nominibus ac regibus antea ſebantur, poſtea uni Macedonia nomini tributæ, factæ ſunt corpus unum. Terra duobus inſtyta Regibus, Philippo patre Alexandro filio, per quos terrarum Imperium quondam potita, magna eſt ac ſpacioſa circumque mare, qua Sol oritur, Ægæum occidit, Ionium extenſa. Æmathia ante fuit pars ejus ab Æmathio Rege; unde iſtam terram nomen dimanavit. Macedoniam à Macedone Deucalionis materno nepotem pellatam vult Solinus. at ego ſuſpico à ejus Mygdonia natum nomen eſſe Macedonia, cum exigua ſit prononciationis differeſtia in *Μακεδονία & Μυγδονία*.

Limites habet ab ortu Ægæum; à meridie Theſſaliam & Epirum; ab occaſu Ionium ſive Adriaticum mare; ab Septemtrionem quos univerſæ Græciæ ſtatuímus.

Centum quinquaginta in hac olim populos fuiſſe, auctor eſt Plinius. At quorundam mina ad nos clara pervenerunt, ad Adram cum mare Taulantii, quorum oppida Epidamnus vel Epidamnum, propter inauſpicium

nomen, quia vel in damnum ituris omen id
visum est, à Romanis Dyrrachium adpella-
tum, nunc *Durazzo*; Apollonia & Aulon.
Elymiotæ; quorum opida Elyma & Bullis.
Orestis regio Epiro junctâ; opidum Grytone.
Dassaretæ; opida Lychnidos, Evia. Regio
Emathia, seu Æmathia proprie dicta; opida
Pella, quam omnium Macedonicarum ur-
bium maxime illustrem effecerunt duo alu-
mni, Philippus Græciæ domitor, & Alexan-
der etiam Asiæ; Ægæa, in qua mos erat Re-
ges sepelire; Ædesa, Idomena, Scydra, Eu-
ropus, Tyrissa. Regio Pieria, Musarum pa-
rens domusque; opida Pidna, Phylace, Dion.
Mygdones, regioque Mygdonia; opida An-
tigonia, Phylæ, Carrhabia, Letæ, Terpilus.
Paraxis; opida Antigone, Pallene, Cassan-
dria, Torone. Regio Chalcica; opida, Au-
gæa, Singus, Acanthus. Amphaxitis regio,
opidum Thessalonica, Cicronis exilio infi-
gnis, & Stagira, Aristotelis principis Philo-
sophorum cunis clara. Bisaltæ; opida Eupo-
ria, Ossa, Calliteræ. Edonii; opida, Amphi-
polis, Scotusa, Berga. Orbeli, opidum Ga-
riscus. Sintici; opida, Heraclea, Paræcopolis,
Tristolus. Pelagones; opidum Stobi. Lyn-
cistarum, Heraclea. Iororum, Iorum & Alo-
rus. Almopum, Europas, Albanopolis, Apsa-
lus. Æstræorum, Æstræum: Eordeorum,
Daulia, Dibolia, Scampis.

C A P. X.

*De Fluviis, Montibus ac Insulis.
Græcia adjacentibus.*

Fluvii.

Fluvii universæ Græciæ celebriores sunt isti; In Epiro Acheron, cui Pandosia opidum adpositum: quæ duo nomina cum Alexander Rex ancipiti oraculo monitus fatalia vitare vellet, in Brutiis Italiæ populis in eadem incidit atque interiit: In Acarnania Achelous. In Peloponneso Peneus, Alpheus, Panisus, Eurotas & Inachus. In Græcia Cephissus, in duo cornua scissus, quorum dextrum Asopus fluvius, lævum Ismenus vocatur. In Thessalia Sperchius & Peneus. In Macedonia Ægaum mare petentes, Aliacmon, Erigon, Axius, Chabris, Strymon. at in Adriaticum sinum sese exonerantes, Panyasus, Apfus, Laus, Celidnus.

Montes.

Montium nobilissimi sunt; in Epiro Acroceranuii & Pindus. In Peloponneso, Stymphalus, Pholoë, Chronicus, Taygetus. In Græcia Callidromus. Inter Græciam & Thessaliam, Othrys & OËta. In Phocide Helicon & Parnassus. In Bœotia Cithæron, fabulis carminibusque celebratissimus. In Attica

Hy-

Hymetto meritissime tribuitur principatus, quod adprime florulentus, eximio mellis sapore, & externos omnes & suos vincit. In Thessalia Olympus, Pelius atque Ossa, Gigantum fabula belloque memorati. In Macedonia Athos, quem Xerxes, Græciæ bellum inferens, perforatum velificavit.

Insula ad Graciam.

Insulæ Græciæ littori adjacent innumeræ. Harum præter Cretam, quæ separatim dicitur, clarissimæ Ionio in mari Corcyra, cum opido ejusdem nominis, nunc *Corfu*, Venetæ ditionis una cum Cephallenia & Zacyntho; quarum hæc nunc *Zante*; illa *Cefalogna*. Prope Cephalleniam inter non ignobiles est Ithaca, Ulyssis nomine maxime illustris, nunc *Isola del Compare*. In Ægæo mari Eubœa, vulgo nunc *Negroponte*, Bœotiæ avulsa putatur, tam modico interfluente euripo, ut ponte jungatur. opida in ea quondam opulentissima, Calystus & Chalcis. Hinc versus Septentriones est Scyrus, vulgo *Sciro*; & ultra Lemnos, nunc *Stalimene*: inter hanc & Thracium littus Samothrace, vulgo *Saman-drachi*. Lesbus, nunc *Metellino*, & Chius, *Scio*, Asiæ attribuuntur. In Lesbo quondam opidum nobilissimum Mitylene, unde hodie insulæ nomen. In Saronico sinu Ægina; nunc *Engia*; & Salamis, nunc *Coluri*, excidio

classis Persicæ nota. Dein quæ in medio mari veluti in orbem jacent, Cyclades, in quibus notiores Andrus, nunc *Andri*; Delus, *Sdille*, & Paros, Pario marmore nobilis. Et circum Cycladas, quia dispersæ, Sporades; in quibus clariores Icaria, nunc *Nicaria*, & Pathmus, *Palmossa*, Joannis Theologi exilio insignita. Nobiles præterea sunt, Samus, vulgo *Samo*, Còs, nunc *Lango*, & Carpathus, *Scarpanto*, quæ contribuuntur Asiæ.

C A P. XI.

De Incolis Græcia & nova ejus
descriptione.

GRæciam omnium Europæ terrarum primam habitatam fuisse, cum multa alia, tum inprimis situs argumento est; quidpe quæ proxima accedit Asiæ, ubi primum hominem formatum scimus. Inde igitur brevis ac facilis in Græciam trajectus. Suis sibi Regibus, Ducibus ac Magistratibus discreti populi ac civitates egerunt, donec Philippo Macedone debellante tota Græcia Macedonico imperio subjecta est. Dein Romani ejus imperio potiti; post hos Gothi ac Hunni devastarunt magis, quam coluerunt: novissimi Saraceni ac Turcæ in hunc usque diem tenent. Hinc Græcia, abolitis priscis regionum ac populorum vocabulis, in nova nomi-

AEGAEUM

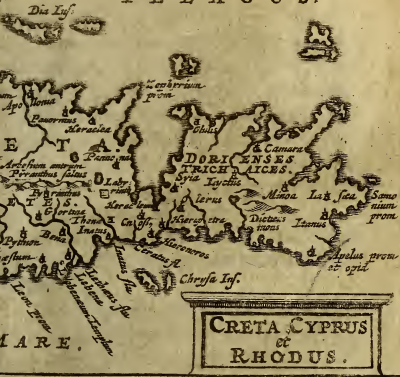
AFRICUM

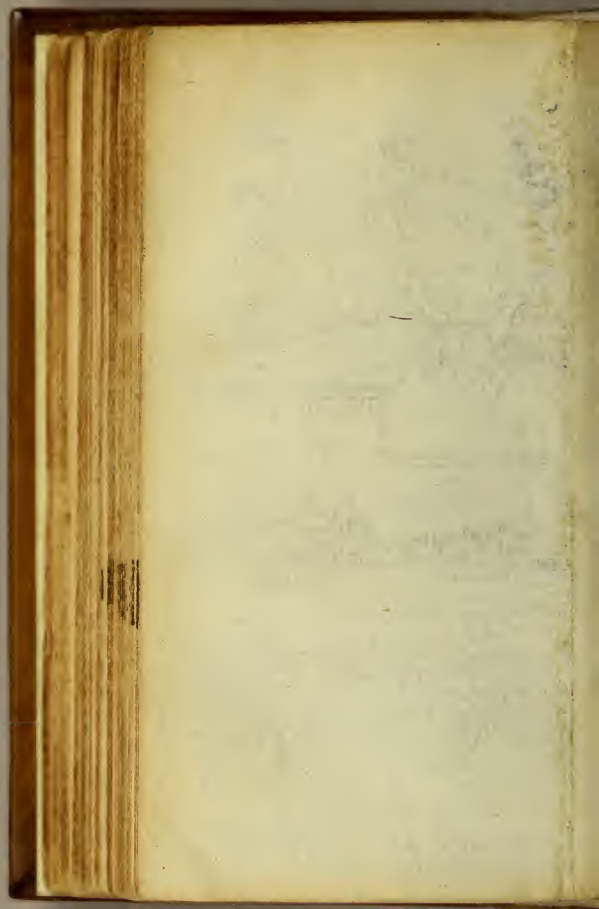

ÆGYP

TICUM

PELAGUS.

na divisa est: quæ olim Peloponnesus erat, nunc *Morea* dicitur; quæ Græcia proprie, nunc *Livadia*; quæ Thessalia, nunc *Fanna*; & Epirus, *Canina*. Macedonia vero in quatuor parteis; quæ Thraciæ contermina, *Famboli* vocatur; quæ Thessaliæ proxima, *Camenolitari*; quæ Illyrico sive Dalmatiæ jungitur, *Albania*, proxima, antiquus ac nobilissimus Principatus, equitum suorum robore atque virtute nunc maxime clarus; & in omnium medio, ipsum Macedoniae priscum nomen.

Urbium in universa Græcia nunc celeberrima est Thessalonica, vulgo *Salonichi*, ingens atque opulenta; emporium mercatoribus Indicis frequentissimum. Secunda est Dyrrachium Albanæ, vulgo *Durazzo*, urbs validissima, at minus culta ob gravitatem cæli. *Croia*, Scanderbegi patria, item est urbs munitissima in mediterraneis Albanæ.

C A P. XII.

De Creta insula.

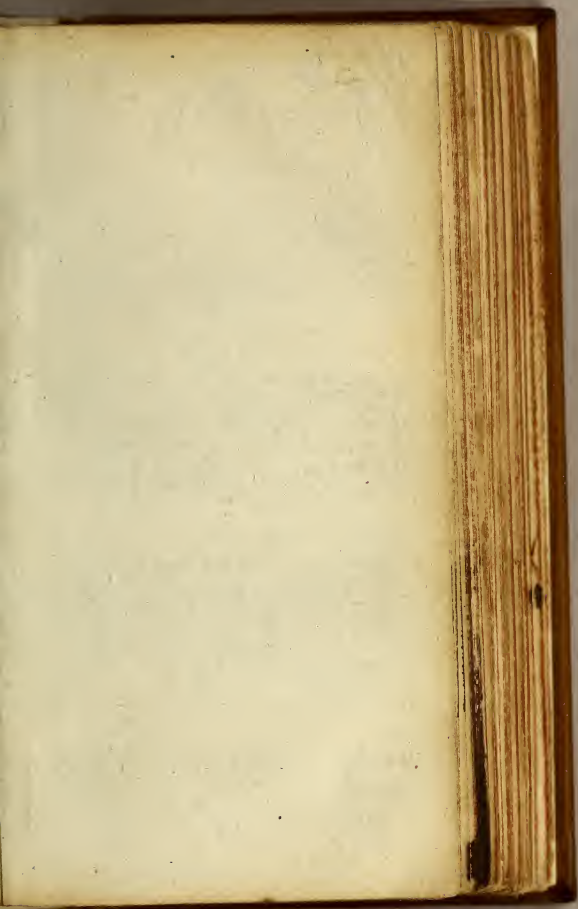
AT insularum Græco littori objacentium maxima omnium est Creta, Græcis Latinisque monumentis plurimum celebrata. Hæc quidpe prima potuit navibus & sagittis; prima Minoe duce classe pugnavit; equestres pugnas prima docuit lascivas vertigines implicare;

plicare; prima litteris jura junxit; studium item Musicum hinc initium cepit. Nomen deducunt alii à Crete Nympha, Hesperidis filia; alii à Crete, rege Curetum; quidam primum Aëriam, deinde Curetim, & Μακαραροννησον nonnulli, id est, beatam insulam à temperie cœli adpellatam existimavêre. Incolæ Græcis dicuntur Cretes, Latinis Cretenfes. Inter ortum porrigitur Insula & occasum tractu longissimo, hinc Asia illinc Africa adjacentibus: à Septentrione Ægæis & suis, id est, Creticis æstibus verberatur; ab Austro Libycis undis perfunditur & Ægyptiis. Longitudo ejus maxima à Samonio promontorio, nunc *C. Salamoni*, ad promontorium Corycum, nunc *Cornico*, milliar. Germ. LXX. Latitudo circa mediam sui partem maxime patens milliar. German. xv.

Centum in ea urbium clara fama est. Sunt tamen etiam in antiquis auctoribus, qui non centum urbibus, ut prodiderunt qui prodige lingua largiti sunt, sed magnis & ambitiosis stipatam existiment.

Clarissimæ fuerunt, Cortyna, caput insulæ; Cydon, quam Græci matrem urbium adpellavere; Cnossus Minois regia, Therapnæ, Diom, Lycæus, Lycastus, Phæstus, Manethusa, Dictynna.

Montes item celebres, Dictæus, Idæus, Corycus, Cadiscus. Labyrinthus in medio ferme fuit,

PONTI

EUXINI

PARS.

PROPON-

TIS.

NATOLIAE

PARS.

Peucestæ.

Eleuthera

Trogloditæ.

Istropolis

Tomis

Callatis

Naxos fl.

Tomogothia

Caria

Beroë

Dionysopolis

Sarpulonia

Erginus fl.

Mesembria

Tecsa

Apollonia

Peronticum

Bizye

Cœneci

Salmidessus

Phuopola

Druge: Delta

Phrygia

Hypsa

Dovelas

Sadama

Orcelis

Carpuadenum

Carbil etc.

Odomantes

Thimini

ODRY

nes. CIA.

Cele nes.

Cico nes.

Zerichus

Sema

Colchida

Sasid

Plan

Dardann

PARS.

PARS.

PARS.

PARS.

PARS.

PARS.

PARS.

PARS.

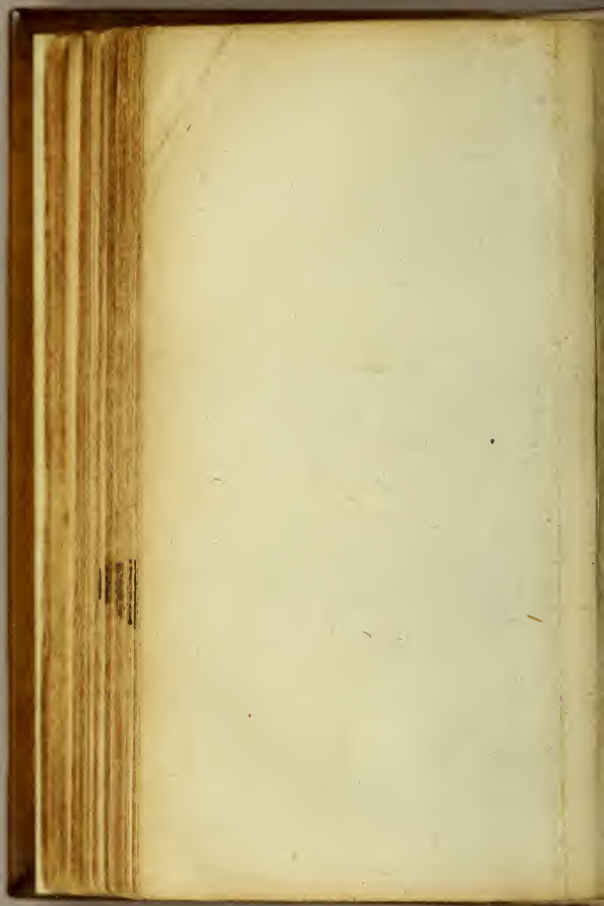
PARS.

PARS.

PARS.

PARS.

PARS.

fuit, mirandum Dædali opus, itinerum ambages, occurfusque ac recursus inexplicabiles continens, lapide polito, ac fornicibus tectum.

Incolæ perpetuo vitiosissimi & piratica infames, initio rerum regibus regebantur, post Ducibus. Q. Metellus insulam edomitam in Provinciæ formam redegit; mansitque sub imperio, primum Romano, mox Constantinopolitano, donec cum reliqua Græcia à Saracenis occupata fuit. Recuperatam deinde Balduinus Flandriæ Comes & Imperator Constantinopolitanus, Bonifacio Marchioni Montisferrati dedit; à quo tandem Veneti grandi pecunia mercati etiam nunc tenent. *Candia* nunc à Metropoli sua indigitatur: habetque urbes claras quatuor, contra Turcarum irruptiones munitissimas; *Candiam*, *Caneam*, *Rethymum* & *Sittiam*. Archiepiscopus est unus *Candiæ*; Episcopus octo.

C A P. XIII.

De Thracia.

Post Strymona ànnem Macedoniæ proxima est Thracia, inter validissimas Europæ gentes maxime fera & barbara; Regio nec cælo læta, nec solo; &, nisi qua mari propior, infœcunda, frigida, eorumque quæ feruntur, maligne admodum patiens.

Nomen

Nomen habere putatur vel à Thrace Martis filio; vel, ut aliis videtur, ab asperitate soli cœlique, & gentis feritate, quasi *Τραχηία*. Terminos habet, à Septemtrione Æmum montem, quo à Mœsis determinatur; ab Oriente Pontum & Propontidem; à Meridie Ægæum mare: ab Occidente Strymoniam amnem. Longitudine occupat à Strymonis fontibus ad Panyssi ostium & opidum Mesembriam mill. German. LXXX. Latitudine vero ab Æmo monte juxta Nicopolim ad Mastusiam Chersonesi promontorium mill. German. LX.

Divisam quondam fuisse in quinquaginta strategias, auctor est Plinius. Is populos in ea recenset, Strymonem amnem accolentes Denseletas, Mœdos: ad Nestum amnem, Digeos, Bessorumque multa nomina inter Eleos, Diobefos, Carbilefos, Brysas, Sapceos, Hebrum accolentes, Odryfarum numerosam gentem, Odomantas, Carbiletas, Pyrogeros, Drugeros, Cænicos, Hypsantos, Benos, Carpillos, Botæos, Edones, Cicones, Bistonas, Selletas, Priantas, Doloncas, Thynos, Celatas: omnium autem sævissimos Scordiscos memorat Florus.

C A P. X I V.

*De Urbibus veteris Thraciæ, Fluviis
ac Montibus.*

Opida clara olim in Thracia fuere à Stry-
mone amne in litore Ægæo, OËsyme,
Capolis, Abdera, à Diomedis sorore condi-
tum opidum, unde & nomen habuit, idem &
Lazomene dictum. fuit in eadem regione
opidum Tinda, Diomedis equorum stabulis
vicinum; Maronea: inter hanc & Hebrum flu-
vium Doriscus locus, ubi Xerxem Persarum
regem copias suas, quia numero non pote-
rant, spatio dimensum ferunt. Ænus ab Ænea
Trois fugo condita; paulumque à mari rece-
dens ingens quondam Cypsella. In Cherso-
neso, quam Thraciæ cognominant, Cardia,
Sestus & Sestus, cui objacet ex Asia Abydus,
traque Leandri amore nota. Prope regio,
in qua Xerxes divisas pelago terras ponte
(mirum atque ingens facinus) ausus jungere,
ex Asia copias in Græciam traduxit: Cal-
polis, cui opposita in Asiæ litore Lampsa-
cus: & in radice Chersonesi sedens Lyfima-
chia. Inde in Propontide Pactya, Bisantia,
Constantinopolis, mirifico amphitheatro splendore
fulgens; Selymbria, atque in ipso Bosphoro
Byzantium, ante Lygus, postmodum Nova
Roma, & novissime Constantinopolis di-
ctum.

Etum. Urbs omni ævo clarissima, à Constantino Imperatore in sedem Imperii electa: mansitque eadem dignitate. donec Turcarum impia gens ann. clxxxviii occupavit, neque tunc decus suam perdidit, cum etiam nunc imperii Turcici caput colatur nomine *Stambol*. De reliquo opida in Ponto, Philopolis, Salmydessus, Peronticum, Apollonia paullum à mari recedens, magna quondam; Toza, Anchialus & Mesembria, terminus Thraciæ. Intus Byzia arx Regum Thraciæ, à Terei nefasto crimine, sic opinati veteres, invisâ hirundinibus. Philopolis, antea Poneropolis, dein à situ Trimontium; Trajanopolis, Adrianopolis. à conditoribus dicta opida. Præterea Olynthus; vel clarissima Heraclea, Topiris & Philippi.

Fluvii & montes.

Fluvii celebres sunt, Nestus seu Nessus, Hebrus, Athyras, Bathynias. In montibus Æmus, Rhodope & Orbelus principatum tenent.

C A P. XV.

De incolis Thraciæ, & urbibus nunc claris: item de Patriarchis Græcæ religionis.

Incolarum Thraciæ antiquissima habetur origo. Una gens habitavit Thraces, alii alii

isque discreti & nominibus & moribus, in
iversum feri, sævi, atroces & cruenti. Suis
te parebant Regibus; postea Macedo-
am tributarii facti: rursusque suo juri red-
ti, multis præliis à Romanis fusi, tandem
C. Scribonio Curione Procos. perdomiti,
perioque Romano subjecti sunt. Dehinc
dem qua Græcia ac Macedonia, usa est
hræcia fortuna, donec in Turcarum manus
rvenit; quorum imperio omne decus di-
nitatemque præstat. quidpe heic Turcarum
put ac sedes est Constantinopolis, ante me-
orata, urbium tota Europa omnium ma-
ana ac populosissima; quam Constantinus
perator Novam Romam adpellavit: unde
ovum nomen Thraciæ ortum, quo nunc
omania indigitatur.

Secundum à Constantinopoli locum inter
Thracias urbes obtinet Hadrianopolis, Tur-
is *Endrem* dicta, magna quidem atque in-
ens, at mœnibus haud cincta, ædificiisque
ilibus exstructa. Tertia Philippopolis satis
umerose incolitur. nec cedit huic Trajano-
olis. *Sestas* & *Abydus* sibi invicem objectæ,
laustra Turcici imperii in his oris perhi-
entur.

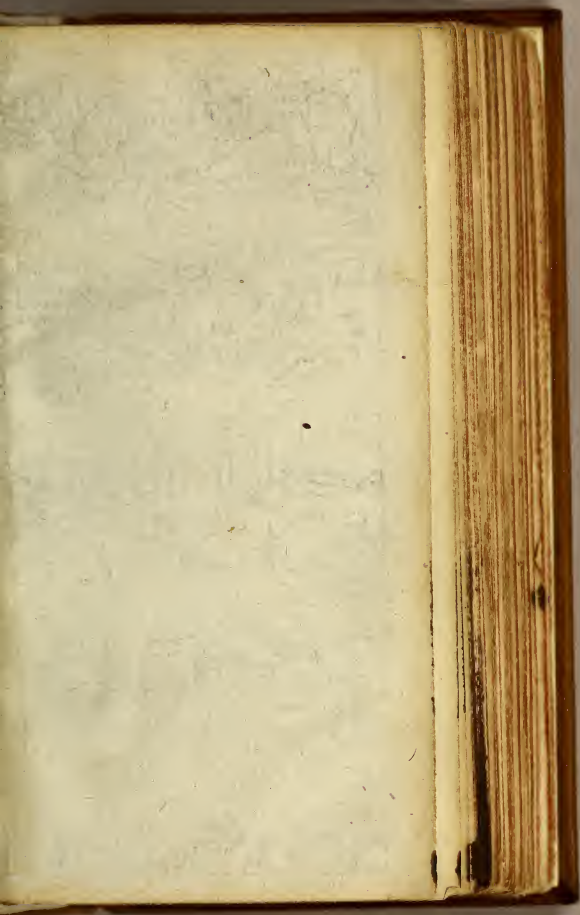
Cæterum quia ad hoc loci perventum est,
ati Græciæ statum præsentem considere-
mus, operæ pretium est cognoscere, Græcos
am olim à Romana Ecclesia recessisse, nec
Pon-

Pontificem Romanum ceu caput agnoscere. Religionem quidpe peculiarem inter se habent. diversam ab ea quam Romana Ecclesia profitetur. Nec soli Græci hanc sequuntur, sed complures aliæ nationes, Bulgari, Servi, Bosni, Slavoni, Illyrii. Albani, Moldavi, Valachi, Russi, Muscovitæ Tattari, Circassi, Mengreli, cunctæque nationes Ponticæ, & Tattarorum interior pars. Capita jam inde quatuor sibi constituerunt, quos Patriarcharum titulo reverentur. Horum, ut diversa sunt sedes, sic in diversas regiones inspectio & regimen. Princeps & caput universæ Ecclesiæ Græcicæ est Patriarcha Constantinopolitanus, à quo dependent quotquot Græcicæ religionis Christiani per omnem Europam dispersi degunt. Alexandrinus, cujus *Cairo* in Ægypto sedes; qui & Arabiæ Ecclesias regit. Hierosolymitanus in Syria supremus agnoscitur. In reliqua Asia Antiochenus.

C A P. XVI.

De Mœsia.

Supra Macedoniam ac Thraciam Mœsia est, quam Romani Cereris horreum ob fertilitatem soli adpellavere, ab Aureo & Scodro montibus intra Istrum & Æmum ad Pontum usque extensa; in Superiorem, quæ
nunc

MOESIAE et DACIAE
Tabula Continens una Poloniam, Russiam nigram, etc.

anc Servia est, & Inferiorem, quæ Bulgaria, visa. Terminus in medio utriusque est Ciarus fluvius. In superiori populorum quondam clarissimi Dardani, regioque ipsa Dardania, Macedonia contermina; In inferiori Triballi omnium nobilissimi: post hos Peucestæ & Troglodytæ, jam Scythicæ gentes: infimam quidpe inferioris Mœsiæ partem, quæ ad Pontum accedit, Scythæ tenuerunt: quorum pars validissima Getæ ad utramque Danubii ripam, hinc in Mœsos, illinc in Dacos transeuntes.

In Mœsia dextram Danubii ripam frequentibus olim opidis stipatam fuisse, Ptolemaei testatur Geographia, idemque in mediterraneis haud modicum eorum numerum recenset. At in litore Pontico clara maxime urbe, Sarpedonia, Dionysopolis, Timogetia, Tomi, Ovidii Poëtæ exilio nobiles, Istropolis & Eleuthera.

De Istro amne.

Ister fluvius omnium Europæ maximus, in Germaniæ jugis Abnobæ montis ortus, per multas lapsus gentes Danubii nomine, immenso aquarum auctu, & unde primum Illyricum alluit, id est, ad Savi confluentem, Ister quondam adpellatus, sexaginta circiter milibus receptis, medio ferme eorum numero navigabili, in Pontum vastis sex fluminibus

minibus five ostiis evolvitur. Singula autem ostia tanta sunt, ut prodatur, in quadraginta millia passuum, id est, mill. German. x longitudinis, vinci mare, dulcemque intelligi haustum. German. vulgo *die Donaw*, Sarmatis ac Scythis *Dunay*.

De incolis Mœsia, & duobus novissimis in ea regnis, Servia ac Bulgaria.

Mœsos populos feros, truces, Barbarorumque barbaros, à Thracibus genus duxisse, tradunt auctores: cum ipsa Mœsia pars aliquando Thraciæ fuerit. M. Licinius Crassus perdomitos imperio Romano subjecit. Deinde in Superiorem Mœsiam Servi, Inferiorem Bulgari, utraque ex Sarmatia Asiatica advena gens, investiti, duo inibi regna de suo nomine, hi Bulgariæ, illi Serviæ, condiderunt. At novissimi Turcæ in utrumque effusi etiam nunc tenent.

Caput regni Serviæ regumque quondam sedes, Senderovia, Ungaris *Zendrew*, Turcis *Semender*, ad Istri ripam sita: Præterea *Vidna*, *Bodon* & *Novograd* nobilia sunt oppida; quorum hoc arce munitum inexpugnabili. At Bulgariæ regni caput est *Sophia*, urbs magna & populosa.

C A P. XVII.

*Summa universa Scythia descriptio.
Item de veteri Scythia Europæa.*

TRans Istrum Mœsis contermina est Scytharum gens omnium toto orbe varissima, quidpe ex Mœsia Inferiori in Asiam ad *Tabin* usque promontorium & fretum *Asiaticum*, longitudine terrarum mill. Germ. c. 10 amplius occupat. Latitudine vero ab Oceano Septentrionali ad Caucasum montem fontemque Indi fluminis mill. Germ. circiter LX. Dividitur autem universa Scythia in Europæam & Asiaticam. De hac posterius in ipsa Asia; nunc Europæam prius expediamus.

Scythia Europæa.

Terminatur Europæa ab Occasu *Patissio* flumine, ab Septentrione linea à *Patissi* fontibus per *Amadocam* paludem (quæ est in *Lithuania*) ad *Borysthenis* fontes, atque inde alia linea ad *Tanaïs* ortus ducta; ab ortu ipso *Tanaïs* & *Ponto Euxino*: à Meridie *Istro*, & ubi *Istro* ad *Nicopolim* inflectitur, recta linea ab Occasu in Orientem ad *Pontum* ducta.

Totum hoc terrarum variis gentibus ac populis distinguitur; quorum clarissimi, præter *Troglodytas* in Inferiore Mœsia commemoratos, *Daci*; quorum regionem nunc

K

tenent

tenent Moldavi, Valachi, Transilvani, & Hungarorum pars inter Patissum amnem & Transilvaniam; Getæ, quos ad utramque Istri ripam in Mœsiam & Daciam extendi ante diximus; nunc Bulgarorum & Moldavorum pars: Tyragetæ & Arpii inter Tyram flumen & Istrum; nunc inferior Moldavia pars Ponto objacens: Inter Tyram & Hypanim amneis, Carpiani, Callipides, Istrici, Axiaces & Iazyges Eneocadlæ; quorum omnium solum nunc Podolia: Bastarnæ, iidem & Peucini, quorum pars una in Germania, pars altera in Scythia Europæa; nunc Russi minor seu Nigra: Borysthenitæ, inferior Lituania pars versus Pontum: Neuri, ad Borysthenis fonteis: inde Geloni, Thussagetæ, Budini & Agathyrsi, in Moscovia inter Borysthenis fonteis & Tattariam minorem: Alani ac Roxalani in Moscovia, ad sinistram *Donetz*, id est, minoris Tanaïs ripam: Hamaxobii sive Hamaxobitæ, ad Gerrhi fluminis fonteis in Tattaria minore: Georgi, Nomades, Basilides & Tauroscythæ sive Scythotauri, iidem in Tattaria minori: Tauri sive Taurici, qui Tauricam sive Scythicam Chersonesum incoluerunt: In his Bosphorani utrimque Bosphorum Cimmerium accolentes: Iazyges Mœotæ, juxta Mœotim paludem ad Tanaïm usque protensi: Arimaspi & Effedones ac Tanaïtæ ipso Tanaïs flexu cincti.

G A P. XVIII.

Dacia.

TRans Istrum igitur Mœsis contermini fuerunt Daci Scythica gens, fera, atrox & barbara. Regio ipsa Dacia terminatur à Septentrione Carpathicis jugis & Hieraso aenne; ab Oriente eodem Hieraso & Istro; à Meridie eodem Istro; ab Occidente Patisso. Complectitur hodie Hungariæ partem, prædictam Transilvaniam, Valachiam & Moldaviam fere totam.

Divisa fuit olim in Ripensem, Alpestem & mediterraneam. Ripensis est, quæ hodie prædictam Hungariæ partem complectitur, cum parte Valachia. In hac populi Prendavessii, Albocensii, Saldensii, Tervingi, Burrhi, Cingesi. Alpestem nunc incolunt major pars Valachorum & Moldavi. Quondam in ea populi Piephigi, Siginni, Sinsii, Cotensii, Taiphali, Cacoensii, Cistoboci. Mediterranea, quæ & Gepidia, tota nunc est Transilvania. In hac olim populi Potulatenii, Buriensii, Biephi, Ratacensii, Taurisci.

Urbs olim clara fuit Ulpia Trajana, ante armisogethusa dicta; nunc *Varheli* eodem nunc est in Valachia.

Fluviorum celeberrimi: Marisus, Germ. *Marisch*, Hung. *Maros*; & Aluta, Germ. *die*, Hung. *Olt*.

De incolis Dacia.

Incolas ante Getas fuisse tradit Plinius Dacos postea à Romanis adpellatos. Getarum nomen mansit circa utramque Istri ripam, ut ante dictum. Regibus illi suis regerantur, donec Trajanus Imperator Daciam perdomitam in provinciæ formam redegit. Postea Sarmatæ inveci. dein Gothi, moxque Hunni. Post hos Saxones Germanica gens, à Carolo M. devicti, cum leges victoris ferre nequirent aut nollent, in universam Daciam transferunt. Hinc etiamnum frequens, licet corruptus, in iis oris durat Germanicus sermo. Exinde eadem gens, quæ Pannoniæ partes occupaverat, Hungari Saxonibus sese miscuerunt. unde mixta nunc utriusque gentis lingua. Tum vero divisa fuit universa Dacia in nova nomina. Ea pars quæ Patissio anni annexa, *Hungaria* titulo accessit. Quæ ante Dacia mediterranea erat, Transilvania adpellata: Inter hanc & Istrum Valachia: Inter hanc & Hierasum Moldavia; cujus titulo etiam adjectum quicquid inter Hierasum & Tyram aneis interjacet.

C A P. XIX.

Transilvania, Valachia & Moldavia descriptio.

Transilvania.

Transilvaniæ Principatus, qui silvis undique, unde ei nomen Latinum, & montium jugis clauditur, Hungarice *Erdeli*, Germanice *Siebenbürgen*, Saxonibus haud dubie à septem opidorum numero dictus est. Quæ ratione etiam nunc Sarmatis seu Sclavis *Siedm groska ziemia*, hoc est, Septemcastrensis regio, indigitatur. Postquam Saxones colonos recepit, cultius habitari cœpit. Namque opida in ea illi condiderunt, quæ in hanc diem clara sunt.

Cibinium sive Hermanopolis, vulgo *Hermanstadt*, caput provinciæ est: Alba Julia, Germ. *Weyssenburg*, Hung. *Gulaseirwar*, Principis superioribus annis sedes: Claudio-polis, Germ. *Clausenburg*, Hung. *Coloswar*: Bistricia, Germ. *Bistritz*, Hung. *Besterze*: Sciburgium, Germ. *Schiesburg*, Hung. *Segeswar*: Mediesus, German. *Medwisch*, Hung. *Megies*: Stephanopolis seu Corona. German. *Croonstadt*, Hung. *Breslaw*.

Valachia ac Moldavia.

Quæ nunc duæ regiones Valachiæ ac Moldaviæ

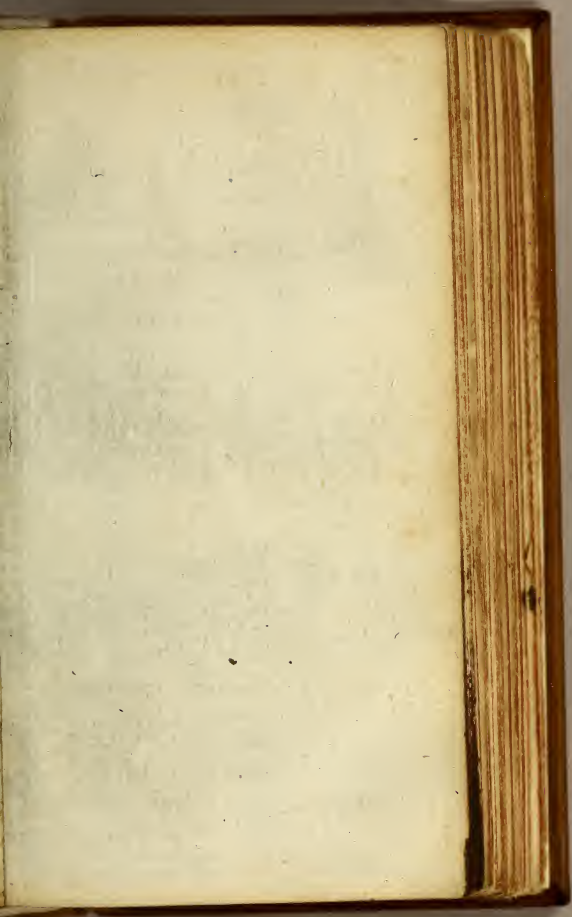
daviæ nominibus distinguuntur, superiori ætate uno Valachiæ vocabulo censebantur. Incolis *Woloska Zemla*, id est, Valachia terra, & gens ipsa *Wolochy*. Dividebatur autem tota provincia in Majorem & Minorem: Major postea Moldaviæ nomen recepit. Minori Valachiæ titulus remansit. Quæque suo parebat Principi seu Duci, quem Sarmaticæ gentis vocabulo *Waywodam* adpellant. Polonis quondam utraque stipendiaria. Nunc partem Hungariæ Rex, partem Turcarum Imperator tenet. Valachiæ caput ac sedes Vaivodæ est *Targowisko*. reliqua loca sunt *Brailow*, & *Dombrowitza*. Moldaviæ caput est ac Vaivodæ sedes *Czukam*. reliqua opida sunt, *Margofest*, *Tarisko*, *Moncastro*.

C A P. X X.

*Tattaria minor; ubi Taurica
Chersonesus.*

Tattarorum nomen longe lateque per Asiam & Europam dispersum est; cujus limites postea in Asia dicemus. at nunc de parte ejus agamus, quæ Tattaria Europæa sive Minor dicitur.

Tattaria igitur minor, sive Præcopensium Tattarorum regnum, est ea Scythiæ Europææ pars quæ fluviiis Borysthene & Psola ac Desna (quæ duo in Borysthenem exeunt) &
Tanai

Tanaï minori, vulgo *Donetz*, ipsoque Tanaï, Mæoti palude ac Ponto cingitur. Quinam antiquitus populi has oras incoluerint, supra demonstratum est. Cæterum omne litus hujus tractus Græcorum coloniis juxta atque monumentis inclytum fuit: maxime vero Taurica Chersonesus, non minus quam ipsa Græcia celebrata. In hac Græcorum urbes claræ, Panticapæum, nunc vulgo *Pontico*; Cimmerium, in medio Chersonesi; Taphros, nunc *Przekop*; & Theodosia, nunc *Kassa*.

Scythæ in universum tenuerunt: at postquam *Tattari*, ex Asia profecti, occuparunt, *Tattaria* dicta est, Minorque cognominata, ad differentiam Majoris quæ est in ipsa Asia.

Divisa est in Præcopensem & Cremeam. Præcopensis, quæ Sarmatis *Przecopska* dicitur, est ipsa Chersonesus Taurica, à *Przecop*, id est, fossa, quæ in Isthmo facta est, seu ab opido ejusdem nominis huic adposito, cognominata, Cremea, *Krymska* incolis, est reliqua pars extra Chersonesum, à *Krym* opido, quod olim Cremnos, dicta. At quia imperii sedes est in Chersoneso, tota Tattaria Minor Præcopensium Tattarorum regnum adpellatur. Ipsa gens fera, atrox ac rapida, non in opidis vel civitatibus, sed campis ac silvis vaga agit. Unius regis Imperio parent; cujus regia est *Przekop*.

C A P. XXI.

Sarmatia Europæa.

ULtini Europæarum gentium fuere Sarmatæ, Græcis dicti Sauromatæ, regionem totius Europæ latissimam incolentes, in Scythiam quoque Europæam protensi: quin etiam in Asiam usque ad Hyrcanum mare nomen eorum pertinebat; ubi Sarmatæ Asiatici dicebantur.

Sed Europææ Sarmatiæ limites fuerunt, ab Occidente Vistula amnis, Suevicum mare, Finnicus sinus, & linea ab hoc sinu ad sinum Granvicum sive lacum Album perducta; quibus à Germania separatur: à Septentrione Oceanus Sarmaticus, sive mare concretum: ab Ortu iidem limites qui Europæ: à Meridie Mæotis palus, Isthmus Tauricæ Chersonesi, Pontus, Ister, & Hierasus; dein Carpatici montes, ubi in cuneum inter Patissum Istrumque procedit.

Longitudo ejus porrigitur ab Istri ac Patissi confluentibus ad Obii ostium mill. German. **IOXL**. Latitudo vero inter Rha fluvium & dictum sinum Granvicum **ccc l x**.

Complectitur hodie Moldaviæ partem, inter Tyram, Istrum & Hierasum amnes; Hungariæ partem inter Patissum & Istrum; Poloniæ regnum ultra Vistulam, Borussiam, Livoniam,

voniam, Lituaniam, Russiam Albam, hoc est, Magni Ducis Moscoviæ imperium, & minoris Tattariæ partem, quæ Cremea dicitur.

Populorum in universa Sarmatia Ptolemæus complura nomina recenset. at ut regio hæc Romanis pariter ac Græcis parum nota, sic illa incerta. Clarissimi tamen ac notissimi, præter eos quos in Scythia Europæa explicuimus, erant Germanis contermini Venedi, qui nunc sunt Livones, Borussi ac Poloni inter Vistulam, Lituaniam & Podoliam, tum Iazyges inter Istrum & Patissum, quos Ptolemæus Metanastas cognominat, id est, Vagos: Plinius Sarmatas affirmat: Tabula itineraria Sarmatas Vagos.

C A P. XXII.

De incolis Sarmatia, fluviiis ac montibus: item de Hyperboreis.

GENS quidem universa Græcis Sarmatæ dicta fuit, habitu, armis, moribus vivendique ratione Scythicæ ac Parthicæ similis; ideoque ejusdem originis cum his fuisse conjicere licebit. Verum quum sibi ipsi dicti sint *Russacy*, & ad Riphæos usque montes incoluerint, eosdem esse credibile est, quos Mela Riphaces adpellat, tanquam posteri Riphati Noachi abnepotis. Cæterum de rebus gestis ipsorum, antequam sub Slavorum no-

mine nosci cœperunt, parum in veterum monumentis reperitur.

Sarmatia fluvii.

Flumina in Sarmatia, præter ea quæ in Pontum defluere diximus, fuere, Suevicum mare sive Codanum finum petentes, Chronus, vulgo Germanis accolis *Mämmel*, Polonis *Niemen*: Rubo in Venedicum finum, qui nunc accolis *der Riegische Bodem*, prope Rigam sese exonerans; nunc *Diviná* Polonis, *die Dune* German. Turuntus in Moscovia, nunc *Weli karzeká*: & Chesinus, in Clylipenum sive Granvicum finum sese evolvens; nunc Russis accolis *Lomat*, & postquam emensus aliquod spatium, *Wolchow*.

Montes.

Montes sunt, Carpates, nunc *Krápak*, Poloniam ab Hungaria submovens: Riphæi, qui & Obii, à sinu Albo ad Obii ostium extensi; Russis sive Moschis nunc *Weliki kameny poyas*, id est, magnum lapideum cingulum dicti, quia orbis cingulum eos perhibent.

Hyperborei.

Sed operæ pretium fuerit hoc loco cognoscere ea, quæ de Hyperboreis, fabulosis celebrata miraculis gente, veteres tradiderunt. Hos alii Europæ, alii Asiæ dederunt, pleri-

plerique utrique. Fuerunt (si fuisse credimus) supra LX gradum in litore Septentrionalis Oceani, ultra Aquilonem (unde & nomen eis à Græcis quæsitum) Riphæosque montes sub ipso siderum cardine. Regio aprica, felici temperie, omni afflatu noxio carens, per se fertilis. Cultores justissimi & diutius quam ulli mortalium & beatius vivebant. Quidpe festo semper otio læti non bella noverant, non jurgia, non ægritudinem ullam: ad innocentiam omnem æquale votum. Domus iis nemora lucique, & Deorum cultus viritum gregatimque. in diem arbores victum subministrabant. Mors non nisi satietate vitæ. ubi eos vivendi tædium ceperat, mortem ultro accersebant & voluntario interitu castigabant obeundi tarditatem. Epulari delibuti que senes luxu ac fertis redimiti, semetipsum in pelagus ex certa rupe præcipites dabant. quod genus sepulturæ beatissimum existimabant.

C A P. XXIII.

*De Polonia regno Provinciisque
ei subjectis.*

Polonicum regnum, quod vastum nunc obtinet terrarum spatium, à principio arctis includebatur finibus; quidpe cuius summa longitudo inter occasum & ortum

à *Schwibussen* proximo Silesiæ opido juxta *Crossen* ad *Leucznam* proximum Russiæ opidum, non excedebat mill. German. LXXX. Latitudo vero maxime sinuata inter fontem *Vistulæ*, & opidum *Moscoviæ Wongrow*, mill. LX. Verum accesserunt postmodo ejus titulo, Lituania, Russia Nigra sive Minor, Podolia, Volinia, Podelassia, Masovia, Prussia, Samogitia & Livoniæ major pars.

Sarmatæ, ut ante retuli, hæc omnia primo tenuerunt, præter eam Poloniæ partem, quæ in veteris Germaniæ solo citra *Vistulam* sita est. Quanquam & Prussiam & Livoniam Germanica gens, ut in Germaniæ descriptione ex *Tacito* demonstravimus, ab initio incoluit; quæ in hanc diem perpetuo mansit. Solum est in universum frumento fertilissimum; nisi qua silvæ vastiores intercedunt.

Termini autem totius regni Poloniæ sunt, à Septentrione mare Suevicum & sinus *Venedicus*, lineaque à *Pernavia* Livoniæ opido ad *Dunæ* fontes ducta; qua *Sol* exoritur, *Borysthenes*, sive *Dnieper*; à meridie *Tyras*, sive *Nyester*, & *Carpates* mons; qua occidit *Sol*, *Silesiæ* & *Marchiæ Brandeburgicæ* *Pomeraniæ*que junguntur.

Longitudo harum finium summa est, inter duo opida *Schwibussen* ante dictum & *Czynhassy* in ripa *Borysthenis* situm, mill. German. c c. Latitudo inter *Pernaviam* Livoniæ opidum

opidum & Carpatem montem supra Transilvaniam milliar. c l.

Dividitur in regiones ac Provincias supra dictas : quarum singulas explicare aggrediemur.

C A P. XXIV.

Polonia proprie dicta.

POlonia proprie dicta, incolis *Polska*, à vocabulo *Pole*, quod Slavonica lingua campum significat, notationem accepit; quia tota campestris est ac plana.

Dividitur in Majorem & Minorem. Major Germaniæ contermina est; Minor Moraviæ, Hungariæ ac Russiæ. Minor supremam nunc fert dignitatem ab urbe Cracovia regni capite. At Major dicta fuit altera, cum divideretur regnum, quia illic sedem fixit Lechus gentis conditor.

Polonia Major.

Majoris caput est Posenania, incolis *Pofnan*, German. *Posen*, urbs præclara ac supra Polonorum cultum splendida, emporiumque celeberrimum. Secunda est Gnæfua, incolis *Gniezno*, German. *Gniefen*, mercatu nobilis, antiquissima Polonicarum, primaque sedes Principum. Reliqua opida sunt, Calisia Ptolemaeo memorata, Polonis nunc *Kalisz*: Lanci-

cia, *Plotsko*, & *Petricovia*, vulgo *Piotrkow*, Juridico conventu (tribunal incolæ vocant) maxime celebris.

Polonia Minor.

Princeps Minoris est *Cracovia*, vulgo *Kraków*, caput decusque totius regni ac ledes regia: urbs magna atque ingens, & licet inter incultas, ipsa tamen magnifica admodum & superba. Corrodunum esse Ptolemæi, hæud male conjiciunt docti viri. Secunda à *Cracovia* est *Lublinum*, vulgo *Lublin*, urbs egregia ac lauta, negotiationibus sublevata. quidpe mercatus est totius regni nobilissimus. Tertia est *Sendomiria*, Polonis *Sendomierz*.

Cæterum à *Lecho* primo gentis conditore Principes populum rexerunt adusque *Boleslaum Chabrium*, qui primus *Poloniæ* Rex ab *Othone III* Roman. Imperatore circa ann. c I D pronuntiatus est.

C A P. XXV.

Lituania, Russia & Podolia.

Lituania, Polon. *Litwa*, German. *Litawen*, suos habuit antea Principes, magni Ducis titulo illustres, donec *Iagello* ann. c l c c c l x x v i in Regem *Poloniæ* electus magnum *Litaniæ* Ducatum *Polonico* regno adjunxit. Regio est totius regni vastissima,

ma, filvis horrida, paludibus foeda. Longitudo ejus maxima inter Polotæ fluv. fontes (qui sunt in confinibus Livoniæ & Moscoviæ) & *Dassow* proximum Ponto opid. milliar. German. c c l x. Latitudo inter Chronum & Borysthenem amnes milliar. lxxx.

Urbibus, vicis atque ædificiis tota regio plane inculta est. Caput est Vilna, German. *Wilde*, ampla ac spatiosa, Cracoviæ magnitudinem exæquans, at ligneis plurimum constans ædificiis. Major equidem hac, at incultior, Novogardia, vulgo *Novigrod*. Clara item atque magna est Kiovia, vulgo *Kijow*, ad Borysthenem sita. *Dassow*, ad Pontum accedens, veterum est Ordeslus. *Kawno*, German. *Kawen*, Mulso quod vulgo *Medum* vocant, nobile est opidum.

Russia Nigra.

Provincia hæc inter Poloniam Minorem, Voliniam, Lituaniam, Podoliam, Moldaviam, Transilvaniam & Hungariam sita, Minor dicitur Russia, sive Russia Nigra, Pol. *Czarna Rusz*, ad differentiam Majoris sive Albæ, quod est Moscoviticum Imperium. Latine Russos & Ruthenos vocant incolas, quos à Roxolanis originem atque nomen habere putant. Ea pars quæ Carpaticis affixa jugis, incolis *Podogorze*, quasi submontana, indigitatur.

Suos aliquando Russia habuit Duces : postmodum Poloniae regno adjecta.

Caput Ducatus est Leopoldis , Pol. *Lwow*, German. *Lewenburg* , quod contracte *Lemberg* efferunt ; emporium Turcicis mercibus celeberrimum. Reliqua opida sunt, *Przemysl*, *Halycx*, *Chelm*.

Podolia.

Podolia , Pol. *Podole* , inter Moldaviam , Russiam Nigram , Voliniam & Lituaniam sita , vastissimis campis , pecori quam hominibus alendis benignior , pascuis gaudet mirum in modum luxuriantibus ; adeo ut boum ingentium immania cornua vix è gramine appareant.

Caput regionis est *Kámienijecz* , urbs mira ac stupenda ratione in arduo saxo condita ; qua re , cum sæpius à Tattaris , Turcis ac Valachis peteretur , inexpugnabilis existit. Reliqua loca sunt , *Chmielnik*, *Tzudnow*, *Bratzlaw* & *Orczakow* , quod Tattari occupatua tenent.

C A P. X X V I.

Volinia, Podelassia, Masovia, Livonia, Samogitia.

Volinia.

Volinia, Pol. *Wolin*. inter Poloniam, Lituaniam & Russiam Nigram porrecta, opida præcipua habet, *Lutzko, Wlodimirz, & Krzemieniec.*

Podelassia.

Podelassia, Pol. *Podlasze*, inter Lituaniam, Masoviam & Borussiam posita, Lituaniæ quondam pars, singularis postea provincia facta, Poloniæ titulo accessit. Loca notiora sunt, *Bielsko, Tykocziyn, Augustow.*

Masovia.

Masovia, Pol. *Mozowsze*, German. *die Masaw*, inter Borussiam, Poloniam & Podelassiam sita, suos habuit ante Duces; quorum stirpe extincta, Ducatus ann. c1010xxvi. Poloniæ titulo insertus est. Caput provinciæ est *Varfavia*; Pol. *Warszawa*. German. *Warsaw* regni comitiis, quæ heic haberi consueverunt, celebris.

Livonia.

Livonia, German. incolis *Liesland*, nobilissimâ

lissima atque amplissima regio, ab Septentrione Finnico finu terminatur; ab Oriente Narva amne & *Peybas* lacu, & Magnæ Ruffiæ Lituaniæque latere Occidentali; à Meridie linea ab opido Lituaniæ *Dodina*, in ripa Duinæ fluvii posito, ad *Memmel* Boruffiæ opidum perducta; ab Occasu mari Suevico. Longitudo summa inter Narvam & *Memmel* mill. xc. Latitudo inter mare & *Dodina* mill. lx. Dividitur in quatuor partes, quarum nomina incolis, *Eften*, *Letten*, *Curland* & *Semigallen*. Harum prima Suedicæ est ditionis, reliquæ Polono parent: Insula *Oosel* ad Danum spectat.

Princeps urbium est *Riga*, nobile emporium, nec inferior commerciis Rivalia, vulgo *Revel*, *Esteniæ* caput. Tertia est Dorpatum, vulgo *Derpt*; Veneda, vulgo *Wenden*, Venedico obversa finui, Magistri militiæ ordinis Teutonici sede nobilitata. *Curlandiæ*, quæ superioribus annis in Ducatum una cum *Semigallia* elata, caput *Goldingen*. Ducum autem sedes *Mistow*.

Samogitia.

Samogitiæ Ducatus inter *Livoniam* & *Boruffiam* situs, nullo neque opido, neque castello, neque eximio aliquo ædificio insignis, silvis ac nemoribus horridus, solo melle, quod heic præstantissimum colligitur, notus est.

C A P. XXVII.

De Borussia & Cassubia: item de Episcopatibus & Academiis regni Polonici.

Russia, vulgo *Preussen*, amplissima atque illustrissima regio, fluviis ac lacubus stasque frequenter rigua, frumento maxime ax, quibusdam dicitur perperam Borussia, asi à Boruscorum antiqua gente, quam olemæus in Moscoviæ tractu ponit. hanc e transiisse suspicantur. Alluitur à Septemone sinu Codano & Chrono flumine; abtu clauditur Lituania & Podelassia; à Meie Masovia & Polonia: ab Occasu Cassu. Porrigitur in longum à Chroni ostio, Toruntum urbem in ripa Vistulæ, mill. rman. XLV. In latum ab opido Podelassia *igrod*, ad Vistulæ ostium, totidem. Divisa hodie est in Regalem, quæ immete Regi paret; & Ducalem, quæ Marchionus Brandenburgicis in feudum concessa.

Regalis Borussia.

In Borussia Regali clarissima urbium Geum, quæ & Dantiscum, vulgo *Danzighe*, ilissimum Suevici maris Emporium, toregni granarium, civitas dives & opua; mœnibus, fossa ac vallo munitissima. Inda ab hac est Torunium, vulgo *Thoorn*: cele-

lissima atque amplissima regio, ab Septentrione Finnico finu terminatur; ab Oriente Narva amne & *Peybas* lacu, & Magnæ Ruffiæ Lituaniæque latere Occidentali; à Meridie linea ab opido Lituaniæ *Dodina*, in rivum *Duinæ* fluvii posito, ad *Memmel* Borussici Ducatus perducta; ab Occasu mari Suevici Longitudo summa inter Narvam & *Memmel* mill. xc. Latitudo inter mare & *Dodina* mill. lx. Dividitur in quatuor partes, quarum nomina incolis, *Esten*, *Letten*, *Curla* & *Semigallen*. Harum prima Suedicæ est nationis, reliquæ Polono parent: Insula *Ogulinæ* ad Danum spectat.

Princeps urbium est *Riga*, nobile imperium, nec inferior commerciis Rivalia, vulgo *Revel*, *Esteniæ* caput. Tertia est *Dorpatum*, vulgo *Derpt*; *Veneda*, vulgo *Wenden*, Veridico obversa sinui, Magistri militiæ ordinis Teutonici sede nobilitata. *Curlandiæ*, quæ in superioribus annis in Ducatum una cum *Semigallia* elata, caput *Goldingen*. Ducum autem sedes *Mitow*.

Samogitia.

Samogitiæ Ducatus inter *Livoniam* & *Ruffiam* situs, nullo neque opido, neque castro, neque eximio aliquo ædificio insignis, vis ac nemoribus horridus, solo melle, quod hic præstantissimum colligitur, notus est

C A P. XXVII.

De Borussia & Cassubia: item de Episcopatibus & Academiis regni Polonici.

PRussia, vulgo *Preussen*, amplissima atque illustrissima regio, fluviis ac lacubus stagnisque frequenter rigua, frumento maxime ferax, quibusdam dicitur perperam Borussia, quasi à Boruscorum antiqua gente, quam Ptolemæus in Moscoviæ tractu ponit. hanc huc transiisse suspicantur. Alluitur à Septentrione sinu Codano & Chrono flumine; ab Ortu clauditur Lituania & Podelassia; à Meridie Masovia & Polonia: ab Occasu Cassubia. Porrigitur in longum à Chroni ostio, ad Toruntum urbem in ripa Vistulæ, mill. German. XLV. In latum ab opido Podelassiæ *Raigrod*, ad Vistulæ ostium, totidem.

Divisa hodie est in Regalem, quæ immediate Regi paret; & Ducalem, quæ Marchionibus Brandeburgicis in feudum concessa.

Regalis Borussia.

In Borussia Regali clarissima urbium Gedanum, quæ & Dantiscum, vulgo *Danzighe*, nobilissimum Suevici maris Emporium, totius regni granarium, civitas dives & opulenta; mœnibus, fossa ac vallo munitissima. Secunda ab hac est Torunium, vulgo *Thoorn*: cele-

celebre quondam emporium, antequam Gedanum ad id fastigium perveniret; nunc nundinis maxime clarum. Elbingium, vulgo *Elbing*, Anglorum opibus, qui pannis heic negotiantur, in singularem nitorem indies crescit.

Reliqua opida notiora sunt, Mariæburgum, firmissimum munimentum; Grudontia, Bromberga, Culmia, hæc antiquissima & opulentissima quondam urbs. Braunsberga publico Jesuitarum collegio famigeratum opidum.

Borussia Ducalis.

Ducalis Borussiae caput ac sedes Ducum est Regius mons, vulgo German. *Königsberg*, Pol. *Krolemiec*; urbs nobilis & celebre maritimis mercimoniis emporium. Est præterea versus Septentrionem ultima *Memel*, arx munitissima.

Cassubia.

Cassubiæ Ducatus, inter Borussiae ac Pomeraniam situs, latior olim erat, quam nunc patet. Quidpe tota ea Borussiae pars quæ circa Vistulam Pomerellia nunc dicitur, Cassubiæ Ducibus ante parebat.

At ejus quæ nunc Cassubia nuncupatur, caput est Conicia, Polon. sive Cassubiis incolis *Chonitza*, German. *Konitz*. Reliqua opida sunt, *Slochow*, *Butow*, *Lavenburg*.

Episco-

Episcopatus & Academia Polonici regni.

Archiepiscopatus in universo regno sunt tres, Gnæfuentis, Leopoltanus & Rigenfis. Episcopatus xvi. Academiae duæ, Cracovienfis & Regiomontana.

C A P. XXVIII.

Moscovia sive Russia Alba Magnus Ducatus.

Ultima Europæ regio est Russia Alba sive Major, omnium vastissima; inculta, ac paludibus silvisque invia. Eadem Moscovia à capite suo. Gens ipsa rudis, perfida, servituti supra modum addicta, vulgato nomine nunc Moscovitæ adpellantur.

Finitur ipsa regio à Septentrione mari concreto, ab ortu iisdem finibus quibus Europa, hoc est, Obio ac Tanaï amnibus: à Meridie Tanaï minore, vulgo *Donetz*, Desna & Psola; ab Occasu Borysthene & Narva, lineaque inter horum fontes ducta.

Longitudo summa inter promontorium Litamin, vulgo *Capo Oby*, & Psolæ confluentem, ad opidum *Czerkassy*, implet mill. German. cccclxxx. Latitudo inter *Corelenberg* opidum in confinio Finlandiæ, & Obium flumen, juxta opidum *Lepin*, mill. ccc.

Divi-

Dividitur in complures Ducatus ac provincias, quæ plerumque à præcipuis urbibus denominantur.

Ducatum princeps est Moscovia, incolis *Moskwa*; cæteri, *Wolodimir*, *Mosaysko*, *Twer*, *Ruszowa*, *Nissy Nowogorod*, id est, inferior Novogardia, *Zezan*, *Worotin*, *Smolensko*, *Biela*, *Pleskow*, *Weliki Nowogorod*, hoc est, Novogardia magna, *Bieleiezero*, *Iaroslaw*, *Swiera*.

Principatus, *Rostow & Suddal*.

Provinciae, *Wolska*, *Córella*, *Wologda*, *Ustiug*, *Dwina*, *Wiatka*, *Iuhora*, *Petzora*, *Condora*, *Permen*, *Czeremyssi gorni*, *Czeremyssi Lugowi*, *Mordwa*, *Kargapole*, *Meschora*.

Urbes Moscovia.

Urbes in hac regione cunctæ constant ligneis ædificiis, ac luto illitis; amplæ quidem sunt, sed quarum viis sæpe latissimi campi intercedant.

Caput imperii est *Moskwa*; urbs supra modum atque fidem magna, ut quæ quadraginta unum & quingenta ædificiorum millia complectitur. Arx est in ea magni Ducis, quem incolæ *Czar*, id est, Imperatorem vocant, domicilium viginti millium hominum capax; quos prædii causa Magnus Dux perpetuo alit.

Reliquæ urbes sunt totidem fere, iisdem-
que nominibus, quos Ducatus ac provinciæ.
Quarum *Wolodimir* caput erat ante imperii.
Usting celeberrimum totius Ruffiæ in medi-
terraneis emporium. Maritima emporia sunt
Nicolai & S. Michaëlis Archangeli opida,
Belgis, Anglis, & Germanici Suevicique
maris accolis frequentata. In opidum *Bieleie-*
zero, quod in lacu conditum, bello ingruen-
te, thesauros Magnus Dux abscondit.

Sunt præterea Magni Moscoviæ Ducis
imperio subjectæ Tattarorum quædam na-
tiones Asiaticæ, de quibus postea in ipsa Asia.

LIBER QUINTUS.

C A P. I.

Summa Asia descriptio.

Explicatis omnibus Europæ par-
tibus, tempus est Tanai trajec-
to Asiam ingredi. hæc quidpè
Europæ connexa, imo innexa,
cum & Scythæ Asiatica gens in
Europam amplissimo tractu protendantur, &
Sarmatæ gens Europæa ultimos fines in A-
siam non minori tractu extendant.

Ipsa terra Asia ab initio rerum omnium
nobilissima; ut quæ prima genus mortalium
intra

intra se conspexit & in alias mundi partes emisit. Prima gentium, ritus, sacra, mores rationemque vivendi alias docuit. hæc denique est quæ Deum ipsum humana specie tulit.

Dictam Græcorum alii volunt ab Asia Nympha, Oceani & Tethyos filia, Japethi conjuge, alii ab Asia Mani Lydi filio.

Fines sunt ab Septentrione Oceanus Scythicus; ab Oriente mare Eoum; à Meridie mare Indicum, sive Rubrum; ab Occidente sinus Arabicus & Isthmus qui est inter sinum Arabicum & mare internum; atque India maria Phœnicium & Ægæum, Propontis, Pontus, Mæotis lacus, Tanaïs amnis & Obium flumen.

Longitudo ejus summa est inter Hellespontum & Malaccam extremum Indiæ emporium mill. German. c I o c c c. Latitudo inter fauces Arabici sinus & *Tabin* promontorium, quod est ad fretum *Anian*, milliar. c I o c c x x.

Divisa fuit olim universa in Majorem & Minorem. Regiones quas Major complectitur, sunt istæ: Sarmatia Asiatica, Scythia Asiatica, Serica, Sinæ, Indiæ, insulæ ad Indias, in continenti rursus Gedrosia, Carmania, Drangiana, Arachosia, Sogdiana, Paropamisus, Bactriana, Hyrcania, Margiana, Parthia, Persis, Sufiana, Media, Albania, Iberia, Colchis, Armenia, Mesopotamia, Assyria, Babyloniam, Ara-

Arabia, Syria, Palæstina, Phœnice, Cilicia, Cappadocia, Galatia, Pontus, Bithynia, Pamphylia, Lycia, & insula Cyprus. In minori sunt hæc: Phrygia, Mysia, Lydia, Caria, Æolis, Ionia, Doris, & insula Rhodus.

At hodie tota Asia in quinque potissimum dividitur partes; quarum I Tattaria; II China; III Indiæ, sub quibus insulæ adjacentes; IV Persarum sive Sophorum imperium, sub quo comprehenditur Amuziæ peculiare regnum; V Turcicum imperium.

C A P. II.

*Scythia Asiatica & Sarmatia Asiatica;
item Serica & Sogdiana.*

PRima igitur Asiæ, post Tanaïm, est Scythia, ipsaque gens Scythæ, quos Persæ Sacas adpellavere à proxima gente: antiqui Arimeos dixerunt. In Europam usque ad Istriam extendi, supra demonstravimus, ubi etiam fines eorum explicuimus.

At Scythiâ Asiatica fines habet ab Occasu eosdem quos ipsa Asia atque Europa: ab Septentrione mare Scythicum sive concretum ad *Tabin* usque promontorium; ab Osti mare Eoum & Auxatios Casiosque montes, quibus à Serica hodie Cataiæ regno determinatur; & Ottorocoram montem, quo à Sinis sive Chinesibus discernitur: à Meri-

die Emodos montes, quibus ab Indiis: & Sagdia-Oxiaque juga, quibus à Persarum submovetur imperio; dein mare Caspium; mox Caucasum montem, quo ab Albania; & Cœracem, quo ab Iberia & Colchide separatur.

Longitudo ejus atque latitudo nobis in Europa dictæ sunt. Complectitur autem hodie totum Tattariæ Asiaticæ nomen, si regnum Cataiæ excipias, quod Seres populi olim tenuere; & Zagataiæ partem nomine *Ocrage*, quam Sogdii. Divisa fuit in Sarmatiam Asiaticam, Scythiam intra Imaüm montem & Scythiam extra Imaüm montem.

Sarmatia Asiatica.

Sarmatarum Asiaticorum regio includitur fluminibus Tanai & Rha, sive *Volga*, mari Hyrcano Ponticoque, & montibus Corace Caucafoque. Nunc Tattari Czerkassi eas terras tenent.

Populi in ea à veteribus Geographis recensentur innumeri; at clari Turcæ, sive Turci, qui Turcicum condiderunt imperium. Præterea Amazonum muliebre genus, omnium clarissimum.

Scythia intra & extra Imaüm montem.

Reliqua Scythia Asiatica in duas dividitur partes; quæ occasum spectat, Scythia intra Imaüm

Imaïum montem ; quæ ortum , Scythia extra Imaïum dicitur.

In Scythia intra Imaïum montem populi inter alios fuere Saffones , unde quidam Saxonones in Germania ortos nugantur ; & Saccarum gens magna , nunc *Turckestan* & *Tagalistan* , in confinibus Indiæ. Atque in his populi omnium Scytharum nobilissimi Masagetæ.

Fluvii.

Fluvii universæ Scythiæ celebres sunt Oxius & Paropamisus , ad quem nunc urbs *Cannul* , uterque mare Septentrionale petentes : Casxartes , nunc *Chefel* ; & Rha , nunc *Volga* ; & *Volha* ; & *Edel* , in mare Hyrcanum eumpentes.

Imaïus.

Montium maximus atque celeberrimus est Imaïus ; cujus Septentrionalis pars nunc *Alkai* perhibetur ; ubi Tattariæ Imperatorum sepulchra. inde ad Gangis fluvii fontes Indiæque fines ccccl. mill. German. longitudine protenditur.

Serica & Sogdiana.

At Tattariæ nunc extremæ ad Eoum mare pars , quæ Cataiæ regnum dicitur , olim fuit Serica regio , quam gens clarissima Seres incolue-

coluerunt. Horum metropolim Seram eodem nomine etiam nunc exstare quidam contendunt.

Sogdiana etiam regio, inter Oxi dexteram ripam & Sogdios montes sita; quæ Persici olim Imperii fuit, nunc Tattariæ pars est, sub nomine *Ocrage*.

C A P. III.

Summa Tattariæ descriptio.

T Attarorum igitur nomen hodie totâ Asiâ amplissimum est, in Europam etiam, ut ante Scythicum, extensum, ubi Tattaria Minor supra memorata. Gens ipsa fera, atrox, cruenta, inconditis moribus & omnium barbarorum maximè barbara. Regio plurimum inculta, tristis, squallida atque deserta. Nomen accepit à flumine *Tattar*, quod *Mon-gul* regionem irrigans in mare Septentrionale effunditur.

Universæ longitudo est à Borysthenis ostiis ad *Tabin* usque promontorium mill. German. circiter c. lxx. Latitudo ab Obii ostio ad finem *Bramas* regni in confinibus Indiæ ac Sinarum, mill. lxx.

Universa dividitur in Asiaticam & Europæam, quam supra explicuimus.

Asiatica quinque potissimum partibus distribuitur, quarum nomina hæc; Tattaria deser-

deserta, Tattaria Zagataia, Turckestan regnum, Cataïni Magni Imperatoris imperium, & Tattaria vetus.

C A P. IV.

Tattaria deserta, Zagataia &
Turckestan.

Deserta Tattaria inter Tanaïm, Volgam, Iaxartem amnes, Tapyros, Sebyos Imaïumque montes sita, Sarmatiæ Asiaticæ partem, partemque maximam Scythiæ intra Imaïum montem complectitur, in hordas complures distributa; quarum præcipuæ sunt: Zabolhensis, quæ & Bulgarorum Tattarorum est horda; Casanensis, Nohaigensis, Tumenfis, Schibanskenfis, Cosakensis, Astracanensis, quæ quondam peculiare regnum; & Baskirdensis; pleræque ab opidis cognominatæ.

Harum incolæ cum omnes liberi ante essent, nunc Moscovitarum imperio audientes sunt; exceptis unis Tumenfis, qui magno Chano Cataïno parent.

Zabolhensis horda magna quondam dicebatur, quia ex hac cæteræ ortum duxerant; unde etiam Imperator eorum *Vluchan* adpellabatur, id est, Magnus Dominus, sive Magnus Imperator.

Astracanensis regni caput est urbs *Astracan* sive *Citrachan* prope ostia Volgæ, salin-

nis atque emporio clara; qua de causa mercatores innumeri ex Moscovia, Turcico Imperio, Armeniis & Perside eo confluunt.

Sunt præterea in deserta Tattaria *Czyrkassi* inter Tanaim & Volgam, in Asiatica Sarmatia; & versus Oceanum in Scythia intra Imaum, *Mecriti* ac *Samoiedi*, quos Latine dicas semet ipsos devorantes; aliique eodem tractu, *Molgomsai*, *Badaique*; utrique Solem, vel rubrum pannum in sublime elatum, venerantes. Cæterum dexteræ Obii ripæ, circa mediam fluminis partem, adposita est urbs magnitudine & incolarum numerositate ingens *Grustina*, Tattaris & Moscoviticis negotiatoribus frequentissimum emporium.

Tattari Zagatai.

Desertæ Tattariæ à meridie conjuncti sunt Tattari *Zagatai*, agro, opidis moribusque cæteris cultiores ac nobiliores. Fines eorum à Septentrione Iaxartes flumen; ab ortu *Turckestan* regnum; à meridie Persicum imperium; ab occasu mare Hyrcanum.

Caput regionis ac sedes regum est *Samar-canda*, Tamburlane bellicosissimo Tattarorum Imperatore maxime celebris; urbs magna ac lapide exstructa; at parum frequens. *Zahaspa* ad Oxi ostia & *Bikent* in mediterraneis: clara sunt emporia, quo Indi & Cataiæ regni incolæ mercandi causa conveniunt.

Turkestan regnum.

Proximum ab ortu est *Turkestan* regnum, veterum Sacarum regio; cujus incolæ fatis civiles & culti. Urbium notissimæ, *Taskent*, *Cotam*, *Cascar*, *Iarkem*.

C A P. V.

Cantaini Magni Chani Imperium;
item Tattaria vetus.

Potentissimum inter Tattaros imperium est Magni Chani in regnis *Cataia*, *Tangut*, *Tainfu*: & in provinciis *Tenduc*, *Camul*, *Ciarciam*, *Cara kitay*, id est, Nigra *Cataia*, & *Teber*. Initium ejus est à Norussis montibus in confinibus Tattariæ desertæ, extenditurque ad *Tabin* usque promontorium & fretum *Anian* longitudine Ibc circiter mill. German. Occupat veterem Sericam, majorem partem Scythiæ extra Imaüm montem, partemque Scythiæ intra Imaüm.

Regnum Cataia.

Serica est ipsum nunc regnum *Cataiæ*, vulgo *Kitay*; incolis (ut ferunt) adeo frequens, & agrorum cultu adeo lata, urbiumque splendore, ædificiorum nitore, atque omni denique divitiarum genere adeo affluens, uti neque Græciæ veteri neque Italiæ cedit.

Urbium opulentissima est *Cambalu*, regia sedes & caput totius imperii Magni Chani, quinque milliar. German. ambitu comprehendens; quam duodecim suburbia, juxta numerum portarum, circumjacent, frequentissimum Indis ac Sinensibus mercatoribus emporium.

Caindu urbs velis subtilissimis, quæ ex arborum corticibus ad usum fœminarum conficiunt, maxime est clara. Qua re tota olim Serica nota erat. Unde Plinius; *Seres*, inquit, *lanificio nobiles, perfusam aqua depectentes frondium canitiem.*

In regno *Tangut* artem typographicam ante c. 130 annos inventam fuisse nonnulli contendunt.

Tenduc provincia, magni ac potentis Regis Presbyteri Joannis (quod nomen postea Abissinorum Regi in Africa per errorem datum fuit) quondam regnum fuit.

Tainfu regnum amplum atque cultum vitibusque fertile, artificibus ac negotiatoribus refertum, armorum bellicorum nobilissima inter Tattaros officina. Quin Serico ferro jam inde Plinius palmam tribuit.

Tattaria Vetus.

Postrema universæ Tattariæ pars est Vetus Tattaria, inter Paropamisum amnem & Sericam sive Cataiæ regnum, ad usque Septem-

ptemtrionalem Oceanum & fretum *Anian* extensa.

Dicitur vetus Tattaria, quia hinc primo nomen Tattarorum, ut supra demonstravimus, exortum est. Regiones heic & hordæ complures, quarum nomina vix nota aut certa. At *Ung* & *Mongul* regiones, *Gog* & *Magog* esse, viri docti docent.

C A P. VI.

De Sinarum regione sive China.

Tattariæ, qua ortum Solis prospicit, adnexum est Chinæ regnum, Cœli temperie, fertilitate soli, amplitudine, opibus ac potentia haud cuiquam alii cedens. Gens ipsa (si credimus) ingenio omnes alias superans. Sinas esse Ptolemæi, cum situs, tum ipsum vocabulum maxime convincit. Quidpe quod Hispanis *China*, id Italis Tuscis *Cina*, & Germanis *Tschina* scribitur: ubi exiguam in prononciatione deprendas differentiam inter *China* & *Sina*. At ignorantia Hispanicæ prononciationis, quæ est in Ch, Græcæ literæ & prononciatio in vocabulo isto apud alias nationes invaluit. Limites habet ab Occasu Damafios montes, quibus ab India & Tattaria separatur; ab Septemtrionibus Otto-
rocoram, & murum ccc milliar. German.
inter hujus crepidines contra Tattarorum

irruptiones exstructum : ab ortu Oceanum Sinensem sive Eoum ; à meridie eundem Oceanum & regnum *Sian*. Longitudo summa est à Tattarorum finibus , qua mare Eoum tangunt , usque ad regnum *Sian* , mill. German. Ioc. Latitudo inter Damasia juga & Oceanum milliar. ccc.

Dividitur totum regnum in complures provincias, quas illi præfecturas vocant: quarum maritimæ sunt , *Cantan* , *Foquiem* , *Chiqueam* , *Nanquin* , *Xantum* , *Paquin* ; mediterraneæ , *Xiamsii* , *Cansii* , *Sancii* , *Suchnam* , *Huanum* , *Fuana* , *Fuquam* , *Suinam* , *Quichen* , *Quiancii* , *Cochinchina* , *Quancii*.

Urbes per universum regnum esse tradunt celebres ccxl , fossis murisque probe munitas , præter opida & pagos quorum infinitus numerus. Amplitudo autem urbium ex eo conjicitur , quod *Cantan* , una ex minoribus , tria amplius milliaria Germanica circuitu amplecti dicatur.

De regia varia est auctorum traditio ; alii quidpe *Paquin* eam vocant , alii *Xantum* , quam eandem putant esse *Quinsai*. In Tattariæ finibus versus Septemtriones sitam esse , omnes consentiunt. Ante erat regio *Nanquin* , magna urbs , in medio regni versus Oceanum posita. At de urbe *Quinsai* (sive ea Tattarorum Magni Chani, sive Sinarum Regis regia ; utrumque enim traditur) merito pruden-

prudentissimi cujusque fidem excedunt ea quæ M. Polus Venetus tradidit: continere scilicet eam circuitu mill. Ital. circiter centum, id est, German. communia viginti quinque, & pontium in ea lapideorum duodecim millia, quorum quidam tantæ altitudinis, uti majores naves erecto malo subtermeari queant: lacum item intra mœnia ambitu mill. German. circiter septem continere; in quo duæ insulæ singulas regias superbissimo opere sustententes, per universam autem urbem præsidium triginta millium militum. Verum tamen urbem hanc post Marci Poli tempora bello dirutam vel alia gravi calamitate destructam esse, quidam putant.

Japan Insula.

Insulæ ab ortu Sinarum regno objacent innumeræ; at duæ insigniores: *Corea*, incolis *Caoli*, longitudine ccxxx milliar. Germ. latitudine l; & multo nobilior *Japan*, longitudine milliar. cl. latitudine lxx; utraque in complures ditiones, quas Reguli verius quam Reges obtinent, distributa. Hujus tamen potentior Rex est *Menci*, urbis totius insulæ principis.

C A P. VII.

De India Veteri.

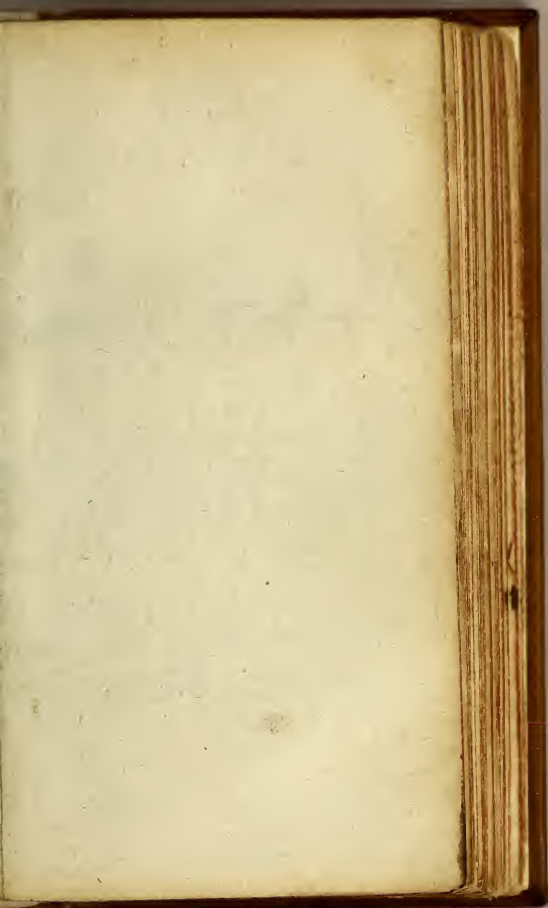
SInarum regno conjuncta est ab Occasu Meridieque India, terra omnium nobilissima, auri argentique adeo fecunda, uti solum ejus aureum argenteumque esse veteres crediderint.

Nomen accepit ab Indo nobilissimo flumine. Clauditur ab Occasu Indo; à Septentrione Emodis montibus; ab Ortu itidem montibus Damasiis & Meandro; à meridie suum mare, quod Indicum adpellatur, magnis sinibus recipit; in quod, ceu duo cornua, longissimo excursu sese emittit.

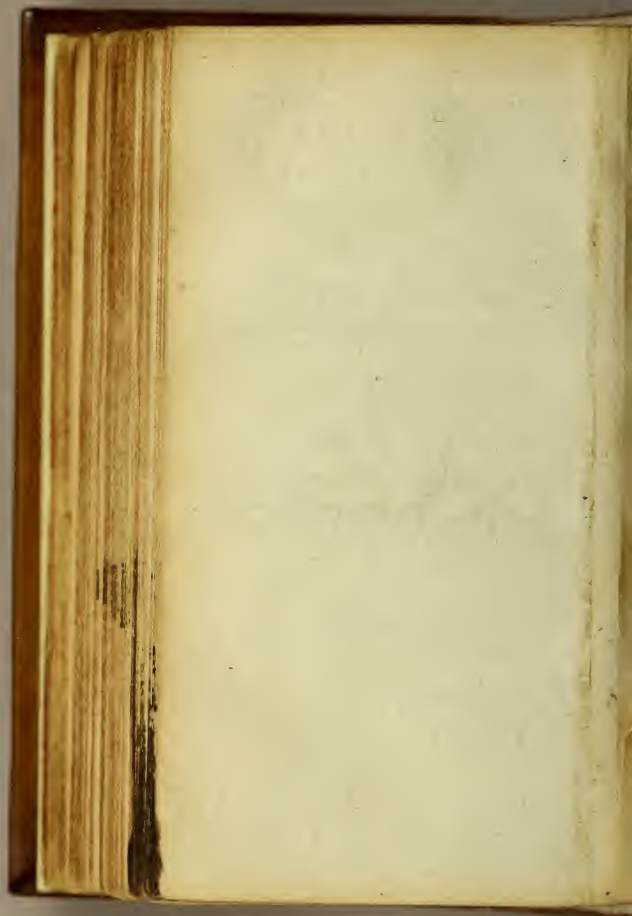
Longitudo ejus summa est ab Indi fontibus usque ad extremum aureæ Chersonesi promontorium mill. German. circiter 136; Latitudo maxima à Damasiis jugis in finibus Sinarum ac Tattarorum ad Simyllam promontorium, nunc *C. Comori*, mill. ccccl.

Divisa fuit olim Gange flumine in duas partes; quarum una versus Occasum India intra Gangem, altera versus Ortum India extra Gangem, adpellabatur.

Tradunt veteres Geographi, fuisse in India populorum novem millia, quorum clarissimi Brachmanes, Indorum Philosophi, Græcis Gymnosophistæ dicti; & Gangaridæ,
quo-

quorum regem potentissimum Alexander Magnus invadere non ausus est.

Urbium fuisse quinque millia, iidem auctores prodiderunt præcipua capacitate; quarum omnium clarissima Nysa, in qua gentium Liberum patrem Indi arbitrabantur,

Fluvii.

Fluviorum nobilissimi sunt Indus & Ganges: Indus, quem accolæ quondam Sandum, nunc diversis nominibus diversi adpellant populi, *Hyna*, *Duil*, *Inder*, & *Caercede*, in Paropamiso monte effusus undeviginti recipit amnes; sed clarissimos Hydaspem & Hypasin, qui Alexandri iter terminavit. nusquam latior quinquaginta stadia, aut altior xv passus, septem ostiis in mare Indicum evolvitur. Ganges gemmifer & auri sæcundus, ex Scythicis exoritur montibus, cujus latitudo minima duo mill. German. maxima quinque, ubi vadofissimus, mensuram centum pedum devorat.

De Incolis.

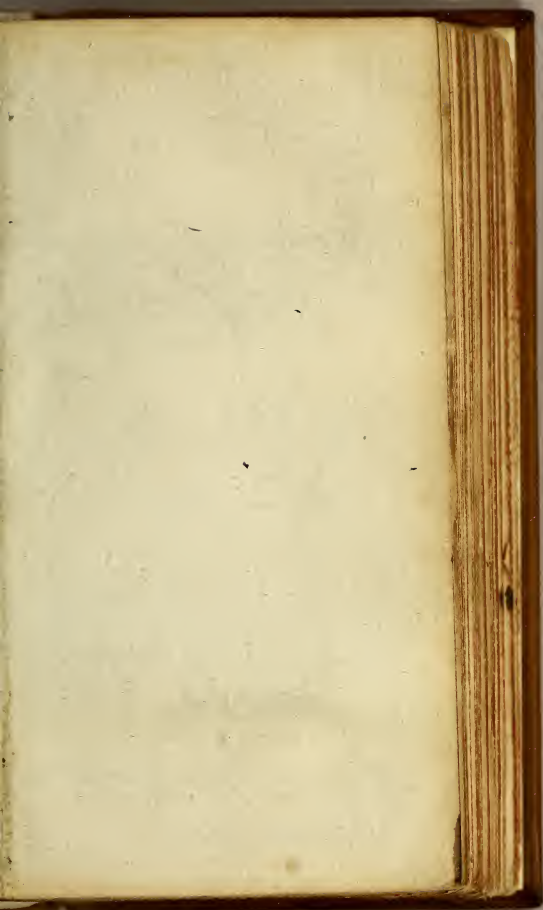
Indorum gens vetustissima nunquam à natali solo recessit. quare nemini fas sit mirari vel hominum vel urbium copiam. Indiam Liber pater (quem illi apud se natum arbitrati) primus cum exercitu ingressus est, primusq; omnium Indis subactis triumphavit.

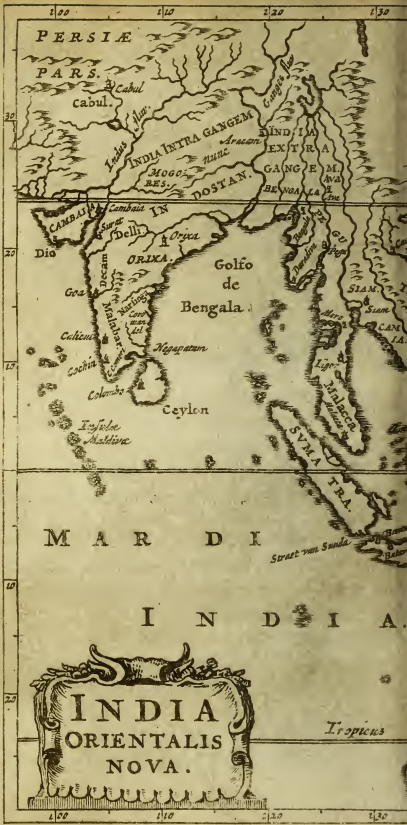
Dehinc Persæ proxima inter Indum & Gangem armis occupata tenuerunt, donec Alexander, Dario superato, Porum Indorum Regem debellavit. Post hunc in pace, suis quique Regibus obedientes, egerunt; donec, diu ignoti, tandem Portugallensibus superiori sæculo rursus cogniti fuerunt. Longinuitas regionis occasionem præbuit fabulis, uti ex veteribus graves etiam scriptores, hominum varias monstrosasque species crediderint.

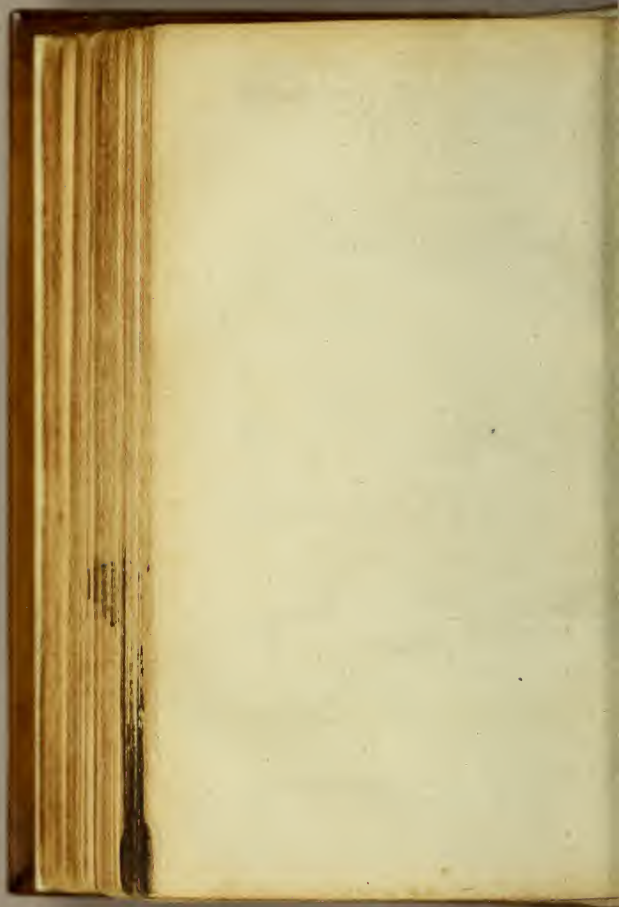
C A P. V I I I.

Summa India nova descriptio.

CUM superioribus sæculis ob feritatem intercedentium populorum terra adiri India nequiret, tam longinqui vero maris navigatio nondum experta esset, diu Europæis incognita mansit, cum non nisi ex veterum scriptis nosceretur. At primus Guasco Gama Portugallensis ann. 1497 ab Hispaniis profectus, superato Bonæ Spei promontorio atque universa Africa circumnavigata, Indiæ oram maritimam perlustravit. Post hunc idem ab aliis feliciter tentatum; missique alii alique subinde à Regibus Portugalliæ, qui oram maritimam vi occupatam, arcibus ac propugnaculis muniunt. Deprehensum tunc est, varia nationum genera Indias incolere, Hebræos, Persas, Scythas,

thas, Arabas, ipsosque Indos, quorum exigua quædam pars post D. Thomæ, ut ferunt, institutionem in fide Christiana permanserunt. Hanc navigationem diu Portugallenses & Hispani, constituto in Indiis ab Portugallia & Hispaniæque Regibus Prorege, soli obtinuerunt; donec superioribus annis Hollandis etiam frequentata est.

Iisdem finibus, quibus olim, India nunc etiam circumscribitur. nam & citra Indum. annem populi quidam, ut olim, nunc etiam Indi dicuntur.

Dividitur etiam nunc, ut olim, Gange fluvio in duas partes: quarum una *Indostan*, quæ olim India intra Gangem; altera *Mangi*, India extra Gangem. Regna universam continere tradunt XLVII, quorum quædam nimium modica & arctis admodum finibus constricta.

At novissimi tamen Geographorum in novem potissimum partes sive regiones universam Indiam diviserunt; quarum nomina sunt: *Cambaia*, *Narsinga*, *Malabar*, *Orixa*, *Bengala*, *Pegu*, *Sian*, *Camboia*, & Septentrionalis pars, quæ ferme tertia universæ.

C A P. I X.

Cambaia, Narsinga, Malabar, Orixæ.

Cambaia regnum in dextro Indiæ cornu ad Indi ostia situm, longitudine occupat mill. German. circiter *CLX*, Latitudine fere totidem.

Urbium prima est, quæ regno nomen dedit, *Cambaia*, omnium Indicarum cultu atque magnitudine præstantissima; qua de causa *Cairum* Indiæ vocitata. Regia sedes est *Campanel*, in edito loco septenis mœnibus cincta. *Goa* in insula Indi posita, emporii celebritate, agrorum ubertate, incolarum multitudine atque ædificiorum magnificentia insignis urbs, ob munitionis firmitudinem locique situm claustra regni vocitata.

In eadem insula *Dio* arx, atque in continenti alia *Damaom*, Hispanorum præsidiis custodiuntur.

Celebres quoque sunt *Beder* & *Decan* urbes; quarum hæc regno quondam nomen dederat. At citra Indum in Provincia *Guzarate*, quæ pars est regni Cambaia, præcipua urbs est *Ardavat*, Indi ripæ adposita.

Narsinga.

Narsingam, in dextro itidem cornu sitam; duobus lateribus, Occidentali ac Orientali, mare

mare abluit. Longitudo ejus à confinibus Cambaia & Orixæ, ad promontorium *Comori*, milliar. occupat German. circiter c l. Latitudo summa inter duo maria mill. xc.

Regiæ sunt duæ: *Narsinga*, unde regno nomen, & *Bisnagar*.

Onor, *Batecala* & *Mangalor*, Lusitanæ sunt ditionis. *Colmandel* & *Maliapor* ab Indis Christianis habitantur: Quarum hæc D. Thomæ sepulchro clara.

Malabar.

Malabar regio in extremitate dicti cornu sita, in longum lxxx, in latum xlv mill. German. regna continet, ab singulis urbibus denominata; *Cananor*, *Calicut*, *Coulete*, *Cranganor*, *Cochin*, *Coulam* & *Travancor*. Horum *Calicut* cætera præstat; cujus Rex *Samory* incolis, id est, summus Imperator ac Deus in terris vocatur. Ipsa urbs *Calicut* ampla est, at humiliter exstructa.

In hac provincia Lusitani tria habent munimenta.

Orixa.

Orixæ regnum, in sinu Gangetico inter *Narsingæ* & *Bengalæ* regna protensum, caput habet Orixam urbem. At regia est *Ramana*.

C A P. X.

*Bengala, Pegu, Sian, Camboia, India
Septentrionalis.*

Bengala.

Bengalæ regnum ab urbe *Bengala* dictum, ad Gangis aliorumque amnium ostia, in longum CL, in latum CLXX mill. German. obtinet.

Ipsa urbs *Bengala*, magna, celeberrimo emporio insignis, in insula fluvii *Cosmin* sita est.

Pegu.

Regia hujus regni est *Pegu* urbs in insula posita, totius Indiæ clarissima, mœnibus munita, ædificiis elegantissimis ornata.

Subjecta autem sunt Regi *Pegu* & alia regna, quorum *Ava* versus Septentrionem, gemmis, equis & elephantis abundat.

Sian.

Sian potentissimum regnum, cujus longitudo c c c. lat. c l x. conficit mill. urbes insigniores habet *Sian* regiam, admodum amplam, & *Malacca* in Chersoneso aurea sitam; emporium aromatibus nobilissimum; quatuor mill. Germ. amplecti dicitur.

Cam-

Camboia.

Hujus regni caput est *Camboia*; at sedes regia *Diam*, quæ quibusdam *Odia*.

India Septentrionalis.

Borealem Indiæ partem, quam tertiam universæ diximus, quondam in varia regna divisam, nunc Tattari ex Tattaria huc transgressi obsident. Hi Mogores dicuntur, & eorum rex Magnus Mogor; cujus regia *Delly*, in confinibus *Cambaia* & *Narsingæ* regnorum. Sub hoc Rege urbes claræ, *Mandao*, *Sanga*, *Moltan*, *Citor* & *Aracan*, singulorum regnorum capita.

C A P. XI.

Insula in Indico mari.

Insularum in Indico mari tantus est numerus, ut haud facile iniri queat; quare præstantiores solum dicendæ.

Princeps est atque omnium toto Oriente nobilissima *Sumatra*, in complura regna divisa; Secunda est *Borneo*; Tertia *Java Major*, incognitæ magnitudinis; quam Jul. Cæsar Scaliger omnium rerum facili ubereque proventu compendium Orbis adpellavit. In hac celeberrimum Emperium *Bantam*.

Dein insulæ *Celebes*, *Gilolo*, *Ceiram*, quas
Sin-

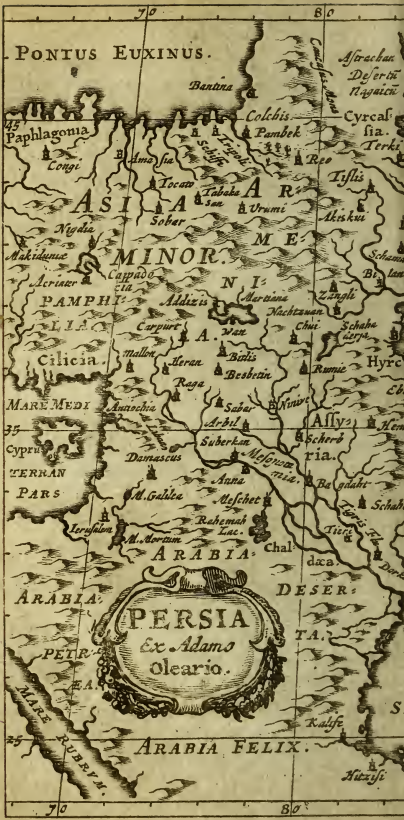
Sindas esse putant Ptolemæi: & inter has sparsæ Moluccæ; parvæ, at felici aromatum productu nobiles, *Bachian*, *Tidor*, *Ternate*, *Motir*, *Machian*. Jamque Sinarum regno adproximantes Philippinæ, quas Baruffas Ptolemæi interpretantur. Harum maxima *Luzon*; in qua Hispani urbem condiderunt *Manilliam*. Secunda est *Mindana*. Tertia *Calamianes*. Dein reliquæ minores inter has dissipatæ. Hinc vero versus Orientem sunt aliæ complures, in universum Hispanis *Islas de las Velas* dictæ. Hinc rursus meridiem versus cl. distans mill. German. est nova *Guinea*; quæ an sit insula, an vero pars continentis terræ Australis, nondum satis compertum habemus. At in sinu Gangetico Narsingæ regno adversa *Ceylon*, novem regnis distincta, antiquis *Taprobana* dicta.

C A P. XII.

De Persarum imperio.

Persarum regnum antiquitus occupabat quicquid præter explicatas terras in Asia reliquum est, quin etiam Indiæ partem & Ægyptum, quæ antiquitus in Asia censebatur, longitudine ab Hellesponto ultra Indi ostia mill. Germ. 1000. latitudine à Ponto ad sinus Arabici fauces 10. quo spatio multæ regiones atque regna recensentur, de quibus ordine
erit

PONTUS EUXINUS.

45
Paphlagonia
Congi

ASIA
MINOR.

PAMPHI-
LIA

Cilicia.

MARE MEDI-
35
Cypri-
TERRAN
PARS

ARABIA

ARABIA

PETR-
35
E.A.

MARE RUBRUM.

AR-
ME-
NIA

A. WAZ

ARABIA

ARABIA

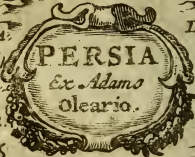
ARABIA

PETR-
35
E.A.

MARE RUBRUM.

ARABIA FELIX.

ARABIA FELIX.

Asracban
Desertu
Nagaiti

Cyrcas-
sia.
Terki

Tiflis

Schaan-
Bl. lan

Hyrc-
Ebl

(Assy) Scher-
ria.

Chal-
daca.

ARABIA
DESER-
TA.

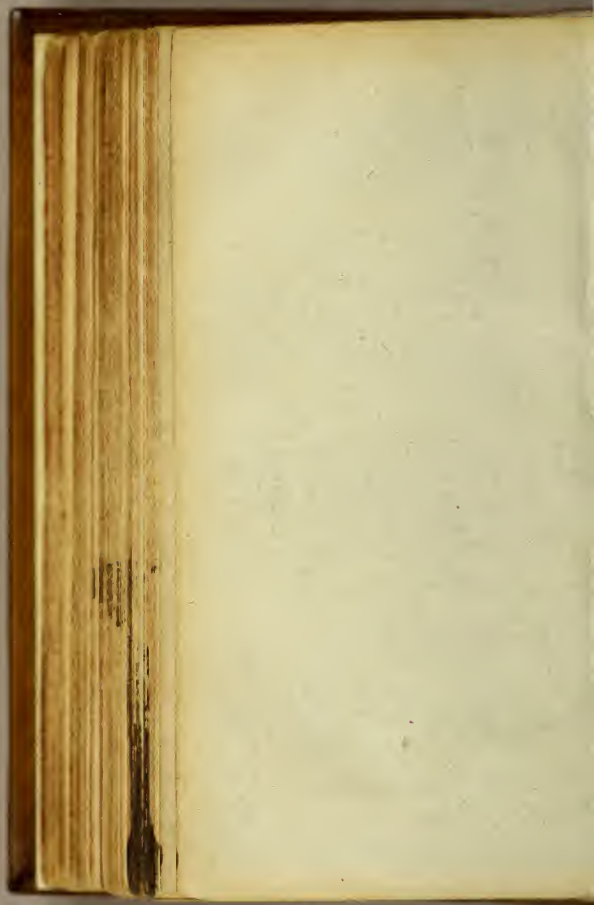
ARABIA
DESER-
TA.

ARABIA
DESER-
TA.

ARABIA
DESER-
TA.

ARABIA
DESER-
TA.

ARABIA
DESER-
TA.

erit agendum. At primo loco eam partem narrabimus, quæ nunc Persarum sive Sophorum imperium dicitur. Hoc clauditur à Septentrione Hyrcano sive Caspio mari, & Oxo flumine Caucasoque monte; ab Oriente Indo; à Meridie mari ac sinu Persico; ab Occasu Euphrate amne & Tigri, qui in illum immergitur, Niphaticis jugis, & Araxe fluvio, qui in Hyrcanum mare evolvitur. Longitudo ejus est ab Araxis ostio ad Indi ostia milliarium cccclx. Latitudo ab Oxo ad mare Persicum cclxx.

Regiones heic olim, Gedrosia, Carmania, Drangiana, Arachosia, Paropamis, Bactriana, Margiana, Hyrcania, Aria, Parthia, Persis, Susiana, Assyria, Media.

C A P. XIII.

Gedrosia, Carmania, Drangiana, Arachosia, Paropamis, Bactriana, Margiana, Hyrcania, Aria, Parthia.

Gedrosia.

Gedrosiæ, quæ nunc *Khesimur* & *Guzarate*, populi fuerunt *Orbitæ*, *Parisiæ*, *Musarnæi*, *Rhamnæ*. Regiones *Paradene*, *Parisene*. Flumen nobile *Arbis* sive *Arabis*. Urbes inclytæ *Parfis*, caput regionis, *Arbis* & *Cuni*.

Carmania.

Carmaniae veteris nunc regiones sunt *Kirman*, *Goadel* & *Ormuz* regnum. Populi in ea quondam *Ifatichae*, *Zuthi*, *Gadanopydres*, *Camelobosci*, *Sozotae* dicti, *Agdenites*, *Rhudianae*, *Ares*, *Charadrae*, *Pasargadae*, & *Armozai*. Regiones, *Modomastice*, *Parepaphitis*, *Cabadina*, *Chantonice*. Flumen, *Samydaces*. Mons, *Semiramidis*. Urbes *Carmana*, *Samydace*, *Alexandria*, *Armuza*.

Drangiana.

Drangiana, nunc *Sigestan*, populi *Darandae* & *Batrii*. Regio *Tatacene*. Urbes inclutae *Ariaspe*, *Prophthasia*.

Arachosia.

Arachosiae, nunc *Candabor*, populi *Pargyetae*, qui ante *Arimaspi*, postea *Evergetae* dicti; *Sydri*, *Roplutae*, *Eortae*. Urbes *Arachotus*, *Alexandria*.

Paropamisus.

Paropamisidis, quae nunc *Sablestan*, populi *Bolitae*, *Aristophyli*, *Ambantae*, *Parietae*, *Parisii*. Urbes *clarae*, *Carura*, quae & *Ortospana*, *Naulibis*.

Bactriana.

Bactriana nunc *Corasan* dicitur; Populi olim

im Salataræ, Zariaspæ, Chomati, Comi, cinacæ, Tambyzi, & Thocarorum magna ens; Maricai, Scordi, Varni, Savadii, Orfiti, marispi. Urbes duæ regiæ, Bactra & Eburni. claræ item Maracanda, Charracharta.

Margiana.

Populi Margianæ, quæ nunc *Elfabar*, Derica, Massagetæ, è Scythia huc transgressi; Varni, Dæ, Tapuri. Urbium clarissima Aniochia Margiana, ante Alexandria dicta; postero Seleucia.

Hyrkania.

Populi Hyrcaniæ, (unde proximum mare Hyrcanum dicitur,) Maxeræ, Aftabeni, Chrindi. Regio Arfitis. Caput regionis Hyrcana; inde Amarusa.

Aria.

Ariæ, nunc *Diargument*, populi, Nisæi, Aftaveni, Musdorani, Casirota, Obares, Elymandri, Borgi. Urbes, Aria, Alexandria, Bitaxa.

Parthia.

Parthiæ, nunc *Arac*, regiones sunt, Comisene, Parthiene, Parataucene, Tabiene, cuius gens Sobidæ. Caput regni ac regia Hecatompylus à centum portis dicta.

C A P. XIV.

*Persis, Susiana, Assyria, Media.**Persis.*

POpuli Persidis, quæ nunc *Farsi*, Mesabata, Rapsii, Hippophagi, Suzæi, Mægorum, Stabæi. Regiones Parætacene, Miïdia, Mardiene, Toacene. Urbium clarissimæ, Persopolis, caput quondam imperii Persici, omnium elegantissima; Axima, Marasium Toace.

Susiana.

Susianæ, quæ nunc *Elaran*, gentes Elymæi, quorum regio Elymæa vel Elymaïs; Cossæi. Regiones Melitene, Cabamene, Characene, Cissia. Chaltapitis, & campus Dera sive Derius, omnium fertilissimus. Fluvii nobiles, Mosæus, Oroates & Eulæus, tam limpidis aquis, ut nullas alias reges bibere voluerint. Urbes claræ Susa & Tariana.

Assyria.

Assyriæ, nunc *Cusistan*, regiones notiores fuere, Arrapachitis, Sitacene, Adiabene, Apolloniates, Calacene, Arbelitis. Populi Garamæi & Sambatæ. Fluvii in Tigrim defluentes, Lycus, Caprus, & Gorgus. Urbes insigniores, Ninus, quæ Ninive in Sacris literis quondam clarissima, à Nino condita; Ctesiphon

hon Parthorum regia, & Arbela quondam vicus, ubi Darius vicit Alexander Magnus.

Media.

Mediæ, quæ nunc *Sarch* dicitur, populi celebres fuere Caspii, à quibus mare proximum Caspium vocatur, quod & Hyrcanum ab Hyrcanis; & Caspiæ portæ ab illis; Cadusii, Geli, Dribyces, Avarici, Mardi, Carduchi, Gordieni postea dicti; Marundæ, Margasi, Sagartii, Tapuri, Sidices, Vadassi. Regiones, Atropatia, Choromiterne, Sagriana, Ragianna, Daritis, Zapavortene, Syromedia. Urbium notissimæ, Ecbatana, Arsacia, Cyropolis, Europus. Fluvii celebres, Cambyses, Cyrus, Mardus, qui & Amardus; Strato, Corindas. Montes, Coronus, Jasonius, Orontes, Zagrus, Choatras.

C A P. XV.

*De varia imperii Asiatici mutatione,
nova Sophorum regni descriptione;
item de regno Ormuz.*

Initio rerum penes Assyrios Asiæ, id est, terrarum quæ nunc sub Turca & Sopho, imperium stetit. Postea ad Medos devolutum, ab his ad Persas per Cyrum translatum. Dein Macædones, Aléxandro Darius debellante, occuparunt. mox cum pars Romanor.

M impe-

PONTUS EUXINUS.

ous celeberrimum. In *Kirman*, ipsa urbs *Kirman*, caput regionis.

Regnum Armusia, vulgo Ormuz.

Cæterum veteris Carmaniae nunc pars est regnum *Ormuz* admodum potens: quod Plinio *Armuzia* regio dicitur, populi *Armozzi*. Ptolemæus refert hoc situ civitatem *Armozam*, & Strabo *Armozum*, quo nomine hodie censeari potest *Ormuz* in insula ejusdem nominis.

Rex Saracenus est; olim *Perfarum*, nunc *Hispaniarum Regis*, qui arcem illic obtinet munitissimam, stipendiarius. Sed hujus regni pars altera est in proximo *Arabiae* litore.

Caput regni est *Armuza*, vulgo *Ormuz*, urbs satis elegans, emporiumque gemmis, unionibus atque aromatibus, quæ *India*, *Perfis* & *Arabia* mittunt, celeberrimum.

C A P. XVI.

*De reliquis veteris Asiae regionibus, quas nunc Turcarum Imperator obtinet:
& speciatim de Albania, Iberia,
Colchide & Armenia.*

Q UOD reliquum est *Asiae*, *Turcicum Imperium* totum obtinet. Regiones hic olim fuere, *Albania*, *Iberia*, *Colchis*, *Armenia*, *Cappadocia*, *Galatia*, *Pontus* & *Bithynia*,

Asia minor sive proprie dicta, Lycia, Pamphylia, Cilicia, Syria, Mesopotamia, Babylonia & Arabia. In insulis celebriores Cyprus & Rhodus, Lesbos, Chios & Còs.

Albania.

Albania nunc Georgia pars Orientalis, inter Iberiam & mare Caspium sita, ab Albano flumine nomen habere videtur. Fluviorum nobilissimus est Cyrus, Caspium mare abluens. Urbes insigniores Chabala sive Cabalaca, Albana & Getara.

Iberia.

Iberia, nunc pars Georgiae Occidentalis, inter Albaniam & Colchidem sita, gentis Iberorum clarissimum solum, urbes celebres habuit Artanissam & Armaeticam, sive Harmastim.

Colchis.

In Colchide, quae nunc *Mengrelia* dicitur, inter Iberiam & Pontum Euxinum sita, populi fuere Ealæ & Manrali, unde regioni nunc nomen. Fluvii celebres, Phasis, Cyaneus. Montes Caucasus & Corax. Urbium clarissimæ Phasis & Dioscurias, quae postea Sebastopolis.

Armenia Major.

Armenia universa dividitur Euphrate a-
mne in Majorem & Minorem. Major est
quæ nunc in tres partes divisa, *Turcomannia*,
Popul, & *Curdi* adpellatur. à Septemtrione
Moschicis montibus separatur à Colchide &
Iberia, Cyroque amne ab Albania; ab Orient-
te Caspium mare habet & Caspium montem;
à Meridie, montem Taurum, quo à Mesopo-
tamia, & Nyphatem, quo ab Assyria discerni-
tur; ab Occidente Euphrate amne à minori
Armenia disterminatur. Mediam dividit An-
titaurus mons. Fontes heic annium toto
Oriente nobilissimorum, Euphratis ac Ti-
gris; montes Gordiæi & Pariedrus. Regiones
sunt Cotacene, Bocche, Tosarene, Totene,
Colthene, Seducene, Syracene, Sacasene, Basi-
lissene, Hobordene, Arsea, Acilifene, Astauni-
tes, Sophene, Anzitene, Thospites, Corinea,
Gordiene & Cortæa. Populi, Mardi, Gordiæi.
Urbium notissimæ, Armaunia, Artaxata,
Thospia, Artemita, & Tigranocerta.

Armenia Minor.

Armenia Minor, quæ nunc *Pegian* & *Bo-
zoch*, clauditur ab Ortu Euphrate amne, à Me-
ridie Amano monte, ab Occasu & Septem-
trione monte Scordisco. Mediam itidem fe-
cat Antitaurus. Regiones in ea, Orbalissi-

ne, Ætulane, Ærethica, Horsene, Orbisene. item præfecturæ, Cataonia, Morimene, Laviana, Aravene. Fluvius inclytus Melas, qui Euphrati jungitur.

Urbium principes, Satala, Nicopolis, Melitene, Comana.

C A P. XVII.

Cappadocia, Galatia, Pontus & Bithynia.

CÆterum sinus ille terrarum, qui est inter Ponticum & Cyprum maria, *Natolia* nunc dicitur, ab una provinciarum *Anadole*. Hic olim regiones, *Cappadocia, Galatia, Paphlagonia, Pontus & Bithynia*, *Asia minor, Lycia, Pamphylia & Cilicia*.

Cappadocia.

Cappadocia, quæ nunc quatuor completitur regiones, *Genech, Suas, Anadole & Amasiam*, ab Ortum habet Armeniam Minorem, à Meridie Ciliciam, ab Occasu Pamphylia & Galatiam, à Septentrione Pontum Euxinum. Fluvii nobiles *Iris & Thermodon*. Regiones *Lycaonia, Themiscyrene, Zelitica, Carmanene, Gargaraufene, Gargauritis, Antiochene, Tyranis*. Gens *Heniochorum* magna, ac multis nominibus distincta. Urbes *claræ, Comana Pontica cognomine, Neocæsa-*

Cæsarea, Sebastia, Diocæsarea, Maza, quæ & Cæsarea, Iconium, Laranda, Tyana, Trapezus, Amasia, Strabonis Geographi. cunis decorata.

Galatia.

Galatia, cujus nunc partes *Roni & Chiancare*, dicta est hæc regio à Gallis, ex Italia post incensam Romam huc transgressis; eadem Gallogræcia & Græcogallia, quia Gallis Græca Gens mista incoluit. Antea Phryges tenuere & Paphlagones. Paphlagoniæ nomen mansit in parte Galatiæ. Includitur autem Galatia à Septemtrione Pontico mari; ab Ortus Cappadocia, à Meridie Pamphylia, ab Occasu Asia minori & Ponto Bithyniaque. Regiones versus Septemtrionem Paphlagonia, in qua Heneti populi, unde Veneti in Italia: versus Meridiem Isauria, ubi urbs Isaura; & Pisidiæ pars: Cujus altera pars in Pamphylia memorabitur. Populi Chalybes, Træmi, Proserlimitæ, Byceni, Orondici: & Gallorum nationes, Tectosagæ, quorum caput Ancyra urbs; Tolistobogii, Voturi & Ambiani. Urbes inclytæ, Teuthrania, Sinope, Mithridatis & cunis & sepulchro nobilitata; Amisus, Therma, Pessinûs, quæ Dindymene & Cybele ante dicta. Montes sunt, Olgasis, Didymus, & qui Cælenorum tumulus.

Pontus & Bithynia.

Quæ ante duæ erant regiones, Pontus ad Ortum Solis, Bithynia ad Occasum, postea sub una provincia censæ sunt. Terminatur provincia à Septemtrione mari Pontico, ab Ortum Galatia, à Meridie Asia minori, ab Occasu Propontide. Mons clarus est Orminius; Flumina, Parthenius, Hippias, Sangarius, Afcanius. Regiones, Bogdomanis, Timonitis. Populi, Chalcedonii, Mariandini, Caucones, Zygiani. Urbes insignes, Chalcedon, quæ nunc *Scutari*, Constantinopoli aduersa; Nicomedia, Apamea, Heraclea, Nicæa, Prusias, quæ nunc *Bursia*, & *Libyssa* Annibalis interitu ac sepulchro nota.

C A P. XVIII.

Asia minor sive proprie dicta.

Asia proprie dicta, quæ & minor (nunc tres ejus partes, *Chiutalem*, *Sarcum* & *Germian*), terminatur ab Septemtrione Bithynia ac Ponto, ab Ortum Galatia Pamphyliaque & Lycia, à Meridie eadem Lycia & Rhodiensi mari, ab Occasu Ægæo pelago & Helleponto. Regiones in quas dividitur, sunt hæ; Phrygia, Mysia, Lydia & Caria: & quas Græcæ gentes in litore Ægæo incoluerunt, Æolis, Ionia & Doris.

Phry-

ASIA MINOR.

TURCIS CARADENIS, olim
EUXINUS.

EI PARS.

Phrygia Major.

Phrygia duplex est; altera Major, altera Minor, quæ & Troas.

Majoris Phrygiæ populi Olympeni, Moccadelii, Cydisses, Gipetini, Moxiani. Montium celeberrimus est Cadmus, quo à Lycia discernitur. Fluvii nobiles Meander & Marsyas. Urbes insignes Synnada, & Apamia Cibotus cognomine, ante Celænæ dicta.

Phrygia Minor, sive Troas.

Quæ ante Troas erat, à Phrygibus occupata Phrygia Minor dicta fuit; in ea amnis nobilissimus Scamandrus. Urbium notissima Graiorumque monumentis celebratissima Ilium sive Troja, Græcorum decenni obsidio excidioque incluta. Inde novum Ilium triginta stadiis ab veteri distans. item Alexandri Troas, quæ & Alexandria.

Mysia Major.

Mysia similiter in Majorem ac Minorem dividitur. In Majori, inter Minorem & Phrygiam Majorem sita, populi fuere Olympeni, Trimenothuritæ & Mysomacedones. Montes nobiles Olympus & Cimon. Fluvius Rhyndacus. Urbium notissimæ, Antandros, Adramitium, Pergamus, Trajanopolis, Alyda.

Mysia Minor.

In Minori Mysia, quam Hellepontus & Propontis perfundunt, amnes sunt celebres Æsepus, Granicus, Simois. Mons Ida, Paridis & OEnones amoribus notus. Urbes insigniores Cyzicus, Parium, Lampfacus, Abydus & Dardanum.

Lydia.

Lydiæ pars altera dicitur Mœonia. Flumina in utraque Caïcus, Thermus, qui Pactolum auriferis arenis famigeratum (unde *ῥευστικός* dictus) recipit, & Caïstrus, qui Lydiam à Caria dispescit. Montes clari Sipylus, Tmolus, Mesogys, Mimas. Urbium nobilissimæ Thyatira, Sardes, Philadelphia.

Caria.

In Caria flumina Mæander, in Phrygia Majori ortum, & ab hoc receptum Lycus. Montes Phœnix, Mycale & Latmus. Urbes claræ Tripolis, Laodicæa, Antiochia, Magnesia, Priene, Alabanda, Stratonice, & in littore Miletus, dives quondam atque potens mari Græcorum civitas, Myndusque.

Æolis, Ionia, Doris.

In Æolide urbes inclytæ, Cuma, Phocæa, Elea. In Ionia, Smyrna, Clazomenæ, Teos, Lebe-

Lebedus, Colophon, non tam Clarii Apollinis oraculo, quam Homeri natalibus nobilis; & Ephesus omnium clarissima: cujus decus templum Dianæ, Amazonum opus, adeo magnificentum, uti Xerxes cum omnia Asiatica templa igni daret, huic uni pepercerit: quod postea Herostratus, ut nomen memoria sceleris extenderet, incendio destruxit. Id postmodum ad augustiorem cultum Ephesii reformarunt. In Doride urbes fuere Halicarnassus & Cnidus.

C A P. XIX.

Lycia, Pamphylia & Cilicia.

[Lycia, quæ nunc *Aldinelli*, terminatur ab Occasu & Septentrione Asia Minore, ab ortu Pamphylia, à Meridie mari suo, quod Lycium est. Montium celebratissimus Chimæra nocturnis æstibus fumum exhalans: inde fabula triformis monstri in vulgum data est, quod Chimæram animal putaverunt. Hinc Ovidius:

*Quoque Chimæra jugo mediis in partibus
hircum,*

*Pectus & ora leo, caudam serpentis ha-
bebat.*

in cacumine quidpe Leones habitabant; in medio, ubi pascuis abundat, capræ; in radicibus Dracones. Fluvii celebres, Xanthus,

Limyrus. Urbes, Patara, Andriace, Termessus.

Pamphylia & Taurus Mons.

Pamphylia, quæ nunc *Menteseli*, clauditur ab Septentrione Galatia, ab Oriente Cilicia & Cappadocia, à Meridie suo mari, quod Pamphylum, ab Occidente Lycia ac Phrygia Majori. Regiones in ea sunt Carbalia & Pisidiæ pars, cujus alteram partem in Galatia memoravimus. Pisidæ antea Solymi dicti fuere. Montium nobilissimus est Taurus; qui totius Orbis maximus, à Pamphylia mari juxta Chelidonias insulas exoriens, per varias innumerasque gentes, aliis aliisque nominibus ab Occasu in Ortum ad Scythiæ usque & Indiarum fines extremos extenditur, pari longitudine fere qua ipsa Asia, dividitque Asiam universam in duas partes, quarum altera quæ Septentrionem spectat, Asia dicitur intra Taurum; altera quæ Meridiem, Asia extra Taurum. Porro urbes in Pamphylia insignes sunt Side, Seleucia Pisidiæ, Antiochia, Termessus, & Perga.

Cilicia.

Cilicia, quæ nunc *Carmania*, longissimo tractu inter Taurum & Cilicium mare porrecta, fluvios celebres habet, Calycadnum, Lamum, Cydnum, Sarum & Pyramum.

Urbes

Urbes claræ sunt in litore, Selenus, Pompeiopolis, ante Solæ Cilicii dicta, Mallus & Issus, quæ sinui cui adjacet, nomen Issici dedit: intus Tarsus, D. Pauli Apostoli natalibus clara.

C A P. X X.

*Summa Syria descriptio: item Palaestina;
sub qua Idumæa & Judæa.*

Ciliciæ ab Ortu jungitur Syria, quondam terrarum maxima & pluribus distincta nominibus. Namque & Assyria, & Mesopotamia, & Babylonia, & Phœnice, & Palæstina, partes ejus fuerunt. Olim ac diu potens; sed cum eam regno Semiramis tenuit, longe potentissima. At postmodo Assyria, Mesopotamia & Babylonia avulsis, Syriæ fines fuere à Septemtrione Amanus mons, quo à Cappadocia & Armenia separatur; ab Ortu Euphrates amnis, quo discernitur à Mesopotamia, usque ad Thapsacum opidum, atque inde Arabia deserta; à Meridie Arabia Petræa; ab Occasu ejusdem Arabiæ Petrææ parte & Mari Syriaco, sive Phœnicio, Amanoque monte, quo à Cilicia submovetur. Longitudo inter Sirbonis paludem & Taurum montem, qua eum perumpit Euphrates, mill. cxl. Latitudo inter mare & Arabiam desertam mill. l.

Dividitur in Palæstinam, Phœnicen, Antiochenen, Comagenen & Cœlen.

Palæstina.

Palæstina clauditur à Septemtrione Phœnice, ab Ortu Cœlesyria, à Meridie Arabia Petræa, ab Occasu ejusdem Arabiæ parte & mari Syriaco. Dicta fuit quondam Terra Chanaan, à Chanaan filio Cham, qui eam obtinuit. posteaquam vero Israëlitæ eam, pulsatis antiquis cultoribus, ex divino mandato obsederunt, Judæa nuncupari cœpit. Romanis Græcisque scriptoribus dicta est Palæstina, à magna olim gente Palæstinorum, quos sacræ literæ Philistim vocant. Dividitur iisdem scriptoribus in Idumæam, Judæam, Samariam & Galilæam.

Idumæa.

Idumæa, quæ in sacris litteris est Edom, inter Arabiam Petræam, Judæam & mare internum porrectæ urbs ingens fuit & munita admodum Gaza, (sic Persæ ærarium vocant) cui inde nomen, quod Cambyses, cum armis Ægyptum peteret, huc belli & opes & pecuniam intulerat. Expugnatam Alexander vastavit.

Judæa.

Idumæam sequitur Judæa, cujus caput Hiero-

Hierofolyma, longe clariffima urbium Orientis, non Judææ modo. Titus Veſpaſianus captam totam diruit. Ælia Capitolina poſtea dicta, cum ab Ælio Adriano, mutata nonnihil loci regione, reſtitueretur. Nunc Turcis incolis *Chutz* eſt. Reliquæ Judæorum urbes celebres fuere in litore Aſcalon, magna, & non minor Azotus; item Jamnia, & Joppe, Phœnicum urbs antiquiſſima, quam Mela ac Plinius antiquiorem terrarum inundatione prædicant. Hic Andromedam belluæ marinæ expoſitam fuiſſe, fabulati ſunt. Intus Emmaüs, vicus ante, & Lidda & Hiericus, quæ Jericho in ſacris litteris: & prope Hierofolyma Bethlehem, vel nobiliſſima in toto orbe terrarum Jeſu Chriſti humani generis Servatoris natalibus.

At pars Judææ Peræa dicta fuit, hoc eſt, Ulterior; quia *περὲν τῆς Ἰορδάνου*, id eſt, trans Jordanem, ſita. In ea Macherûs, ſecunda quondam arx Judææ ab Hierofolymis.

Jordanis fluvius & Asphaltites lacus.

Sed de Jordane hoc loco retuliſſe conveniat. Jordanis igitur amnis, qui Hebræis *Farden*, oritur, ut auctor eſt D. Hieronymus, ex duobus fontibus haud procul à ſe diſſitis, quorum alteri *For* nomen eſt, alteri *Dan*; conjuncti nomen amni faciunt *Jordan*, ſive Jordanis. Ipſe amœnus, & quatenus locorum.

rum situs patitur, ambitiosus; accolisque se præbens, velut invitus Asphaltiten lacum, di-
rum natura, petit, à quo postremo ebibitur,
aquaſque laudatas perdit, pestilentibus mistas.
At à fontibus ccclxxxiv circiter stadia pro-
lapsus, ubi prima vallium fuit occasio, in
lacum se fundit Samochoniten; inde in mul-
to majorem, quem Latini Genesaram, Græ-
ci Genesaritin & Tiberiadem, ab opidis ad-
positis dixerunt, Sacrorum librorum scri-
ptores eadem ratione stagnum Genezareth
& mare Tiberiadis vel Galilææ vocant. Inde
Samariam Judæamque perfundens, tandem
Asphaltite lacu retinetur.

Asphaltites nihil præter bitumen gignit;
unde & nomen ἀσφάλις ἀσφάλις. Neque pi-
ſces, neque sœtas aquis volucres patitur, sa-
pore corrupto & gravitate odoris pestifer.
Idem propter magnitudinem & aquæ immo-
bilitatem, Mortuum mare dicitur. Nam ne-
que ventis impellitur, resistente turbinibus
bitumine, quo aqua omnis stagnatur; neque
navigationis patiens est, quoniam omnia vi-
ta carentia in profundum merguntur; nec
materiam ullam sustinet, nisi quæ alumine il-
linatur. At nullum corpus animalium reci-
pit: tauri camelique fluitant, periti imperiti-
que nandi perinde attolluntur.

C A P. XXI.

Samaria, Galilæa, Phœnice & Libanus.

Judææ jungitur Samaria, aliquanto latius juxta litus extensa; quidpe & Joppe, & Arotus, & Aſcalon Samarix opida, ab auctoribus usurpantur. Caput regionis est Samaria, quæ & Sebaste; Neapolis & Gamala, atque in litore Apollonia.

Galilæa.

Ultima Palæstinæ est Galilæa, cujus caput in litore Turris Stratonis, eadem postea Cæsarea Stratonis, sive Cæsarea Palæstinæ, ab Herode Rege de novo condita. Intus ad lacum Genesaram, seu mare Galilææ, Capernaïm, Julias, Bethsaïda, Tiberias, Tarichea, inter lacum & mare Phœnicium Nazareth, Christi redemptoris nostri domicilium: & Cana Galilææ, sive Minor. At notandum hoc loco, unam equidem hanc esse Græcis Romanisque scriptoribus Galilæam: in sacris autem literis duas censeari; quarum altera jam explicata, Inferior est cognomine; altera vero Phœnices pars est, Galilæa Superior dicta, seu Galilæa Gentium.

Phœnice.

Phœnice ante erat, quidquid terrarum
inter

rum situs patitur, ambitiosus; accolisque se præbens, velut invitus Asphaltiten lacum, dirum natura, petit, à quo postremo ebibitur, aquasque laudatas perdit, pestilentibus mistas. At à fontibus ccclxxxiv circiter stadia prolapsus, ubi prima vallium fuit occasio, in lacum se fundit Samochoniten; inde in multo majorem, quem Latini Genesaram, Græci Genesaritin & Tiberiadem, ab opidis adpositis dixerunt. Sacrorum librorum scriptores eadem ratione stagnum Genezareth & mare Tiberiadis vel Galilææ vocant. Inde Samariam Judæamque perfundens, tandem Asphaltite lacu retinetur.

Asphaltites nihil præter bitumen gignit; unde & nomen $\lambda\acute{\alpha}\tau\epsilon\ \tau\omicron\ \alpha\sigma\phi\acute{\alpha}\lambda\tau\epsilon$. Neque pisces, neque suetas aquis volucres patitur, sapore corrupto & gravitate odoris pestifer. Idem propter magnitudinem & aquæ immobilitatem, Mortuum mare dicitur. Nam neque ventis impellitur, resistente turbinibus bitumine, quo aqua omnis stagnatur; neque navigationis patiens est, quoniam omnia vita carentia in profundum merguntur; nec materiam ullam sustinet, nisi quæ alumine illinatur. At nullum corpus animalium recipit: tauri camelique fluitant, periti imperiti que nandi perinde attolluntur.

C A P. XXI.

Samaria, Galilæa, Phœnice & Libanus.

Judææ jungitur Samaria, aliquanto latius juxta litus extensa; quidpe & Joppe, & Arotus, & Ascalon Samarix opida, ab auctoribus usurpantur. Caput regionis est Samaria, quæ & Sebaste; Neapolis & Gamala, atque in litore Apollonia.

Galilæa.

Ultima Palæstinæ est Galilæa, cujus caput in litore Turris Stratonis, eadem postea Cæsarea Stratonis, sive Cæsarea Palæstinæ, ab Herode Rege de novo condita. Intus ad lacum Genesaram, seu mare Galilææ, Capernaüm, Julias, Bethsaïda, Tiberias, Tarichea, inter lacum & mare Phœnicium Nazareth, Christi redemptoris nostri domicilium: & Cana Galilææ, sive Minor. At notandum hoc loco, unam equidem hanc esse Græcis Romanisque scriptoribus Galilæam: in sacris autem literis duas censei; quarum altera jam explicata, Inferior est eog nomine; altera vero Phœnices pars est, Galilæa Superior dicta, seu Galilæa Gentium.

Phœnice.

Phœnice ante erat, quidquid terrarum
inter

inter Eleutherum flumen & Pelusium opidum Ægypti mari interno objacet. At postea Phœnices termini consignati sunt duo a mnes, à Meridie Cherseus, à Septentrione Eleutherus. Hæc igitur sacris scriptoribus in duas dividitur partes; Galilæam superiorem sive Gentium, quæ est inter Chersei fluminis ostia & Antilibanum montem; & Syrophœnicen inter Antilibanum & Libanum. Urbes in universa Phœnice claræ, in litore Prolemaïs, ante Ace dicta, sacris litteris Acon Tyus, quondam insula, postea vero Alexandriæ oppugnantis operibus continens facta; Zoridicitur in sacris Scriptis; & nunc *Sur* incolis olim portu clara, urbibus genitis in Africa Lepti, Utica & illa Romani imperii æmula Carthagine, etiam Gadibus extra orbem conditis. Postea vero omnis ejus nobilitas Conchylio atque purpura constitit. Sequitur Sarepta, Eliæ Prophetæ hospitio nota. Dein diu opulenta Sidon; antequam à Persis caperetur, maritimarum maxima; artifex vitri; Thebarumque Bœotiarum parens. Berytus, quæ & Felix Julia, nunc etiam clara *Baruto*; Byblus, Botrys & Aradus. Inter hanc & Botryn Tripolis, quam Tyrii, Sidonii & Aradii conditores obtinuerunt: Dicta ex numero trium opidum, singulis inter se stadiis distantium. Intus Antaratulus, Palæobyblus, Marathus. Mons nobilis Libanus, à tergo Sidonis orsus,

D stad. in Cœlesyriam usque porrigitur. Huic par, interjacente valle, mons adversus Antilibanus obtenditur, quondam muro con- nectus. In ea parte Phœnices, quæ Galilæa Gentium vocatur, mons est celebris Carmelus, & opidum in eo eodem nomine, quon- dam Ecatana dictum.

Cæterum ipsa gens Phœnicum sollers ho- minum genus, & ad belli pacisque munia exi- mium. Litteras & litterarum operas, aliasque varias artes, maria navibus adire, classe con- tligere, imperitare gentibus, regnum præ- stantissimumque commentum.

C A P. XXII.

Antiochene, Comagene, & Cœlesyria.

Antiochena.

Antiochena, quæ sequitur Phœnicen, caput est ipsa Antiochia, cognomento Epidaphnes, urbs celeberrima, Syriam re- gentium sedes. Inde non minori fama Apa- mia, Laodicea, & Seleucia cognomine Pie- ria; unde ipsa regio Terrapolis dicta fuit, à quatuor urbium dictarum numero; eadem & Seleucis. Mons est Casius, unde regio Casio- tis, & alius Pieria, regioque eodem nomine. Fluvii celebres, Belus, Lycus & Adonis.

Coma-

Comagene.

Ultima Syriae est Comagene. Caput quondam regni, postea provinciae Romanae, Samosata, Luciano alumno maxime nota.

Cæle-Syria.

A tergo dictarum Syriae regionum, à Judæa Peræa ad Euphratem usque protenditur alterius Syriae pars *κοίλη Συρία* Græcis dicta, id est, Cava Syria. Partes ejus insigniores sunt Decapolis; Tetrarchiæ & Palmyrene.

Decapolis regio, à decem urbium numero dicta fuit. In his fuere Damascus caput, Otopon, Philadelphia, Raphana, Scythopolis deductis Scythis, antea Nyssa vocitata, à Libero sepulta ibi nutrice, Gadara, Hippos Dios, Pella, Gerasa, Canatha.

Supra Decapolitanam regionem sunt Tetrarchiæ numero xvii; regionum instar singularæ, & in regna descriptæ. Insigniores sunt Trachonitis & Paneas, in qua Jordanis fontes & urbs Cæsarea, cognomine Paneæ seu Philippi.

Palmyrene.

Libanum montem ab Oriente tangit Palmyrene; cujus caput Palmyra, urbs nobilis situ, vasto undique ambitu arenis includit
 agros:

ros : ac velut terris exempta à rerum natu-
 , privata sorte inter duo imperia summa,
 omanorum Parthorumque , & prima in
 scordia semper utrimque cura.

In reliqua vero Cœlesyria urbes insignio-
 s sunt, Zeugma ad Euphratem, Bambyce,
 æ & Hierapolis, Syris vero Magog, nunc
 lepo. Chalcis, cognominata ad Belum,
 nde regio Chalcidene fertilissima Syriæ; &
 yrrheftica Cyrrhus: Beroë & Chalybon,
 nde regio Chalybonitis, Laodicea ad Liba-
 um cognominata, & Thapsacus, in Euphra-
 s ripa.

C A P. XXIII.

Mesopotamia & Babylonia.

Inter Euphratem & Tigrim regio à situ
 dicta est Mesopotamia; quasi μέση ἢ ποτα-
 μῶν, id est, media inter amnes: pars quon-
 dam Assyriorum regni. Nunc *Aliduli* & *Diar-*
beck partes ejus. Clauditur ab Occasu & Me-
 idie Euphrate, ab Ortu Tigri, à Septem-
 rione eodem Tigri & Niphaticis jugis. Lon-
 gitude ejus est inter Niphaten montem, qua
 Comagenæ jungitur, & Seleuciam Partho-
 rum cognominatam ad Tigrim. mill. c. lxxv.
 Latitudo summa inter dictos amnes milliar.
 lxxx. Regiones in ea sunt Anthemusia, Chal-
 citis, Gauzanitis, Acabene, Ingene & Anco-
 bari-

barites. Urbes præclaræ Edeffa, quæ quondam Antiochia, Nisibis, ipsa etiam Antiochia ante dicta, Nicephorium, Labbana, Seleucia ad confluentem Tigris & Euphratis, jam ante dicta, Carræ, Crassi clade nobiles. Montes sunt Mafius & Singaras. Fluvii in Euphratem defluentes Chaboras & Saocoras.

Tigris & Euphrates.

Sed de Tigri & Euphrate, nobilissimis Orientis amnibus, hoc loco dixisse, aptissimum fuerit.

Oritur Tigris, qui nunc accolis *Tigil*, in Armenia Majore, fronte conspicuo in planitie; qua tardior fluit, Diglito; unde concitatur, à celeritate Tigris (ita adpellant Medi sagittam) incipit vocari, transvectus lacum Arethusam, occurrente Tauro monte specumergitur, subterque lapsus à latere altero ejus erumpit. Alterum deinde transit lacum, qui Thospites adpellatur: rursusque in cuniculosmersus, post xxv. M. p. redditur. dein receptis alijs ex Armenia Assyriaque fluminibus, Assyriam Mesopotamiamque determinat: citraque Seleuciam divisus in duos alveos, altero Seleuciam, altero Ctesiphontem, petens, insulam efficit haud modicam. Ubi remeavere aquæ, Pasitigris adpellatur, moxque in lacus Chaldaïcos se fundit inde vasto alveo profusus binis ostiis infertur mari Persico.

At

at Euphrates, qui *Frat* nunc accolis; in
ori itidem Armenia exorsus, initio Py-
tes nominatur; ubi Taurum occurrentem
mpit, Omira. & mox: ubi perfregit, Eute-
tes dicitur. Inde lava Mesopotamiam,
era Syriam, Arabiam, Babyloniam que
ns, in plures alveos dispescitur; quorum
Seleuciam & Tigrim petit; altero, qui
ius dicitur, Babylonem permeans, in pa-
s Chaldaïcas distrahitur: transvectusque,
ndam suo ore in mare evolvebatur: post-
ero ab accolis agros rigantibus præclu-
non nisi per Tigrim delatus. Increfcit
m & ipse Nili modo, statis diebus, ac Me-
tamiam inundat.

Babylonia, nunc Caldar.

Affyriæ Mesopotamiæque pars erat Baby-
a: postea vero in singularem provinciam
ripta. Clauditur à Septemtrione Euphra-
ab ortu Tigri, à Meridie Persico mari &
itibus Arabiæ desertæ, ab Occasu iisdem
s & Euphrate amne. Regionum illustris-
t est Chaldæa, deinde Mardocæa & Au-
ntis; quæ autem Tigri & Euphrate tan-
m insula includitur, Mesene adpellatur.
ium clarissima Babylon, Chaldæorum
ndam caput, à Semiramide in sedem re-
Affyrii condita. nunc in exiguis ruinis
incta jacet. Secunda ab hac est Urchoa,
quæ

barites. Urbes præclaræ Edeffa, quæ quædam Antiochia, Nisibis, ipsa etiam Antiochia ante dicta, Nicephorium, Labbana, leucia ad confluentem Tigris & Euphratam ante dicta, Carræ, Crassi clade nobilitate. Montes sunt Masius & Singaras. Fluvii Euphratem defluentes Chaboras & Saoco.

Tigris & Euphrates.

Sed de Tigri & Euphrate, nobilissimi Orientis amnibus, hoc loco dixisse, aptum fuerit.

Oritur Tigris, qui nunc accolis *Tigil*, Armenia Majore, fronte conspicuo in platea; qua tardior fluit, Diglito; unde concutitur, à celeritate Tigris (ita adpellant Mesagittam) incipit vocari, transvectus lacum Arethusam, occurrente Tauro monte spergitur, subterque lapsus à latere altero erumpit. Alterum deinde transit lacum; Thospites adpellatur: rursusque in cuniculo mergitur, post xxv. M. p. redditur. dein repetitis aliis ex Armenia Assyriaque fluminibus Assyriam Mesopotamiamque determinat: traque Seleuciam divisus in duos alveos, altero Seleuciam, altero Ctesiphontem, transiens, insulam efficit haud modicam. Ubi confluere aquæ, Pasitigris adpellatur, mox in lacus Chaldaicos se fundit inde vasto alveo profusus binis ostiis infertur mari Persico.

At Euphrates, qui *Frat* nunc accolis; in Majori itidem Armenia exorsus, initio Pyrrates nominatur; ubi Taurum occurrentem irrumpit, Omira. & mox: ubi perfregit, Euphrates dicitur. Inde læva Mesopotamiam, dextera Syriam, Arabiam, Babyloniamque tradens, in plures alveos dispescitur; quorum uno Seleuciam & Tigrim petit; altero, qui Regius dicitur, Babylonem permeans, in paludes Chaldaïcas distrahitur: transvectusque, quondam suo ore in mare evolvebatur: postea vero ab accolis agros rigantibus præclusus; non nisi per Tigrim delatus. Increscit autem & ipse Nili modo, statis diebus, ac Mesopotamiam inundat.

Babylonia, nunc Caldar.

Assyriæ Mesopotamiæque pars erat Babylonia: postea vero in singularem provinciam descripta. Clauditur à Septentrione Euphrate, ab ortu Tigri, à Meridie Persico mari & montibus Arabiæ desertæ, ab Occasu iisdem jugis & Euphrate amne. Regionum illustrissima est Chaldæa, deinde Mardocæa & Auchanitis; quæ autem Tigri & Euphrate tanquam insula includitur, Mesene adpellatur. Urbium clarissima Babylon, Chaldæorum quondam caput, à Semiramide in sedem regni Assyrii condita. nunc in exiguis ruinis extincta jacet. Secunda ab hac est Urchoa,
quæ

quæ Ur Chaldæorum in sacris scriptis. dein Borsippa ad paludes: & Teredon nobilissimus inter Tigris ostia vicus.

C A P. XXIV.

Arabia.

U Ltima Asiæ proximaque Africæ est Arabia, terrarum nulli postferenda, amplitudine spatiosissima. Quidpe ultra proprios etiam fines, & Euphratem in Mesopotamiam ad Amanum usque & Niphaten monteis, multas Arabum gentes Tigranes magnus deduxit. Hinc Plinio magna Mesopotamiæ pars Arabia dicitur. Quin & alia haud exigua Arabum pars fuit in Africa sub Ægypto, totum illud sinus Arabici latus cingentes; de quibus postea in ipsa Africa.

At propriæ Arabiæ fines fuere ab Ortum montium juga, quibus à Babylonia discernitur, & mare Persicum; à Meridie mare rubrum, ab Occasu Arabicus sinus & Isthmus, qui est inter hunc sinum & mare Ægyptiacum, à Septentrione clauditur Palæstina Cœlesyriaque & Euphrate. Longitudo ejus summa est à mari Ægyptio ad fauces usque Persici sinus & Corodamum promont. mill. Germ. ccccl. Latitudo maxima inter geminas, hinc Persici, illinc Arabici, sinuum fauces cccxl. minima circa mediam pen-

peninsulæ partem milliar. CLXXX. Dividitur in
Petræam, Desertam, atque Felicem.

Petræa.

Petræa clauditur ab Occasu intimo sinu
Rubri maris & Ægypto; à Septentrione Pa-
læstina & Cœlesyria; ab Ortu Arabia deser-
ta; à Meridie montium perpetuis jugis, qui-
bus à Felice separatur. Dicta Petræa, à Petra
capite suo, urbe celeberrima, Nabatæorum
gente incolente. Reliquæ urbes insignes sunt,
Medava & Bosra. Mons est nobilis Casius,
cum delubro Jovis Casii; & haud procul
Pompeii Magnitumulus.

Deserta.

Deserta, quæ nunc *Arden*, clauditur ab
Occidente Petræa & Cœlesyria, à Septem-
trione Euphrate, ab Ortu montibus, quibus à
Babylonia submovetur; à Meridie itidem
montibus, quibus à Felice determinatur.
Plana equidem maxima ex parte; at sterilis,
ideoque deserta. Populi illustriores Noma-
des & Scenitæ; hi ultra Euphratem & Meso-
potamiam protensi, iidemque in Felicem.

Felix, quæ nunc Ayman.

Ipsa vero peninsula Arabia, inter duo ma-
ria, Rubrum Persicumque, procurrens, reli-
quis partibus major est multoque lætior ac
N ditior;

ditior; cinnami ac thuris, aliorumque odorum maxime ferax; unde inclytum ei Beata cognomen. Fluvii nobiliores duo, Betius Arabicum, Lar Persicum sinus petentes. Populorum hic nomina innumera, at clarissima, Saracenorum non modo Africam, sed Europam etiam vastantium: Minæorum & Sabæorum, qui Soli thus mittunt. Urbes insigniores, ad Arabicum sinum Badeo regia, Pudnopolis, Muza, Ocelis: ad Rubrum mare Arabia & Cana: ad mare Persicum Gerra. Intus Ostama, Maraba, Sabe, Manambis Regia, Sapphar, Sabatha & Omanum.

C A P. XXV.

De Turcico imperio, urbibusque sub eo claris.

HÆ igitur sunt regiones Asiæ, quæ, cum antea sub Assyriorum, Persarum, Macedonum, Romanorum, ac suorum quæque Regum imperiis omnium nobilissimæ censerentur, Turcarum adventu prorsus devastatæ barbaricæque postrema fœdatæ sunt. Solent quidpe Turcæ capta aliqua urbe, fabricas omnes eminentiores demoliri mœniaque diruere. Horum autem imperium cœpit sub annum Christi c l o c c c, Osmane (quem alii Ottomannum vocant) primo conditore, tenuis conditionis homine Tattaro, Magni

gni Chani milite; à quo descendentes Osmanides regnarunt continua serie an. cccix, ad usque Murathem iv, qui nunc imperio potitur. Prima sedes imperii fuit in Asia, in Bithyniæ urbe Prusa: hinc in Europam Adrianopolim Thraciæ translata; denique Constantinopolim, ubi etiam nunc consistit.

Cæterum urbes in tam vasto imperio perpaucæ sunt in Asia memoratu dignæ. Omnium tamen princeps est Damascus Syriæ, magna, dives, splendida atque amœna; omni fructuum genere abundans; emporium celeberrimum, præstantissimis artificibus refertum; officina armorum bellicorum totius imperii nobilissima. Sequuntur alia Syriæ emporia clara atque celebria; Alepum, vulgo *Alepo*, non inferior Damasco urbs; magna & frequens. In litore Alexandriola, vulgo *Alexandretta*, Berytus, vulgo *Baruto*, Tripolis Syriæ, vulgo *Tripoli di Soria*, & Joppe, vulgo *Fassa*. Ad Pontum in Cappadocia Trapezus, vulgo *Trabezonda*, Imperii Trapezuntini quondam caput. In Arabia vero Felice *Medina Talnabi*, id est, urbs Prophetæ; quia Mahumetis Pseudo-prophetæ delubrum atque sepulchrum in ea visuntur. *Mecca*, ejusdem Mahometis natalibus maxime nota; *Zidem*, *Zibit*, & *Aden*, omnium pulcherrima & munitissima, ad fauces sinus Arabici sita.

C A P. XXVI.

*Cyprus & Rhodus.**Cyprus.*

Insulæ in Ægæo mari Asiæ objacent complures, harum nobiliores Lesbum, Chium, Samum & Cōn in Europa memoravimus. At in Asiatico mari sunt Cyprus & Rhodus. Cyprus, in Issico sinu inter Ciliciam & Syriam, in quatuor majoribus Interni maris computata est, novem regnorum, ut referunt veteres auctores, quondam sedes; cæli clementia solique fertilitate beatissima: unde Macaria ante dicta fuit. Cyprus autem dicitur ab æris copia, quod hic primum inventum creditur. Incolæ, viri pariter ac fœminæ, in libidinem lasciviamque omni ævo mireproni; unde olim Veneri insula consecrata fuit. Longitudo est inter duo promontoria, Dinæretum, vulgo *Capo S. Andrea*, & Acamanta, vulgo *Capo S. Epifanio*, mill. xl. Latitudo maxima xv.

Divisa fuit quadripartito: in Salaminam, Paphiam, Amathusiam & Lapithiam. Mons in ea nobilis Olympus. Fluvii Lycus & Pedæus. Urbium clarissimæ Paphos & Salamis.

Insula, antequam Romani occuparent, regibus regebatur, quorum ultimus Ptolemæus

mæus accepta fama de Romanorum in insulam expeditione, veneno fata præcepit. Cæterum Por. Cato Cyprias opes Romam in-
vexit: quæ res latius ærarium populi Romani, quam ullus triumphus, implevit. Post divisum imperium Romanum sub Græcis fuit Imperatoribus. Anno cIo clxxxI Richardus Angliæ Rex, cum copias Hierosolyma contra Saracenos ducens, tempestate ad insulam dejiceretur, insulani vero non admitterent, vi & armis eam occupavit, & cuidam Gallo Guidoni dedit in regnum. Huic reges successerunt continua serie, usque dum in Genuensium ditionem pervenit. Inde Veneti eam rexerunt ab anno cIo cccclxxiii ad cIo Io lxx. quo anno Turca Selymus Christianis eripuit.

Caput regni est *Nicosia*. Secunda ab hac *Famagusta*, vulgo *Famagosta*. Tertia *Ceraunia*, vulgo *Cerines*.

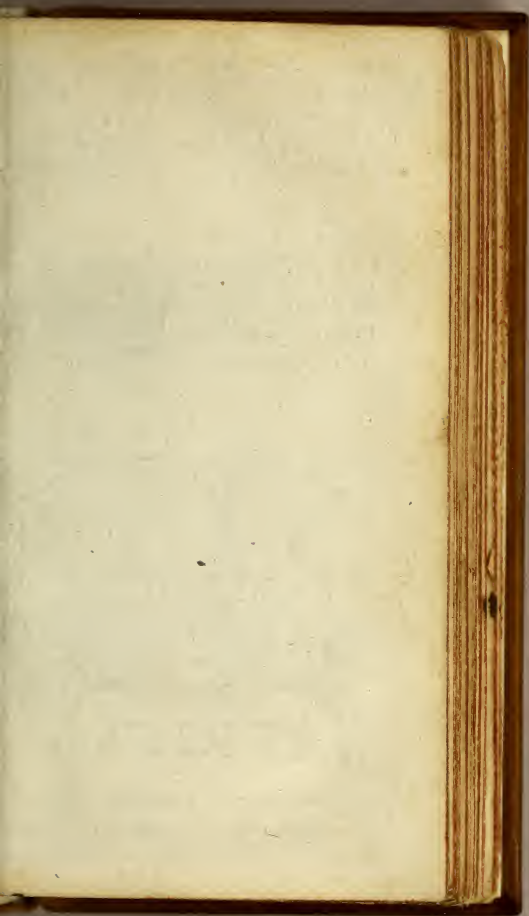
Rhodus.

Minor est amplitudine, at par claritate Rhodus insula, pluribus nominibus ante vocitata, re nautica maxime nobilis. Complectitur ambitu milliar. German. xxx. Urbes in ea fuere claræ, Lindus, Camirus & Ialyfus, quæ postea Rhodus.

Ante omnia autem in admiratione fuit Solis Colossus Rhodi; lxx cubitorum alti-

tudinis. Hoc simulacrum post LVI annum terræ motu prostratum, sed jacens quoque miraculo fuit. Pauci pollicem ejus amplectebantur. Majores erant digiti, quam pleræque statuæ. Vasti specus hiabant de fractis membris. Duodecim annis tradunt effectum CCC talentis, quæ contulerant ex apparatu Regis Demetrii, relicto moræ tædio. Fuerunt alii minores hoc in eadem urbe Colossi, centum numero, sed ubicunque singuli fuissent, nobilitaturi locum. Majorem postea Sultanus Ægypti Rex, postquam Rhodum occupaverat, nongentis camelis ære imposito, Alexandriam transportari curavit.

De cætero ipsa insula regibus primum regebatur: postea in Romanorum, una cum Asia, incidit potestatem. Diviso imperio sub Græcis fuit. Dein Saraceni occuparunt ann. 1095. qui Colossum abstulerunt. Recuperatam ann. 1571 Equites Joannitæ tenuerunt usque ad ann. 1798, quo Solimannus II Turcarum imp. occupavit. Pulsis tunc Melita concessa est.

LIBER SEXTUS.

C A P. I.

Summa Africa descriptio.

ASIÆ exiguo Isthmo annectitur maxima Orbis terrarum peninsula Africa, tria millia & triginta circiter mill. German. ambitu complectens. Isthmi intercapedo est mil. xxv. Pleraque Africæ inculta, & aut arenis sterilibus obducta, aut obfitim cœli terrarumque deserta sunt, aut infestantur multo ac malefico genere animalium; in universum vasta est magis quam frequens. Quædam tamen partes eximie fertiles. Græcis Libya dicitur, à Libya Epaphi filii Jovis filia: Africam autem ab Afro Libys Herculis filio dictam volunt. Maria eam cingunt, qua Sol oritur Rubrum, qua mediis dies Æthiopicum, qua occidit Sol Atlanticum; ab Septentrionibus Internum, Africanum seu Libycum dictum, qua eam alluit. Longitudo summa computatur ab Herculis freato ad promontorium Bonæ Spei mill. lxxx. Latitudo inter duo promontoria, Hesperium, vulgo *C. Verde*, & Aromata, quod est juxta fauces Arabici sinus, vulgo nunc *Goarda fit*, mill. lxxl. Terra ipsa, nisi qua interno mari

N 4. acce-

accedit, obscure veteribus nota. Ultra autem Nili fontes ac montes Lunæ prorsus incognita.

Regiones atque gentes in quas divisa fuit quondam, sunt, Ægyptus, Cyrenaïca, Africa Minor, seu proprie dicta, Troglodytæ, Garamantes, Numidia, Mauritania, Gætulia, Libya interior, Arabia Troglodytica & Æthiopia.

C A P. II.

Ægyptus.

PRima Africæ Asiæque proxima est Ægyptus; quam veteres Geographi in Asiæ regionibus computarunt. At posteriores, Arabico sinu, ut ante dictum, inter Asiam Africamque termino constituto, Africæ eam contribuerunt.

Nomen traxit ab Ægypto Danaï fratre; ante Aëria dicta. Terminatur à Septemtrione suo mari, id est, Ægyptio, ab Ortu Arabia Petrà & dicto sinu; à Meridie Æthiopia, ab Occasu Cyrenaïca. Longa est à Pelusiaco Nili ostio ad Catabathmum opidum milliar. cl. Lata à Nili ostiis, ad opidum Metacompsum Nilo adpositum, nunc *Conso*; mill. c.

Divisa fuit generatim in Superiorem, quæ in Meridiem vergit, & Inferiorem, quæ mari interno alluitur. Superiorem rursus Nilus
divi-

dividebat in Libycam, qua Occidentem, & Arabicam, qua Orientem spectat. Hinc populi Arabægyptii, illinc Libyægyptii, dicti. Inferioris pars est Mareotis, sive Marmarica, ultima versus Occidentem Cyrenæicæ contermina. Speciatim vero universa Ægyptus in complures præfecturas descripta erat, quas Græco vocabulo Nomos vocarunt.

De urbibus Ægypti.

Ægyptus super cæteram antiquitatis gloriam, viginti millia urbium sibi Amasæ regnante habitata quondam prætulit; postea quoque sub Romano imperio multis, etiam si ignobilibus, frequens.

Clarissima omnium fuit Alexandria, caput Ægypti totiusque Africæ, post deletam Carthaginem prima; ab Alexandro Magno condita; postea in tantam aucta multitudinem atque frequentiam, uti uni tantum Romæ cederet. Secunda ab hac Diospolis, sive Thebæ cognomine Ægyptiæ; quas centum portas habuisse ferunt; sive, ut alii aiunt, centum aulas, totidem olim Principum domos; solitasque singulas, ubi negotium exegerat, duccenos armatos milites effundere. Deinde Memphis, regia quondam: juxta quam pyramides, regum sepulchra. Turres sunt fastigiatae, ultra celsitudinem omnem, quæ fieri

manu possit; itaque mensuram umbrarum egressæ, nullas habent umbras, regum pecuniæ otiosa ac stulta ostentatio. Reliquæ urbes sunt, Syene, Saïs, Bubastis, Elephantis, Tentyris, Arsinoë & Abydus, Memnonis olim regia; postea Osiris fano inclyta, & Arabiæ contermina, claritatis magnæ Heliopolis, id est, Solis urbs. In Marmarica vicus fuit Apis, nobilis religione Ægypti locus. Fuit & Labyrinthus nullo addito ligno exædificatus, domos mille & regias duodecim perpetuo parietis ambitu amplexus, marmore exstructus & tectus, unum in se descensum habens, intus pene innumerabiles vias, multis ambagibus huc & illuc remeantibus.

C A P. III.

*De incolis Ægypti ac Nilo flumine;
item de Libya exteriori.*

Ipsi Ægyptii, hominum vetustissimos se prædicantes, cum Scythiis de gentis antiquitate olim contenderunt. Antiquissimos esse post Syros, vel ipsa Sacra Scriptura attestatur. Disciplinarum complurium inventores rerumque divinarum ac siderum peritissimi dicti sunt. quare ad eos Dædalus, Melampus, Pythagoras, Homerus & alii complures eruditionis causa profecti.

Sub regibus esse jam inde ab initio rerum

confueverunt, modo suis, modo Æthiopibus; dein Persis ac Macedonibus; moxque iterum suis, donec Romani, Augusto debellante, in provinciam redegerunt Ægyptum. Post hoc Saraceni eam occuparunt: quibus successit Sultanorum inclytum nomen, ex Circassis Tattarorum gente ortum. Postremi Turcæ ann. cDc lxxvi inuaserunt, qui etiam nunc tenent.

Nilus.

Sed de Nilo hoc loco pauca quædam retulisse haud abs re fuerit. Terra ipsa Ægyptus expers imbrium, mire tamen fertilis, & hominum aliorumque perfructuosa generatrix. Nilus id efficit, amnium in internum mare permeantium maximus. Hic in Africæ desertis, montibus Lunæ ortus, haud statim Nilus est, & primum ingentem lacum Nilidem, qui nunc *Zaire & Zembre* dicitur, cxx milliar. German. permeans, cum diu simplex sævulque receptis dextera magnis aquis descendit, Astapus cognominatus, quod Æthiopum lingua significat aquam è tenebris profluentem, circa Meroën, Insularum, quas innumeras lateque patentes spargit, clarissimam, avo alveo Astabores dictus est, hoc est, ramus aquæ venientis è tenebris; dextero vero Astusapes, quod latentis significationem adiecit, nec ante, quam ubi rursus coit, Nilus

dictus est. Inde partim asper, partim navigia patiens; mox præcipiti cursu progressus, inter occurstantes scopulos non fluere immenso fragore creditur, sed ruere. Postea lenis, & fractis aquis domitaque violentia, & spatio fessus, tandem ad *Δέλφω* opidum per omnem Ægyptum vagus & dispersus, septem ingentibus ostiis in mare Ægyptium se evomit. Bis in anno, certis diebus auctu magno per totam spatiatum Ægyptum, fœcundus innatat terris. Causas hujus incrementi varias prodidere; sed maxime probabiles duas: Etesiarum eo tempore ex adverso flantium repercussum, ulro in ora acto mari, aut imbres Æthiopiæ æstivos, iisdem Etesiiis nubila illò ferentibus ex reliquo orbe. Idem annis unus omnium nullas expirat auras.

Libya exterior.

Cæterum à tergo Ægypti versus Meridiem, juxta sinistram Nili ripam, Libya est exterior ad Æthiopiam extensa. nunc est *El-focat* deserrum, & *Gaoga*.

C A P. IV:

*Cyrenaïca, Africa Minor, Libya deserta,
Troglodytæ & Garamantes.*

Ægypto annexa est Cyrenaïca regio, Ammonis oraculo maxime clara, nunc

Bar-

ÆGYPTIUM MARE.

ÆGYPTUS.

archanæ provinciæ dimidia pars Orientalis, ad eam Pentapolitana dicta, à quinque insularum urbium numero, quæ Berenice, Arinoë, Ptolemaïs, Apollonia, & ipsa Cyrene, unde regioni nomen. Græci hanc considerunt, ex Thera insula Ægæi maris profecti. Ipsi Cyrenenses privata sorte inter Ægyptios ac Pœnos diu egerunt; dein cum Carthaginensibus de agrorum finibus magnum & diuturnum bellum gesserunt. Mox Carthagine deleta, & ipsi cum reliqua Africa Romano Imperio cesserunt. Posthinc solum eorum Sultanis, tandem Turcis.

Africa Minor.

Sequitur Africa Minor sive proprie dicta. Terminatur à Septentrione Africo pelago, à Ortus sinu magnæ Syrtis, à Meridie montem perpetuis jugis; quibus à Libyæ desertis Gætulis discernitur: ab Occasu Tuscanne. Continet hodie Tunetanum regnum. Fluvii in ea clari Cinyphus, Triton, Tritonidem paludem trahens: Catada, ad Carthaginem se devolvens, & Bagradas omnium maximus ad Uticam, ac Tusca terminus Africae Minoris.

Populorum varia nomina: Clarissimi Numones, extra Africam propriam etiam Cynnaicæ & Marmaricæ contermini; quos inter Mesammones Græci adpellaverunt.

Barchanæ provinciæ dimidia pars Orientalis, eadem Pentapolitana dicta, à quinque insignium urbium numero, quæ Berenice, Arsinoë, Ptolemæis, Apollonia, & ipsa Cyrene, unde regioni nomen. Græci hanc considerunt, ex Thera insula Ægæi maris profecti. Ipsi Cyrenenses privata sorte inter Ægyptios ac Pœnos diu egerunt; dein cum Carthaginensibus de agrorum finibus magnum ac diuturnum bellum gesserunt. Mox Carthagine deleta, & ipsi cum reliqua Africa Romano Imperio cesserunt. Posthinc solum eorum Sultanis, tandem Turcis.

Africa Minor.

Sequitur Africa Minor sive proprie dicta. Terminatur à Septentrione Africo pelago, ab Ortu sinu magnæ Syrtis, à Meridie montium perpetuis jugis; quibus à Libyæ desertis & Gætulis discernitur: ab Occasu Tuscaamne. Continet hodie Tunetanum regnum.

Fluvii in ea clari Cinyphus, Triton, Tritonidem paludem trahens: Catada, ad Carthaginem se devolvens, & Bagradas omnium maximus ad Uticam, ac Tusca terminus Africæ Minoris.

Populorum varia nomina: Clarissimi Nasamones, extra Africam propriam etiam Cyrenaicæ & Marmaricæ contermini; quos antea Mesammones Græci adpellaverunt.

ab argumento loci, medios inter arenas fitos. & ab his sublatis Pfylli, quorum corpori ingenitum fuit virus exitiale serpentibus, ut cujus odore vel fugarent vel sopirent eas: & supra Carthaginem Libyphœnices, iidem & Pœni à Phœnice Tyro profecti, Duce Elisa five Didone, quæ Carthaginem condidit.

Urbium celeberrimæ Leptis magna, quæ & Neapolis, Abrotonum, Taphræ, Capfa, Thifdrus, Thapsus, Leptis parva, Rhuspina, Adrumetum, Clupea, Turres, Uthina & Carthago, Romæ æmula, terrarum cupida, opulentissima quondam totius Africæ, antequam Romani tribus bellis devictam deleverunt. Utica, Catonis, qui inde Uticensis, morte nobilis.

Libya deserta, Troglodyta & Garamantes.

Ab Africæ minoris tergo versus Austrum Libyæ deserta fuerunt; ultraque Troglodytæ, nunc *Berdoa* desertum. Hos tegit ab Austro Ater mons, & trans eum Garamantes populi clari, nunc *Borno* regnum. Caput gentis fuit Garama, quam hodieque eodem nomine exstare tradunt. Debris inclyta affuso fonte, cujus aquæ ex cœlesti quidem vertigine mutant qualitatem, at controversa fiderum disciplina; quidpe qui friget calore, calet frigore; à medio scilicet die ad noctem
mediæ

mediam aquis ferventibus, totidemque horis
ad medium diem rigentibus.

Cæterum & Troglodytas & Garamantas
olim Romanorum arma superaverunt.

C A P. V.

Numidia & Mauritania.

Numidia.

A Tusca amne usque ad Ampsagam flu-
vium litori Africo prærenditur Numi-
dia, Masinissæ Regis nomine maxime clara,
nunc Tremisenum regnum eodem porrigi-
tur situ. Gens ipsa Numidæ, ante Nomades
& Græcis adpellati, à permutandis pabulis,
inapalia sua plaustris circumferentes, ut nunc
Tattarorum fert mos.

Fluviorum celeberrimus est Rubricatus.
Urbes quam plurimæ nobilesque; sed Cirtha
eminens; Sittianorum, postquam Romani
venere, colonia dicta: quondam Jubæ &
Syphacis domus, cum foret opulentissima.
Dein sequuntur Cullu, Ruscicade, Bulla regia,
Tacatua, Hippo regius, Sicca, Tabrachæ:
Hanc quoque regionem debellatam in pro-
vinciæ formam redegerunt Romani.

Mauritania.

Ultima ad Occasum est Mauritania, in qua
præcipua gens Maurorum, unde nomen re-
gioni.

gioni. Hos Græci Maurusios dixerunt. Terminantur à Meridie Atlante minori, quo submoventur à Gætulis: qui & ipsi postea oppressis & extinctis Maurusios Mauritaniam majorem partem occuparunt: ab Occasu est Oceanus Atlanticus, à Septentrione fretum Herculis & mare internum: ab Ortu primo Mulucham habuit flumen, quod Mauros à Numidis discernebat; at quum ea Numidiam pars, quæ est inter Ampsagam & Mulucham, Mauritaniam adjiceretur, finis huic constitutus est Ampsaga. Continet hodie tria regna: Darense, Fezense & Maurocitanum. Dividebatur autem olim Malva flumine in Cæsariensem quæ Numidiam contingit, & Tingitanam quæ Oceano perfunditur. Regna fuere ad C. Cæsarem usque Imperatorem, qui in duas divisit provincias.

Cæsariensis.

Cæsariensis provincia, quam nunc totam *Dara* regnum obsidet, antea Bocchi regnum adpellata fuit. Partem tamen inter Malvam & Mulucham Massæylo-um gens tenuit. Caput provinciæ Julia Cæsarea, aliquando ignobilis, cum Iol esset; postea quia Jubæ regia, illustris facta. Reliqua opida sunt Cartenna, Saldæ, Opidum novum, Rusazus, Ruscurium, Rusconia, Tipasa. Tubusuptus & Tucca, impositum mari ac flumini Ampsagæ.

Tingitana.

Tingitana provincia, quam nunc duo regna *Fex* & *Marocco* occupant, ab urbe *Tingi*, quæ nunc vulgo *Tanger*, cognomen accepit, ante *Bogudiana* dicta à Rege *Bogud*. Opida in ea, *Tingi* modo dictum, caput provinciae, ab *Antæo* conditum; *Julia Constantia*, *Zilis*, *Volubilis* & *Lixus*, vel fabulosissime ab antiquis narrata. Ibi quidpe regia *Antæi*, certamenque cum *Hercule*, & *Hesperidum* orti.

C A P. VI.

*Gatuli, Atlas mons, Libya interior,
& Æthiopia.*

Gatuli.

À Tergo *Mauritaniarum* *Africæ*que *Minoris* *Gætulorum* gens, & ipsa quoque *Romanorum* armis debellata, longe lateque coluit, quidpe quæ hodie occupat quicquid *Libyæ* à *Lempta* opido ad *Oceanum* usque, spatio mill. *Germanicorum* ccccl. proceditur. Hoc spatio nunc est *Biledulgerit* provinciae major pars, ubi *Targa* regnum, & quatuor deserta, *Lempta*, *Zuenziga*, *Zanhaba*, *Hair*.

Atlas.

Atlas Mons.

Gætulos à Meridie claudit mons Atlas totius Africae vel fabulosissimus. E mediis hunc arenis in cœlum usque attolli prodiderunt celebrati auctores, asperum, squalentem, qua vergat ad litora Oceani, cui cognomen imposuit: eundem opacum nemorosumque, & scatebris fontium riguum; qua spectat Africam, fructibus omnium generum sponte ita subnascentibus, ut nunquam satietas voluptatibus desit. Incolarum neminem interdiu cerni: silere omnia haud alio quam solitudinum horrore. Eundemque noctibus micare crebris ignibus, Ægipanum Satyrorumque lascivia impleri, tiliarum ac fistulae cantu tympanorumque & cymbalorum sonitu strepere.

Libya interior.

Ultra Atlantem Libya est interior ad Nigrum usque flumen, vastarum solitudinum nunc desertum *Sarra* dicta.

Æthiopia & Troglodytica.

Jam vero quicquid ultra Nigrum flumen est & Ægyptum, versus utrumque mare Atlanticum Rubrumque, Æthiopes tenuerunt, gens omnium Africae terrae amplissima, extra Africam à vetustissimis Geographorum posita.

ta. Ab Æthiope Vulcani filio cognomi-
; vel, ut alii, ab nigro vultus corporisque
ore; *αιθιοψ* quidpe significat nigrum.

Divisa fuit Æthiopia in varia Æthiopum
era; quorum Ptolemæus innumera tradit
nina. At clarissimi omnium fuere Ni-
x; à Nigro flumine dicti; & Nubiorum
; magna, unde hodieque vastissima re-
dicitur *Nubia*. Ea autem Æthiopiæ pars
Nilo utrimque adjacet, Æthiopia dici-
tur *Ægypto*; atque in ea ad Nili paludes
lacus Cinnamomifera regio. At totum
; Arabici lævum latus Arabes tenuere
glodytæ, unde regio ipsa Troglody-

C A P. VII.

*De incolis universa Africa novaque
ejus descriptione; ac primum
de Ægypto.*

Uinam mortales Ægyptum antiquitus
incoluerint, ante dictum est. Reliqua
æ versus Occasum mari adjacentia te-
unt populi commemorati. Advenæ au-
primi fuere Phœnicum coloni aliique ex
atque Ægypto profecti. Postea paruit
manis; mox Græcis Imperatoribus totum
terrarum spatium. Deinde Vandalis, Sara-
; Arabibus. Nunc partem tenet Turca,
partem

Atlas Mons.

Gætulos à Meridie claudit mons Atlas totius Africæ vel fabulosissimus. E med hunc arenis in cœlum usque attolli prodiderunt celebrati auctores, asperum, squalentem, qua vergat ad litora Oceani, cui cognomen imposuit: eundem opacum nemorosumque, & scatebris fontium riguum; quæ spectat Africam, fructibus omnium generum sponte ita subnascentibus, ut nunquam satietas voluptatibus desit. Incolarum nemine interdum cerni: silere omnia haud alio quam solitudinum horrore. Eundemque noctibus micare crebris ignibus, Ægipanum Satyrorumque lascivia impleri, tibiarum ac sistucantu tympanorumque & cymbalorum sonitu strepere.

Libya interior.

Ultra Atlantem Libya est interior ad Nigrum usque flumen, vastarum solitudinum nunc desertum *Sarra* dicta.

Æthiopia & Troglodytica.

Jam vero quicquid ultra Nigrum flumen est & Ægyptum, versus utrumque mare Atlanticum Rubrumque, Æthiopes tenuerunt gens omnium Africæ terræ amplissima, extra Africam à vetustissimis Geographorum posita

osita. Ab Æthiope Vulcani filio cognominati; vel, ut alii, ab nigro vultus corporisque colore; *αἴθιοψ* quidpe significat nigrum.

Divisa fuit Æthiopia in varia Æthiopum genera; quorum Ptolemæus innumera tradit nomina. At clarissimi omnium fuere Nubitæ; à Nigro flumine dicti; & Nubiorum gens magna, unde hodieque vastissima regio dicitur *Nubia*. Ea autem Æthiopiæ pars à Nilo utrimque adjacet, Æthiopia dicitur sub Ægypto; atque in ea ad Nili paludes lacus Cinnamomifera regio. At totum latus Arabici lævum latus Arabes tenuere Troglodytæ, unde regio ipsa Troglodyta.

C A P. VII.

*De incolis universa Africa novaque
ejus descriptione; ac primum
de Ægypto.*

Quinam mortales Ægyptum antiquitus incoluerint, ante dictum est. Reliquæ Africae versus Occasum mari adjacentia terrarum populi commemorati. Advenæ autem primi fuere Phœnicum coloni aliique ex Ægypto profecti. Postea parvis temporibus; mox Græcis Imperatoribus totum terrarum spatium. Deinde Vandalis, Sarracenis, Arabibus. Nunc partem tenet Turca, partem

partem Serifus, quem vocant; partem regem alii, partem denique Hispaniarum Rex.

At Æthiopes à suo solo neque recesserunt neque in id alios colonos receperunt; id longinquitas effecit regionis immensæque intercedentium desertorum vastitates.

Sed enarrata Africæ antiquitate, res postulat, uti novam etiam ejus descriptionem subijciamus.

Dividitur nunc universa in septem potissimum partes sive regiones, quarum nomina sunt hæc: Ægyptus, *Barbaria*, *Bileduggerid*, *Sarra* desertum, *Nigritæ*, Æthiopia Interior, sive Superior, quod Abissinorum imperium, & Æthiopia Exterior sive Inferior.

Ægyptus.

Ægypti (quam Turca obtinet) caput nunc est Cairum, vulgo *Alcair*, Chaldæis Alchabyr, urbs magnitudine stupenda, Emporium celeberrimum, Circassiorum Ægypti Sultanorum quondam regia. Prope est *Mater* hortus balsami fruticibus confitus, quod ut terræ Judææ quondam concessum, hodie nunc in hoc loco, nusquam colitur.

Ultra Nilum pyramides visuntur stupendæ altitudinis, ut ante memoravimus.

Secunda claritate à Cairo est Alexandria splendida quondam atque opulentissima civitas

itas, nunc crebris bellis destructa atque confusa, celeberrimum Christianis mercatoribus præbet emporium. Nobile exinde est urbis arce opidum *Raschitt*, quod Europæi *rossettam* vocant. *Damiata*, olim Pelusium, Ptolemæi Geographi incunabulis insigne.

C A P. VIII.

Barbaria.

Egypto continuatur nobilissima totius Africæ regio Barbaria; in sex partes divisa, quarum una est provincia Barcana, quinque reliquæ sunt regna, Tunetanum, Tremisenum, Fessanum, Maurocanum & Marensense.

Barcana regio.

Inter Ægyptum & Tunetanum regnum præteritur Barcana regio, à Barce antiqua urbe cognominata, soli asperitate pariter ac siccitate sterilis.

Regnum Tunetanum.

Tunetanum regnum veterem Africam in partem ferme totam occupat. Caput est Carthaginiense, sive Tunisa, vulgo *Tunisi*; insignis, spatiosa ac satis ampla urbs, quæ ex Carthaginiensium ruinis crevit; emporium Venetis & Genuensium.

nuenſibus aliisſque mercatoribus celebre. Secunda eſt Tripolis nova, quæ Tripolis Barbariæ dicitur, ad differentiam Tripolis Syriæ emporium eſt Europæis mercatoribus celeberrimum. *Bona* etiam, quæ olim Hippo D. Auguſtini Epiſcopatu nota, nunc emporium haud poſtremum. Intus vero eſt Conſtantina Romanarum antiquitatum reliquii conſpicua.

Regnum Tremiſenum.

Caput regni eſt *Tremiſen*, ampliffimum quondam, bellis graviffimis poſtea tenuata. In litore eſt *Algier*, emporium ſatis nobile at piratica infame, Chriſtianis mancipiis reſertiffimum; urbs ipſa mœnibus, arcibus at tormentis bellicis adeo munita, ut inexpugnabilis credatur.

Regnum Feſſanum.

Ad ipſum fretum Herculis Hiſpaniæ objacet Feſſanum regnum, cujus caput *Fex* urbs totius Barbariæ princeps, ingens, opulenta, frequens, ſplendida ac magnificis ſuperbisſque ædificiis miranda.

Tanger, *Sebta*, & *Arzilla*, ampliæ ad fretum urbes, Hiſpanicæ ſunt ditionis.

Regnum Maurocanum.

Caput est Maurocum, vulgo *Maroc*, amplissima ac celeberrima olim, inter maximas universi orbis memorata: at postea ab Arabibus divexata, nunc maligne colitur. Secunda est *Taradante*.

Darense Regnum.

Intus Maurocano, Fessano ac Tremiseno confine est regnum Darense amplissimum, olim Cæsariensis Mauritania dictum. Caput est *Dara*, unde regioni nomen, tribus, ut totum regnum, atque egenis insulis habitata. *Melilla* ad mare internum conspicua urbs Hispano parer.

C A P. IX.

Biledulgerit, Sarra desertum, Nigrita, Abissini.

Tergo dictarum regionum est *Biledulgerit* regio, longissimo tractu ab Ægypto confinibus ad Oceanum Atlanticum portata. Nomen ei à dactylorum proventu insum. Deserta in ea sunt, *Lempta, Hair, Zanziga, Zanhaga* à singulis opidis cognominibus adpellata. Regna *Targa, Bardoa & Zanziga*, itidem ab opidis dicta.

Sarra desertum.

Continuatur huic regioni versus Meridiem *Sarra*, cujus longitudo à regno *Gaoga* ad regnum *Gualata* extenditur.

Nigrita.

Inde Nigritarum ampla est regio, ad utramque Nigri amnis ripam: longitudo ejus porrigitur à Nilo & Meroë insula, usque ad Nigri ostia & Oceanum. Regna in ea sunt hæc, ab urbibus denominata: *Gualata*, *Horden*, *Genocha*, *Senega*, *Tombuti*, *Melli*, *Bitonin*, *Guinea*, *Temian*, *Dauma*, *Cano*, *Cassena*, *Benin*, *Zanfara*, *Guangara*, *Borno*, *Nubia*, *Biafra*, *Medra*.

Æthiopia Interior quæ est Abissinorum.

Interiori Æthiopiæ imperat Abissinorum Rex, qui Presbyter sive Pretiosus Joannes vulgo *Prete Gianni*, vocatur; magno, recepto tamen errore; cum is quondam in Asia ut relatum est, regno *Tenduc* regnaverit. Abissinos populos recenset Stephanus in Arabia unde verisimile est, eos in Africam trajecto sinu Arabico commigrasse. Aut sane ipsa Africa fuerunt ad sinistram Arabici sinus latus, ubi Arabiam Troglodyticam supra memoravimus. Hæc quidpe nunc sunt Abissinorum.

Abissinorum imperio est. Alii tamen ab Arabico vocabulo *Elhabaschi* (sic enim Mauri principem Abissinorum adpellant) vulgo factum opinantur Abassi, ac deinde Abasseni: quod denique commutatione vocalium in Abissinorum nomen evasit.

Clauditur regnum ab Ortu Arabico finibus regionibus *Aiana* ac *Zangebara*; à Meridie *Monomotapa*; ab Occasu *Congo* & *Medar* regnis; à Septentrione *Nubia* & *Ægypto*. Longum est ab *Ægypto* ad *Monomotapa* usque mill. *Idlxxx*. Latum inter fauces Arabici Nilus & Nigrum fluvium mill. *cccci*.

Dividitur in compluria regna sive provincias: quarum nomina sunt, *Dasila*, *Barnabasso*, *Dangali*, *Dobas*, *Trigemahon*, *Ambiantivna*, *Vangue*, *Bagamidri*, *Beleguanze*, *Ante*, *Balli*, *Fatigar*, *Olabi*, *Baru*, *Gemen*, *Funt*, *Tirut*, *Esabela*, *Malemba*. Urbes in universo imperio paucae sunt: vicis plurimum habitatur, domibus ex creta & stramine constructis. Rex ipse (qui albo esse colore fertur) sub tentoriis degit, quorum sex millia eum circumstantur. *Amara* arx est munitissima, in monte *Amara* condita; in qua regis filii sub solidissimo praesidio educantur, donec patre defuncto heres producat.

C A P. X.

*Æthiopia Exterior sive Inferior; item
Insula Africa adjacentes.*

Reliquum Africæ Æthiopia perhibetur exterior sive inferior; ab Oriente, Meridie & Occidente Oceano perfusa; à Septentrione quasi duobus brachiis Abissinorum imperium hinc inde complectitur.

Regiones, in quas dividitur, sunt *Congi Monomotapa*, *Zangibar* & *Aian*. Pleraque maritimorum à Portugallensibus tenentur firmissimis munimentis ac præsidiis.

Congi Regnum.

Congi regnum (quod aliis *Manicongo* Oceano Æthiopico perfusum, nomen habet à capite suo urbe *Congi*. Incolæ sunt Christiani. Terra ipsa fluminum aquis maximè rigua. Dividitur in provincias sex; quas illi *Mani*, id est, Præfecturas, vocant. Sunt autem *Bamba*, *Songo*, *Sundi*, *Pango*, *Batta* & *Pemba*. Regia est, civitas S. Salvatoris, quæ ante *Banza*.

Monomotapa Regnum.

Monomotapa vocabulum significat Imperatorem; unde ipsi terræ, cui hic imperat nomen inditum. Solum est fertile atque amce

num: amnes aurum, silvæ elephantos, magna copia producunt.

Clauditur regnum ab Ortu, Meridie & Occasu Oceano; à Septemtrione regno *Coni*, Abissinorum imperio & regione *Zangibar*. Longitudo ejus est inter duo maria Rubrum Æthiopicumque juxta Lunæ montes milliar. German. cccc. Latitudo inter Nili fontes & promontorium Bonæ Spei mill. ccc.

Caput regni ac sedes regum est *Monomotapa*, ad flumen S. Spiritus. Hinc versus Septemtrionem mill. circiter I distat nobile edificium, amplum atque antiquum, quadriforma ex ingentibus saxis constructum.

Zangibar & Aian.

Monomotapæ, qua Rubro mari perfunditur, continuatur *Zangibar* regio; cujus partes, *Cafares* populi, Monomotapæ proximi, regna *Mozambique*, *Kiloa*, *Mombaza* ac *Melinde*, ab urbibus singulis denominata; quarum *Mozambique* in insula condita, celeberrimum est Europæis mercatoribus emporium. Sequitur versus Septemtrionem juxta litus maris Rubri *Aian* regio, cujus partes duo regna *Del* & *Adea Magaduzzo*.

Insula ad Africam.

Insularum ad Africam terram maxima est in Rubro mari Menuchias, Cerne Plinio dicta; nunc vulgo insula Divi Laurentii, & incolis *Madagascar*, id est, Lunæ insula, felici aromatum proventu dives, longitudine mill. German. CCL, lat. LXXX occupans.

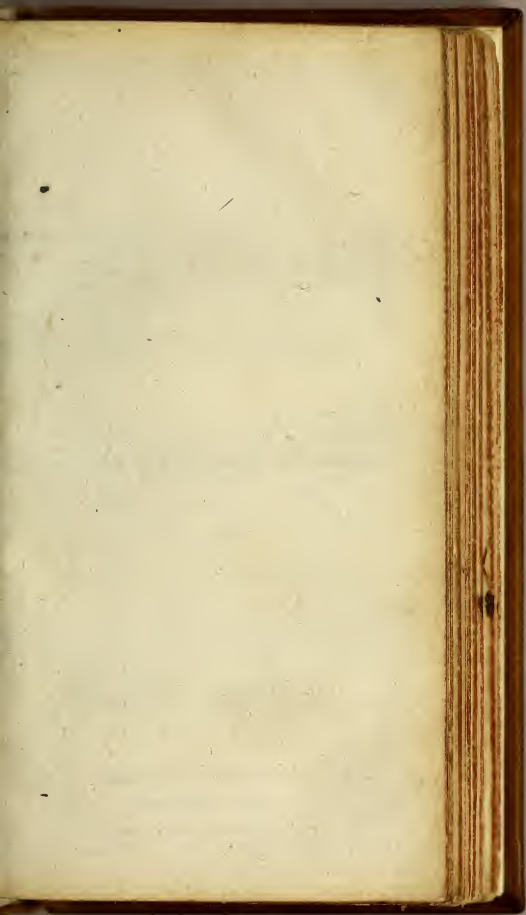
At in Atlantico Oceano contra Hesperium promontorium, quod nunc est *Cabo Verde*, Hesperides sunt insulæ duæ; ultraque Gorgades, Gorgonum quondam domus: nunc in universum *Islas de C. Verde* Hispanis dicuntur, hoc est, insulæ promontorii Viridis. Contra Mauritaniam sunt Fortunatæ, v. i. numero, quarum una Canaria vocitata, & multitudine canum ingentis magnitudinis ut auctor est Plinius. Unde universæ Fortunatæ, nunc Canariæ dicuntur, Hispaniarum Regi subjectæ. Ultra versus Septemtrionem est Cerne, nunc *Madera* dicta.

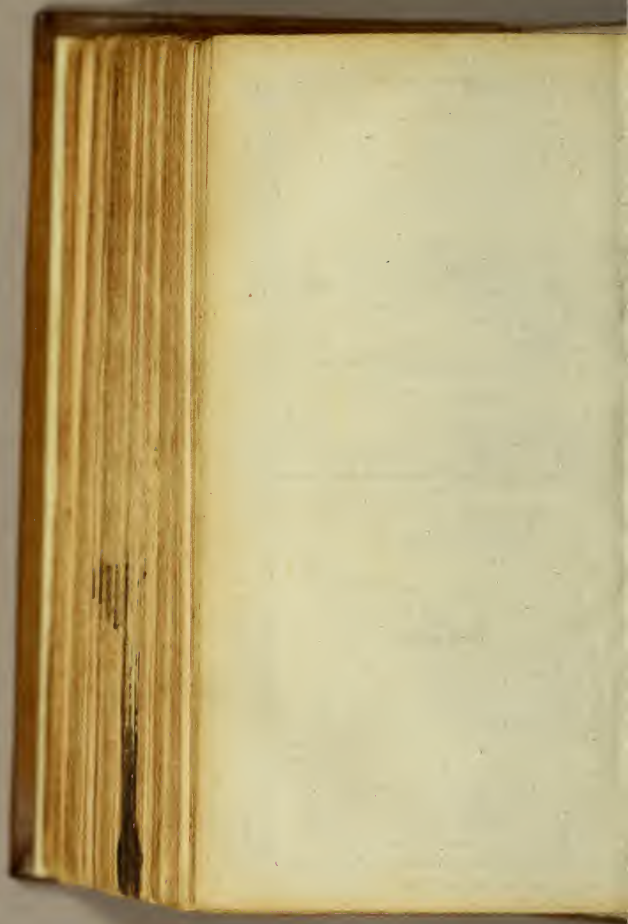
Atque hæc est totius Africæ brevis descriptio.

C A P. XI.

Summa America descriptio.

PERlustrato veteri terrarum Orbe, quæ prima erat continens, cupido nunc est atque cura, in Occidentem converso navis cursu
nov.

novas petere terras, novumque orbem, superioribus sæculis plane ignotum, cognoscere. Itaque ex Africa ab Nigri ostiis versus Occidentem brumalem mill. German. cccxxx profectis nova conspicitur terra, priori continentis magnitudine, si non anteferenda, certe æquiparanda. Eadem, si non continentes, sed utriusque insulas respicias, Europæ quam Africæ propior, mill. cc navigatione inter Hiberniam & Canadam intercedente.

Jam inde antiquissimis temporibus cognitam fuisse Europæis, ex Platone simul atque Diodoro Siculo probari potest. Apud Platonem in Timæo sacerdotes Ægyptii narrant Soloni Atheniensi, qui Ioc circiter annis ante natum Jesum vixit, insulam fuisse quondam contra fretum Herculeum Africa simul & Asia majorem, nomine Atlantidem. postmodum vero immani terræ motu, ingentique unius diei ac noctis illuvione, sub vasto surgente mersam fuisse, ac inde mare, quoddam insulam ac fretum Gaditanum interjacebat, immeabile & inscrutabile redditum, primo paulatim impediante, quem insula subsilens præbuisset. Et Diodor. lib. v tradit, Phœnices, vetustissimis inde temporibus, quum extra Columnas Herculis Africæ litora legerent, ingentibus ventorum procellis, ad longinquos in Oceano tractus fuisse abrectos; ac per multos dies vi tempestatis jacta-

tos, tandem ad Insulam pervenisse ingentis magnitudinis, in alto Oceani pelago contra Africam in Occasum versus jacentem: cujus solum amœnum ac frugiferum, & omnibus navigabilibus irriguum, sumtuosisque ædificiis instructum. Hæc sane insula ex situ ac magnitudine nulla alia esse potest, quam quæ nunc vulgo dicitur *America*: nec facile de ea neque Ægyptii Sacerdotes, neque Solon, qui librum de ea conscripsit, teste Strabone lib. 1, neque Diodorus, hoc confingere sive somniare potuerunt, quæ revera ita esse nunc satis compertum habemus. Auctor autem libelli de Mundo, qui ab aliis Aristoteli, ab aliis Theophrasto adscribitur, versio vero ejus Latina Apuleio, alias, præter hanc nostram, quam Europæ, Africæ & Asiæ nominibus distinximus, tradit esse insulas magnas antiquissimi illi mortales haud dubie intellexere Americam & Magellanicam. Carthaginenses aditu illius insulæ cæteros Europæos prohibuisse, ibidem tradit Diodorus. Quando & qua de causa Pœni eam navigationem intermiserint, ita ut jam inde à Romanorum imperio ad superius usque ævum nihil de iis terris auditum vel adnotatum sit plane incertum est.

Dicta nunc est tota hæc continens America, ab Americo Vesputio Florentino, qui Emanuelis Portugalliæ Regis auspiciis à Gadibus

dibus ann. cIo cccc xcvii profectus, primus ex Europæis (quantum memoria proditum) eam ingressus est. Quanquam hoc prior Christophorus Columbus Genuensis anno cIo cccc xcii insulas Americæ Hispaniolam, Cûbam, & Jamaïcã adierit. Post hos frequentes in eam navigarunt Hispani, Galli, Angli: quorum alii aliis inibi regionibus detectis, nomina suâ quique linguâ imposuerunt. Mediterraneorum cognitio parum certa est; maxime quæ versus Septentrionem. Maritimæ autem oræ Hispanorum armis maxima ex parte subactæ.

At eadem terra nonnullis India Occidentalis nuncupatur, quia eodem tempore, quo India Orientalis in Asia, hæc etiam detecta fuit; tum quod utriusque incolis similis ac bene eadem vivendi ratio: nudi quidpe utriusque agunt. Includitur magno undique Oceano; ab Ortu Atlantico, qui vulgo *Mar del Nord* dicitur; à Meridie Magellanico freto, quo ab Australi terra dispescitur; ab Occasu Pacifico mari, vulgo *Mar del Zur*. A Septentrione equidem litus Europæi nonnumquam cognitum habent. at Concreto perfunctum pelago necesse est; cum ab altera poli parte Asia atque Europa, primæ continentis, sive primæ magnæ insulæ partes, ei objaceant; quæ & ipsæ eodem mari alluuntur. Longitudo ejus summa inter duo freta, *Anian* &

Magellanicum , mill. Germ. cIocIccc.
 Latitudo maxima inter promontorium vulgo *C. de Fortuna* , juxta fretum *Anian* , & promontorium vulgo *C. de Breton* in Nova Francia, mill. cIccc.

Dividitur universa in Septentrionalem , quæ & Mexicana , & Meridionalem ; quæ & Peruviana ; exigua Isthmo alteram ab altera discernente.

C A P. XII.

America Septentrionalis sive Mexicana.

America Septentrionalis , quibusdam Mexicana appellatur , à principe totius urbe *Mexico*. Longitudo ejus est inter fretum *Anian* & Isthmum, quo Meridionalis ei annectitur , mill. cIcIc. Latitudo eadem quæ universæ.

Dimidia ejus pars versus Occidentem æstivum sita, introrsus plane incognita etiam nunc jacet ; nec quidquam , præter litora , in ea detectum. Quin & totum Boreale universæ Americæ latus , in quantum versus polum extendatur, prorsus latet.

Altera vero pars in regiones dividitur complures , quarum nomina sunt , Canada, Nova Francia, Virginia , Florida , Nova Hispania, Nova Granata , California ; & in Occiden-

identali latere ad fretum *Anian* duo regna, *Quivira* & *Anian*, unde freto cognomen.

Canada.

Canada à fluvio cognomine dicta, insula pars continentis, parum adhuc constat. quantum ejus cognitum est, dividitur in *Etilandiam*, *Corterealem*, *Terram Laboratoris* & insulas adjacentes, ingentis magnitudinis: quarum præcipuæ, *Golesme*, *Beauvis*, *Mont de Lions*, & *Terra nova*, eadem *Terra de Baccalaos* dicta, ob ingentem huiusmodi piscium in ejus pelago multitudinem, qui etiam naves transeuntes retardent. Solum *Canada* quantumvis acerrimis fratribus obnoxium, eximie tamen fertile, & quædam metallis dives. Incolæ satis ingeniosi artium mechanicarum peritissimi, pellibus icti degunt: cæterum *Galliarum* regis imperio subiecti.

Nova Francia.

Nova Francia à *Gallis*, *Regis Francisci* imperii auspiciis detecta, præter raras segetes & ægumina quædam, omnium rerum inopis, & ac quibusdam in locis anthropophagis, universum idololatricis gentibus incolitur. Pars tamen ejus, quæ ad mare accedit, *Umbega* ab urbe cognomine dicta, cælo ditur salubri soloque fecundo.

Magellanicum, mill. Germ. cIocIo cc
 Latitudo maxima inter promontorium v
 go *C. de Fortuna*, juxta fretum *Anian*,
 promontorium vulgo *C. de Breton* in No
 Francia, mill. cIoccc.

Dividitur universa in Septemtrionales
 quæ & Mexicana, & Meridionalem; q
 & Peruviana; exigua Isthmo alteram ab
 terra discernente.

C A P. XII.

*America Septemtrionalis sive
 Mexicana.*

America Septemtrionalis, quibusd
 Mexicana appellatur, à principe to
 urbe *Mexico*. Longitudo ejus est inter fret
Anian & Isthmum, quo Meridionalis ei an
 ctitur, mill. cIcIo. Latitudo eadem quæ u
 versæ.

Dimidia ejus pars versus Occident
 æstivum sita, introrsus plane incognita eti
 nunc jacet; nec quidquam, præter litora
 ea detectum. Quin & totum Boreale unive
 Americæ latus, in quantum versus polum
 tendatur, prorsus latet.

Altera vero pars in regiones divid
 complures, quarum nomina sunt, Can
 Nova Francia, Virginia, Florida, Nova
 spania, Nova Granata, California; & in C
 cid

cidentaliter ad fretum *Anian* duo regna, *Quivira* & *Anian*, unde freto cognomen.

Canada.

Canada à fluvio cognomine dicta, insula
an pars continentis, parum adhuc constar.
Quantum ejus cognitum est, dividitur in *E-*
stotilandiam, *Corterealem*, *Terram Labo-*
ratoris & insulas adjacentes, ingentis magni-
tudinis: quarum præcipuæ, *Golesme*, *Beau-*
paris, *Mont de Lions*, & *Terra nova*, eadem
& *Terra de Baccalaos* dicta, ob ingentem hu-
jusmodi piscium in ejus pelago multitudi-
nem, qui etiam naves transeuntes retardent.

Solum *Canadæ* quantumvis acerrimis fri-
goribus obnoxium, eximie tamen fertile,
aurique metallis dives. Incolæ satis ingeniosi
& artium mechanicarum peritissimi, pellibus
amicti degunt: cæterum *Galliarum* regis im-
perio subjecti.

Nova Francia.

Nova Francia à *Gallis*, *Regis Francisci*
primi auspiciis detecta, præter raras segetes
& legumina quædam, omnium rerum inops,
à feris ac quibusdam in locis anthropophagis,
in universum idololatricis gentibus incolit-
ur. Pars tamen ejus, quæ ad mare accedit,
Norumbega ab urbe cognomine dicta, cælo
potitur salubri soloque fecundo.

Virginia.

Novæ Franciæ jungitur Virginia; quæ à vico maritimo ejusdem vocabuli; vel, ut alii, à Rege *Virguina*; vel à Regina Angliæ Elisabetha, cujus auspiciis detecta, nomen accepit, ante *Apalchem* vocitata. Terra sterilis atque maligne culta: litus importuosum. Opidum est *Medano*.

C A P. XIII.

*Florida, Nova Granata, California,
Nova Hispania.*

FLORIDA inter Virginiam & Novam Hispaniam porrecta, nomen habet à Dominica Palmarum, quæ Hispanis *Pasqua de Flores* dicitur. Hoc quidpe die Portugallis detecta. Solo gaudet amœno ac feraci. At incolæ sunt barbari, sordidi, supraque humanum modum feri; vermibus, serpentibus alioque venenatorum animalium atque insectorum genere vescentes. Quare Hispani pariter atque Galli regionem hanc occupare sæpenumero nequidquam tentarunt. tandem Hispanis cessit.

Nova Granata.

Caput hujus provinciæ est *Granata* opidum, unde ei nomen. Incolæ & corpore, & animo

animo reliquis Americanis candidiores justioresque.

California.

California, quæ inter sinum cognominem (quem Hispani *Mar Varmeio*, id est, mare Rubrum vocant) & mare Pacificum ceu peninsula excurrens, solo est arido, sterili atque deserto.

Nova Hispania.

Novissima Septentrionalis Americæ & Meridionali contermina est Nova Hispania, omnium amplissima longeque cultissima. Cælum habet, quamvis sub torrida Zona, clemens ac temperatum; solum auri, argenti, æris atque ferri metallis scatens, omnique animalium genere abundans, mare utrimque piscibus & ostreis margaritiferis refertum. Regiones, in quas dividitur, præcipuæ sunt istæ: *Nova Galicia*, *Mechoacan*, *Mexicana*, *Fucatan*, *Guatimala*, & *Nicaragua*.

In Nova Galicia, coloniæ ab Hispanis deductæ sunt *Compostella*, *S. Spiritus*, *Conceptio*, *S. Michaël*, *Guadalaajara*, *Culiucan*.

In *Mechoacan* caput regionis est opidum *Mechoacan*. Colonia Hispanorum *Pascuar* & *Valladolid*, egregia emporia; hoc etiam Episcopatu insigne.

Mexicanæ regionis caput est *Mexico* omnium Americanarum princeps ; olim in medio lacus ingentis Venetiarum instar palis superstructa: postea ab Hispanis ad ripam ejusdem lacus translata satis culte nunc habitatur, ambitu sesqui mill. German. Sedes est Proregis quem Rex Hispaniarum mittit: item & Archiepiscopi. Imprimuntur heic libri, cuditurque moneta. Secunda ab hac est *Tescuro*, amplitudine Mexicum exæquans: dein tertia Anglorum civitas, lanificio maxime nobilis. Cæterum mons est in Mexicana regione ignibus perpetuis insignis.

Fucatan Chersonesus agro feracissimo incolas fert omnium bellicosissimos.

Guatimalæ caput est *Guatimala*, juridico conventu perpetuique præsidis præsentia celebris.

In *Nicaragua*. opida sunt *Granata* & *Leon*.

C A P. XIV.

America Meridionalis sive Peruviana:

A Mericæ Septemtrionali xx circiter miliarium Germ. Isthmo annectitur America Meridionalis, quibusdam Peruviana dicta, à Provincia *Peru*, oranium præstantissima. Ipsa ingens peninsula Africaque paullo minor, forma triquetra in tria panditur amplissi-

blissima latera. Cuneorum unus Septentrionalē spectat Americam, alter Africam, tertius Magellanicam. Longitudo ejus patet Septentrionem, inter, & Meridiem, mill. Germ. cIo. Latitudo summa inter Occasum Ortumque Ioccc. Regiones quibus distinguitur, sunt hæ: *Castella aurea, Bogota, Peruvia, Chili, Chica, Brasilia, Caribana, Guiana, Biquiri*, omnes Oceano persusæ. Intus vero in Mediterraneis, Amazonum regio, *Paguan, Picora, Moxos, Uram, Charchas*. Fluviorum duo nobilissimi, *Maragnon*, qui & *Orelliana* & Amazonicus: & alter Argenteus, vulgo Hispanis *Rio de Plata*.

Castella Aurea.

Castella aurea, vulgo Hispanis *Castilla del oro*, aspera atque inculta regio cæloque gravi, auri metallis abundat; unde & nomen. Opida insigniora in ipso Isthmo habet duo, diversis litoribus apposita; quorum unum vulgo *Nombre de Dios*, id est, Nomen Dei, mare spectat vulgo dictum *del Nort*; alteram *Panama*, mare Pacificum.

Peruvia.

Peruvia regio, vulgo *Peru*, omnium novi Orbis auri argenticque metallis nobilissima, nomen accepit à flumine *Peru* mediam secante. Clauditur ab Oriente montium perpetuis.

petuis jugis, à Meridie *Chili* regione, ab Occidente mari Pacifico, à Septentrione *Bogota* regione. Occupat longitudine inter Septentrionem & Austrum milliar. cccclxx, Latitudine inter Occidentem & Orientem clxx. Dividitur in Maritimam & Montanam.

Maritimæ opida clara sunt *Lima*, sedes Proregis & Archiepiscopi, cui subsunt Episcopi xv; & *Camana*. Montanæ insignia opida sunt *Cusco*, totius Provinciæ princeps, & *Quito*. *Potosi* auri metallis opulentissimum.

Chili.

Sequitur regio *Chili*, amplitudine Peruviam fere exæquans. Caput est opidum S. Jacobi.

Chica.

Chili regioni continuatur *Chica* regio, freto Magellanico affixa. In hac Patagonum gens est stupendæ proceritatis, novem & summum decem pedum mensuram implens. Ex his quidam, Magellane (is primus in has oras delatus) inspectante, sesquicubitales sagittas citra nauseam per guttur ad stomachi fundum egere; hoc scilicet argumento corporis robur ostentantes.

Brasilia.

Brasilia vasta regio, ut quæ quartam Meridionalis Americæ partem obtinet, sacchari singulari atque ubere proventu maxime nobilis est. Præcipuum opidum est Portus omnium Sanctorum, præfecti totius provinciæ sedes. Portus autem celeberrimus est opidum *Pernambuco*; intus opida *Assumptio* & *Paraguata*.

Reliquæ regiones introrsus aut non cognitæ aut obscuræ sunt; nullis ibi locis memoratu dignis.

C A P. XV.

De Insulis novi Orbis.

Insularum, quæ Americæ ab Oriente obiacent, ingens est numerus. At harum nobiliores *Hispaniola*, & *Cuba*, & *Jamaica*.

Priores duæ ejusdem esse videntur magnitudinis, nisi quod hæc longior, illa latior. Occupat *Cuba* longitudine mill. exc. latit. xxx. *Hispaniola* long. cxl. lat. lrv. Opida in utraque compluria. Caput Hispaniolæ S. Dominicus: Cubæ S. Jacob; in hac est *Havana* celeberrimus Americæ totius portus.

Jamaica, quæ Europæis S. Jacobi dicitur insula, implet longitudine l mill. lat. xx Caput est *Sivilla*. Secunda ab hac est *Oristan*.

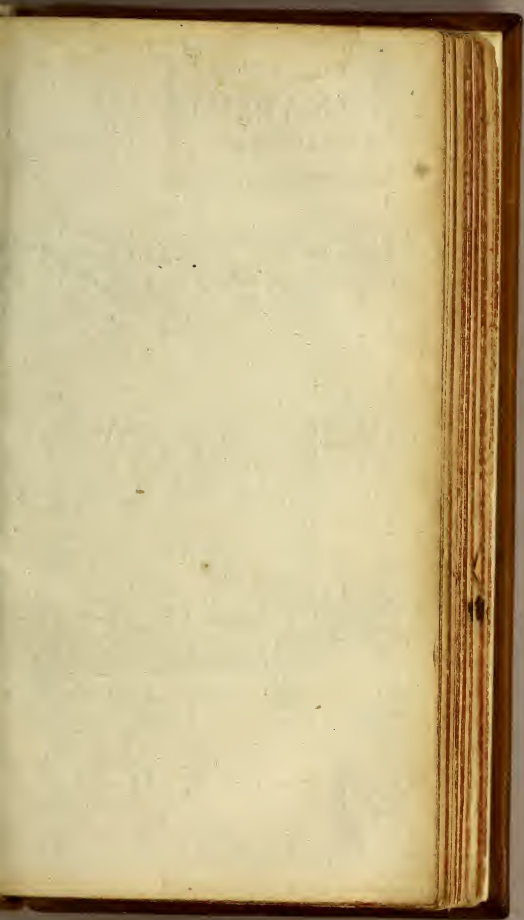
Atque

Atque hæc est brevis Americæ universæ explicatio.

C A P. XVI.

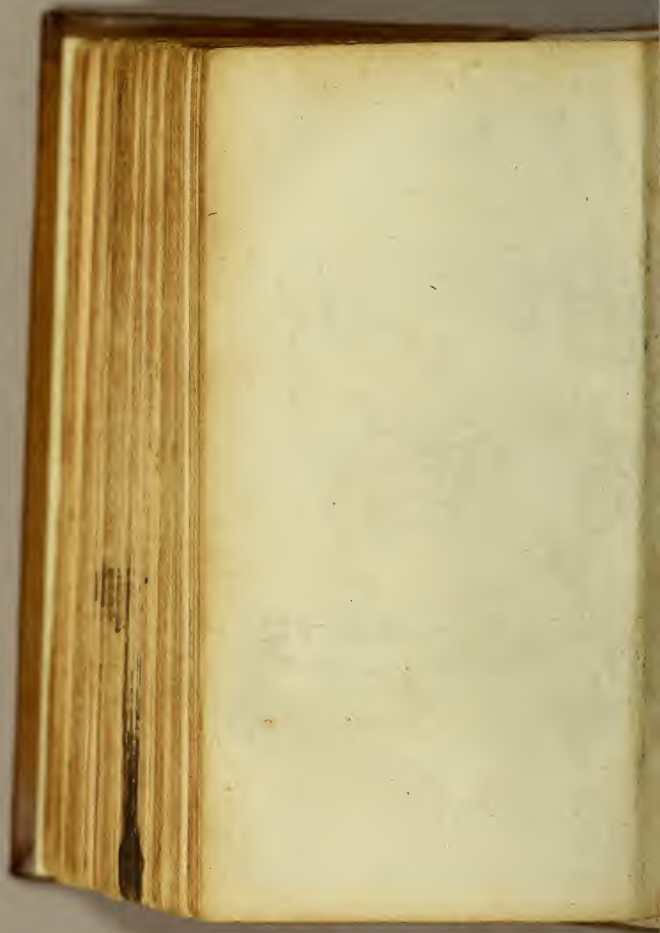
Magellanica.

Porro peractis duabus prioribus continentibus, restabat uti tertiam universi terrarum Orbis partem aggredieremur, illis amplitudine forsitan haud inferiorem. Verum cum etiam nunc nobis incognita jaceat, nec constet, continens una, an plures in insulas dissecta sit; nihil habemus in præsens, quod de ea huc referamus; nisi nominis brevem expositionem. Dicitur Terra Australis, quia nobis ultima in Austrum versus sita est. Eadem Terra incognita, quia nemo ingressus. Denique Magellanica, quia Magellani primum conspecta.

IMPERII SINARUM Nova Descriptio.

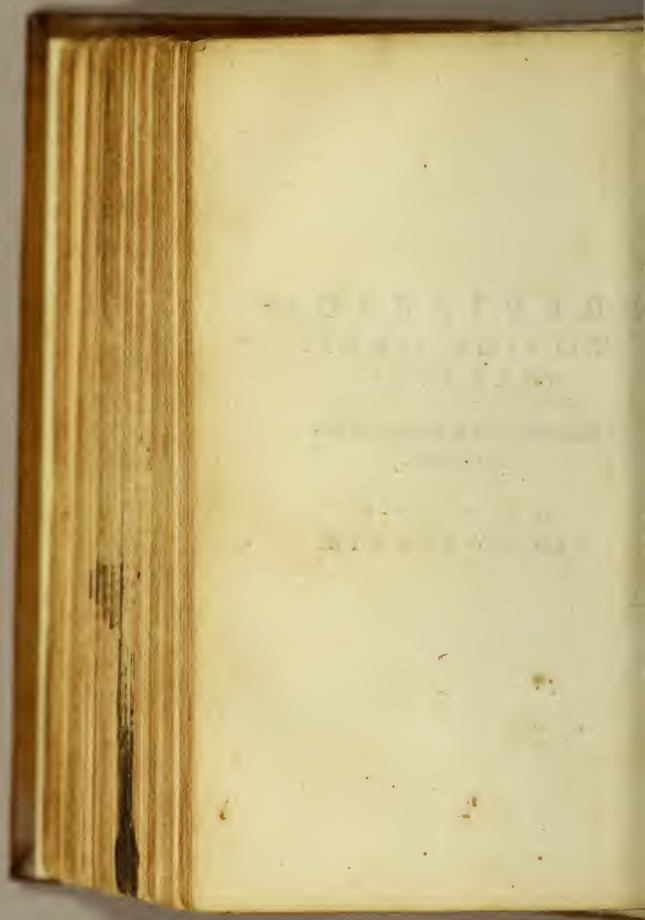

B R E V I A R I U M
T O T I U S O R B I S
T E R R A R U M ;

*Una cum serie Romanorum Im-
peratorum.*

A U T O R E
P E T R O B E R T I O .

BREVIARIUM TOTIUS
ORBIS TERRARUM.

ORBI S universus etsi nondum percognitus, nunquam tamen æque lustratus fuit, atque nunc est. Veteres enim Geographi Græci, Latinique, & qui ab iis situm Orbis didicere, Poëtæ, Oratores, Historici, eas tantum Terras descripsere, quas norant, quasque judicabant esse habitabiles. Nos, multorum sæculorum ac plurimorum hominum experientia edocti, multa ipsis profitemur incognita: & quas illi orbis regiones crediderunt vel ob æstum, vel ob frigora desertas, eas nos multis locis incoli scimus. Partes ejus alii pauciores, ego sex pono: Arcticam, Antarcticam, Europam, Africam, Asiam, & Americam.

I. AD ARCTOAM pertinent 1. Regio Subpolaris incognita. 2. Groenlandia. 3. Spitsbergia sive *Nieu-land*. 4. Islandia, quæ nunc subjecta est Daniæ & Norvegiæ Regi. 5. Nova Zembla, cum Mari Hyperboreo.

reo, & fretis duobus, Waygaz, & Davis, quorum illud est Orientalius, hoc magis in Occasum vergit. Illo Batavi, hoc Angli fretum Anian adsequi, & in Indiam penetrare, nostra memoria, quamvis irritò hætenus conatu, aggressi sunt. Nec desunt qui fretum Anian omnino esse negent, terrasque Asiæ & Americæ dicant esse continuas, quos, quia experientiæ testimonio refutare non possumus, in medio relinquemus; illud contenti monuisse Groenlandiam, quæ ad gradum lxxx latitudinis accedit, graminum gignere herbasque virentes, à quibus & nomen accepit, quum Nova Zemla, quæ quatuor gradibus est Australior, tota nuda sit & impascua, fœtaque animalibus carnisvoris.

II. AD ANTARCTICAM referendæ sunt vastæ illæ regiones, quæ Polo Australi subjactæ, longe lat. que inde extenduntur per tres Zonas, Frigidam, Temperatam, & Torridam: commendabiles non tantum prædicatione Petri Ferdinandi de Quir Hispani, qui tractum illum magna parte ipse lustravit: sed etiam cœli solique constitutione, terrarumque amplitudine; æquant enim Europam & Africam simul sumtas.

III. EUROPA. multo quam Africa aut Asia contractior, jam inde à Macedonibus & Romanis sedes Imperii fuit; post Christum
vero

ro natum, domicilium quoque Orthodoxo-
 Fidei. Patet ab Austro in Boream ad
 xxv leucas majores. A freto autem Ga-
 ano ad Tanaïm, hoc est, ab Occasu in Or-
 n DCCL. Circumscribitur Oceano Septem-
 onali, Atlantico, Mari Mediterraneo, Hel-
 onto, Propontide, Bosphoro Thracio,
 ato Euxino, Bosphoro Cimmerico, Mæo-
 e, Tanaï, & linea quæ à Tanaïs flexu
 rigitur ad ostium fluminis Obii. In ea
 lie dominantur varii. Insulas Britannicas
 it Carolus, filius Jacobi Stuarti, qui pri-
 s Scotiæ regnum Angliæ regno junxit.
 paniam tenet Philippus IV, Philippi III
 is, Philippi II nepos, Caroli V. Im-
 toris abnepos. Gallia subjecta est Chri-
 nissimo nostro Regi Ludovico XIII,
 rici Magni filio. Germania Imperato-
 i habet Ferdinandum Austriacum, cui
 r Eleonora Mantuana. Norvegia & Da-
 subjectæ sunt Christiano IV Frederici F.
 ciam habet Gustavus Caroli F. qui pul-
 ob religionem Catholicam Sigismundo,
 e ac nepote suo, Joannis Regis filio, ipse
 num invasit, & filio suo Gustavo reliquit.
 onia & Lithuania præest Sigismundus,
 n Sueciæ regno à Carolo patruo ex-
 diximus. Hungaria, Bohemia, Dalma-
 Croatia, & Sclavonia Imperatori sub-
 , Græciam, Thraciam, Bulgariam te-
 net

reo, & fretis duobus, Waygaz, & Davi quorum illud est Orientalius, hoc magis Occasum vergit. Illo Baravi, hoc Angli fratum Anian adsequi, & in Indiam penetrare nostra memoria, quamvis irritò hæc conatu, aggressi sunt. Nec desunt qui fratum Anian omnino esse negent; terrasque Asiæ & Americæ dicant esse continuos, quia experientia testimonio refuta non possumus, in medio relinquemus; illi contenti monuisse Groenlandiam, quæ gradum LXXX latitudinis accedit, graminigignere herbasque virentes, à quibus & nomen accepit, quum Nova Zemla, quæ quatuor gradibus est Australior, tota nuda sit & impascua, fœtaque animalibus earum voris.

II. AD ANTARCTICAM referuntur vastæ illæ regiones, quæ Polo Australi subjectæ, longe latius inde extenduntur per tres Zonas, Frigidam, Temperatam, & Torridam: commendabiles non tantum præcognitione Petri Ferdinandi de Quir Hispani qui tractum illum magna parte ipse illustravit sed etiam cæli solique constitutione, terrarumque amplitudine; æquant enim Europam & Africam simul sumtas.

III. EUROPA. multo quam Africa. Asia contractior, jam inde à Macedonibus Romanis sedes Imperii fuit; post Christum

vero natum, domicilium quoque Orthodoxæ Fidei. Patet ab Austro in Boream ad CCXXV leucas majores. A freto autem Gaditano ad Tanaim, hoc est, ab Occasu in Ortum DCCCL. Circumscribitur Oceano Septentrionali, Atlantico, Mari Mediterraneo, Hellesponto, Propontide, Bosphoro Thracio, Ponto Euxino, Bosphoro Cimmerico, Mæotide, Tanai, & linea quæ à Tanais flexu porrigitur ad ostium fluminis Obii. In ea hodie dominantur varii. Insulas Britannicas regit Carolus, filius Jacobi Stuarti, qui primus Scotiæ regnum Angliæ regno junxit. Hispaniam tenet Philippus IV, Philippi III filius, Philippi II nepos, Caroli V. Imperatoris abnepos. Gallia subjecta est Christianissimo nostro Regi Ludovico XIII, Henrici Magni filio. Germania Imperatorem habet Ferdinandum Austriacum, cui uxor Eleonora Mantuana. Norvegia & Dania subjectæ sunt Christiano IV Frederici F. Sueciam habet Gustavus Caroli F. qui pulso ob religionem Catholicam Sigismundo, Rege ac nepote suo, Joannis Regis filio, ipse regnum invasit, & filio suo Gustavo reliquit. Poloniæ & Lithuaniam præest Sigismundus, quem Sueciæ regno à Carolo patruo exutum diximus. Hungaria, Bohemia, Dalmatia, Croatia, & Sclavonia Imperatori subest, Græciam, Thraciam, Bulgariam tenet

net Turcarum Imperator, qui nunc est Sultan Amurath: Viciniores Asiæ partes habent Russus & Tattarus.

RELIGIO per Europam alibi Catholica est, alibi Hæretica & Apostatica. Catholicæ Ecclesiæ caput est Romæ, successor B. Petri, Urbanus VIII, pietatis & eruditionis decus, cujus inter primas laudes merito ponendum est, quod litteris amorem studiumque Francorum conjunxit, sicut de Urbano III loquitur Froissardus. Catholici cum eo sunt, ejusque ut veri pastoris vocem agnoscunt; in Gallia, Rex noster Christianissimus, Filius Ecclesiæ primogenitus, quem idcirco primo loco commemoro. In Germania, Ferdinandus Imperator; in Hispania, Philippus Rex, qui etiam in cæteris suis ditionibus nullam Religionem præter Catholicam admittit. Sunt præterea Catholici omnes Italiæ Principes; adhæc, Duces Sabaudia, Lotharingia, Bavaria, & Electores Imperii Ecclesiastici.

In Magna Britannia viget adhuc Calvinista secta, non quidem ad Puritanorum formulam, sive eorum qui cum doctrina ritus quoque Ecclesiæ damnant: sed ad normam eorum qui fidem habent Genevensium, ritus Catholicorum: multum tamen sibi de præclara Regis *Caroli* indole pollicentur omnes boni: augetque ipsorum spem conjugium
cum

um sorore Christianissimi Regis nostri, bonis avibus nuper contractum: sperant enim oventque, & matris, & aviæ, summarum heroïnarum, & uxoris divinis virtutibus, siquique singularis exemplo, ipsum quoque regem ab infami errore per Christi gratiam viam veritatis & vitæ revocandum esse, in summa sua gloria, egregio Regni sui ornamento, & gaudio totius Ecclesiæ: deprehensum est enim ipsum haud ita pridem malignius Catholicos habere cœpisse. Sed contra hæc vota sunt. In Scotia plerique ad Puritanos magis accedunt. In Hispania, si vim adimas & minas, omnes Catholicici sunt. In Dania, Suecia, Norvegia, Lutherani sunt: sed serpit clanculum virus Calvinisticum. In Polonia & Lituania Rex plerique Proceres cum Clero & infinita manu nobilium, aliorumque civium & rusticorum turba, sunt Catholicici; cæteræ regiones, ut sunt, Lutherana, Calvinistica, Armeniana, Samosateniana, Anabaptistica, tolerantur & exercentur palam, ne ipsa quidem daïca excepta. Bohemia habet Catholicos, etiam Hussitas, Valdenses sive Picardos, Lutheranos, Calvinistas, Judæos. Moravia præterea etiam Anabaptistas, quos superioribus annis Imperator Ecclesiæ militans subvertit. In Belgica, sive inferiore Germania; provinciæ quæ Hispanorum Regi parent, sunt

sunt omnes Catholicæ; quæ vero ab ipso secesserunt, delato ad Ordinum statum jure majestatis, mutarunt quoque publice religionem, eamque evexerunt, quæ à Catholica quam longissime recedit. Viget ergo illic, pro hoc tempore Calvinismus, & quidem ad formulam Gomaristarum, damnatis nuper in Dordrechthano conciliabulo Arminianis, quorum ministri etiam oppressi, & vel finibus ejecti, vel in carceres conclusi sunt. Catholici tamen, Lutherani, Anabaptistæ, Ariani, Samosateniani, Brunistæ, ipsique adeo Judæi, sub specie libertatis tolerantur; sed minus omnibus Catholici. Verentur enim, ne, si sublato religionis dissidio priscam illam & Catholicam publice evehant, paulatim videantur ad Hispaniarum Regem, cum quo implacabile odium exercere cupiunt, accedere. In Helvetia Pagi quidam sunt Catholici, ut Lucernensis, Tugiensis, Suitensis, Underwaltensis, Solodurensis, Friburgensis, Uriensis: quidam Calvinistici, ut Tigurinus, Bernensis, Basileensis. Habent autem hoc proprium Calvinistæ, ut statum, in quem irreperunt, evertant, neque ante conquiescant, quam ipsi rerum potiantur. Irrifores, turbulenti, factiosi, disputaces, ingrati, arrogantes supra quam dici aut credi potest, hostes Catholicorum juratissimi, quique non tantum ipsi nihil conferunt ad repellen-

-

pellendam imminentem Christianorum cervicibus Turcarum vim; sed etiam motis intestinis diffidiis bellisque impediunt alios Reges id conantes, quin & opes viresque ipsorum à communi hoste averſas in mutuam Christianorum perniciem concitant. Atque hoc ipsis est reformare Ecclesiam. In Turcia sunt Mahumetani & Græci Schismatici; quibus tamen etiam Catholici. In Russia Græci, Armenii, & Pagani.

OPES Principum ex annuo ipsorum proventu æstimantur. Francorum Rex xxx milliones auri creditur excedere. Hispaniarum Rex ex omnibus suis ditionibus non colligit ultra xix milliones. Rex Magnæ Britanniæ, quatuor: Poloniæ, tres: tantumdem Venetiarum Dux. Pontifex unum cum dimidio. Hetruscus duos. Sabaudus unum. Lotharingus dimidium ejus. Rex Daniæ centum millia coronatorum; Sueciæ tantumdem. In Germania Imperium confert suo Imperatori xxx milliones auri: Valet autem millio decies centena millia coronatorum.

LINGUÆ per Europam præcipuæ sunt hæc: Romanismus apud Italos, Gallos, Hispanos, Teutonismus apud Helvetios, Germanos, Bavaros, Suecos, Norvegos, Danos, Anglos, & plerosque Belgas. Sclavonismus in Slavonia, Polonia, Bohemia, Hungaria. præsentant autem singulæ regiones in sua lingua

diversas iterum dialectos. In quibusdam vero locis linguæ audiuntur, quarum nullum est cum cæteris commercium, ut in Britannia, Armorica, Navarra, &c.

INSULÆ BRITANNICÆ sunt plures. Minores quidem Orcades xxx, & Hebrides xxiv. Majores vero duæ, Hibernia, & Albion, sive Magna Britannia: juxta quas sitæ sunt insulæ, Mon, *Anglesey*, Vectis, & Gallico littori appositæ, *Fersey*, & *Gernesey* in quibus vocibus ultima syllaba *ey* insulam significat.

HIBERNIA, *l'Irlande*, veterum Scotia est; Lacum præcipuum habet Ernesem, cui vicinum est Purgatorium Patritii. Fluvii sunt plures, quorum quidem maximus Sannovius; nobilitatur tamen præ cæteris Avenisus, ob Dublinum urbem Regiam & Archiepiscopalem; cujusmodi etiam sunt Armachia, Cassilia, & Toam. Hi quatuor Archiepiscopatus habent sibi subjectas sedes xxix suffraganeas.

MAGNA BRITANNIA, cujus situm Ptolemæus infeliciter descripsit, dividitur in Scotiam, quæ Boream respicit; Angliam, quæ Austrum; & Walliam, quæ Occidentem. SCOTIA, *l'Ecosse* amnes habet Tinam, Escam, Lethum: Montem Grampium: Silvam, Caledoniam: Lacum Nessum: Urbem Regiam Edenburgum: Scho
la

las Andreapolim & Alberdoniam. Promontorium Boreale Orcas, *Dunsbyhead*.

ANGLIA, *l'Angleterre*, nomen traxit ab Anglis Saxonibus: fluvios famosos habet Tamelin, & Sabrinam, quarum illa Londinium alluit, *Londres*; urbem Regiam: hæc Glocestriam. Promontoria sunt, Cantium, *Kent*: & Nerium, *Cornouaille*. Archiepiscopi duo, Cantuariensis, *Canterburi*; & Eboracensis, *York*. Ille est Primas regni, habetque suffraganeos xxii. Hic tres duntaxat.

CAMBRIA sive Wallia versus Occasum porrigitur ad mare Hibernicum, ab eaque Primogeniti Regum dicuntur Principes Walliæ. Portus versus Orientem est Dubris, *Douvre*, ex adverso Calisii: versus Occasum est *Plymouth*: sunt & alii passim portus *Santwyck*, *Gravesand*, *Colcester*: Merces Britannicæ sunt, Stannum, lana, pannus, cerisia; nam aurum argentumve exportare fas non est. Lupos vero insula tota non habet.

HISPANIAM, quæ avouum nostrorum memoria cœpit foris inclarescere; quum antea vix ipsa sibi adversus incurfiones Pœnorum, Romanorum, Gothorum, Vandalorum, aracenorum sufficeret, Romani in Citeriorem & Ulteriorem divisere; quarum illa Tarconensis dicta fuit; hæc habuit Baticam & Lusitaniam. Illam à Vandalis vocamus hodie *andalusiam*; hæc à portu Calæ Portugal-

liam Montes Pyrenæi Hispaniam separant à Gallia: cætera ambit mare. Ad fauces freti Gaditani (quod nos vocamus *l'Estroit de Gibraltar*) est Calpe mons, quem Saraceni vocant *Gibal Tarif*, quasi dicas, montem *Tarif*; respondetque ei in Africa *Abyle* mons, quem nunc vocant *Ceutam*. Montes istos dixerunt antiqui Columnas esse Herculis, à quo & fretum ipsum perfossum crediderunt. Flumina quæ in mare Ibericum exonerantur sunt, *Tholobis*, *Tarderat*; *Rubricatus*, *Lo-bregat*; *Iberus*, *Hebro*; *Durias*, *Guadalviar*; *Sucro*, *Xucar*: *Terebus*, *Segura*; *Tader*, *Guadalentin*. Nam in Oceanum influunt *Bætis*, *Guadalquivir*; *Anas*, *Guadiana*; qui medio cursu mergitur, ac post decem leucas iterum erumpit: *Tagus*, *Tajo*: *Munda*, *Montego*: *Durius*, *Duero*: *Minius*, *Mingo*: Regna Hispaniæ divisa olim inter plures fuere; ac tunc quidem nemo erat illorum, qui non Francorum Regibus libenter adsurgeret, in que adversis rebus ipsorum salutarem operam imploraret: nunc omnibus illis regnis ad unum caput reductis, auctaque aliunde potentia, crevit cum fortuna animus, eoque tandem devenit, ut plura adhuc adpetat. Regna hæc sunt: *Granata*, cujus urbs primaria Saracenis condita, idem nomen habet. *Andalusia*, in qua eminent *Hispalis*, *Seville*, *Nebrissa*, *Corduba*, & *Iaën*. *Estramadura*

dura, in qua Pax Julia, *Badaios*; Augusta Emerita, *Merida*, ad Anam utraque. *Murcia*, in qua Carthago nova, *Cartagena*. *Valentia*, in qua urbes, Valentia, & Ilice, *Alicante*. *Catalonia*, in qua Dertosa, Barcino, Tarraco, Emporiae. *Arragonia*, in qua Cæsaraugusta, *Saragossa*: Ilerda, *Lerida*, Urgelis, *Urgel*: Osea, *Huesca*. *Guipuscoa*, in qua Tolosa & Flaviobriga, *Fuentaravie*. *Biscaina*, in qua Flavionavia, *Bilbao*. *Asturia*, in qua Oviëdum: *Galecia*, in qua Compostella, *S. Iago*. *Legio*, quæ urbem habet ejusdem nominis. *Castella nova*, in qua Toletum & Madridum. *Castella vetus*, in qua Salmantica & Valedolit. His accessere *Navarra* pars, in qua Pampelo, *Pampelune*; & *Portugallia*, in qua Urbes: Olisippo, *Lisbone*, ad Tagum flumen; Conimbriga, *Coymbre*, Eboræ, *Evora*. *Algarbia*, in qua *Silvis*, & *Tavila*. Insulæ vicinæ Hispaniis sunt, in Oceano quidem *Gades*, *Cadiz*: in Mediterraneo vero, *Gymnesiæ* sive *Baleares*, *Majorica*, & *Minorica*, cum *Ebyso* quæ nunc *Yvica* dicitur; minores volens prætereo.

Titulus Regis sic fere concipitur; *Philippus* Dei gratia Rex Castellæ, Legionis, Arragoniæ, utriusque Siciliae, Hiërosolymæ, Portugalliæ, Navarræ, Granatæ, Toleti, Valentiae, Galiciæ, Majoricæ & Minoricæ, Hi-

spalis, Sardinia, Cordubæ, Corficæ, Murcia, Jaen, Algarbia, Algeriæ, Gibraltar, Insularum Canaria, Indiarum Orientalis & Occidentalis, Insularum & continentis Oceani: Archidux Austria, Dux Burgundia, Lotharingia, Brabantia, Limburgi, Luxemburgi, Geldria, Mediolani, &c. Comes Habsburgi, Flandria, Tirolis, Barcelona, Arthesia, Hannonia, Hollandia, Zelandia, Namurci, Zutphania, &c. Marchio Imperii, Dominus Biscaya, Frisia, Mechlinia, Trajecti, Transilvania, Groninga: Dominator in Asia & Africa.

GALLIA, *la Gaule*, quæ & ante Romanos belli gloria per Orbem claruit, & sub Romanis per diu habuit Imperii sedem Augusta Trevirorum, Pyrenæis, Oceano, Rheno, Alpibus, & mari Mediterraneo clauditur. Hæc à Romanis initio tributa fuit in Citeriorem & Ulteriorem: illius pars Cisalpina sive Italica, ab habitu gentis vocata fuit Togata: Transalpina vero pars vicinior dicta fuit Provincia Narbonensis, fuitque Braccata; Reliquam omnem Galliam quæ Comata adpellabatur, divisit Cæsar in partes tres, Aquitanicam, Celticam, quæ postea Lugdunensis vocata est, & Belgicam: nam Provinciam Narbonensem, quæ jam tunc Romanis parebat, non accensuit ille Gallia à se vincenda. *Franci* partem illam quæ ipsorum armis subacta fuit,

fuit, adpellavere *Franciam* occidentalem: ad discrimen scilicet *Franciæ* orientalis, quæ est in Germania. Itaque Aquitania initio *Francia* non fuit. *Burgundia* *Sequanica*, *la Franche Conté*, nunc non est *Francia*. Hodie enim *Franciam* vocamus; eam omnem *Galliam*, quæ Regi nostro subjecta est. Et quia de veteri illa ditione partes *Rheno*, *Scaldi*, *Mosæ*, ac *Mosellæ* vicinæ jam pridem abrasæ sunt; facile est videre quantum imminutum sit *Francorum* prædium. Eam ergo hodie ab *Italia* separat adhuc antiquus limes: à *Sabaudia* *Rhodanus*; *Araris* à *Burgundia*; *Mosella* à *Lotharingia*, & *Ducatu Luxenburgensi*; *Aa* rivulus à *Flandria*. Amnium alii in *Mediterraneum* influunt, ut *Varus*, *le Var*. *Argentæus*, *Argent.* *Rhodanus*, *le Rofie*. *Ledus*, *le Loir*. *Arauraris*, *Erbault*. *Obris*, *l'Orbe*. *Atax*, *l'Aude*; è quibus *Rhodanus* recipit ripa dextera *Ararim*, *la Saone*, *Eriduam*, *l'Erieu*, *Ardescham* & *Vardonem*, *le Guard*: sinistra *Isaram*, *l'Isèr*; & *Druentiam*, *la Durance*. *Arar* excipit *Loignionem* & *Dubim* *le Doux*. In *Oceanum* vero se exonerant, *Atyrus*, *l'Adour*; *Garumna*, *la Garone*; *Carantonus*, *la Charente*: *Altiſio*, *l'Autye*; *Semagna*, *Ligeris*, *la Loire*; *Orna*, *l'Orne*; *Sequana*, *la Seine*; *Somona*, *la Somme*; *Scaldis*, *l'Escaulv*; *Rhenus*, *le Rin*. *Atyrus* duos *Gavos* recipit ex *Pyrenæis* de-

volutos. In Garunnam influunt læva quidem Savus, Gimovus, Ægircius, *le Gers*, & Balisa. Dextera vero, Tarnis, *le Tar*; Oldus *Lot*; Duranus, *la Dordogne*. In Ligerim; Elaver, *l'Alier*; Vigenna, *la Vienne*, Anger, *l'Indre*; Caris, *le Cher*; Maduana, *le Meyne*, qui recipit Sartram, Huinam, & Ledum *le Loir*. In Sequanam, Matriona, *la Marne*; Icauna, *Ionne*; Alba, *l'Aube*; Æsia, *l'Oise*. In Æsiam, Axona, *l'Aisne*, qui recipit Basilam, *le Veste*. In Scaldim Legia, *Lys*; Scarpa, *l'Escharpe*, Dendra, & Demera. In Rhenum, Mosa & Mosella. Postremum, plures habet sola Gallia fluvios opportunos, & fluminibus impositos pontes, quam reliqua omnis Europa. *Montes* Gallix præcipui sunt Pyrenæi, Alpes, Gebennæ. Vogesus, Jura; Alpium aliæ sunt Maritimæ, aliæ Graix & Coctix, aliæ Penninæ, quæ à Penno Deo nomen habent. Herculem Graiis, Annibalem Coctiis in Italiam venisse constat. Fuit autem Francorum Regibus id semper curæ, ut per Alpes plures ipsi aditus paterent in Italiam. *Lacuum* maximus est Lemanus. Divisiones alias Gallix, quæ sub Romanis, Gothicis, Francisque primæ, secundæ ac tertiæ stirpi, fuere, nunc omitto, contentus præsentia referre. *Francia* igitur, si eam seorsim à partibus iis quæ abrafæ sunt, spectes, variè dividi potest, per Diœceses, per Parlamenta, per

per Provincias, per Censum. Harum primæ, non tantum quia vetustissima est, sed etiam quia maximè proportionata, minimèque obnoxia mutationibus, nos nunc insistemus. Sub Imperio igitur Christianissimi Regis nostri sunt, 1. Diocesis Lugdunensis, ad Rhodani & Araris confluentes, cujus Præsul vocatur Cleri Gallicani Primas. 2. Rothomagensis ad Sequanam, in Normannia, quæ est Lugdunensis secunda. 3. Turonensis, ad Ligerim quæ est caput Britannia, in Lugdunensi tertia. 4. Senonensis ad Icaunam, habet in se Lugdunensem quartam, à qua resecta est, & in Metropolim erecta, Lutetia Parisiorum. 5. Treverensis ad Mosellam suffraganei sunt in Francia, Metensis, Tullensis, Verdunensis, omnes in Belgica I. Ipse autem est Elector Germanus. 6. Vefontinus ad Dubim extra Franciam est: ejus suffraganeus tamen Bellicensis paret nostro Regi, in Lugdunensi quinta. 7. Rhemensis, Dux & Par Franciæ, est in Belgica secunda, ad Basilam dum. 8. Viennensis prinfa est ad urbem ejus nominis ad sitam Rhodano. 9. Ad Narbonam quæ Ataci prætexitur, est pars una secundæ Viennensis. 10. Ad Tolosam, quæ Garumnæ est apposita, pars altera. 11. Ad Aquas Sextias, *Aix en Provence*, pars una tertiæ Viennensis. 12. Ad Arelaten, *Arles*, pars altera. 13. Ebrodunensis, *Embrun*, est quartæ Viën-

nenfis. 14. Biturica; *Bourges*, Aquitaniæ primæ, diciturque ejus Præful utriusque Aquitaniæ primas. 15. Burdegala, *Bordeaux*, Aquitaniæ secundæ, ad Garumnâ. 16. Aufcii, Aquitaniæ III ad Ægircium flumen. 17. Avenio cessit Pontifici.

Nec fuerit abs re, breviter hoc loco ostendere, quænam in Gallia civitates Episcopales quibus Metropolitibus subjectæ sint. Habet ergo *Lugdunensis* Archiepiscopus suffraganeos IV. Eduensem live Augustodunensem; *Autun*; Lingonensem, Ducem & Parentem Franciæ, *Langres*; Cabillonensem ad Ararim, *Chaalons sur Saône*; Matisconensem, *Mascon. Rotomagensis*, sex, Baiocassinum, *Baieux*; Abrincatensem, *Avranche*; Ebriocensem *Evreux*; Sagiensem, *Seez*; Lexovicensem, *Lizieux*; Constantinum, *Contances. Turonensis* IX. Cænomanensem, *Mans*, ad Sartram amnem; Redonensem, *Reues*; Andegavensem, *Angers* ad Meduanam; Nannetensem, *Nantes*, ad Ligerim. Corisopitensem, *Cornouaille*. Venetensem, *Vannes*; Briocensem, *S. Brieu*; Macloviensem, *S. Malo*; Leonensem, *S. Paul de Leon*; Tricoricensem, *Triguier*: & Dolensem, *Dol*, qui quondam Archiepiscopi titulum ac dignitatem gessit. *Senonensis* tres, Autissiodorensem, *Auxerre*, ad Icaunam; Treassinum, *Troyes en Champagne*, ad Sequanam. Nivernensem, *Nevers*. nam,

PARIISIENSIS cum subjectis Carnu-
 tensi; *Chartres*; Aurelianensi; *Orleans*; &
 Meldensi, *Meaux*; à Senonensi refeſtæ sunt,
 anno MDCXXIII. De *Treverenſi* ejuſque tri-
 bus ſuffraganeis, deque *Vefontino*; jam di-
 xi. *Rhemenſis* ſuffraganei ſunt octo; *Sueſſio-*
nenſis, *Soiſſons*; *Catalaunenſis* ad *Mâtrouam*;
 Comes & Par, *Chaalons ſur Marne*; *Lau-*
dunenſis; Dux & Par *Franciæ*, *Laon*. *Sil-*
vanectenſis, *Senlis*. *Bellovacenſis*; Comes &
 Par *Franciæ*, *Beauvais*: *Ambianenſis*, *A-*
miens. *Novomenſis*, Comes & Par, *Noyon*;
Bônouienſis in Pago *Geſſoriaco*, *Boulogne*
ſur mer: nam *Morinenſis* ſive *Tervanenſis*,
Tervanne; itemque, *Cameracenſis*, *Cam-*
bray, *Atrebatenſis*, *Arras*, & *Tornacenſis*,
Tournay, jam inde ab anno MDCXXV; tranſ-
 lato ad *Burgundum* jure omni Politico, Ec-
 cleſiaſticam quoque ſubjectionem *Rhemeni*
 averterunt. *Viennenſis* *Metropolis* habet ſibi
 ſubjectos *Episcopos*; *Geneventum*, *Geneve*;
 cujus ſedes ob civium hæreſi infectorum re-
 bellionem tranſlata eſt *Anicium*, *Sabaudia*
opidum; *Anicy*; *Gratianopolitanum*; *Greno-*
ble; ad *Iſaram*: hanc autem urbem vocat *Ci-*
cero in *Epistolis* *Cularonem*; *Albenſem* ſive
Vivarienſem, *Viviers*; *Dienſem*, *Die*; *Val-*
entinenſem, *Valence*; ad *Rhodanum*; *Mâur-*
rianenſem, *S. Jean de Morienne*. *Narbonen-*
ſis habet ſuffraganeos novem, *Biterrenſem*,

Beziers; Agathensem, *Agde*; Carcaffonen-
 sem, *Carcaffonne*; Nemaufensem, *Nismes*;
 Lutevensem, *Lodesue*; Monspellanum,
Montpellier, qui olim fuit Magelonæ, in sta-
 gnis Volcarum, S. Pontii Tomeriarum,
S. Pont de Tomiere; Alectensem, *Alet*; &
 Ucetensem, *Uzez*. *Tolosanus* habet septem;
 Apamiensem, *Pamieres*; Mirapicensem, *Mi-
 repoix*; Montis Albani, *Montauban*; Vau-
 rensem, *Vaur au pais de Lauragais*; Lom-
 bariensem, *Lombez*; S. Papuli, *S. Papoul*; &
 Rivensem, *Rieux*. *Aquiseftiensis* habet quin-
 que: Aptensem, *Apt*; Reiensem, *Ries*; Fo-
 rojuliensem, *Frejuls*; Vapincensem, *Gap*; Ci-
 ftaricensem, *Sesteron*. *Arelatensis* præest
 quatuor suffraganeis, Massiliensi, *Marseille*;
 Tricastino, *S. Paul de Tricastin*; Telonen-
 si, *Tolon*; & Araufionensi, *Oranges*. *Elro-
 dunensi* subjecti sunt sex, Dinienfis, *Digne*;
 Grassensis, *Grasse*: cujus olim sedes fuit An-
 tipoli, *Antiboul*; Vencienfis, *Vences*; Gland-
 datennensis; *Glandeves*; Senetenfis, *Sanes*;
 & Nicenfis, *Nice*. *Bituricensis* habet suffra-
 ganeos undecim; Claromontensem, *Clair-
 mont en Auvergne*. S. Flori, *S. Flour*; Ru-
 thenensem, *Rodex*: Vabrensem, *Vabres*:
 Caduensem, *Cahors*; Lemovicensem, *Limo-
 ges*; Tutelensem, *Tulles*: Mimatensem, *Man-
 de*: Albiensem, *Alby*: Castrensem, *Castres*:
 & Aniciensem, *Puy en Velay*. *Burdegalenfis*
 Archie-

Archiepiscopi suffraganei sunt novem: Agin-
 nensis, *Agen*: Enculismensis, *Angoulesme*;
 Santonicus, *Saintes*; Pictaviensis, *Poitiers*;
 Petrocorienfis, *Perigueux*: Condomensis,
Condon: Maleacensis, *Malezais*: Luxio-
 nensis, *Luçon*, & Sarlatensis, *Sarlat*. *Auscus*
 vel *Auxitanus* habet suffraganeos decem, A-
 quensem, *d'Acqs*: Lectoratensem, *Laitoure*:
 Convenensem, *Conseran*: Adurensem, *Aire*:
 Vasatensem, *Bazas*; Lescariensem, *Lescar*;
 Tarbensem in Castris Bigorris, *Tarbes*; Ole-
 ronensem, *Oleron*; & Baionensem, sive Boa-
 tum, *Baione*: nam Elusa jam pridem esse de-
 iit: Pampelo vero retracta est ad Hispanos.
 Pares sæculares cum titulo Ducali sunt, Bur-
 gundus, Normannus, & Aquitanus: cum ti-
 tulo vero Comitatenfi, Flander, *Tolosanus*,
 & Campanus.

FRANCOS autem imprimis commen-
 tant ista I. Zelus Religionis Catholicæ: nus-
 quam enim terrarum ardentius Deus ab o-
 mni sexu, ab omni ætate, ab omnibus ordini-
 bus colitur, & quidem sine ullo vel fuco vel in-
 quisitione: In Gallia se primum exseruit sub
 Constantino publica Christiani nominis pro-
 fessio, fugato Paganismo. Primus Europæ Re-
 gum Chlodoveus Christi fidem in Gallia am-
 plexus est. Primus Carolus Magnus, ut nutan-
 tem in Occidente fidem Catholicam stabili-
 et, Imperium Francorum instituit. Plures

Martyres habuit sola Gallia ob Christi nomen, quam cætera omnis Europa. Nusquam alibi plura ob commune Ecclesiæ bonum Concilia celebrata sunt. In Gallia præcipuorum Cœnobiorum sunt origines, Cisterciensium, Clarevallensium, Præmonstratensium, Cluniacensium, Grandimontensium, Carthusianorum, quorum propagines in reliquam Europam, imo & terrarum Orbem postea deductæ sunt. Franci Romanos Pontifices, ut Ecclesiæ Christianæ parentes, nudos de suis bonis ditavere; oppressos defendere; ejectos excepere; fugatos restituere; quodque omnium Gentium erat officium, soli præstitere: ob quas res merito Reges Franciæ dicuntur Christianissimi, & filii Ecclesiæ primogeniti. Habet quidem Francia ex suis nuper ortos visceribus hæreticos Calvinistas, sed solos; & quis unquam ager sine lolii mixtura? habet ergo, sed non probat; habet, sed ut formosa facies verrucam: ut Israëlita in terra sancta Philistæos; ad fidei suæ exercitium, exigentibus ita adhuc peccatis nostris, denique in spem ipsorum conversionis. 2. Commendat etiam Francos Monarchiæ duratio, jam enim mille anni sunt, quum Reges Regibus perpetuo succedunt, & quidem præcipuis virtutibus insigniti; alii quidem Sancti audiunt, alii Fortes, Intrepidi, alii Clementes, alii Augusti, alii Justi, alii Casti, alii Prudentes: IN LUDOVICUM
hodie

odie regnantem Deus plena manu omnia
 ta bona simul congeffit, addita insuper singu-
 ri in rebus gerendis Felicitate. 3. Commeu-
 ant insuper Francos divinæ defensionis mira-
 ula: nunquam enim deseruit cœleste Numen:
 excitata etiam desperatissimis rebus ad viros
 nimandos virguncula. Quam fuerit stupenda
 Gallix post excessum Henrici III, Regis Chri-
 stianissimi, ex circumstantibus malis liberatio,
 ciunt & testari possunt, qui tunc vixerunt.
 . Adde legum Sanctitatem; ex Gallia quippe
 æteræ ferè Gentes per Europam traxere Re-
 um publicarum suarum administrandarum
 exemplum. Qui Senatum Parisiensem videt
 abet, unde sibi repræsentet Amphictyonum
 ravitatem, Areopagitarum dignitatem, Se-
 atus Romani splendorem & majestatem.
 . Adde sanctitatem, eruditionem, modestiam,
 Cleri. 6. Adde toto regno florentes litteras, ar-
 es, sapientiam. Una Parisiensis Schola pluri-
 narum per Europam est mater: ex ea profecti
 . Lombardus, Albertus Magnus, Thomas A-
 uinas, & miraculum orbis Jul. Cæsar Scali-
 ger. Debent litteratores Budæo, Turnebo, E-
 asmo, Passeratio. Debent Cujacio, Alciato,
 Tiraquello, Jureconsulti: Fernelio, Dureto,
 iolano, Medici; Aurato & Ronfardo Poëtæ:
 Muretò Oratores: B. Hilario & S. Bernardo
 Theologi: Orontio, Mathematici; Freme-
 nelio pictores: Imperatores denique & belli
 Duces

Duces Henrico Magno. 7. Neque omittenda est morum comitas. Huc ergo tanquam in veram humanitatis scholam mittitur quotannis ex omnibus orbis partibus selecta nobilitas, ut cum lingua civilem vivendi modum posita barbarie addiscat. 8. Addam postremo loco ubertatem & felicitatem soli, cujus tria sunt signa certissima: primum, evectiones & exportationes fructuum merciumque dominarum, tritici, inquam, salis, vini, olei, lanarum, croci, glasti, ferri, telarum, merciumque manufactarum: Secundum, frequentia portuum, versus utrumque mare, interius & exterius, urbiumque nihilominus à mari remotarum amplitudo & multitudo. Tertium, civium copia. Hisce rebus fit, ut una Gallia plura valeat regna.

Sunt etiam in *Gallia Belgica* Germaniæ duæ Cisrhenanæ, diversæ à Germania magna; Dividitque illas Mosella fluvius, quem Ptolemæus Obrincum vocat. In *Germania Superiore* sunt Helvetia, Alsatia pars Cisrhenana, Lotharingia, Palatinatus pars, cum agro Moguntiaci. In *Germania Inferiore* sunt Treveri, Leodienfes, Mursenses, Clevenfes, Bergenses, Julienses, Batavi, aliique, quos omnes, jura quæ habent, & privilegia, & arma, à Francorum regibus tenere nemo gentium ignorat. Hodie promiscue vocant Provincias Belgicas, & Provincias Germaniæ inferioris,

rioris, eas omnes, quas Burgundionum Dux, qui nunc est Rex Hispaniarum, ut patriam hæreditatem vel habet, vel repetit; quamvis illarum nonnullæ trans Rhenum in Germania Magna sitæ sint. In Gallia numerantur, *Artesia*, cujus Metropolis Atrebatum: *Flandria*, in qua Gandavum, Brugæ, Ipræ, Insulæ, Duacum. *Hannonia* habet Valentianas, & Montes. *Luxemburgum*, *Limburgum*, *Namurcum*, *Cameracum*, *Mechlinia*, habent urbes singulæ suorum nominum. *Zelandia* quoque tota Gallica est, ad ostia Scaldis, constatque pluribus insulis, quarum nobilissima est Walachria, habens opida portusque, Vlissingam, Middelburgum, Veriam, Armutam. Trans Rhenum in Germania Magna, sunt *Frisia Occidentalis*, quæ urbes habet Alcmariam, Enchusam, Hornam, aliasque; *Frisia* simpliciter ita dicta, est in Germania magna, habetque Leoardiam, Harlingam, Docconium, Franekeram urbes præcipuas. *Groninga*, urbem habet cognominem. *Geldria* habet Rurmundam, & Arnemium. In *Transsalaria*, *Overyffel*, sunt Daventria, Campi, Wolla. Ultima Transrhenanarum Provinciarum in Germania inferiore est *Zutphania*. Ex utraque Rheni parte sitæ sunt *Hollandia* & *Ultrajectum*, *Utrecht*. Illius urbes sunt Dordrechtum, Harlemum, Delfum, Leida, Amsterodamum, Gouda: Hujus, Trajectum, civi-

civitas Archiepiscopalis, & Amersfordia. Habent autem singulæ Provinciæ Curias suas superpremas, in quibus jus dicunt peremptoriè, & à quibus non datur provocatio. Quæ autem est Hagæ Curia Ordinum Generalium, ea tantum decernit de rebus ex communi confœderatione ad bellum, pacem, & navigationes pertinentibus. Gubernator Hollandiæ, Zelandiæ, & Westfrisiæ, post excessum Mauritiï Nassovii, est Henricus ejus frater, Princeps Arausionensis. Gubernator Geldriæ & Trajecti est Ernestus Nassovius.

HELVE T I I, *les Suiffes*, Pagos XIII tenent, ut sunt, Tigurinus, *Tzurich*, Bernensis, Lucernensis, Urensis, Suitensis, Underwalt, Tugensis, Glaronensis, Basileensis, Friburgensis, Salodurensis, & Abbatiscellensis. *Valesii* oram tenent quæ inter Rhodani fontes & lacum Lemanium interjecta, montibus utrimque cingitur: urbs præcipua est Sedunum. *Alsatia* est Argentoratum: *Nemetum* Spira; *Vangionum* Wormatia. *Palatinatus* habet cis Rhenum in Gallia Frankendaliam & Neostadium.

GERMANIA MAGNA sive Transrhenana nunquam à Romanis exacte cognita, nedum subacta fuit. Eam omnem Franci hodie ex una ejus gente vocant Alemaniam: Sunt enim Alemanni siti ad fontes Danubii: nomen habent vel à viris, nam *man* virum significat.

significat, ut in Nortman, Herman, Karol-
 man, Duitfman; vel ab Alemone amne ejus
 tractus. Debet autem Germania Imperium
 suum Francis; nunc, devoluta per Saxones &
 Suevos ad domum Austriacam gubernatio-
 ne, paret Burgundioni. Terminatur Rheno,
 Visitula, Oceano, ac Danubio. Amnes habet
 præter eos quos jam dixi, Vidrum, *le Vecht*,
 Amasim, *l'Embs*, Visurgim, *le Weser*, Albim,
Elbe, Oderam, *l'Oder*. In Rhenum in-
 tuunt ex parte Germanica Nicer, *le Necker*,
 ubi sunt, Reutlinga, Tubinga, Stutgardia,
 Melbrunna, & Heidelberga, Mœnus, *le Mein*,
 ubi sunt Bamberga, Wurtzburgum quam
 vocant Herbipolim, ac denique, Francofur-
 tum. Lupia, *la Lippe*, ad quem sunt Pader-
 na & Lipstat. In Visurgim se præcipitant
 Mulda, Adrana, Alara. In Albim se exone-
 unt parte dextera Elstera, & Havela; læva,
 Mulda, & Sala. Sunt autem in Germania
 Regna aliquot, & Ducatus, & Comitatus, &
 Marchionatus. Regna sunt, *Norwegia*, in
 Scania Berga; *Suecia*, in qua Stocholmia; *Da-
 nia*, in qua Hafnia, *Koppenhagen*; *Bohemia*,
 in qua Praga, ipsumque insuper REGNUM
 GERMANIÆ. Ducatus præcipui sunt hi,
Saxonia Superior & Inferior, quarum hæc
 habet Ducatum Lawenburgicum, Lune-
 burgensem, cui vicinus Episcopatus Halber-
 denfis, & Meckleburgensem cum Ducatu
 Brun-

Brunsvicensi, cui nunc præest Ulricus, frater Christiani Halberstadenfis. Illa Electoratum Saxonicum, cum Misnia, & Lusatia: nam Westfalia, quæ Saxonix quondam fuit, nunc alios Dominos habet. Electoratu nunc præest Joannes Georgius, cujus aula Dresdæ. *Dux Wirtembergicus* in Suevia habet Tubingam & Stutgardiam ad Nicrum fluv. *Dux Bavaria* habet Ingolstadium & Ratisponam ad Danubium. *Dux Silesia* Vratislaviam, *Preslaw*, ad Oderam. *Dux Holsatia* Sleswicum, Segenburgum. *Wurceburgensis Dux* præest Franciæ Orientali, in qua est Bamberga. *Comites* præcipui sunt isti: *Palatinus*, *le Comte Palatin*; habens cis & trans Rhenum, itemque ad Danubium amplas ditiones. Inferioris Palatinatus caput est Heidelbergæ: Superioris Amberga: utrique nuper, adsumpto etiam Electoris titulo præest Maximilianus Dux Bavarix, post ejectionem rebellionis titulo Fredericum Palatinum, Jacobi Britannix Regis generum: factum id solemniter Ratisponæ anno MDCXXIII, die 23 Februarii. *Comites Embdensis & Oldenburgicus* Frisiis vicini sunt, pertinentque ad Frisiam Orientalem. *Landgraviatus Hassia* habet Casseliam & Marpurgum, cui præfuit Mauritius Calvinista; nam Darmstadiensem habet Ludovicus, cui etiam adjudicatum est Martpurgum. In *Thuringia* est Erfordia. *Marchionatus*

Bran-

Brandenburgicus Sarmatis initio oppositus fuit, nunc est Electoratus, præestque illi Georgius Guilielmus. In eo Marchionatu est Jaggerdorf. Archiepiscopus Magdeburgensis est totius Germaniæ primas, habetque suffraganeos Merseburgensem, Michsnensem, Brandenburgensem, & Havelburgensem. Electores Ecclesiastici sunt, Moguntinus, Coloniensis, Treverensis. Sæculares, Saxo, Palatinus, Brandenburgicus & Rex Bohemiæ. *Urbes Anseatica, les Villes Anseatiques*, divisa sunt in quatuor Ansas, Lubecensem, Coloniensem, Brunsvicensem & Borussicum. *Circuli Imperii les cercles ou kreyts de l'Empire* sunt decem, *Franconicus, Bavaricus, Austriacus, Suevicus, Rhenensis, Electoralis, Westphalia, Saxonia Superioris, Saxonia Inferioris*, ac denique *Burgundicus*. Curia sive Tribunal Forensè litium decidendarum in Imperio est Spiræ Nemetum, in ripa Gallica. Titulus Imperatoris, ex quo res ad domum Austriacam delata est, sic fere concipitur *** Dei gratia electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiae, Slavoniæ Rex, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Stiriae, Carinthiæ, Carniolæ, & Wittembergæ, &c. Comes Tirolis, &c.

Danubius maximus, inter lacum Constantiensem & Nicri fontes haud procul Schaf-
hu-

husia in Hercynia oritur, decurritque per Sueviam & Alemaniam, ubi est Ulma, itemque per Bavariam, Austriam, & Hungariam, ac sumpto Istri nomine mergitur Ponto Euxino, *Mer Major*, ou *Mer noire*, quinque ostiis. Influunt in ipsum amnes LX. quorum præcipui, ex parte dextera, Lechus, ad quem Augusta Vindelicorum *Augsbourch*: Isera, ad quam Frisinga, urbs Episcopalis: OEnus *l'In*, qui OEniponti nomen dedit, *Inspruck*, urbi Metropolitanæ, ejus suffraganeæ sunt, Tridentina, Passaviensis, Vienna Austriæ, Gurca, Brixia, Frisinga, Secovia, & Chyema. Recipit autem OEnus Saltzam ad quem sita est Saltzburgum, dicta quondam Juvavia, sedes Archiepiscopalis; Anisam, *Ens*, qui Bavaros à Pannoniis separat; Tum Arabonem, *Rab*, & nobilissimos amnes Dravum Savumque. Deinde Moravam & Jeterum. Sinistra ripa accipit Alemonem, ad quem est Eichstadium. Reginonem ad quem Ratispona, & ex Carpatho monte decurrentes, Teyam, sive Tibiscum, & Malkam, qui juncti, Danubio miscentur.

AUSTRIÆ caput est Vienna, ad Danubii ripam sinistram. Austrum versus ei adfidet *Stiria* Ducatus, inter Muer & Mietz amnes, qui in Dravum influunt. Est & Ducatus *Carinthia* inter Muer & Dravum, ejus incolæ strumosi. Est denique & *Carnia*, hisce omnibus Australior.

HUN-

HUNGARIA partem tenet veterisannonix, quæ tota Cisdanubiana Iazygum-ue fuit, & *Dacia*, quæ fuit Transdanubiana. Est autem Hungaria Turcorum Imperio proxima, qui in ea quidem occupavit Belogradum an. 1420. Strigonium, & Valponem anno 1443. Quinque Ecclesias, anno 1543. Budam, anno 1526. Albam Regalem, 1543. Ingidunum, anno 1439. reliqua pars adjuncta principum Catholicorum opibus, hostilem adhuc fortiter sustinet. Nam Calvinistæ ob Ecclesiæ defensione sunt alienissimi. Daciam hodie vocamus *Transsilvaniam*, vel *Siebenbergiam*, quasi dicas, Septem castrensem, septem urbibus, quarum primaria est Cibinium, *Hermanstat*: eam mediam interfecat Danubius fluvius: Possidetur autem à Gabriele Bethlem.

SILESIE annis præcipuus est Odera, cui & Viadrus dicitur; urbs, Vratislavia *Presburg*: infra eam est *Moravia*, de qua dixi, urbs præcipua *Olmütz*. Ortum versus sequitur *Polonia*, cujus pars major sive Germanica cis Vistulam sita est; minor sive Sarmatica, trans amnem. Flumina in Vistulam decurrunt ex parte Germanica, Piloza ad quam sita est Petricovia, *PieterKow*, Tribunal regni unum: ex ripa verò Sarmatica fluit *Wuck*, cui adsidet *Kaminiez*. Urbs minoris Poloniæ præcipua est, Lublinum, sedes alte-

ra Tribunalis. Majoris vero Poloniæ urbes sunt Cracovia, Sandomiria, Pofnania, & Varfavia.

BORUSSIA, *la Prusse*, in Regiam & Ducalem dividitur: fuitque olim utraque Electorum Teutonicorum. In illa sunt, Mariæburgum, Torunia, Culma, Varmia, Gedanim, *Dantzik*; in hac, quam à Rege Poloniæ in feudum tenet Georgius Guilielmus Elector Brandenburgicus, sunt Elbinga & Mons Regalis, *Köningsberg*, Emporia fati nota. In Littore hujus tractus colligitur Electrum. In *Livonia* sunt Riga & Revalia. In *Curlandia Memel, & Windair*. In *Lithuania*, Vilna. In *Podolia*, quæ se ad Pontum usque Euxinum porrigit, est Kiovia. In *Russia* est Moscouw, magni Ducis Aula & Tribunal.

ITALIA Alpibus separatur à Gallia & Germania, cætera cingitur mari Ligustico Tyrrheno, Siculo, Adriatico. Mons Apenninus medio ejus dorso incumbit, pertingens inde à Liguria usque ad mare Siculum, occupansque quartam fere Italiæ partem. Amne nobilissimi sunt, Padus, qui & Eridanus, *l'Po*, Athesis Italis *Adefe*, Germanis, *Etsch* Arnus, Tiberis. Padus recipit ex Alpibus Duriam, Ticinum, Adduam, Ollium, Minicium. Parte altera ex Apennino, Granam Tenerum qui *Stura*, Bormium, Seraiam

Gabellum, Trebiam, & Rhenum, qui fluit per Bononiam. Vix autem duæ tertiæ partes Italiæ habent flumen navigabile. Tiberis recipit Clanim, *Cliani*, Narem, *Nera*, & Anienem, *Teverone*. Post Tiberim sequuntur Liris, nunc *Garigliano*, Vulturnus, Silurus, Sybaris, quem nunc vocant, *Cocito*, Inde pergentibus ad Mare superum occurrunt, Aufidus, *Lovanto*, Horatii versibus & clade Romanorum adversus Asdrubalem clarus: postea Aternus, *Poscara*, Metaurus, *Metro*, cuius in ripa Asdrubal Annibalis frater cæsus fuit. *Lacus* in Transpadana regione sunt, *Urbanus*, *Lago Major*, qui Ticinum recipit, *Cerelius*, *Lago di Lugano*, *Larius*, *Lago di Como*, qui recipit Abduam, *Sebinus*, *Lago d'Iseo*, qui Ollium transmittit. *Benacus*, *Lago di Guarda*, per quem fluit *Mincius*. In Hetruria, *Perusinus*, qui & *Trafimenus*, & *Vulfinus*.

In fronte Italiæ est *Pedemontium*, in quo Augusta Taurinorum, *Turin*, Augusta Prætoria, *Osta*, *Salutix*. *Monsferratus* habet *Albam Pompeiam*. *Liguria*, *Genuam*. In *Lombardia* præcipuas tenet Ducatus *Mediolanensis*: Supra eum sunt *Rhati*; quorum urbs *Curia*, *Coyre*, & ad Abduam *Vultureni*, quos quum tenerent nuper Hispani, extracta ante aliquot annos arce *Fuentes*, & occupata *Clayenna*, ope & armis Christianissimi Re-

gis Ludovici XIII, in pristinam libertatem restituti sunt, hac lege, ut sola fides Catholica illic obtineat. Parte altera versus mare Adriaticum est *Forum Julii*, in quo Aquileia; Est *Istria*, in qua Justinopolis: est *Carniola*, in qua Labatus: est *Tirolensis* Comitatus. Est *Marchia Tarvisina*: Sunt *Verona*, *Vicentia*, *Patavium*, *Venetia*, *Brixia*, *Mantua*, & cis Padum *Parma*. Romandiola juris est Pontificum cum *Ferraria*, ex donatione Pipini & Caroli Magni, Regum Francorum. Hic fuit Exarchatus Ravennensis, sive *Flamini*. *Venetorum* Resp. imprimis potens est. Possidet ea *Corcyram* in ipso Sinus aditu sitam. Tum vicinas *Peloponneso*, *Cephale* *niam*, *Zacynthum*, & *Nerigum*: inque *Ægæo* *Zaram*, & *Cretam*. Sequitur postea *Magnus Ducatus Hetruria*, *la Toscane*, in quo ad *Arnum* flumen *Pisa*, *Luca*, *Florentia*: Et in mari *Insula Ilua*, cujus urbs *Cosmopolis* condita est à *Cosmo Mediceo*. Tum *Tractus Senensis*, *Perusinus*, *Orvietanus*, *Picenus*, *Marchia Anconitana*, *Ducatus Spoletinus*. Post hæc occurrit, *Latium*, *Campagne de Rome*, in quo *Roma*, sedes Pontificis M. qui nunc est *Urbanus VIII*. & vicina *Romæ Ostia*, *Præneste*, *Pilalastina*, *Tibur*, *Tivoli*, *Alba*. *Mons Cæcubus* est in sinu *Caietano*. *Campania*, *Terra di Lavoro*, habet *Capuam*, & versus mare *Puteolos* & *Baias*. ubi veterum

stru-

structurarum monumenta & deliciarum reliquæ spectantur. In Regno Neapolitano est Neapolis. Montes sunt Vesuvius, *le mont de Somme*, Massicus, Falernus, *Mondragone*. In Aprutio sunt Aquilia, Sulmo, Lancianum, Ortona. In Calabria, Policastrum & Regium. In Apulia Daunia, *Apuglia Plana*, Asculum, Manfredonia. In Peucetia Barum, à quo regio Barenfis nomen traxit, Polinium, Tranum, Venusium. In Salentinis sunt Hydrus, *Otranto*, Callipolis, Brundusium.

INSULÆ circa Italiani sunt *Corsica* Genuensium, *Sardinia* & *Sicilia* Regis Hispaniarum, minores studio omitto, Gallinariam, Georgonen, Caprariam, Palmariolam, appositam Plumbino, Isciam, Prochyten, Capreas, fœdis Tiberii obscœnisque libidinibus decantatas. *Melita* ad Africam refertur.

STIRIA Carinthiæ versus Orientem obijcitur. Habet amnes, Stiram, Muram, Dravum: Urbes, Brugam, Grazium, Marchpurium. *Sclavonia*, Illyrici veteris pars est, sita magna sui parte, Savum inter & Dravum. *Croatia*, Hungariæ vicina est. *Liburnia* vicinior est sinui Adriatico: eamque sequitur Austrum versus *Dalmatia*, in qua sunt, Sara, Sebennicum, cum urbe Spalato, cujus Episcopus M. Antonius de Dominis ad Ecclesiam Catholicam à qua recesserat, reversus est, ac nuper Romæ extinctus. Habet eadem Dal-

matia Stridonem , patriam B. Hieronymi. *Bosena* ad amnem jacet sui nominis. *Servia* est veterum Mœsia superior , adfinis Macedoniae ex parte sui Orientali. *Walachia* Serviae Russiæque objicitur ab Oriente: Amnem habet Alutam , qui se in Danubium præcipitat supra Nicopolim. *Moldavia* & *Podolia* tenentur à Poloniae Rege contra Turcam.

ROMANIA est ipsissima Thracia , habetque ad Bosphorum Constantinopolim , sedem Imperii Orientalis , quæ antea Byzantium dicta fuit. nunc vocatur *Stamboli*. Et quia eadem vocata fuit nova Roma , idcirco regio vicina vocatur Romania. Urbes in Romania præter Byzantium sunt; Pera, Nicopolis ad Nessum flumen , Philippopolis ad Hebrum, Adrianópolis, Trajanópolis, Selymbria in littore Propontidis. *Bulgaria* in extrema Europa inter Hæmum & Danubium sita est. *Tauricam* Chersonesum quæ *Gazaria* dicitur , insident Tartari Precopenses , subacti nunc à Turca. In *Gracia* primo occurrit trans Danubii decurrentis ripam dexteram , *Macedonia* , tum *Theffalia* , inde *Achaia* , cum *Bœotia* , ac denique *Peloponnesus*. In Bœotia sitæ sunt Thebæ , & Thespia. Ad mare Ionium sitæ sunt , Epirus, *l'Albanie*, *Acarmania* , *Acarnanie* , & *Ætolia*. Montes decantatissimi sunt , *A thos Monte Santo*, *Olympus*, *Pelion*,

lion, Pindus, Othrys, in Thessalia. Ceraunii in Epiro: Parnassus, Helicon, Hymettus, in Achaia. *Flumina*, Strymon, Alyacmon, Peneus, Sperchius, Achelous, Asopus. *Urbes*, Thessalonica, Philippi, Amphipolis, Pharsalis aliæque. *Promontorium* nobile Actium, ad quod commissa Pugna Actiaca. Sinus sunt Acarnanicus, ad quem Olpæ, nunc *Soppote*, Corinthiacus, *Golpho di Lepante*, cui adsidet Naupactus, Sarronicus, *Golfo di Engia*, Thermaicus, *Golfo di Thessalonica*. *Insulae* in Ionio, Corcyra, *Corfu*, Nerigus, Cephalenia, Naxus, Ithaca, Zacynthus: inde Ægæo, *Archipelago*, Creta centum quondam Urbibus clara, cum labyrintho, postea *Eubœa*, quæ Euripo disjungitur à Bœotia. In Ægæo sunt *Cyclades*, quarum notissimæ Delus & Andros. *Sporades*, in quibus Icaria, Samos, Pathmos, Claros, Chios, atque aliæ.

PELOPONNESUS, *la Morée*, Isthmo adhæret continenti: in ea fuere populi Corinthii, Sicyonii, Elei, Messenii, Lacones, Argivi, & in medio istorum Arcades. *Flumina*, Ele, Orum, Peneus, ad quem Pisa Olympica, & Alpheus. Messeniorum Panisus, Lacedæmoniorum Eurotas, ad quem Sparta sive Lacedæmon; Argivorum Inachus, ad quem Mycenæ. Montes Pholoe, Stymphalus, Taygetus.

IV. AFRICAM veterum nonnulli Ni-

lo ab Asia disjungere; nos Sinu Arabico. Est ergo Africa nobis Peninsula, cujus Isthmus est inter Mare Mediterraneum & Sinum Arabicum: extendit autem se utrimque trans Tropicos, maxima sui parte subiecta solis ardoribus, sicca, arenosa, serpentibus usque adeo scatens, ut alibi deserta sit, alibi non nisi ab ocreatis agricolis profcindi possit. Quæ trans Æquatorem sita sunt, non describuntur à Græcis aut Romanis scriptoribus. Est autem in ea statim ab Isthmo Ægyptus, inde Marmarica, & Cyrenaïca, quæ & Pentapolis dicitur; tum Byzacium, & Africa sive Libya propriè dicta: adhæc Numidia, ac denique Mauritania, & quidem duplex, Tingitana & Cæsariensis. *Ægyptus* Nili ostiis continetur, quorum extrema sunt, Orientem versus Pelusiacum, ubi Damiata; versus Occasum Canopicum, ubi Alexandria & Pharus; loca Francorum Regum expeditionibus clara. Reliquum Africæ latus usque ad Fretum Gaditanum vocant vulgo *Barbariam*: suntque in ea emporia, Tripolis, Africa, Tunis, Goleta vicina Carthaginis ruinis, Hippona, *Bona*, Algerium, nec procul à Freto, in sinu, sita est arx *Penon de Velix*, Gothorum vel Saraceno-
rum opus.

TINGITANA Austrum versus Atlante monte eminentissimo terminatur, versus Ortum Malva fluvio separatur à Provincia Cæsariensi:

fariensi: versus Septemtrionem est mare Mediterraneum: ad Occasum Oceanus Atlanticus. In ea sunt montes Abyle & Heptadelpi. Regna hodie Fessæ & Marocci. *Fessanum* regnum habet Provincias septem. 1. est Tremizen quæ nunc Sævia, in qua urbes olim XL. hodie memorantur Oranum ad litus, Tremezen, Anafa, Mancora, Rabatum, Menzala, Nuclele, Alendum, Tegegiltis, Madaravanium, Dazia, Azarsa. 2. Fessa, in qua urbes, Sala, Mequines, Fessa, quam triurbem merito dixeris; constat enim oppido veteri, novo, & medio. 3. Aſgaretta, in qua Laracha, Alcazara, Arzil. 4. Habata in qua Ezagena, Beniteudia, Amergo, Tenzerrum, Aguilæ, Bezatum, Tetuana, Tingio, & Ceuta, quæ veterum Septa est. 5. Errifana, in qua Beatis, Vellezum, Hiellezium, Tagaza, Geba, & Megima. 6. Garetia juncta regno Tremezen, habetque oppida, Melilla, quæ Ptolemæo vocatur Ryfladirum, Cassacan, Tezuotam, & Megenum. 7. Est Chaufa, vicina Numidiæ, in qua Teuretum, Dudubum, Tezara, Ainelginunum, Mehedia, Umeginabe, & Garclivum.

MAROCUM creditur esse Bochi Regia; sunt qui malint esse Bocanum Himerum, adsidet autem Tensisto flumini, quod Nubiensis Geographus vocat Tanfist: habuit urbs ipsa quondam c. millia ædificiorum,

portas xxiv, abestque non procul ab Agmeti angustiis, per quas ad Lamptunias solitudines itur. Provinciæ illi subjectæ sunt septem, inter quas Ducala, & Tedela.

CÆSARENSIS Mauritania est Sallustii Numidia: sed post conditam Juliam Cæsaream junctæ est Mauritanix: clauditur versus Ortum Ampsaga flumine, nomenque habet ab urbe primaria, quam hodie vocant, *Alger*. Fuit autem Numidia Masanissæ Regis nomine celebris: urbes habuit, Juliam, de qua jam dixi, Arsenariam, Ruscibar, Ruscibisum, Saldas.

In *Africa* sive *Libya* proprie dicta fuere Hippo Regius, Aphrodisium, Utica, Carthago, Tunis, Maxula. Syrtes duæ, major minorque: Amnes Rubricatus, Bagrada, Triton.

BIZATIUM Libophœnices primi coluere, estque Africæ ea pars, in qua duæ illæ sunt Syrtes: urbs primaria Hadrymettus, fluvius Cyniphs. *Cyrenaica* sive Pentapolis quinque habet urbes, quarum præcipuæ sunt Arsinoë & Berenice. Cæterum confusis veterum limitibus auctoque Arabum Mahumetanorum imperio omnia ista nunc sunt Regi Tunetano, qui ditionem istam in quatuor provincias distinxit. I. est Constantina, in qua urbes novem, Collobesus, Ruscicada, Tacaccia, Hippo, Biserta, Constantin-

stantina, Milia, Tifesa, & Tebera. 2. Tune-
tana, in qua urbes quatuordecim, Utica,
quam Itali hodie vocant Porto Farina, Car-
thago, Tunes, Camartia, Abdirana, Ne-
bilis, Hamametha, Clupea, Heraclia, Sin-
gul, Monasterium, Tabulba, Aphrodisium,
Ruspina. 3. Tripolitana, continet Menigem
Insulam, quæ Lothophagitis, nunc Gerbi:
adhæc, Zoroatam, Lepidem, ipsamque Tri-
polim Asiaticorum coloniam. 4. est Zeben-
tis, ad quam interiora Africæ Numidiæque
pertinent. In hac est mons Atlas, qui ex
Marmarica ortus, se in Occasum late spar-
git, ac juxta fauces Susi amnis, qui Messam
tergeminam urbem alluit, in Oceanum se
fundit Atlanticum.

Prope Marocum est Promontorium Can-
tin, & in Oceano Insula Maderæ, & magis
Australes *Insula Canariæ*. Sequitur postea
Regnum *Gualate*, cum Promontorio Al-
bo, *Cabo Blanco*: cui Austrum versus obji-
citur Promontorium *Viride*, *Cabo Verde*, à
quo vicinæ insulæ vocantur Virides, *islas de
Cabo Verde*. Decimo ab Æquatore gradu
occurrit Promontorium, *Serra Lionna*,
ubi littus in Orientem curvatur, habetque
Regnum *Guinea* auriferum. Sub Æquatore
est *Insula S. Thoma*, cui supra infraque adja-
cent insulæ, *Principis*, *Isola del Principe*,
Anni Boni, *de Anno bono*, ubi jam littus

ad gradum usque xxxv, in Austrum porrigitur: quo in tractu est Regnum *Congo*, vel *Manicongo*, & Regnum *Angola*: tum Promontorium Bonæ Spei, *le Cap de bonne Esperance*. Unde se iterum littus in ortum æstivum curvat, extenditque etiam trans Æquatorem usque ad Promontorium Aromata, quod vulgo vocant *Cabo de Guardafu*, ostium sinus Arabici. In continenti sunt *Monomotapa*, *Mozambica*, & ad Sinum Arabicum, *Adel*, cum Insula *Zocotora*, aloës optimi feracissima, quam Ptolemæus vocat *Dioscoridum*. Insula nobilis *Madagascar*, sive *D. Laurentii à Tropico Capricorni* ad xii usque gradum ab Æquatore porrigitur. Interius in Africa sunt, *Biledulgerid*, *Nubia*, & Regnum *Abyssinorum* potentissimum. Sunt autem Regis hi ferè tituli ***
 Supremus meorum regnorum, à Deo unice dilectus, columna fidei, ortus ex stirpe Juda, filius David, filius Salomon, filius columnæ Sion, filius ex semine Jacob, filius manus Mariæ, filius Nahu secundum carnem, filius sanctorum Petri & Pauli secundum gratiam. Imperator superioris & inferioris Æthiopiæ, & amplissimorum Regnorum, jurisdictionum, & terrarum, Rex Goæ, Caffares, Angolæ, Barn, Baliguaza, Adoæ, Vanguæ, Goyamæ, ubi Nili fontes sunt, Amara, Baguamodri, Ambeæ, Vanguci, Tigremahon, Sabains,
 quæ

quæ patria est Regina Sabæ; Barnagaffi, & Dominus usque in Nubiam, quæ in Ægyptum extenditur. Amnes nobilissimi Africæ sunt, Mulucha, qui Mauritaniam finit. Ampsaga qui Numidiam. Nilus, insulam faciens Meroëna, quæ nunc dicitur *Gueguere*, & Niger. Ad Nilum fuit Memphis, nunc est Cairus, cui vicinæ Pyramides. Lacus sunt *Zaire* & *Borroa*. Montes præcipui, Heptadelphi, Abyle, Atlas, Lunæ. Porro Atlas sic per Africam discurrit, sicut per Asiam Taurus, per Europam Alpes. *Deserta* Africæ sunt, *Tegazza*, *Barcha*, *Elfocar*, *Henr*. Promontoria si à Gadibus proficiscare, *Cantin* quod Ampelusiam vocat Mela; *Dalguer*, *S. Maria*, *Blanco*, *Verde*, quod est veterum Hesperion keras, *Roxo*, *Vorga*; *de las Palmas*, *de las Baxas*, *de tres punctas*, *de S. Paul*, *de Saint Benoist*, *de Lopes Consalves*, *de Primero*, *de Lerdo Arcas*, *Negro*, *Cenertan*, *de Bonna Esperanza*, *de Correntes*, *de Guardafu*.

Totus vero Tractus Ægypti qui ad Sinum Erythræum extenditur, olim tributus fuit Asiæ, nunc pertinet ad Africam. In eo Tractu hoc est memorabile; quod nullum flumen inde se exoneret in Mare rubrum. Ipsum illud mare hodie vocatur Italis *Mar Russo*: Arabibus *Calzem*, Hebræis *Jaim Suph*. Scattered autem insulis, & cæcis vadis. Fretum sive ostium sinus vocant hodie *Babelmandel*. Mer-

ces Africanæ sunt, Ebur, Aurum, Dactyli, Coria caprina, bubula, aliaque: adhæc Zibetum, Psittaci, Simiæ, Elephantes.

V. A S I A M ab Europa dividunt Tanaiis fluvius, *Don*. Mæotis Palus, *Mar del Zabache*. Cimmerius, *Bocca di S. Joanni*, Pontus Euxinus, *Mar Maggiore*, vel *Mar Negro*. Bosphorus Thracius, *Stretto di Constantinopoli*, Propontis, *Mar di Marmora*. Hellespontus, *Bras de S. George*, vel *Destroit des Chasteaux*. Mare Ægæum, *Archipelago*, & Mare Syriacum. Ab Africa Isthmus, & Sinus Arabicus, cætera clauduntur Mari Arabico, Oceano Indico, Eoo, & Sarmatico. Una autem Asia sua magnitudine æquat Europam & Africam simul junctas. Dividetur autem ea rectè à nobis in partes septem. I. habebit ditionem Imperatoris Turcarum. II. Moschi ditionem Asiaticam. III. Terras Magni Tartarorum Chami. IV. Persarum Dominium. V. Indiam utramque, tum eam quæ est intra Gangem, tum eam quæ est extra. VI. Sinas. VII. Insulas Eoas.

TURCARUM Imperio nunc præest Sul-
tanus Amurathes, post Sultanum Osman,
& Sultanum Mustapham. Ejus in Asia partes
sunt istæ. *Natolia*, quæ est Asia minor, *Sy-
ria*, *Arabia*, cum insulis ad Asiam perti-
nentibus, Tenedo, Icaria, Chio, Carpatho,
Rhodo, Cypro. Hisce omnibus in Asia præ-
sunt

sunt xxix Beglerbegi : nimirum Natoliæ , qui præfectus est undecim Provinciis : Caramaniæ , qui septem : Sivas ; Tocati ; Dulgarid : Aleppi , qui subjectas habet vii Præfecturas : Cham , sive Damasci , qui decem : Tripolis , qui v : Maras ; Diarbech ; Bagdar quæ est Babyloniam , qui xviii : Balsas ad ostium Tigris ; Carman ; Aden , seu Gemen , quæ est in Arabia Felice , habetque sibi subjectas præfecturas v. Chebetz , quæ est in Cypro : Scheherezul , quæ est in Assyria : Unan , in finibus Persarum præfectus xiii Provinciis : Arzerum in Armenia majore , qui iii : Tiflu ; Tschildir , qui ix : Sochum ; Cars ; Temircapi ; Batin in finibus Georgianorum : Siryam seu Mediæ : Fassæ in Mangrelia : Revan ; & Somachiæ. *Navalia* Turcæ quatuor in universum sunt , unum in Pera , pro urbe Constantinopolitana ; Secundum Callipoli , pro Ponto Euxino ; Tertium in Zues , pro sinu Arabico ; Quartum in Balseram ad tuendum sinum Persicum.

MARE Caspium *de Sala* vel *Bachu*. in hac parte est , quod falso crediderunt Veteres sinum esse Oceani Septentrionalis , undique enim terris clauditur : exonerant se in illud ab Occasu Araxes , à Septemtrione Rha , ab Ortus Jaxartes & Oxus , ab Austro Cyrus. *Amnes* in Pontum Euxinum influentes sunt Thermodon , Iris : *Ponti* , Halys : *Galacia* ,

Parthenius, & Sangarus: *Bithynia*, Rhindacus: In *Ægæum* influunt ex *Phrygia*, Simois & Scamander. Ex *Lydia* Caycus & Hermus. Caystrus & Mæander ex *Caria*. Xanthus ex *Lycia*. Cataractes ex *Pamphylia* sive *Caramania*. Cydnus ex *Cilicia*, qui Tharsum, Pauli Apostoli patriam, præterlabitur. Orontes ex *Syria*, cui adsidet Antiochia: Jordanes ex *Palestina*. Lacus ingens Asphaltites, in quem se effundit Jordanes. Hic ex Libano duobus capitibus oriens, Jor, & Dan, per Samachoniten lacum & mare Tiberiadis se exonerat in eum quem dixi Asphaltitem lacum vel Mare mortuum. Urbes Asiæ præcipuæ nunc sunt, Theodosia *Casa*, & Trapezus *Trebizonde*. Fuerunt quondam Amasus, Prusa, Chalcedon, Abydus, Troja, Smyrna, Colophon, Ephesus, Miletus, Patara, Tarsus, Antiochia, Tripolis, Berytus, Tyrus, Sidon, Joppe *Jassa*, Alcalon, Azotus, Gaza, Damascus, Hierosolyma; quam Ælius Adrianus à se Æliam vocari voluit. Montes *Phrygia* Cimon & Ida, cuius pars Gargara. *Lydia* Siphylus, *Caria* Cadmus: Sunt etiam in hac Asiæ parte Taurus & Antitaurus, itemque Libanus & Antilibanus. In *Cypro* sunt urbes famosæ, Salamis, quæ nunc Famagusta, Amathus, Paphus, & Nicosia.

ARABIA triplex est, Petrea, in qua Pe-

tra opidum; Deserta, inter Ægyptum & Petream: Felix inter Mare Erythræum & Perficum. In deserta sunt montes Sina & Horeb, ubi Deus Mosi tabulas legis dedit.

Populi confines, Moabitæ, Idumæi, Judæi, Galilæi, Samaritani. Tituli Magni Turcarum Imperatoris hi sunt. Imperator *** Filius *** semper victor. Ego, qui per infinitas gratias Omnipotentis, & abundantiam miraculorum Principis Prophetarum, sum Imperator Augustorum Imperatorum, distributor coronarum ac diadematum inter maximos terræ Principes, minister duarum sacratissimarum & augustissimarum urbium & pulcherrimarum totius orbis, Meccæ & Medinæ, protector sanctæ Hierusalem, Dominus maximæ partis Europæ, Asiæ, & Africæ, victorici nostro ense partæ, scilicet regionum & regnorum Græciæ, Themisnar, Bosnæ, Segeti, Natoliæ, Caramaniæ, Ægypti, omnisque terræ Parthorum, Curde, & Georgianorum, portæ ferri, regionisque Principis parvorum Tartarorum, Cypri, Diarbequir, Aleppi, Erserum, Damasci, Babylonis, Barbaræ, Arabiarum, Abech, Tunis, Tripolis, Barbariæ & plurimarum aliarum regionum, insularum, fretorum, portuum, populorum, familiarum, generationum; & infinitarum myriadum præstantissimorum militum qui sub nostro obsequio requiescunt & sub mea
justi-

justitia. qui sum Imperator *** Filius Imperatoris *** , Imperatoris Mahumet , Imperatoris *** , Imperatoris *** , & Imperatoris *** gratia Dei, refugium præcipuorum Principum Mundi, & asylum honoratissimorum Imperatorum.

MAGNUS MOSCORUM sive Rufforum Dux præter ea quæ in Europa tenet, ingentes habet regiones in Asia, confines Tartaris, ut sunt *Pezour*, *Condora*, *Permia*, *Duvina*, *Obdora*, usque ad Volgam flumen, Tituli Ducis hi sunt *** Gratia Dei Imperator & Dominator totius Ruffiæ; magni Ducatus Volodimiræ, Moscoviæ, Novogrod, magnæ Pskoviæ, Smolenskiæ, Thueriæ, Ingaræ, Permiæ, Wiathkiæ, &c. Dominator & magnus Princeps Novogrod regionis inferioris, Czermigol, Retzan, Wolochdæ, Bsoviæ, Bielloy, Rostoviæ, Jorosloviæ, Polozkiæ, Udor, Obdoræ, Condimiæ, &c.

PERSICUM Imperium transmissio Euphrate sequitur, estque proximum ei Mare Caspium, quod undique terris clauditur. Terminus Persarum Imperii est Indus amnis. Sunt autem in eo *Media*, *Assyria*, *Susiana*, *Mesopotamia*, *Persis*, *Parthia*, *Hyrkania*, *Margiana*, *Bactriana*, *Paropamisus*, *Aria*, *Dran-giana*, *Gedrosia*, & *Carmania*. Flumina, Euphrates & Tigris, qui in Armenia orti diversis fontibus, postea junguntur, effunduntque se

se in mare Persicum sive Rubrum. Mons Taurus variis nominibus pro locorum situ appellatur per totam Asiam, Imaus, Emodus, Paropamisus. Urbs in sinu Persico memorabilis est, *Ormus*, quam superiore anno qui erat 1623, eripuit Persa Hispano.

TARTARI Septentrionalia Asiæ tenent à Mæotide usque ad Oceanum Eoum, neque est ullius in toto orbe majus latiusque Imperium. *Tartaria Deserta* multas hordas habet. *Zagatai* est Scythia intra Imaum, nomine à Sogdianis petito. *Catai* regnum cælo soloque beatissimum. *Tangut* est Scythia extra Imaum, cum Serica regione vicina Siniensibus. Urbes præcipuæ sunt, Combalu, Samarcanda, Caïndus. *Cassa*, quæ est in Tartaria Precopensi, est veterum Theodosia. *Quinsai* urbem totius orbis maximam solus memorat Paulus Venetus, qui de ea stupenda narrat, fidemque excedentia. Pertinent autem ad Septentrionalem Tartariam Samoïtæ, oppositi freto Weygatz. Flumina præcipua sunt, Pulisachnis, Caromora, Quiantu, & Quiam, quorum istum aiunt latissimum esse & profundissimum.

INDIAM Ganges mediam secat, quo fit, ut pars ejus Persis vicina, sive occidua, vocetur India intra Gangem, altera vero, extra Gangem. Illam hodie appellant *Indostan*: suntque in ea *Cambaia*, *Bisnagar*, in qua

qua urbs *Goa*, *Calicut*, *Narsinga*, cum Insulis *Ceilon* & *Maldivis*, quarum numerus ignoratur. In Transgangetana sunt, *Bengala*, *Fecu*, & ingens Promontorium in quo *Malacca*. Eidem accensetur quoque *Sumatra* insula, quam *Plinius* & *Ptolemæus* vocant *Taprobanam*; describuntque exactius quam nobis hactenus innotuit. Merces Indiæ sunt aurum, sericum, gemmæ, uniones, aromata, ut *piper*, *caryophylli*, *nuces myristicæ*, *cinnamomum*, *rhabarbarum*, aliaque.

SINARUM regnum in Zona temperata situm est; terminaturque Mari Eoo, India, & Tartaria, à qua per spatium cccc leucarum, ubi natura montium munimentum non dedit, muro discluditur, humana industria exstructo. Regio amplissima est. Provincia in ea CL. Metropoles ccxxv. Castella majora mcliv. Municipia ccccix. Villarum pagorumque numerus innumerus. Incolarum summa excrescit ad lxx myriadas. Urbes præcipuæ sunt *Panquin* & *Nanquin*. Cives ibi & per omne regnum ingeniosi atque industrii: *Typographias*, *Tormenta bellica*, cum usu pulveris sulphurei, aliasque artes habuerunt ante nos.

INSULÆ Maris Eoi sunt *Fava Major*, *Borneo*, ferax aromatum *Ceilam*, *Molucca* quinque, *Ternate*, *Tidor*, *Mutir*, *Machiam*, & *Bachian*, occupatæ à *Batavis*, qui etiam

etiam possident Amboynam & Bantam. *Luconiam*, *Philippinas*, & *Japonia* partem tenet Hispaniarum Rex. Abundat autem Japonia argento: cæteræ insulæ gemmis, unio-nibus, aromatibus.

VI. Superest spectanda AMERICA, inter Mare *del Zur* & *del Nort* interjecta; eam dubia per diu suspitione, postea accuratiore Christophori Columbi, Cortesii, Valboæ, Pizari, Americi Vesputii, & Ferdinandi Magellanis inspectione cognitam descriptamque ob ingentem amplitudinem statim *Novum Orbem* vocavere: inventa est autem anno MCCCCXVII. regnante in Hispania Ferdinando Arragonum Rege. Dividiturque in Septentrionalem & Australem, quas partes connectit Isthmus Darienis. In illa sunt *Estotilandia*, *Terra Laboratoris*, *Canada*, *Nova Francia*, *Norumbega*, *Virginia*, *Florida*, *Fucatan*, *Nicaragua*, *Nova Hispania*, *Californiæ* & *Quivira*. Interius *Nova Granata*, & *Nova Hispania*. In hac sunt, *Castella Aurea*, *Plopaiana*, *Peruvia*, *Chili*, *Chica* & *Brasilia*. Peruvia sub Karolo V detecta est. MDXXX. Brasiliam commendant portus Fernamboci, & *Todos los Santos*, proventu sacchari nobiles, quorum hunc Batavi quum anno MDCXXI V occupassent, deserere iterum coacti sunt.

Amnes præcipui sunt, Paragniam, fluens
per

per Novam Franciam, Maragnion, qui idem vocatur fluvius Amazonum, per Meridionalem Americam labens. Fluvius Argenteus, *Rio de la Plata*. Hi omnes exonerant se in Mare del Nort. In oppositum vero mare sive Pacificum, quod vocant *del Zur*, nullus (quod mirum est) eximius amnis labitur; tantum inter Californiam & Novam Granadam Caramara fluvius se injicit in Sinum Vermilium. Urbes in America præcipuæ sunt Cusco, Mexico, Quito, Havana, Nombre de Dios. Insulæ in sinu Mexicano sunt, *Cuba*, *Hispaniola*, quæ & S. Dominici insula vocatur, *Jamaica*, quæ & S. Jacobi dicitur, *S. Joannis*, quam Boriques nominant, *Margarita*; quibus prætexuntur eæ quæ vocantur *Antillas* vel *Camericanæ* insulæ, quæ omnes Hispano subjectæ sunt. Ulterius Ortum versus in patente Oceano ad gradum latitudinis XLVIII, sunt *Azores*, sive Flandricæ, ad quarum meridianum acus magnetica recta in Septentrionem fertur. Merces Americanæ sunt, Argentum, Coria, Sal, *Conciniglia*, Gemmæ, Uniones.

Nunc Terris peragratis aperienda quoque sunt **MARIA**: est enim homo animal amphibium, & non minus mari præest quam terræ; sed illi ob hanc. Maria igitur partim terras subeunt, partim circumluunt: illud ubi fit, Sinus est; hoc Insula. Mare autem quod-

vis terras subiens vocari potest Mediterraneum, sicut est; quod vero ambit, vocatur Oceanus: Mediterranei tamen nomen singulariter illi Sinui adhæsit, quod per Fretum Herculeum immissum, Europæ, Africæ, atque Asiæ oras non tantum tangit, sed etiam terminat. Id Græci Latinique interius vocant; Arabes, Damascenum. In eo sunt, *Mare Ibericum, Balearicum, Gallicum, Ligusticum, Tyrrhenum* sive *Hetruscum, Siculum, Adriaticum, Ionium, Creticum, Ægaum, Archipelago*, cujus pro Insularum numero varia nomina. nam à Myrto Myrtoum, ut ab Icaria Icarium, ab aliis Rhodium, Carpathium, Lesboum, *Hellepontus, Bras de S. George, Propontis, Mar di Marmora, Bosphorus Thracius, Sarette di Constantino-poli*; Helleponto Xerxes, Thracio Darius in Europam irrupit. Ad hæc *Pontus Euxinus, Mar Maggiore, Bosphorus Cimmerius, Bocca di S. Joanni, Palus Mæotis, Mar della Tana, Scythis Temerida*, in quem influit Tanaïs, quem Scythæ *Silim* vocant. Littora autem Asiæ atque Africæ ab Helleponto stringenti, occurrunt hæc maria, *Carium, Rhodium, Pamphylium, Cilicium, Syrium, Phœnicium, Palæstinum, Judaicum, Ægyptium, Cyrenaicum, Libycum, Numidicum, Mauritanicum.*

Alter sinus est Septentrionalis, Codanus, Bal-

Balthicus, Germanicus, Cimbricus, extenditurque à freto Santico usque ad extremas Finniæ & Boddix oras. Estque hoc in Finlandia memorabile, quod tribus à Rasseburgo milliaribus Austrum versus inter cautes marinas locus sit, ad quem naves quum appulerunt, vident acum pyxidis nauticæ statim in gyrum verti, nec cessare hunc motum, priusquam uno inde milliari abscefferint.

Tertius sinus quem veteres plerique (nam Herodotus & Aristoteles à cæteris dissentiunt) crediderunt è Scythico Oceano proficisci, & esse *Mare Caspium*, imaginarius est, imo erroneus: mare enim istud undique terris cingitur. Esto ergo nobis Tertius sinus *Arabicus*, *Mar di Mecca*, à patria Mahometi. Quartus Persicus: pertinent autem hi duo ad Mare Erythræum. Quintus Argaricus sive Gangeticus, *Golfo di Bengala*.

In Hemisphærio Occidentali sive Americano duo sunt Sinus memorabiles, *Mexicanus*, & *Vermilius*.

OCEANUS ipse pro situ aut qualitate varia fortitur nomina: vocatur Scythicus, Septentrionalis, Glacialis, Cronius, Amalthius sive Hyperboreus, Germanicus, Britannicus, Calcedonius (nam Deuceledonius, fictitium est) Gallicus, Aquitanicus, Cantabricus, Hispanicus, Atlanticus, Æthiopicus, Indicus, Sericus, Australis, Eoüs, Sinensis,

S. Lazari, *Mar del Nort*, *Mar del Sur*, sive Pacificum.

PERIPLUS oræ maritimæ in nostro Hemisphærio sic se habet. A *Freto Weygats* usque ad Promontorium Caninos, *Russia* est, sive *Sarmatia Europæa*. Inde ad Promontorium Norwegiæ maxime Septentrionale, *Finmarchia*: Unde ad Fretum Sonticum sive Balthicum, *Norwegia*. A *Freto Baltico* usque ad *Albis* fluminis ostium, est *Chersonesus Cimbrica* sive *Dania*. Ab *Albi* ad *Rheni* ostia, littus *Germanicum*. Hinc ad *Baionam*, littus *Gallicum*, variis nominibus, *Flandricum*, *Normannicum*, *Britannicum*, *Santonicum*, *Aquitanicum*. A *Baiona* ad Promontorium *Celticum* ora est *Cantabrica*, *Biscaye*. Inde *Portugallica*, post quam sequitur *Batica*, sive *Andalusia*. A *Gadibus* & *fretulo Herculeo* usque ad Promontorium *Capitis Viridis* est *Africa*: Inde ad Promontorium *Serra Lionna*, *Guinea* & *Nigritarum* ora. Tum sequitur *Regnum Congo* & *Angola*; ad *Caput Bonæ Spei*, *Zanzibar*; Postea littus *Monomotapæ*; à quo ad Promontorium usque *Guardafu* juxta *Sinum Arabicum*, est littus *Mozambica*. Hinc sequitur littus *Araabicum*, *Persicum*, *Indicum*, & ad *Orientalem Oceanum* littus *Sina*. Unde per *Fretum Anian* reditur ad *Mare Septentrionale*, & *Fretum Weygats*.

PERIPLUS Americanus ex iis quæ diximus, nosci potest. In ora maxime Septentrionali nobis cognita sunt freta Davis & Forbrifferi, à quibus ad Promontorium Breton est *Estotilandia* cum *Terra Cortereali*. A Britonum Promontorio usque ad Caput *de Arenaz* est *Norumbega*, tum *NOVA FRANCIA*, & *Virginia*. Hic se in Isthmum contrahit vasta regio, facta ab Oriente in Occasum ingenti Sinu, qui vulgo *Mexicanus* dicitur. Isthmus utrinque Oceano pulsatur. Promontorium in eo *Fucatan*, à quo sursum versus ora Septentrionalis pertinet ad Novam Hispaniam: inferior sive Australis vocatur *Nova Castella*. Hinc ad Promontorium *Alindæ* & fluvium *Maragonem* sunt ora *Caribantis* & *Tisnada*, subjectæ *Æquatori*. A Promontorio *Alindæ* usque ad *Cabo Frio* quod subjacet *Tropico Capricorni*, littus est *Brasilia*, in quo nobilis *Portus S. Salvatoris*. Hinc ad ostium fluminis *Argentei*, *Rio de la Plata*, sunt *Topinikini*. Unde ad Fretum *Magellanicum* regio *Chica* se pandit. Fretum ipsum creditum est unicum esse duntaxat, nec posse in mare adversum nisi eo solo penetrari: Sed ab *Isaaco le Maire* edocti sumus, esse etiam alias vias magis vergentes ad *Polum Antarcticum*, quibus commodior se aperit navigatio; quas tamen vias *Hispanicæ Tabulæ* ante hos annos xxx editæ, aliaque

Venetæ his ipsis vetustiores signaverunt. A Fretum igitur isto recta fere se in Septentrionem spargit litus, habens interius Regnum *Chili*, usque ad Promontorium Fortunæ, à quo ad Promontorium S. Jacobi est *Peruvia*. Inde ad Promontorium Vermilium ora *Novæ Hispania*. A Promontorio Vermilio usque ad *Sierra Novada*, est *California*. A qua ad Fretum Anian, *Quivira*. Fretum autem Anian creditur Americam ab Asia separare.

Addamus hoc loco aliquid de *Marium* inter se *Conjunctione*, nam & hæc res ad Geographiam pertinet, quatenus ea Politicæ ancillatur. Jungi ergo posse inter se Maria, quæque natura primo disclusit disjunctaque, posse remotis impedimentis reddi navigantibus pervia, docuit nos ipsa natura; Siciliam quippe, quum continens esset, agroque Bruttio adnexa, mare ex Tyrrheno & Hadriatico immissum, aedis Isthmi angustiis interceptis, fecitque Insulam, &, ut ait Poëtarum Princeps,

— *quum protinus utraque tellus
Una foret, venit vi magna Pontus, & undis
Hesperium Siculo latus abscondit, arvaque &
urbes,
Littore diductas angusto interluit aestu.*

Avulsit simili modo natura Cyprum Syriæ, Eubœam Bœotia, Eubœæ Atalantem

R

& Ma-

& Macrin, Besbicum Bithyniæ, Leucosiam Sirenum promontorio, docuitque nos suo exemplo, jungere inter se maria, sublatis obstaculorum molibus ad usum commerciorum. Est enim ut Ars Imitatrix naturæ, ita natura Artis dux, magistra, & comes. Hoc modo fretum Gaditanum aiunt ab Hercule perfossum. Sesostrim quoque ferunt Ægypti Regem, & post eum Psammitichum, ac denique Ptolemæos, ducta ex Nilo in sinum Arabicum fossa, conatos esse navigabilia inter se reddere maria, Internum sive Mediterraneum, & Æthiopicum. Fuit quoque consilium Seleuco Nicatori, Pontum Euxinum jungere Mari Caspio. Nero Imperator Isthmum Corinthiacum perfodere conatus est, & ex Peloponneso insulam facere, ne ex Ionio in Ægæum proficiscentibus opus esset periculosissimum Maleæ promontorium præternavigare. Carolus Magnus Francorum Rex, & primus Imperator, quum expeditionem medicaretur in Græcos, fossam ducere instituit ab Alemone in Radantiam, ut commeabilia inter se efficeret Oceani & Ponti littora, possetque exercitus suos & castrensia impedimenta ex Oceano, Mosæ, & Mosella in Rhenum, inde in Mœnum amnem, postea in Regnesum & Radentiam, inque Alemonem & Danubium deducere, atque ita secundo anni usque in Pontum Euxinum

xinum deferre. Sed & ante eum Lucius Ve-
 tus, qui imperante Nerone exercitibus in
 Gallia præfuit, Mosellam & Rhenum facta
 inter utrumque fossa conatus est necere, ut
 copiæ per mare, dein Rhodano & Arari per
 illam fossam subvectæ, mox fluviò Mosella
 in Rhenum, exin in Oceanum devenirent,
 sublatisque itinerum difficultatibus navigabi-
 lia inter se Occidentis Septentrionisque litto-
 ra fierent: cujus tamen institutum impeditum
 est à Gracili. In Hispania etiam non semel
 actum est de perfodiendo Isthmo Darien,
 qui Americæ partes connectit, ducendaque
 fossa inter *Nombre de Dios*, & Panaman,
 ut ita ex sinu Mexicano in Mare pacificum
 navigari posset, pateretque inter duas A-
 mericas liber & tutus Hispanis in Indias O-
 rientales itus ac reditus. Statuerat quoque
 Franciscus I, Atacen Garumnæ committere,
 ut ne opus esset iis qui ex portibus Galliæ
 Mediterraneo mari adsitis in Oceanum Aqu-
 anicum, aut Gallicum, aut Germanicum
 proficisci vellent, Hispaniam omnem Cir-
 cumnavigare, & præter itinerum moras,
 pericula, impensas, alieni quoque Regis im-
 perium experiri. Quin & nostro hoc sæculo
 Præsidis Jeannini sagaci industria inventa est
 ratio jungendi Ararim cum Ligeri, bene-
 ficio lacus cujusdam in Burgundia, pari fere
 acto leucarum intervallo utrimque ab istis

annibus siti, ut ita ex Massilia portubusque
 vicinis subvectæ naves in Rhodanum, ex
 Rhodano in Ararim, ex Arari in eum quem
 dixi lacum pervenirent, unde postea in Li-
 gerim, inque Oceanum secundo anni de-
 scenderent. Lacum vocant *Long-pendu*, con-
 statque ex eo lacu duos amnes fluere, Ver-
 bincham & Dunam, quorum alter supra por-
 tum Digoini se injicit in Ligerim: alter pro-
 pe Verodunum miscetur Arari; ut videri
 possit natura ipsa Regem nostrum ad tantum
 opus suis quoque subsidiis invitare. Ad quas
 commoditates illa etiam accedit, quod per
 canalem Briaræ ex Ligeri in Sequanam,
 ipsamque Parisiorum urbem Lutetiam, fa-
 cilis atque expedita possit institui navigatio.
 Si ad cæteras Galliæ laudes, de quibus suo lo-
 co breviter dixi, hæc una posset accedere,
 haberet procul dubio Gallia Regis beneficio
 compendiosam, commodam & fructuosam
 mercium suarum transportandarum, mili-
 tumque quaquaversum subvehendorum ra-
 tionem, vitatis longis, lentis, periculosis,
 ac dispendiosis profectioibus.

SERIES ROMANORUM
IMPERATORUM.

Ante Natum Christum.

- C.** *Julius Caesar.* Ann. XLVI. Roman.
Cas. Octav. Augustus. In hujus Imperii ann. 42 natus est DOMINUS & Salvator Noster JESUS CHRISTUS. Imperavit ipse adhuc 14.
- C.** *Tiberius Nero.* Ann. à N. C. suscipit Imperii gubernacula XV. fuitque natione Roman.
- C.** *Caligula.* 39. Romanus.
Claudius Caesar. 43. Romanus.
Domitius Nero. 57. al. 59. Romanus.
Sergius Galba. 71. al. 69. Roman.
Sylv. Otto. 71. al. 69. Roman.
A. Vitellius. 71. al. 70. Roman.
Fl. Vespasianus. 72. al. 71. Roman.
Titus Vespasianus. 81. Romanus.
Domitianus. 83. al. 82. Roman.
Cocceius Nerva. 98. al. 99. Rom.
Ulpus Trajanus. 100. Romanus.
Æl. Adrianus. 119. Rom.
Antoninus Pius. 139. al. 140. Roman.
M. Antoninus Philosophus, &
L. Ann. Verus. 163. Romani.
Commodus Antonin. 182. al. 183. Rom.
Æl. Pertinax. 194. al. 195. Italus.

S E R I E S

- Didius Fulianus.* 194. al. 195. Mediol.
Septimius Severus. 195. Romanus.
Antonius Bassian. 214. al. 213. Rom.
Popil. Macrinus. 220. Tingitanus seu Carthagenf.
Varius Heliogabalus. 222. al. 223. Rom.
Alexander Severus. 225. Romanus.
Maximinus. 238. Arabs, quem & Bubulcum dicunt, cum Maximino Filio.
Gordianus, cum Gordian. filio. 238. Roman.
Pupienus & Balbinus. 239. Roman.
Gordianus III. 241. Romanus.
M. Philippus I. cum filio. 247. Arabs.
Decius cum filio. 251. al. 252. Pannonius, seu Hungarus.
Gallus Hostilianus cum Volusiano F. & Æmilian. 254. Gall.
Licinius Valerianus cum Galieno. 256.
Fl. Claudius II. 271. al. 270. Dalmata: cum Quintilio.
Valer. Aurelianus. 273. Dacus.
Ann. Tacitus. 278. al. 279. Pannonius seu Hungarus, cum Floriano.
Aurel. Probus. 280. Pannonius seu Ungarus.
Carus cum filiis Carino & Numeriano. 286. al. 287. Illyric.
*Diocletianus Jovius cum Maximiano Hercu-
lio.* 288.

R O M. I M P E R.

- Constantius Chlorus cum Galerio* (308) & *Severo*, & *Maximiano Iuniore*, & *Maxentio*, & *Licinio*.
- Constantinus Magnus*. 310. al. 312. *cum Dalmatio*. 341. & *Constantio II*. *Constante*, *Constantio*, *Magnentio*, *Gal- lo*, &c.
- Iulianus Apostata*. 363. al. 365.
- Iovinian*. 365. al. 367.
- Fl. Valentinianus* & *Fl. Valens*. 366. al. 368. & seqq.
- Gratianus* & *Valentinianus II*. 382. *Hun- gar*.
- Theodosius Magnus*. 382. al. 383.
- Arcadius*, *Hispanus*, & *Honorius Fr*. 401.
- Theodosius Iunior seu I I*. 412. al. 427.
- Valentinianus III*. 430.
- Martianus Flaccus*. 454. al. 453.
- Leo I. Pater*, & *Leo II. Fil. Thraces*. 459. al. 461.
- Zeno Cilix Isauricus*. 474. al. 478.
- Anastasius Macedo*. 491. al. 494.
- Iustinus Subulcus*. 518. al. 521.
- Iustinianus*. 527. al. 528. *Illyricus*.
- Iustinus II*. 564. al. 566.
- Tiberius II. Constantin*. 575. al. 577. *Thrax*.
- Mauritius Cappadox*. 584.
- Phocas*. 603. al. 604. *terræ filius*.
- Heraclius*, vel *Heracleus*, 611. *Apher*.

S E R I E S

- Constantinus* III. & *Heracleonas*. 640,
642.
Constans II. 643. al. 644.
Constantin. IV. 670.
Iustinianus II. 687. al. 686.
Leontius. 696. al. 697. Constantinopolita-
nus.
Tiberius Absimarvus III. 699. al. 700.
Philippus Bardanes. 713.
Anastasius II. 715. Constantinopolitanus.
Theodosius III. 718. al. 717. Constantino-
politian.
Leo III. 719. al. 718. Isaurus.
Constantinus V. alias *Copronymus*, 742. al.
743.
Leo IV. 777. al. 776. Constantinopol.
Constantinus VI. 781. al. 782. cum matre
Irene-Alecto.
Carolus Magnus. 800. al. 801. Primus Im-
perator Germanicus.
Ludovicus Pius. 814. al. 815.
Lotharius. 841.
Ludovicus II. 856.
Carolus I. dictus Calvus. 876. al. 875.
Ludovicus III. *dictus Balbus*. 878.
Carolus II. *dictus Crassus*. 880.
Arnolphus. 890. al. 888.
Ludovicus IV. *Gallus*. 902. al. 900. vel
Francus.
Conradus I. 911. al. 912. Francus.

R O M. I M P E R.

- Henricus* I. dictus *Auceps*. 919. Saxo.
Otto II. 973. al. 974. Saxo.
Otto III. 983. al. 984. Saxo.
Henricus II. 1001. al. 1002. Bavarus.
Conradus II. 1025. al. 1024. Francus.
Henricus III. 1039. Francus.
Henricus IV. 1156. al. 1057. Francus.
Henricus V. 1106. al. 1108. Francus.
Lotharius II. 1125. al. 1126. Saxo.
Conradus III. 1138. Suevus.
Fridericus I. *Barbarossa* dictus. 1152. al.
 1153.
Henricus VI. 1189. al. 1190. Suevus.
Philippus II. 1198. Suevus.
Otto IV. 1208. Saxo.
Fridericus II. 1213. al. 1212. Suevus.
Conradus IV. 1246. al. 1250. Suevus.
Wilhelmus 1252. al. 1253. Batavus seu Hol-
 landus.
Alphonfus Hispanus & *Ricardus* Anglus In-
 terreg. annos 20. ab an. 1253.
Rudolphus Habsburgens. 1273. al. 1272.
 Patriarcha Archiducum Austriacorum.
Adolphus Nassaensis seu Naffovicus. 1291. al.
 1292.
Albertus I. Austriacus. 1298.
Henricus VII. 1308. Lutzelburgicus.
Ludovicus V. 1313. al. 1315. Bavarus, huc
 aliqui Interregnum, alii.
Fridericus Austriacus. 1314.

SERIES ROM. IMPER.

Carolus IV. 1347. al. 1348. cum *Günthero*,
Bohemus.

Wenceslaus. 1376. al. 1378. Bohemus.

Rupertus. 1400. al. 1401. Palatinus.

Sigismundus. 1410. al. 1411. Bohem.

Albertus II. 1438. al. 1439. Austriacus.

Fridericus III. 1439. al. 1440. Austriac.

Maximilianus I. 1493. Austriacus.

Carolus V. 1520. al. 1519. Austriacus.

Ferdinandus, 1558. Austriacus.

Maximilianus II. 1564. Austriacus.

Rudolphus II. 1576. Austriacus.

Matthias II. 1612. Austriacus.

Ferdinandus II. 1619. Austriacus.

I N D E X

*Omniū regionum, urbium, fluviorum,
montium, &c. quæ in Introductione
Cluveriana recen-
sentur.*

A.	Achai	201
	Achaia	197, 198, 199
A Ach	115 Achelous fl.	198, 199,
Abasseni	313	204
Abassi	313 Acheron fl.	160, 204
Abdera	211 Acherontia	158
Abellinum	156 Acheruntinus Archiepi-	
Abisseni	312 scopatus	179
<i>Abensperg</i>	106 Aciliēne	269
<i>Aberdain</i>	91 Acinacæ	263
<i>Aberdon</i>	91 <i>Acirenza</i>	158
Aberdonium	90 Acmodæ Insulæ	91
<i>Abisô</i>	183 Acon	282
Abnoba	108 <i>Acqs</i>	54
<i>Abô</i>	140 <i>Acqui</i>	145
Aborigines	152, 164 Acragas	182
Abrotonum	302 Acroceraunium prom.	
Abudiacum	106	197
Abusena	106 Acroceraunii m.	204
Abydus	211, 213, 274, 298	198
	28 Adda	161
Abyla	28 Addua	161
Acabene	285 <i>Adca</i>	315
Acamanta	292 <i>Adese</i>	161
Acanthus	203 Adonis fl.	283
Acarnanes	198 Adiabene	264
Acarnania	198 <i>Aden</i>	291
<i>Acerra</i>	157 <i>Adiazzo</i>	188
Ace	282 Adramitium	273
Acerræ	157 <i>Adri</i>	147
	R. 6	Adria

I N D E X.

Adria	147	Africa	33, 34, 295
Adrianopolis	212	Africa minor	296, 301
Adriaticus sinus	28, 147	Africum mare	295
Adrumetum	302	Agathyrsi	218
Ædessa	203	Agdenites	262
Ædui	56	Agenticum	56
Ægea	203	Anagnia	154
Ægium mare	197, 198, 202, 240, 272	Agria	191
Ægida	148	Agrigentum	182, 185
Ægina	205	Agrippinensis colonia	58, 100, 115
Ægyptii	298	Agyrium	182
Ægyptus	34, 296, 308	Ajan	313, 315
Ægyptium mare	30, 288	Aich	145
Ælia capitolina	279	Aix	53, 66, 68, 115
Æmathia	202, 203	Aken	115
Æmonia	201	Alabanda	274
Æmus	210, 212	Alani	218
Ænipons	121	Alatri	154
Ænona	194	Alatrium	154
Ænus	105, 107	Alba	145, 170
Æolis	241, 272, 274	Albocensii	219
Æqui	144, 153, 154	Alba Fucentis	156
Æquulanum	158	Alba Julia	221
Ærethica	270	Alba Longa	153
Æsepus amn.	274	Albana	268
Æsernia	156	Albani	214
Ælis	143, 149, 152, 175	Albania	207, 240, 267, 268
Æstii	104	Albanopolis	203
Æstrai pop.	203	Albanus m.	153
Æstræum opp.	203	Albanus fl.	268
Æthiopia	47, 296, 306	Alba Pompeia	145
Æthiopia exterior	308	Alba regalis	191
Æthiopia interior	308	Alben	156
Ætinium	201	Albenga	145, 173
Ætna	184	Albi	156
Ærolia	197, 200	Albigensis	53
Ætulane	270	Albia-	

I N D E X.

Albingannum	145	<i>Almeria</i>	39
Albintemelium	145	Almopum	203
Albion	81	<i>Alisi</i>	156
Albis	97, 107	Allifæ	156
Albium Ingaunum	145	Alorus	203
Albium Intemelium	145	Alpes	105, 142, 144,
Albocensii	219		162
Albus lacus	104, 224	Alpestris Dacia	219
Albus sinus	104	Alpheus	204
<i>Albret</i>	54	Alfatia	69, 113, 117
<i>Alcair</i>	308	Alfium	151
<i>Alcala de Henares</i>	40	<i>die Alt</i>	219
<i>Alckmaer</i>	79	Altinum	147
<i>Altenburgium</i>	133	<i>Altorf Acad.</i>	71, 134
<i>Alidinelli</i>	275	<i>Altfol</i>	191
<i>Alençon</i>	65	Alverni	55
<i>Alepo</i>	291, 285	Aluta	219
Aleputum	291	Alyda	273
Aleria	187	Amadoca	96, 217
<i>Alessia</i>	194	<i>Amalfi</i>	178
Aletium	158, 178	Amathusia	292
Alexandria	171, 262 bis	<i>Amantéa</i>	159
	263, 273, 308	Amanus m.	269, 277,
Alexandriola	291		288
<i>Alexandretta</i>	291	<i>Amara</i>	313
<i>Alféo</i>	183	Amardus	265
Algarbia	44	Amarispi	263
Algidum	154	Amarusa	263
<i>Algier</i>	310	<i>Amasia</i>	270, 271
Aliacmon	204	Amazones	242
<i>Aliduli</i>	285	Amazonicus fl.	325
<i>Alisi</i>	156	Amazonum regio	325
<i>Alkai</i>	243	Ambantæ	262
Allemanni	70, 302, 105	Amberga	120
Allifæ	156	Ambiani	57, 271
Allobroges	52, 61	Ambianum	66
<i>Almasan</i>	40	Ambracia	198
Almene	198	Ambracius sinus	198
		R 7	Ara-

I N D E X.

Ambrones	58	Andecavi	55
Ambronicus pagus	58, 70	Andegavi	55, 62
<i>Amelia</i>	152	Andegavum	66
Ameria	152	Andes	65
America	31, 47, 316, 318	Andomatunum	58
America meridionalis	324	S. Andreæ Acad.	90
America septentrionalis	320	<i>Andri</i>	206
<i>Amersfort</i>	73, 79	Andriace fl.	276
<i>Amiens</i>	57, 66	<i>Angiers</i>	55, 66
Amisfa fl.	73, 97, 107	Angili five Anglii	97
Amisius fl.	107	<i>Anglesei</i>	90
Amisus	271	Anglia	36, 82, 83, 88
Amiternum	153	Angli	82, 87
Amma	58	Anglii five Angili	97
Amona	189	Angriuarii	99, 100
Amphaxitis regio	203	<i>Angote</i>	313
Amphilochi	198	Angulus op.	155
Amhipolis	203	Anhaltinus principatus	133
Ampfaga fl.	303	<i>Anian fretum</i>	240, 319,
Amyclæ	199		321
<i>Amsterdam</i>	78	Anio, Anienis	153, 162
Amsterodamum	78	<i>Anjou</i>	55, 65
<i>Anadole</i>	270	<i>Anneberg</i>	132
Anagnia	154	Anonium	146
Ananes	149	Anfibarii	99, 101
Anapus	183	<i>Ansbach</i>	119
Anas fl.	39, 41	Ansidonia	151
Anaunia	146	<i>Anflo</i>	137
Ancalita	84	Antandros	273
Anchialus	212	Antaradus	282
Ancobarites	285	Antemna	154
Anconitana regio	167, 175	Anthemusfa	285
Ancona	143, 149, 155, 175	Anticyra	200
Ancyra	271	Antigone	203
Andalusia	44, 45, 46	Antigonia	198
		Antihbanus m.	282
		Antiochen.	270, 278, 283

I N D E X.

Antiochia	274, 276, 283	Aquileia	106, 147
Antiochia Epidaphnes	283	<i>Aquileia</i>	147
		<i>Aquino</i>	154
Antiochia Margiana	263	Aquinum	154
Antitaurus m.	269	Aquitani	62
Antium	154	Aquitania	53, 54
<i>Antorf</i>	77	Aquitania Augusta	54
<i>Antwerp</i>	77	Aquitania Caesariana	54
Antwerpia	73, 77, 173	Aquitania Vetus	54
<i>Anvers</i>	77	Arabægyptii	296
Anxanum	156, 179	Arabia	241, 268, 288,
Anzitone	269		290
<i>Aosta</i>	146	Arabia deserta	289
Apalchem	322	Arabia Felix	289
Apamea	272	Arabia Petraea	289
Apamia	273, 283	Arabicus sinus	27, 240,
Apenninus m.	143, 150,		288
	163	Arabis fl.	261
Apis vicus	298	<i>Arac</i>	263, 266
Appollonia	203, 212,	<i>Aracan</i>	259
	281, 301	Arachosia	240, 261, 262
Appolloniates	264	Arachotus	262
<i>Appenzell</i>	71	Aradus	282
Aprutium	167, 179	Araris	54, 60
Apfalus	203	Arausio opid.	53
Apfus	204	Araxis fluv.	261
Apuli	144, 157	Arbela	265
Apulia	157, 167, 178	Arbelitis	264
Apulum	179	Arbis fl.	261 bis
Aquæ grani	115	Arcadia	199
Aquisgranum	115	<i>Arce</i>	154
Aquæ Helveticæ	71	Archipelagus	24, 29
Aquæ Rosellarum	150	Archipelagus S. Lazari	24
Aquæ Sextiæ	53, 68	<i>Ardevat</i>	256
Aquæ Statiellæ	145	Ardea	154
Aquæ Tarbellæ	54	<i>Arden</i>	282
Aqua pendens	175	<i>Ardermout head</i>	90
<i>Aquila</i>	155, 179	<i>Ardevil</i>	266
		<i>Are</i>	

I N D E X.

Arecomici	53	<i>Arnstad</i>	132
Arelate	53, 62, 68	Arnus	161
Arelatenſe regnum	63	Aromata	295
Aremorica	54	Arpi	158
Arenacum	80	Arpinum	154
Ares	262	Arrabo	191
Arethuſa lacus	286	Arragonia	41, 44, 45, 46
Aretium	150, 174	<i>Arras</i>	57, 76
<i>Arezzo</i>	150	Arſatia urbs	265
Argentoratium Acad.	58,	<i>Arſchor</i>	77
	117, 134	Arſea	269
<i>Arglas</i>	92	Arſia	142, 148, 193
Argia	199	Arſinoë	298, 301
Argolis	199	Arſitis regio	263
Argos	201	<i>Arſuli</i>	154
Argos Amphiloichicum		Artabrum prom.	25
		Artaniſſa	268
		Artaxata	269
Argos Hippium	199	Arteſia	73, 74, 75
Argyrontum	194	<i>Artois</i>	75
Aria	261, 263	Auverni	55, 61, 62
Ariano	156	Arx	154
Aticia	153	<i>Arzilla</i>	310
Arimalſpi	218, 262	Aſcalon	279, 281
Arimei	241	Aſcanius fl.	272
<i>Arles</i>	53	Aſcania comitatus	133
Ariminum	151, 175	<i>Aſcheburg</i>	116
<i>Armagh</i>	92	Aſciburgium	116
Armalauſi	103	<i>Aſcoli</i>	155, 158
Armaſtica	268	Aſculum Picenum	155,
Armenia	240, 267, 269		179
		bis	
Armignac	54	Apulum	158, 178
Armozai	262	Aſia	33, 34, 239
Armuſiæ regn.	241, 267	Aſia extra Taurum	276
Armuza	262, 267	Aſia intra Taurum	276
<i>Arnhem</i>	80, 100	Aſia minor	268, 270,
<i>Arno</i>	161		272
<i>Arnſberg</i>	129	Aſium	152
			<i>Aſke-</i>

I N D E X.

Askenazim pop.	109	<i>Atrachs</i>	76
Afopus fl.	204	<i>Atri</i>	155
Asphaltites lacus	279	Atria	147, 155
<i>Assisi</i>	152	Atropatia	265
Afflorus	182	Attica	200
<i>Assumptio</i> opid.	327	Attis	200
Assyria	240, 261, 264	Atuaruca	57
Asta	145, 170	<i>Ava</i> regn.	258
Astabenii	263	<i>Avances</i>	58
Astapus	299	Avaricum	55
Astaunites	269	Avarici	265
Astaveni	263	Auchanitis regio	287
<i>Aste</i>	145	<i>D. Audomari fanum</i>	76
Astigi	42	Avella	155
Astorga	40	<i>Avellino</i>	156
<i>Astracan</i>	245	Avenio	53, 63
Astracanenſe regnum		Aventicum	58
	245	Aversa opp.	157
Astures	40	Aufidus	157, 162
Asturia	41, 46	Augæa	203
<i>Asturias</i>	40	<i>Auspurg</i>	118
Asturica	40	<i>Augſt vicus</i>	58
Atella	157	<i>Augubio</i>	152, 176
Aternus fl.	162	Augusta	170
Ateste	147	Augusta Emerita	42
Athenæ	200	Nemetum	55
Athenæum prom.	177	Prætoria	142, 146, 170
Atheliſis fl.	146, 161		
Athos	205	Rauracorum	58
Athyraſ	212	Sueſſionum	57
Atina	154	Taurinorum	145,
Atlanticus oceanus	25,		170, 180
	28	Tiberii	120
Atlas m.	306	Trevirorum	58, 116
Atrax	201	Veromanduorum	57
Atrebatæ	57	Vindelicorum	106,
Atrebatii	84		118
Atrebatium	75	Augustobona	56
		Augusto-	

I N D E X.

Augustodunum	56, 67		
Augustomagus	58		B.
Augustoritum	55	B	Abylonia 240, 268,
Augustow	233		287
Avia	155		Babylon 287
<i>Avignon</i>	53, 68		Bacenis 108
Aulerci Cenomani	55		<i>Bachian</i> 260
Diablintæ	55		Bactra 262
Ebuovices	56		Bactriana 240, 261, 262
Aulis	200		<i>Badai</i> 246
Aulon	203		Badensis Marchionatus
Aurelianensis ducatus	63		119
Aurelianum Acad.	67, 68		Badeo regia 290
Aureus m.	188		Bxtica 39
<i>Aurick</i>	129		Bxtis 39, 41
Aufci	54		Bxturia 39
Aufones	153, 164		Bagacum 57
Aufonia	142		<i>Bagamidri</i> 313
Aufonium mare	29		<i>Bagni di Roselle</i> 150
Austrasia	63, 116		Bagradas 301
Austria archiduc.	36,		Baix 156
	121, 122, 189		<i>Bajeren</i> 119
<i>Austun</i>	56, 67		Balearicum mare 28
Autricum	56		Baleares 36, 44, 47, 49
<i>Auvergne</i>	55, 65		<i>Balli</i> 313
<i>Aux</i>	54		Baltia 98
Auxatii m.	241		<i>Bamba</i> 314
Auximum	155		Bamberga 119
Axiaces p.	218		Bambergensis Episcopa-
Axima	53, 264		tus 134
Axius fl.	204		Bambyce 285
Axenus Pontus	30		<i>Bantam</i> 259
<i>Ayman</i>	289		<i>Banza</i> 314
<i>Azaro</i> opid.	182		<i>Barbaria</i> 308, 309
Azotus	279, 281		<i>Barbi</i> 133
			Barcana 309
			Barce 309
			<i>Barcelona</i> 47
			Barcino

I N D E X.

Barcino	47	<i>Beauvais</i>	57
<i>Bari</i>	158	<i>Beauvoisin</i>	57
Baritanus Archiepiscopus	167, 179	Bebii m.	193
Barium	158, 178	Bedefis	151
<i>Barleduc</i>	65	Begerri	54
Barletta	179	<i>Beleguanze</i>	313
<i>Barnagossa</i>	313	Belgæ	83
Bart	127	Belgica Gallia	53, 54, 56
<i>Baru</i>	313	Belgica	47, 64, 72
Baruffæ	260	Belgium	57, 64, 113
<i>Baruto</i>	282, 291	<i>Belgrad</i>	190
Barvicum	88	<i>Belicastro</i>	160
<i>Basel</i>	71	Belici	183
Basilea Acad.	71, 134	<i>Belitri</i>	154
Basilia	98	Bellifona	170
Basilicata	167	Bellovaci	57
Basilides	218	Bellovacensis Com.	56
Basiliffene	269	<i>Belluno</i>	146
Baskirdensis horda	245	Belna	67
Bastarnæ	95, 96, 102,	<i>Belt</i>	98
	218	Belunum	146
Batava castra	106	Belus fluv.	285
Batavi	59	Beneventanus Archiepi-	
Batavodurum	59	scopatus	179
Bathynias	212	Beneventum	156, 167
Batrii	262	<i>Bengala</i>	255, 258
<i>Batta</i>	314	Bengalensis sinus	24
<i>Bavay</i>	57	Beni	210
Bavari	106	<i>Benin</i>	312
Bavaria	113, 119	<i>Benivento</i>	156
<i>Bautzen</i>	126	<i>Benthem</i>	129
<i>Bayern</i>	119	Berceria	84
<i>Bazas</i>	54	<i>Berdoa</i> desertum	302
Bearnia	64, 66	<i>Berenburg</i>	133
<i>Beaune</i>	67	Berenice	301
<i>Beauparis</i>	321	<i>Berg Ducatus</i>	130
<i>la Beauisse</i>	56, 64	Berga	203
		Bergamo	149
		<i>Bergen</i>	

I N D E X.

<i>Bergen</i>	76, 137	Bisalte	203
<i>Bergen op Zoom</i>	77	Biscaia	40, 41, 46
Bergi	137	Bisanthe	211
Bergomum	149, 172	<i>Bisnagar</i>	257
<i>Bergstete</i>	191	Bistones	210
<i>Berlasina</i>	149	Bistricia	221
<i>Berlin</i>	97, 126	<i>Bisritz</i>	221
Berlinum	126	Bitaxa	263
<i>Bern</i>	70	Bithynia	241, 257, 270,
Bernæ	70		272
<i>Berri</i>	55, 64, 65	<i>Bitonin</i>	312
Beröë	285	<i>Bitonto</i>	158
Berytus	282, 291	<i>Bitsch</i>	116
<i>Besançon</i>	58, 69	Bituriges	55, 67, 68
Bessi	210	<i>Blaisois</i>	64
<i>Eesterze</i>	221	<i>Bleicking reg.</i>	135
<i>De Betaw</i>	80	Blesense castrum	66
Betavia	80	Blitteræ	53
Betis fl.	290	<i>Blois</i>	66
Bethlehem	279	<i>Blockesberg</i>	108
Bethsäida	281	Bocche	269
Bevagna	152	<i>Bodensee</i>	107
Bevelandia Aufrina	77	<i>Bodon</i>	216
<i>Beziers</i>	53	Bœotia	200
<i>Biafra</i>	312	Bogdomanis regio	272
Bibroci	85	<i>Eogota</i>	325, 326
<i>Biela</i>	238	<i>Die Böhmen</i>	123
<i>Bielejezero</i>	238, 239	Böhaimb	123
<i>Bielsko</i>	233	<i>Böheymer Wald</i>	107
Biephi	219	<i>Tojano</i>	156
<i>Bierstet</i>	75	Boii	106, 123, 149
Bigerriones	54	Boioatii	100, 113
<i>Bigorre</i>	54	Boiodurum	106
<i>Bikent</i>	246	Boiohæmia	36, 123
<i>Bilbao</i>	40, 49	Boiohæmum	100, 110,
<i>Biledulgerit</i>	305, 308, 311		113
Bipontinus Ducatus	116	Boium	200
Biquiri	325	Bolerium Promont.	82
		Bolitæ p.	

I N D E X.

Bolitæ p.	262	Bourbonnois	65
Bologna	149	Bourges	55, 67
Bolfena	150	Bourgogne Ducatus	65
Bolzanum	121	Bovianum	156
Bommel	80	Bozoch	269
Bona	310	Brabant	77
Bonifacio	188	Brabantia	57, 62, 73, 74,
Bononia 57, 149, 174,			77
	180	Braccata Gallia	51, 144
Bordeaux parlament.	67	Brachmanes	252
Bordeaux urbs	65	Bracianum	175
Borgi	263	Brailow	222
Borneo Infula	259	Bramas	244
Bornholm	136	Bragança	40
Borno	302, 312	Brandenborgh	97, 126
Borſippa	288	Brandenburgensis Mar-	
Boruſci	235	chia	113, 126
Boruſſia	224, 235	Brasilia	47, 325, 327
Boruſſia Regalis	235	Braſlaw	221
Boruſſia Ducalis	236	Braunsberga	236
Boryſthenes fl.	217,	Breda	77
	222	Bredefort	80, 100
Boryſthenitæ	218	Breysach	117
Bosna	193	Brema	97, 128
Bosnia 36, 189, 193		Bremen	128
Bosni	214	Bremenſis Archiepiſco-	
Bosphorus Cimmerius		patus	128, 134
	30, 218	Bremerförde	128
Bosphorus Tracius 29,		Breſcia	149
	221	la Breſſe	65
Bosphorani	218	Breſſa	149
Boftra	289	Breſlaw	125
Botixi	210	Bretaigne	64
Botnia	139	Bratzlaw	232
Botnicus ſinus 104,	139	Briege	125
Botrys	282	Briel	79
Boulogne	57	Brigantes	84, 92
Bourbon	65	Brigantia	40
		Bri-	

I N D E X.

Brigantinus lacus	105,	Buda	192
		107 Budini	218
<i>Brin</i>	124	<i>Budoa</i>	194
Brifiacum	117	<i>Budieowice</i>	124
Brifigavia	117, 134	Budua	194
<i>Brifearo</i>	117	<i>Budwitz</i>	124
<i>Briffello</i>	149	Bulla regia	303
Bristolium	89	Bulgaria	37, 216
<i>Bristow</i>	89	Bulgari	214, 216, 218,
Britannia	36, 83		245
Britannia superior	55	<i>Bullion</i>	114
inferior	55	Bullis	203
Britannicæ Insulæ	81	<i>Buquhammes</i>	89
Brixellum	149	Burdegala	67
<i>Brixen</i>	121	Burdegala Acad.	68
Brixia	121, 149, 172	Burdegalense parlam.	68
Bromberga	236	<i>Buren</i>	80
<i>Brotzen</i>	97	Burgi	48
Bructeri	73, 99, 100	<i>Burgos</i>	48
Brugæ	75	Burgundi	110
Brundisium	158, 179	Burgundiæ comitatus	
Brundisius Archiepiscopus	179		47, 68
<i>Brunswick</i>	134	Burgundiæ ducatus	56,
Brunsvicensis Ducatus			62
	134	Burgundiones	61, 97
Brunsvicenses	102	Burii	102
Brunsvicum	134	Buridiensii	219
Brutii	144, 158, 164	Burrihi	219
Brutium prom.	176	<i>Burfa</i>	272
<i>Brussel</i>	77	Buthrotum	198
Bruxellæ	77	<i>Butow</i>	236
Bryfæ	210	Butunti	158
Bubastis	298	Buxentum	159
Buchananum prom.	90	Byblus	282
Buchovia	131	Byceni	271
<i>Buchow</i>	131	Byzantium	211
<i>Buckingham</i>	84	Byzya	212

I N D E X.

		<i>Cahors</i>	55
		<i>Cajazzo</i>	157
		<i>Caicus fl.</i>	274
C	Abadina	262	<i>Caieta</i> 154, 179
	Cabamene	264	<i>Caindu</i> 248
	Cabalaca	268	<i>Cairum</i> 256, 308
	Cabilonum	67	<i>Caistrus</i> 274
	<i>Cabo de Breton</i>	320	<i>Calabri</i> 144, 158
	<i>Cabo de fortuna</i>	320	<i>Calabria</i> 158, 178
	<i>Cabo finis terra</i>	38, 43	<i>Calacene</i> 264
	<i>Cabo de palos</i>	38	<i>Calais</i> 89
	<i>Cabo de Roca</i>	25	<i>Calamianes</i> 260
	<i>Cabo de S. Vincente</i>	36, 38	<i>Calatia</i> 157
		316	<i>Caldar</i> 287
	<i>Cabo Verde</i>	295,	<i>Caledonia</i> 83
	<i>Cabo de Istria</i>	147	<i>Caledonia major</i> 83
	Cadifcus	208	<i>Caledonia minor</i> 83
	<i>Cadix</i>	50	<i>Cales</i> 157
	Cadmus	273	<i>Caletes</i> 57
	Cadomum Acad.	66, 68	<i>Caletum</i> 89
	<i>Cadsant</i>	75	<i>Calicut</i> 257
	Cadurci	55	<i>California</i> 320, 323
	Cadufii	265	<i>Caliz</i> 50
	<i>Caen</i>	66	<i>Callidromus</i> 204
	Cænici	210	<i>Callipides</i> 213
	Cærafi	57, 93	<i>Callipolis</i> 158, 211
	Cære	150	<i>Calliteræ</i> 203
	CæsarAugusta	42, 47	<i>Calmar</i> 139
	Cæfareæ	284	<i>Calpe mons</i> 28
	Cæfareæ Palæstinæ	281	<i>Calvi</i> 157, 188
	Cæfariensis provincia	304	<i>Calycadnus</i> 276
		55	<i>Calydon</i> 200
	Cæsarodunum	57	<i>Calytus</i> 205
	Cæsaromagus	152	<i>Camalodunum</i> 85
	Cæfena	108	<i>Camana</i> 326
	Cæfia fylva	315	<i>Camarina</i> 182
	Cæfars	186	<i>Cambaia</i> 255, 256
	Cagliar		<i>Cambalts</i> 248
			Cam-

I N D E X.

Camboia	255, 259	Cantabri	40
Cambray	57, 76, 87	Cantabricus oceanus	25
Cambresis	76	Cantabrigia	89
Cambria	88	Cantan	251
Cambridge	84, 89	Canterbury	88
Cambyles fl.	265	Cantii	84
Camelobosci	262	Cantium reg.	84
Camenolitari	207	Cantons	70
Cameracum	57, 76	Cantuariensis Archiepi-	
Cameriacum	69	scop.	88
Camerick	76	Cantuaria	88
Camerino	152	Canusinus archiep.	179
Camerinum	152	Canusium	158
Camini	96, 127	Caoli	251
Camirus	293	Capernaum	281
Campagna di Roma	176	Capo Boéo	182
Campanel	256	Capo de l'Arme	143
Campani	144	Capo di Argentera	186
Campania	56, 62, 156	Capo di Foro	187
Campen	80	Capo di Monte Falcone	186
Campodunum	106	Capo d'Istria	147, 148,
Camul	243		168
Camuni	146	Capo passaro	182
Cana	290	Capo S. Andrea	292
Cana Galilææ	281	Capo S. Epifaneo	292
Canada	321	Cappadocia	241, 267,
Canariæ inf.	316		270
Canatha	284	Caprus	264
Candahor	262, 266	Capsa	302
Candia	209	Capua	157, 178
Canina	198, 207	Caput Histriæ	168
Caninefates	59	Caragoça, vide Saragoça.	
Canisfa	122,	Cara Kijay	247
Cannæ	158	Caralis	186
Cano	312	Caravancas mons	189
Canosa	158	Carbalia	276
Cansii	250	Carbiletæ	210
Canstat	118	Cardia	211
		Car-	

I N D E X.

<i>Cardigan</i>	84	Casius mons	241, 283,
Carduchi	265		289
Caria	241, 272, 274	Casanensis Horda	245
<i>Caribana</i>	325	Caspii	265
Carini	96	Caspium mare	27, 242,
Carinthia	113, 122,		265
	189	Caspius sinus	27
Carium mare	30	<i>Cassaim</i>	266
Carmanene	270	Cassandria	203
Carmana	262	<i>Cassel</i>	130
Carmania	240, 261, 262,	Cassella	130
	276	<i>Cassena</i>	312
<i>Carmathin</i>	84	<i>Cashyl</i>	92
Carmelus mons	283	Cassii	84
Carni	144, 147	Cassiope	198
Carnicæ Alpes	163	Cassiopæi	198
Carniola	113, 122,	Cassovia	191
	189	Cassubia	61, 96, 236
Carnutes	56	Castanea	201
Carpates mons	226	Castella aurea	325
Carpathica juga	224	Castellæ regnum	46
Carpathium mare	29	Castellum Menapiorum	
Carpathus inf.	206		57
Carpetani	40	Castellum Truentinum	
Carpiani	218		155
Carpilli	210	<i>Castell Nân</i>	146
Carræ	286	<i>Castel Nuovo</i>	148
Carrhabia	203	<i>Castel vetri</i>	160
Carfeoli	154	Castilia Nova	40, 41, 44,
Carfula	154		45
Cartenna	304	Castilia vetus	40, 41, 44,
Carthagena	42, 48		45
Carthago	302	<i>Castro</i>	158
Carthago nova	42, 48	<i>Castro Ianna</i>	183
<i>Cascar</i>	247	Catabathmus	296
Casilinum	157	Catada	301
Casinum	154	Cataia	247
Casirota	263	Cataia regnum	247
		S	Cata-

I N D E X.

Catalauni	67	Centuripe	183
Catalonia	40, 44, 45,	Cephalenia	205
		Cephalœdis	183
<i>Catana</i>	182, 185	Cephissus	204
Cataonia	270	Ceraunia	293
Catina	182	Cerilli	159
Catona	182	<i>Cerines</i>	293
<i>Catwijck</i>	59	Cerne	316
Caturiges	53	Cesena	152, 175
Caturiomagus	53	Cethius mons	105,
Caucasus mons	242,		188
	268	<i>Ceylon</i>	260
Cauchi	97	Chabala	268
Cauci	92, 97	Chabris	204
Caucones	272	Chæronea	200
Caviones	97	Chalcedon	272
<i>pais de Cauis</i>	57	Chalcedonii	272
<i>Cefalogna</i>	205	Chalcidene	285
<i>Ceiram</i>	259	Chalcis	205, 285
Celænxæ	273	Chaldæa	287
<i>Celebes</i>	259	Chaldica regio	203
Celeia	122	Chalcitis	285
Celetæ	210	Chaltapitis	264
Celidnus	198, 204	<i>Chalon</i>	67
<i>Cell</i>	128	<i>Chalons</i>	65, 67
Cella	128	Chalufus fl.	107
Celtæ	43, 60	Chalybes	271
Celtiberi	40	Chalybonitis	285
Celtiberia	40	Chamavi	99, 100
Celtica Gallia	53, 54,	<i>Chamberi</i>	69
	55	<i>Champagne</i>	64
Celtici	39	Chanaan	278
Celticum promont.	38	Chantonice	262
Cenomani	55, 62, 148,	Chaones	198
	149	Chaonia	198
<i>Centron</i>	53	Characene	264
Centrones	53	Charadræ	262
Centum cellæ	151, 175	<i>Charchas</i>	325
		<i>Char-</i>	

I N D E X.

<i>Chartres</i>	56, 67	<i>Chutz</i>	279
<i>Charybdis</i>	128	<i>Chwalenskemore</i>	27
<i>Chassuarii</i>	101	<i>Ciabus fl.</i>	215
<i>Chatti</i>	102	<i>Ciarciam</i>	247
<i>Chattuarii</i>	101	<i>Cibinium</i>	221
<i>Chauci</i>	97	<i>Cicones</i>	210
<i>Chelms</i>	232	<i>Cilicia</i>	241, 268, 270
<i>Chemnitz</i>	133		276
<i>Cherca fl.</i>	194	<i>Cilicium mare</i>	30,
<i>Chersonesus</i>	<i>Taurica</i>		276
	223	<i>Cilly</i>	122
<i>Cherusci</i>	102	<i>Cimbri</i>	98, 135
<i>Chesel</i>	243	<i>Cinbrica peninsula</i>	98,
<i>Chesmus</i>	266		135
<i>Chester</i>	89	<i>Cimmerium</i>	223
<i>Chiana</i>	162	<i>Cimon mons</i>	273
<i>Chiancare</i>	271	<i>Cina</i>	249
<i>Chica</i>	325, 326	<i>Cingesi</i>	219
<i>Chili</i>	325, 326	<i>Cinyphus fluu.</i>	301
<i>Chimæra</i>	275	<i>Circæi</i>	154
<i>China</i>	241, 249	<i>Circæum promont.</i>	153
<i>China regnum</i>	249	<i>Circelli</i>	153
<i>Chios insula</i>	268	<i>Cirella</i>	159
<i>Chiqueam</i>	250	<i>Cirtha</i>	303
<i>Chius</i>	205	<i>Cisalpina Gallia</i>	51, 143
<i>Chmielnik</i>	232	<i>Ciffia</i>	264
<i>Choatras</i>	295	<i>Citerior Gallia</i>	51, 143
<i>Chomari</i>	263	<i>Citerior Hispania</i>	41
<i>Chomutov</i>	124	<i>Citrachan</i>	245
<i>Chonad</i>	191	<i>Città di Castello</i>	152
<i>Chonitza</i>	236	<i>Citta Lavinia</i>	153
<i>Chorges</i>	53	<i>Cividâ</i>	146
<i>Choromiterne</i>	265	<i>Civita castellana</i>	150, 151
<i>Chrindi</i>	263	<i>Civita Ducale</i>	153
<i>Chronicus mons.</i>	204	<i>Civita di Friuli</i>	147, 169
<i>Chronus</i>	226	<i>Civita di Sant. Angelo</i>	
<i>Chrysa</i>	103		155
<i>Chûr</i>	146, 170	<i>Civita di Penna</i>	155
		<i>Civita</i>	

I N D E X.

<i>Civita Vecchia</i>	151, 175	Cöllen	59
<i>Claghensfurt</i>	122	<i>Colmandel</i>	257
<i>Clamperia</i>	159	Colmaria	117
<i>Clanis</i>	162	Colonia Acad.	135
<i>Clarimonte</i>	159	<i>Colonia Agrippina</i>	115
<i>Claudiopolis</i>	221	Colonia Agrippensis	
<i>Clavenna</i>	146, 170		58, 115
<i>Clavennensis com.</i>	170	Coloniensis Archiep.	
<i>Clausenburg</i>	221		113, 134
<i>Clazomene</i>	211, 274	Colophon.	275
<i>Cleve</i>	130	<i>Colofwar</i>	221
<i>Clivensis Ducatus</i>	130	Colthene	269
<i>Clivia</i>	59, 113, 130	<i>Coluri</i>	205
<i>Clivi</i>	130	Comagene	278, 284
<i>Clupea</i>	302	Comana	270
<i>Clusium</i>	150	Comana Pontica	270
<i>Cnemides</i>	200	Comara	191
<i>Cnidus</i>	275	Comata Gallia.	51, 143
<i>Coblentz</i>	116	Comi	263
<i>Coburgiensis ducat.</i>	132	Comisene	263
<i>Coburgium</i>	132	<i>Commetaro</i>	124
<i>Cocharus amnis</i>	102	<i>Comori promont.</i>	257
<i>Cochile</i>	162	Complutum	40
<i>Cochinchina</i>	250	Complutum Acad.	49
<i>Cocin</i>	257	Compostella	48, 323
<i>Codani</i>	98, 135	Compsa	156
<i>Codanonia</i>	98, 135	Concordia	147
<i>Codanus sinus</i>	26	Condare	55
<i>Coele</i>	278	Condivincum	55
<i>Cœlesyria</i>	284	<i>Condora</i>	238
<i>Coeverden</i>	80	Condruſi	57, 92
<i>Coir</i>	146, 170	Confluentes	116
<i>Colapis fl.</i>	162	<i>Congi regn.</i>	314
<i>Colberg</i>	96, 127	Conicia	236
<i>Colchester</i>	89	Conimbrica Acad.	49
<i>Colchinium</i>	194	<i>Connacht</i>	92
<i>Colchis</i>	240, 267, 268	Connacia	92
<i>Collatia</i>	154	Copia	159
		Con-	

I N D E X.

Consentia	160, 178	Cortracum	75
Consentinus	archiep.	<i>Cortrijck</i>	75
	179	Corunia	48
<i>Consenza</i>	160	Corycum promont.	208
Constantinopolis	211,	Corycus mons	208
	213	Cos	206, 268
<i>Contado di Zara</i>	195	Cofa	151
<i>Conza</i>	156	Cofakenfis horda	245
<i>Copenhagen</i>	136	<i>Cöfin</i>	127
<i>Copenhagen</i>	136	<i>Cofmin fl.</i>	258
Cora	154	Coffixi	264
<i>Corasan</i>	262, 266	Coftrinum	126
Corax	242, 268	<i>Cofryn</i>	126
Corcyra	205	Cotacene	269
Cordova	42	<i>Cotam</i>	247
Corduba	42, 48	Cottix Alpes	162
<i>Corea</i>	251	Cottii	145
<i>Corelenberg</i>	237	<i>Coulam</i>	257
<i>Corella</i>	238	<i>Coulete</i>	257
Corfinium	155	<i>Courtrai</i>	75
<i>Corfu</i>	205	Cracovia	230
Corinea	269	Cracoviensis Acad.	237
Corinthus	199	Crathis	159, 162
Corinthiacus sinus	29	<i>Crati</i>	162
Coritani	84	Crema	149, 172
<i>Corlin</i>	96	Cremea Tattaria	223
Cornavii	84	Cremona	171
<i>Cornawan</i>	84	Creta	36, 207
Cornetum	151	Cretes	108
<i>Cornuwal</i>	83	Cretenses	208
Corona	221	Croatia	36, 121, 189
Corone	199	Crociatonnum	56
Coronus	265	<i>Croia</i>	207
Corrodunum	230	<i>Cronenborg</i>	136
Corfi	186, 187	<i>Cronftadt</i>	221
Corfica	36, 168, 187	<i>Croffen</i>	125, 126
Corficum mare	28	Croto	160, 179
Cortona	150, 174	Crotona	150
		S 3	Cre-

I N D E X.

<i>Crotone</i>	160	<i>Czechi</i>	123
<i>Ctesiphon</i>	264	<i>Czechorum reg.</i>	112
<i>Cuba</i>	326	<i>Czeremyssi gorni</i>	238
<i>Cuilenburg</i>	80	<i>Czeremyssi lugoni.</i>	238
<i>Cullu</i>	303	<i>Czukaw</i>	222
<i>Cuma</i>	274	<i>Czyrcassy.</i>	246
<i>Cumberland</i>	84		
<i>Eurdi</i>	269		D.
<i>Curia</i>	146, 170		
<i>Curiofolits</i>	55	D <i>Aæp.</i>	263
<i>Eurland</i>	234	<i>Dacia</i>	36, 218, 219
<i>Cusco</i>	326	<i>Dacia Alpestris</i>	219
<i>Cusistan</i>	264, 266	<i>Mediterranea</i>	219
<i>Cyamoforus fl.</i>	183	<i>Ripensis.</i>	219
<i>Cyaneus</i>	268	<i>Daci</i>	217, 219, 220
<i>Cybele</i>	271	<i>Dasila</i>	313
<i>Cyclades</i>	206	<i>Dalem comit.</i>	77
<i>Cyclopes</i>	184	<i>Dalmatia</i>	36, 194, 195
<i>Cydisiës</i>	273	<i>Dalmaticæ Alpes</i>	163
<i>Cydnus</i>	276	<i>Dalmaticum mare</i>	29
<i>Cydon</i>	208	<i>Dalminium opp.</i>	195
<i>Cylle</i>	199	<i>Damascus</i>	284, 291
<i>Cypera</i>	201	<i>Damasia</i>	106
<i>Cyprium mare</i>	28	<i>Damasii mont.</i>	249
<i>Cyprus inf.</i>	241, 268, 292	<i>Damiata</i>	309
<i>Cypsella</i>	211	<i>Damnonii</i>	83
<i>Cyrenaïca regio</i>	296, 300	<i>Dan fons</i>	279
<i>Cyrenaïcum mare</i>	30	<i>Danaw</i>	107
<i>Cyrene</i>	301	<i>Dangali</i>	313
<i>Cyrenenfes</i>	301	<i>Dania, dani</i>	36, 98, 112,
<i>Cyrnus</i>	187		135
<i>Cyropolis</i>	265	<i>Daniæ regn.</i>	135
<i>Cyrtha</i>	200	<i>Danneberga</i>	97
<i>Cyrrhestica Cyrrhus</i>	285	<i>Dantiscum</i>	235
<i>Cyrus fl.</i>	265, 268	<i>Danubius fl.</i>	95, 102,
<i>Cyzicus</i>	274		107, 215
<i>Czarna Rusz</i>	23	<i>Danzigke urbs</i>	235
<i>Czercassi</i>	237, 242	<i>Dara</i>	304, 311
		<i>Daranda</i>	

I N D E X.

Darandæ p.	262	<i>Deffaw</i>	133
Dardani	215	<i>Deventer</i>	80
Dardania	215	<i>Devona</i>	55
Dardanum	274	<i>Devonshire</i>	83
Darense regn.	304, 309	<i>Deuringi</i>	97
	311	<i>Diam</i>	259
Dassaretæ	203	<i>Diarbeck</i>	285
<i>Dassoro</i>	231	<i>Diargument</i>	263, 266
<i>Dausiné</i>	65	<i>Dibolia</i>	203
S. Davidis	88	<i>Dickiloppi p.</i>	140
Daulia	203	<i>Dictæus mons</i>	208
<i>Dauma</i>	312	<i>Dictynna</i>	208
Daunia	158	<i>Didymus</i>	271
Dea op.	53	<i>Die oppid.</i>	53
Debris	302	<i>Diepa</i>	66
Decapolis	284	<i>Diepe</i>	57
<i>Decan</i>	256	<i>Diep-holt</i>	101
Del regn.	315	<i>Dieß</i>	77
<i>Delft urbs</i>	78	<i>Dietmelle opp.</i>	101
<i>Delfziel</i>	81	<i>Digei</i>	210
Delium urbs	200	<i>Dinaretum prom.</i>	292
<i>Delly</i>	259	<i>Dindymene</i>	271
<i>Delminio</i>	195	<i>Dio arx</i>	256
<i>Delmenhorst</i>	129	<i>Diobesi</i>	210
Delminium	195	<i>Dion op.</i>	203
Delphi urbs	78, 200	<i>Dionysopolis</i>	215
Delphinatus	52, 53, 63	<i>Diospolis</i>	297
Delus	206	<i>Ditmarfi</i>	127
<i>Dembberg</i>	188	<i>Ditmarsia</i>	127
Demetæ	84	<i>Ditmersen</i>	127
Demetrius'	201	<i>Divina</i>	226
Dera campus	264	<i>Divionum</i>	67
<i>Derbent</i>	266	<i>Dium</i>	208
Derbicæ	263	<i>Divodurum</i>	58, 116
<i>Derpt urbs</i>	234	<i>Dnieper</i>	228
Dertona	145	<i>Dobas prov.</i>	313
Deserta Arabia	289	<i>Dobuni p.</i>	84
Desna fl.	222, 237	<i>Dodone</i>	198

I N D E X

<i>Dola</i>	69	<i>Duero</i>	41
<i>Dolsigno</i>	194	<i>Duina fl.</i>	234
<i>Dole</i>	69	<i>Dulgibini</i>	99, 100
<i>Doloncaë</i>	210	<i>Dulmen op.</i>	100
<i>Dommel</i>	101	<i>Dunbyheat</i>	82
<i>Domo d'Oscla</i>	146	<i>Durazzo</i>	203, 207
<i>Donaw</i>	107, 216	<i>Duria</i>	146, 161
<i>Doornijk</i>	75	<i>Düringen</i>	131
<i>Dora</i>	161	<i>Duringi</i>	113
<i>Dorcestria</i>	88	<i>Durius fl.</i>	39, 41
<i>Dordracum</i>	78	<i>Durlacum</i>	119
<i>Dordrecht</i>	78	<i>Durocortorum op.</i>	58
<i>Doringerswald</i>	107	<i>Durotriges</i>	83
<i>Doris</i>	200, 241, 272	<i>Dusburgium</i>	100
<i>Doriscus</i>	211	<i>Dusseldorp</i>	130
<i>Dorpatum</i>	134	<i>Dwynkerken</i>	75
<i>Dort</i>	78	<i>Duytsche</i>	109
<i>Dortmund</i>	129	<i>Dwina</i>	238
<i>Dotachum op.</i>	100	<i>Dijon</i>	65
<i>Dotis</i>	192	<i>Dyrrachium</i>	203, 207
<i>Donay</i>	75		
<i>Dover portus</i>	82	E.	
<i>Drangiana</i>	240, 261, 262		
<i>Dravus fl.</i>	190	E <i>Alæ pop.</i>	268
<i>Drente</i>	80	<i>Eboracensis Archiep.</i>	88
<i>Drepanum</i>	183, 185	<i>Eboracum</i>	88, 89
<i>Dresda</i>	132	<i>Ebro</i>	41
<i>Dribyces p.</i>	265	<i>Eburones</i>	93
<i>Drilo fl.</i>	194	<i>Eburovices</i>	56
<i>Drina</i>	188	<i>Ebufini</i>	263
<i>Drini</i>	188	<i>Ebusus</i>	44, 49
<i>Drugeri</i>	210	<i>Ecbatana</i>	265
<i>Drunthem</i>	136	<i>Echinus</i>	201
<i>Dryopes p.</i>	198	<i>Ecyæ</i>	42
<i>Dryopis regio</i>	201	<i>Edam</i>	79
<i>Duacum</i>	81	<i>Edel flum.</i>	243
<i>Dublyn</i>	92	<i>Edenbutgum</i>	90
<i>Dubris</i>	82		<i>Edessa</i>

I N D E X.

Edeſſa	286	Elymaï	264.
<i>Edimbroꝝ</i>	90	Elymiotæ	203
Edom	278	Emathia	203
Edones	210	<i>Embden</i>	129
Edonii	203	Embda	129
<i>Eger</i>	120	Emmaus vicus	279
<i>Egmont</i>	79	<i>Emme</i>	58
Egnatia	158	<i>Emmerick</i>	130
Egra	120	Emodi montes	252
<i>Eifenach</i>	131	Emporiæ	43
<i>Ekelſforde</i>	128	<i>Empullias</i>	43
Elaran	264, 266	<i>Ems</i>	73, 107
Elatia	200	<i>Enckhuysen</i>	79
<i>Elbe</i>	107	Encocadlæ Iazyges	218
<i>Elbing</i>	236	<i>Endrem</i>	213
Elbingium	236	<i>Engia</i>	205
Elburgum	80	Enna	183, 185
Elæus	198	Eordei	203
Elea	274	Eortæ	262
Elei p.	210	Ephesus	275
<i>Elſocat</i>	300	Epidamnus	202
Elephantis	298	Epidaurus	194, 119
Eleus	211	Epirus	36, 197, 198,
Eleuſis	200		207
Eleutherus amnis	282	Epizephyrii	160
Eleutheræ	215	Eporedia	146, 170
Elis	199	Equus Tuticus op.	156
<i>Ellenbogen</i>	120, 135	<i>Erdeli</i>	221
Elorus	183	Eretum	153
<i>Elſabar</i>	263, 266	Erex	266
Elſatia	58	Erfordia Acad.	131, 134
<i>Elſaſ</i>	117	Erfurt	131
<i>Elſenborg</i>	135	<i>Eriçi</i>	150
<i>Elſenêr</i>	136	Eridanus	161
Eluſabertis op.	54	Erigon	204
Elyma op.	203	<i>Erla</i>	103, 191
Elymæa	264	Eryn	91
Elymandri	263	Erythræ Inſ.	50
		S 5	<i>Eſabela.</i>

I N D E X.

<i>Esabela</i>	313	Fanum Voltumnæ	151
<i>l'Escant</i>	60	<i>il Faro</i>	182
Essedones	218	<i>Farre</i>	91
<i>Essex</i>	84	<i>Farsi regio</i>	263, 266
<i>Este</i>	147	<i>Fatigar</i>	313
<i>Esten</i>	234	Faventia	149
Estiotæ	201	Felix Arabia	289
Etrusci	144	Felix Julia	282
Etruria	150	Felsina	194
<i>Etſch</i>	161	<i>Feltre</i>	146
Eubœa	36, 205	Feltria	146
Eudofes	97	<i>Fennen</i>	99
Euganei	144, 146	Fenni	95, 99
Eulæus	264	<i>Ferentino</i>	154
Euphrates	269, 286	Ferentinum	154
Europa	33, 34	<i>Fermo</i>	155
Europas	203	Ferraria	172, 175, 180
Europus	203, 265	Fellânum regn.	309, 310
Evergetæ pop.	262	<i>Fez</i>	305
Evia	203	Fezense regn.	304
<i>Evreux</i>	56	<i>Fianona</i>	194
Euxinus pontus	30, 217	Fidenæ	154
Extremadura	39, 46	<i>Finnen</i>	99
		Finnia	37, 98, 140
		Finnicus sin.	139
		<i>Finland</i>	98, 140
F Abrateria	154	Finno-marchia	137
<i>Faënza</i>	149	<i>Fiorenza</i>	173
Falcburgium	77	<i>Firenze</i>	173
Falerii Faliscorum	150,	<i>S. Filippo d' Agrione</i>	183
	151	Firmum Picenum	155,
<i>Falvatera</i>	154		175, 180
<i>Famagofſta</i>	293	<i>Fiume di terra nuova</i>	183
Famagufſta	293	<i>Fiume di S. Leonardo</i>	183
<i>Fano</i>	152	Flanaticus ſinus	162
Fanum D. Audomari	76	<i>Flandern</i>	75
Fanum D. Johannis	69	Flandri	63
Fanum Fortunæ	151	Flandria	72, 73, 74, 75
			Flanona

I N D E X.

Flanona	194	Francofurtum ad Mæ-	
Flaviano	155	num	118
Flaviobriga	40	Francofurtum ad Ode-	
Flensburg op.	128, 135	ram Acad.	135
Flielandt	79	Franiker	81
Florentia	151, 163	Franconia	113, 118
Florentinus Arch.	180	Frascati	153
Florida	320	Frasfelona	154
Flortox	101	Frat	287
S. Flour	55	Fredrichsberg	136
Foggia	158	Fregellæ	154
Fondi	154	Freiberg	133
Foquiem	250	Frentani	144, 156, 165
Forest	56	Frento fluv.	157
Formiæ	154	Friburg	71
Formio fl.	147	Friburgium Ac.	117, 134
Fortore fl.	157	Frieslandia	138
Fortunata Inf.	316	Friesland	138
Forum Cornelii	149	Frisii p.	73, 99, 100
Forum Diuguntorum	149	Frisia Orientalis	129
		Occidentalis	73, 81
Forum Julii	105, 147, 167, 169	Frisinga	120
		Friuli	169
Forum Licinii	149	Frusino	154
Forum Livii	149	Fucinus lac.	156
Forum Segusianorum	56	Füeffen	106, 118
Forum Sempronii	175	Fulda	131
Fosi p.	97	Fulginium	152, 176
le Four	52	Fuligno	152
Fours	56	Fundi	154, 176
la France	64	Fünffkirchen	191
Franche conté	63	Fungi	313
Franci	62, 64	Fuquans	250
Francia	62, 64		
Francia nova	321	G.	
Francia Orient.	113, 118		
Frackenthal	116	G Abali	53
Franckenlands	118	Gabii	153
		S 6	Gabrieta

I N D E X.

Gabreta sylvæ	108	Ganges	253
Gadanopydres	262	Gaoga	300, 311
Gadara	284	Garama	302
Gades	49, 50	Garamantes	296, 302
Gadir Inf.	50	Garamæi	264
Gaditanum fretum	28,	Garganus mons	163,
	38, 50		177
Gæta	154	Gargaraufene	270
Gætulia	296	Gargauritis	270
Gætuli	305	Gariscus	203
Galatia	61, 241, 267,	Garigliano	153
	270, 271	la Garonne	59
Galitia nova	323	Garumna fl.	52, 59
Galilæa	278, 281	Gascogne	54, 65
Gallæci	40	Gavares	53
Gallæcia	41, 44, 46	Gaurus mons	163
Gallia	36, 50, 60	Gauzanitis	285
Gallia Braccata	51, 144	Gaza	278
Gallia Celtica	53, 55	Gebenna mons	52
Gallia Circumpadana	143	Gedanum	234
		Gedrosi	240, 261
Gallia Cisalpina	51, 143	Geerfriet	79
Gallia Citerior	51, 143	Geertrudenberge	79
Gallia Comata	51, 143	Gelderlandt	79
Gallia Italica	51, 143	Geldria	73, 74, 79
Gallia Narbonensis	51,	Geli	265
	144	Geloni	218
Gallia Togata	51, 143	Gelre	59, 80
Gallia Transalpina	51	Gelria	57, 73, 79
Gallia Ulterior	51, 143	Gemblours	77
Gallicus sinus	28	Gemen	313
S. Galli fanum	71	Genadium	191
Gallipolis	158, 179	Gennabum	56
Gallipoli	158	Genech	270
Gallogræcia	60, 271	Genefara	280
Gamala	281	Geneva	52, 69
Gandavum	75	Genezareth stagnum	280
Gangaridæ	252	Genfer, see	61

I N D E X.

<i>Genoeba</i>	312	<i>Ter. Goes</i>	78
<i>Genova</i>	145	<i>Gog</i>	249
<i>Gent</i>	75	<i>Goldingen</i>	234
<i>Genua</i>	145, 172	<i>Golefme</i>	321
<i>Genuensfis ager</i>	172	<i>Golfo di Carnaro</i>	162
<i>Genuensfis Archiep.</i>	180	<i>Gomers</i>	72
<i>Gepidia</i>	219	<i>Gomphi</i>	201
<i>Gerafa</i>	284	<i>Gordixi montes</i>	269
<i>Gergenti</i>	182	<i>Gordixi pop.</i>	269
<i>Gerion</i>	158	<i>Gordieni</i>	265
<i>Germani</i>	57, 93, 108	<i>Gorgades Infula</i>	316
<i>Germania</i>	36, 93	<i>Gorgus</i>	264
<i>Germania fuperior</i>	113	<i>Goricia</i>	169
<i>Germania inferior</i>	72	<i>Goriciensfis palatinatus</i>	169
<i>Germian</i>	272		126
<i>Gefloriacus portus</i>	57	<i>Görlitz</i>	134
<i>Getæ</i>	218, 220	<i>Goflar</i>	131
<i>Getara</i>	268	<i>Gotha</i>	44, 96, 110, 166,
<i>Gieffa</i>	135	<i>Gothi</i>	220
<i>Giessen</i>	131		99, 136
<i>Gilolo</i>	259	<i>Gothia</i>	102
<i>Gipetini</i>	272	<i>Gothini</i>	96
<i>Glacensfis Com.</i>	125	<i>Gothones</i>	96
<i>Glaritz</i>	71	<i>Gotthi</i>	136
<i>Glatz</i>	125	<i>Gotlandt</i>	128
<i>Glasco</i>	90	<i>Gottorp</i>	79
<i>Glocefter</i>	84	<i>Goudz</i>	97
<i>Glogaw</i>	124	<i>Grabow</i>	169, 192
<i>Glogovia major</i>	125	<i>Gradifcia</i>	180
<i>Gnæfna</i>	229	<i>Gradifciensfis arch.</i>	36, 196, 197,
<i>Gnæfnensfis Epifc.</i>	237	<i>Græcia</i>	201
<i>Gniefen</i>	229		271
<i>Gniezno</i>	229	<i>Græcogallia</i>	122
<i>Goa</i>	256	<i>Grætia</i>	122
<i>Goadel</i>	262, 256	<i>Græts</i>	162
<i>Gobaum pr.</i>	52	<i>Graix Alpes</i>	50
<i>Goch</i>	59	<i>Grampius mons</i>	191
<i>Godani</i>	98	<i>Gran</i>	
		<i>S 7</i>	<i>Gra-</i>

I N D E X.

<i>Granata</i>	44, 45, 46, 48,	<i>Guben</i>	126
	322	<i>Gugerni</i>	101
<i>Granata nova</i>	322	<i>Guiana</i>	325
<i>Granicus amnis</i>	274	<i>Guienne</i>	65
<i>Gransbain</i>	90	<i>Guinguand</i>	55
<i>Granvicus sinus</i>	95	<i>Guinea</i>	47, 160, 312
<i>Gratianopolitanus Conv.</i>		<i>Guipuscoa</i>	40
	66	<i>Gulich</i>	115
<i>die Graupünter</i>	170	<i>Guntia</i>	106
<i>Graven Haghe</i>	79	<i>Guntzberg</i>	106
<i>Gravii</i>	43	<i>Gufa</i>	78
<i>Graviscæ</i>	151	<i>Gutæ five Guti</i>	99
<i>Grenoble</i>	66	<i>Gütshkew</i>	127
<i>Grevelinga</i>	75	<i>Guthia</i>	139
<i>Griechsweyßenburg</i>	190	<i>Gutlandt</i>	99, 139
<i>Grimbergen</i>	77	<i>Guttalus fl.</i>	107
<i>Grimmensteyn</i>	131	<i>Guzarate</i>	256, 261
<i>Grinwich</i>	89	<i>Gymnesiæ inf.</i>	49
<i>Gripeswold</i>	97, 127	<i>Gymnosophistæ</i>	252
<i>Gripswaldia Acad.</i>	135	<i>Gytone</i>	203
<i>Grifones</i>	167, 168, 170		
<i>Groenlandt</i>	138	H.	
<i>Grolle</i>	80	H <i>Adrianopolis</i>	213
<i>Gronia</i>	138	<i>Hadriaticus sinus</i>	
<i>Groninga urbs</i>	81		142, 151
<i>Groningensis prov.</i>	73, 81	<i>Haerlem</i>	79
<i>Grœningerlandt</i>	81	<i>Hafnia</i>	136
<i>Groningium</i>	74	<i>Haga Comitiss</i>	79
<i>Grudontia</i>	236	<i>Hagenoa</i>	117
<i>Grumentum</i>	159	<i>Hainaut</i>	76
<i>Grustina</i>	246	<i>Halberstadium</i>	134
<i>Guadalquivir</i>	41	<i>Halberstadiensis Episcop.</i>	
<i>Guadalajara</i>	323		134
<i>Guadiana</i>	41	<i>Halicarnassus</i>	275
<i>Gualata</i>	312	<i>Halla</i>	133
<i>Guangara</i>	312	<i>Hallensis Episc.</i>	134
<i>Guasto d' Amone</i>	156	<i>Holland</i>	98, 135
<i>Guatimala</i>	323, 324	<i>Hall in Sachsen</i>	133
			Hama-

I N D E X.

Hamaxobii	218	Heraclea	159, 203, 212,
Hamburgium	127		272
<i>Hamptencourt</i>	89	Herbipolis	118
Hannonia	73, 74, 76	Herbipolitanus Ep.	118,
<i>Hannover</i>	134		134
Hardewicum	80	Hercinia syl.	107
<i>Hardfordshire</i>	84	Hercinium jugum	108
Harmastis	268	Herculeum fretum	35
<i>Harlingen</i>	81	Hercules Liburnus	151
<i>Hartz</i>	108	Herculis portus	174
Harudes	100, 102, 103	<i>Herentals</i>	77
<i>Harwich</i>	89	Hermanopolis	221
Hassii	102	Hermenium	201
Hassia	101, 113, 130	<i>Hermanstadt</i>	221
<i>Havana</i>	327	Hermiones	96
<i>Havelberg</i>	97	Hermunduri	102, 104
<i>Hayrich</i>	108	Hernici	144, 153
Hebrides inf.	91	<i>Hertogenbosch</i>	77
Hebrus	212	<i>Hertzberg</i>	188
Hecatompylus	263	Heruli	166
Hecla mons	138	Hesperia	38, 142
Hedui	56	Hesperium pr.	295, 316
Heidelberga	119, 134	Hesperides insulæ	316
Helicon mons	204	<i>Hessen</i>	130
Heliopolis	298	Hexapolitanus ager	125
<i>Helmstat</i>	134, 135	Hibernia	36, 91
Hellas	199, 201	Hierapolis	285
Hellepontus	29, 272	Hierichus	279
Helvetia	70, 113	Hierosolyma	279
Helvetii	69, 110, 113,	Himera	183
	168	Hilleviones	98
Helvii	53	Hippadis pelagus	24
<i>Henegaw</i>	76	Hippias	272
<i>Hengstberg</i>	188	Hippo	310
Heniochorum gens	270	Hipponium	160
Hennebergenſis Comit.		Hippophagi	264
	133	Hippo regius	303
Heneti populi	164, 271	Hippos Dios	284
		<i>Hirpinæ</i>	

I N D E X.

Hirpini	144, 156, 165	Hypata	201
Hirri	104	Hydaspes	253
Hispalis	42, 48	Hydruntinus	Archiep. 167, 179
Hispania	36, 37	Hydruntum	158, 178, 179
Hispania citerior	41	<i>Hyldeheim</i>	134
Hispania ulterior	41	<i>Hyldeheimensis</i> ep.	134
Hispania nova	323	Hymettus	205
Hispanicum mare	28	Hypafis	253
Hispaniola	327	Hyperborei	226
Hispellum	152	Hyperboreum mare	23
Histonium	156	Hypsa	183
Histri	144, 148	Hypsalti	210
Histria	167, 168	Hyrcana	263
Histriae Marchionatus	166	Hyrcania	240, 261, 263
Hobordene	269		
<i>Hoden</i>	312		
<i>Hoff</i>	133	I.	
Hollandia	59, 73, 78	<i>J Affa</i>	291
Hollandia septentrionalis	73	<i>Jägerndorf</i>	125
Holfatia	97, 113, 127	<i>S. Jago</i>	48
<i>Holfteyn</i>	127	Jadera	194, 195
<i>Hoochstraten</i>	77	Jalyfus	293
<i>Hoorn</i>	79	<i>Jamaica</i>	327
<i>Horn</i>	101	<i>Jamboli</i>	207
Horfene	270	Jamnia	279
Hortanum	151	<i>Janna</i>	207
Horti	151, 175	<i>Japan inf.</i>	251
Hull	89	Iapyges	194
Hultononia	92	<i>Jarden fl.</i>	279
<i>Humber</i>	84	<i>Jarkem</i>	247
Hungaria	189, 190, 219, 224	<i>Jaroslauw</i>	238
Hunni	166, 190, 220	Jasonius fl.	265
<i>Husem</i>	128	<i>Java</i>	259
<i>Huter</i>	101	Javarinum	191
<i>Huy</i>	114	<i>Jaur</i>	125
		Jaxartes	243
		<i>Jayza</i>	

I N D E X.

<i>Faytza</i>	193	India	240, 241
<i>Jazyges</i>	189, 218 bis	Indi	253
<i>Iberia</i>	38, 240, 267	<i>Indoflan</i>	255
<i>Iberi</i>	182, 268	<i>Indus fl.</i>	253
<i>Ibericum mare</i>	28	<i>Inferum mare</i>	28, 142
<i>Ibernia</i>	81	<i>Ingævones</i>	96, 97
<i>Iberus fl.</i>	41, 43	<i>Ingine</i>	285
<i>Icaria inf.</i>	206	<i>Ingolftadium Acad.</i>	102
<i>Icarium mare</i>	29	<i>Insbruck</i>	121
<i>Iconium</i>	271	<i>Insubres</i>	148
<i>Ida mons</i>	274	<i>Infula, urbs</i>	75
<i>Idæus mons</i>	208	<i>Interamnia</i>	152, 176
<i>Idomena</i>	203	<i>Internum mare</i>	26, 143
<i>Idumæa</i>	278	<i>D. Joannis Fanum</i>	69
<i>S. Jean de Morienne</i>	69	<i>Jochimsthal</i>	133
<i>Jena Acad.</i>	131, 135	<i>Jol</i>	304
<i>Jerace</i>	160	<i>Jolaenses populi</i>	186
<i>Jericho</i>	279	<i>Jolcus</i>	201
<i>Jerna</i>	291	<i>Iornia</i>	241, 272
<i>Jesi</i>	149, 152, 175	<i>Ionium mare</i>	198
<i>Iglaw</i>	124	<i>Joppe</i>	279, 281, 291
<i>Iguvium</i>	152	<i>Jor</i>	279
<i>Ilandtz</i>	170	<i>Jordan fl.</i>	279
<i>Ilerda</i>	42	<i>Jori</i>	203
<i>Ilium</i>	273	<i>Jorum</i>	203
<i>Illyricum</i>	36, 193	<i>Jovavia Colonia</i>	106
<i>Illyricum mare</i>	29	<i>Iria</i>	145
<i>Illyrii</i>	194, 214	<i>Iris fl.</i>	270
<i>Imaüs mons</i>	243	<i>Irlandt</i>	91
<i>Imola</i>	149, 175	<i>Ifala</i>	80
<i>Der In</i>	107	<i>Ifatichæ</i>	262
<i>Inachus fl.</i>	204	<i>Ifaura urbs</i>	271
<i>Inalpini populi</i>	71	<i>Ifauria</i>	271
<i>Inder fl.</i>	253	<i>Ifenacum</i>	131
<i>India</i>	252	<i>Ifernia</i>	156
<i>India intra Gangen</i>	252	<i>Ifinifca</i>	106
<i>India extra Gangen</i>	252	<i>Iflandt</i>	91, 138
<i>India feptentrionalis</i>	259	<i>Islandia</i>	137
		<i>Iflas</i>	

I N D E X.

<i>Islas de las Velas</i>	260	Juliomagus	55, 66
<i>Islas de C. Verde</i>	316	Julium Carnicum	147
<i>Iste de France</i>	62	Jura m.	70
<i>l'Isle</i>	75	Ivréa	146
Ismenus fl.	204	Jutz	98
<i>Isola del compare</i>	205	Jüdlandt	135
<i>Isello</i>	152	Juvavium	106
<i>ter Issel</i>	75		
Issicus sinus	30, 292	K.	
Issus	277		
Istavones	96	K <i>Affa</i>	223
Ister	95, 215	<i>Kalenberg</i>	188
<i>Isterreich</i>	168	<i>Kalisz</i>	229
Isthmus	199	<i>Kamieniecz</i>	232
Istrici	218	<i>Kamitz</i>	126
Istropolis	215	<i>Karlbad</i>	124
Italia	36, 141, 142,	<i>Kargapole</i>	238.
		<i>Kassaw</i>	191
		<i>Kawen</i>	231
Ithaca inf.	205	<i>Kempton</i>	106
Itius portus	57	<i>Kent</i>	82
<i>Juana</i>	250	<i>Kermend</i>	122
<i>Jucatan</i>	323, 324	<i>Kernten</i>	122
Judæa	278	<i>Kessel</i>	56
Judaicum mare	30	<i>Khesimur</i>	261
<i>Judenberg</i>	122	<i>Kiel</i>	128
Iverna	91	<i>Kijow</i>	231
Jugeni	59	<i>Kilaa</i>	315
Juhones	100, 101	<i>Kingston</i>	89
<i>Juhora</i>	238	<i>Kiöbenhaffn</i>	136
Julia Cæsaria	304	<i>Kiöbinghaffn</i>	136
Julia Alpes	163, 188	<i>Kiovia</i>	231
Julia Constantia	305	<i>Kirman</i>	262, 266, 267
Julias	281	<i>Kirai reg.</i>	247
Juliacum oppidum	115	<i>Kolotza</i>	192
Juliacensis Ducatus	69,	<i>Komarino</i>	191
	113, 115	<i>Könizingrätz</i>	124
Juliobriga	40	<i>Köningsberg</i>	236
Juliobona	57, 106		
			<i>Kenitz</i>

I N D E X.

Konitz	236	Lampfacus	211, 274
Kopenhagen	136	Lamus	276
Kopranič	192	Lanicia	229
Köstryn	126	Landes end	82
Krabaten	121	Landshut	120
Krain	122	Landskroon	135
Krainburg	122	Langinia	92
Krakow	230	Lango	206
Kralo Wihradetz	124	Languedoc	61, 65
Krápak	226	Langres	58, 65
Krems	123	Lanij	124
Kremnitz	191	Lanuvium	153
Kremsfer	124	Lanzano	156
Krolewiec	236	Laodicea	283, 285
Krym	223	Laon	65
Krymska	223	Lapithia	292
Krzemieniec	233	Lappen	99, 140
die Kulte	162	Lappenland	140
Kutnáhora	124	Lappia	140
Kuttenberg	124	Lappiones	99, 140
		Lar	290
		Laranda	271
		Larissa	209
		Larius lacus	146
L. Abbana	286	Latini	144, 153
Labyrinthus	208,	Latmus	274
	298	Latium	142, 152, 153
Lacedæmon	199	Laubach	122
Laconica	199	Laudunensis Episc.	65
Lacus Benacus	161	Lavenburg op.	236
Lacus Sebinus	161	Laviana	270
Lævi	148	Lavinium	153
Lago di Como	161	Laun	124
Lago d'Isèo	161	Laurentum	153
Lago di Garda	161	Lauriacum	106
Lago Maggiore	146, 161	Laus fl.	159, 204
Laino	159	Laws Pompeia opp.	
Lametia	159		149
Lamentario monte	153	Lau-	

I N D E X.

Luceria	158, 178	M.	
<i>Lucern</i>	70		
Lugdunum	56	M	Acaria inf. 292
Lugdunum Batavorum	78, 80		Macedonia 36, 197, 202, 207
Lugii	102		Macerata 175, 180
Luna	108, 150		<i>Macheck</i> m. 188
Lunæ m.	296		Macherus arx 279
<i>Lüneburg</i>	128		<i>Machian</i> inf. 260
Lunæburgenses	102		<i>Madagascar</i> inf. 316
Lunæburgensis Ducat.	128		<i>Madera</i> insul. 316
			Maderensis Archiep. 179
Luppia	100		<i>Madril</i> opid. 48
<i>Lunde</i>	135		<i>Madrid</i> op. 48
Lusatia	97, 113, 125		Mæander fl. 274
Lusitania	39		Mægores pop. 264
Lutetia Parisiorum	56,		Manapii 92
	62, 66, 68		Mæotis palus 218, 224
<i>Lüttich</i>	114		<i>Magaduzzo</i> 315
<i>Lutzko</i>	233		Magalanica 33
<i>Lutzon</i>	260		Magdeburgium 133
<i>Lwow</i>	232		Magdeburgiensis Ar-
<i>Luyck</i>	114		chiep. 134
Lycaonia	270		Magellanica, eg. 325, 328
Lycastus	207		<i>Magog</i> reg. 249, 285
Lycia	241, 268, 270,		Magna Græcia 160
	275		Magnesia 201, 274
Lyæus	207		Magnesiæ 201
Lycus fl.	264, 274, 284,		Magni Chani imper. 247
	292		<i>Mähren</i> 124
Lydia	241, 272, 274		<i>Maine</i> 55, 65
Lygus	211		<i>Majorca</i> 44, 47, 49
<i>Lyn</i>	89		<i>Maxægèrnuo</i> 208
Lyncistæ	203		Malabar 255, 257
<i>Lyon</i>	56		Malacca 258
Lyfimachia	211		Malden 85
			Malemba provinc. 313
			Maliapor urbs 257
			<i>Malines</i>

I N D E X.

<i>Malines</i> op.	77	genſis	113, 126
<i>Mallus</i>	277	<i>Marchia Tarviſiana</i>	167,
<i>Malva</i> fl.	304		169
<i>Mamertini</i>	182	<i>Marchia Vinidorum</i>	121,
<i>Mämel</i> fl.	226		189
<i>Man</i> Inf.	89	<i>Marchiofinni</i>	99
<i>Manambis</i>	290	<i>Marck</i>	129
<i>Mandao</i>	259	<i>Marcomanni</i>	100, 102,
<i>Manethuſa</i>	208		105, 110
<i>Manfredonia</i>	178, 179	<i>Mar d'Ethiopia</i>	26
<i>Manfredoniensis</i>	Ar-	<i>Mar del Nort</i>	26
chiep.	179	<i>Mar del Zur</i>	26
<i>Mangaler</i> op.	257	<i>Mar de Sala</i>	27
<i>Mangi</i>	255	<i>Mardi</i> pop.	265, 269
<i>Manhemium</i>	119	<i>Mardiene</i> prov.	264
<i>Manicongo</i>	314	<i>Mar d'India</i>	26
<i>Manillia</i>	216	<i>Mar di Mecca</i>	27
<i>Mans</i> opid.	56	<i>Mardocæa</i>	287
<i>Mansfeld</i> opid.	133	<i>Mardus</i> fl.	265
<i>Mansfeldicus</i> Comit.	133	<i>Ægæum</i>	24, 29
<i>Mantali</i> pop.	268	<i>Ægyptium</i>	ſive
<i>Mantex</i>	179	<i>Ægyptiacum</i>	30
<i>Mantineæ</i>	199	<i>Æthiopicum</i>	25
<i>Mantua</i>	149, 171	<i>Amalchium</i>	23
<i>Mantuanus</i> Ducatus	167,	<i>Arabicum</i>	24
	168, 171	<i>Asperum</i>	24
<i>Maraba</i>	290	<i>Atlanticum</i>	25
<i>Maracanda</i>	263	<i>Auſonium</i>	29
<i>Maragnon</i> fl.	325	<i>Auſtrinum</i>	26
<i>Marafium</i>	264	<i>Balearicum</i>	28
<i>Marathon</i>	200	<i>Balticum</i>	26
<i>Marathus</i>	282	<i>Carium</i>	30
<i>die March</i> fluv.	107	<i>Carpathium</i>	29
<i>Marchſennæ</i>	99	<i>Caspium</i>	27
<i>Marchia</i>	97	<i>Cilicium</i>	30
<i>Marchia Anconitana</i>		<i>Concretum</i>	23
	167, 175	<i>Corſicum</i>	28
<i>Marchia Brandenbur-</i>		<i>Creticum</i>	28

Cro.

I N D E X.

	Cronium	23	<i>Marec</i>	311
	Cyprium	23	<i>Marocco</i> regn.	305
	Dalmaticum	29	<i>Maronea</i> oppid.	211
	Erythræum	24	<i>Mares</i>	219
	Hyrceanum	27	<i>Marpurg</i>	122
	Indicum	24	<i>Marpurgium</i> Acad.	101,
	Inferum	28		131, 135
	Internum	26	<i>Marrubium</i> opid.	156
	Mauritanicum		<i>Marrucini</i>	144, 155
		30	<i>Marfâci</i>	73, 99, 100
	Mediterraneum		<i>Marfalla</i>	183, 185
		26	<i>Marseille</i>	53, 68
Mare	Mortuum	23	<i>Marfi</i>	99, 100, 144, 156
	Myrtoum	29	<i>Marfigni</i>	102, 103
	Pacificum	26	<i>Marfyas</i> fl.	273
	Palæstinum	30	<i>Martiana</i> sylv.	108
	Perficum	24	<i>Martinhach</i> vicus	72
	Phœnicium	30	<i>Martius</i> Narbo prov.	53,
	Pigrum	24		68
	Ponticum	42	<i>Marundæ</i> pop.	265
	<i>Kessâ</i>	26	<i>Marus</i> fl.	103, 107
	Rubrum	24	<i>die Masaw</i> prov.	233
	Septentrionale		<i>Mascon</i>	67
		26	<i>die Mase</i> fl.	60
	Suevicum	26	<i>Mafius</i> m.	286
	Thuscum	28	<i>Mafovia</i>	228, 233
	Marcotis prov.	297	<i>Massa</i> op.	150, 174, 177
Margasi	265	<i>Massæ</i> sylv.	304	
Margiana	240, 261, 263	<i>Massagetæ</i>	243, 263	
<i>Margosest</i>	222	<i>Massicus</i> m.	163	
<i>Mariaberg</i>	132	<i>Massilia</i>	53, 68	
Mariandini	272	<i>Mastusia</i> promont.	210	
Mariana opid.	187	<i>Materea</i>	308	
Maricai pop.	263	<i>Matiscona</i>	67	
<i>Marisch</i> fl.	219	<i>Matrona</i> fl.	54	
Marisus	219	<i>Mattiaci</i> pop.	100	
Marmarica prov.	297	<i>Mattium</i>	101	
<i>la Marne</i> fluv.	60	<i>Mauri</i> pop.	44, 45, 304	
			Mau-	

I N D E X.

Mauritania	296, 303	Megalopolis	199
S. Mauritii fanum	72	Megara Urbs	200
Maurocanum regnum	304, 309, 311	Megarid reg.	200
Maurocum	311	Megen Comit.	77
Maxera pop.	263	Megier'opid.	221
Maza	271	Meiffin reg.	132
Mazara	185	Melas fl.	270
Mazara vallis reg.	185	Melibocus m.	108
Mazowſze prov.	233	Melibœa op.	201
Meaci	251	Melilla op.	311
Meander	252, 273	Melli regn.	312
Meata	84	Melinde regn.	315
Mecca	291	Melinde urbs	315
Mechlen	77	Melita inf.	294
Mechlinio opid.	74, bis, 77	Melitene reg.	264, 270
Mechoacan op.	323	Melphis	178
Mechoacan reg.	323	Melphitanus	Archiep.
Meckelburgentis Ducatus	97, 113, 127		179
Mecriti pop.	246	Memmel arx	236
Medano opid.	322	Memmel op.	234
Medar regn.	313	Memmingen	118
Medava opid.	289	Memphis	297
Medebach op.	101	Menapii	57
Medelina	41	Menavia inf.	89
Media	240, 261, 265	Mengreli pop.	214
Mediefus	221	Mengrelia	268
Medina Talnabi	291	Menteseli prov.	276
Mediolanensis Ducatus	167, 171	Mentz	58, 116
Episcopatus	180	Menuthias inf.	316
Mediolanum	47, 55, 56, 148, 171	Menzo fluv.	161
Mediomatrices pop.	58	Meren opid.	266
Medra	312	Merida opid.	42
Medwiſch	221	Mefabata pop.	264
		Mefammones pop.	301
		Mefchora prov.	238
		Mefembria op.	210,
			212
		Mefene regio	287
			Mefq-

I N D E X.

Mefogys m.	274	rium	177
Mefopotamia	240, 268,	Minius fluv.	40, 42
	285	Minio fluv.	42
Meffana urbs	182, 185	<i>Minorca</i>	44, 47, 49
Meffanenfis Arch.	185	Mirandulanus com.	168
Meffapia reg.	158	Mildia reg.	264
Meffene urbs	199	Mifenum op.	156
Meffenia regio	199	Mifnia	102, 113, 132
<i>Meffina</i> urbs	182	<i>Mitrow</i>	234
Metacompfus op.	296	Mitylene	205
Metanaftæ	225	Moccadellii	273
Metaurus fluv.	162	<i>Modena</i>	149
<i>Metellino</i> inf.	205	<i>Modica</i>	183
Methone	201	Modicia	149
<i>Metro</i> fluv.	162	Modomaffica	262
<i>Meiz</i>	65, 116	Mœdi	210
Mevania	152	Mœnus	107
Mexicana	320, 323	Mœonia	274
<i>Mexico</i>	320, 324	Mœotis palus	218
<i>Meyburg</i>	133	Mœfi	216
<i>Meyenfeld</i>	170	Mœfia	214
<i>Meyland</i>	149	Mogores	259
<i>der Meyn</i>	107	Moguntia	116
<i>S. Michael</i>	323	Moguntiacum	58, 116,
Middelburgium	78		149
<i>Middelmarck</i>	97	Moguntinus Archiepi-	
<i>Middlefex</i>	84	scop.	113, 134
<i>Milano</i>	148	<i>Mola</i>	154
<i>Milazzo</i>	183	Moldavi	214, 218, 219
Miletus	274	Moldavia	37, 218, 219,
Mimas m.	274		221
Mincius fluv.	161	<i>Molgomfæi</i>	246
Minda	97	<i>Molins</i>	67
<i>Mindana</i> inf.	260	Moloffi	198
<i>Minden</i>	100	Moltan op.	259
Mindenfis	Epifcopatus	Moluccæ inf.	47, 260
	129, 134	<i>Mombaza</i> regn.	315
Minervæ	promonto-	<i>Men</i> inf.	90
			Mona

I N D E X.

Mona inf.	89, 90	Morbenuium	170
Monacum	120, 122	Mordwa	238
Monapia	90	Morea	198, 207
Monasteriensis	Episco-	Morimarusa	23
pat.	129, 134	Morimene	270
Monasterium	129	Morini	57
Moncaſtro	222	Morreá opid.	156
Mongul	244, 249	Morvicio	42
Monomotapa	reg. 313,	Morus fl.	124
	314, 315	Mofa fl.	56, 60
Mononia	92	Mofæus fl.	264
Monopolis	178, 179	Mofaysko	238
Mons	76	Mofcovia	37, 218, 225,
Mons Aureus	188		238
Monſter op.	53	Mofkwa	238
Mons peſiulanus	Acad.	Motir inf.	260
	68	Mounſter	92
Montbeliard	117	Mours opid.	130
Mont de Lions	321	Moxiani	273
Monte Caſino	154	Moxos	325
Monte di Capua	163	Mozambique	315
Monte di S. Angelo	163,	the Mule of Galloway	
	177		90
Monte di Trapani	184	Mumpelgardt	117
Monte di Somma	163	München	106, 120
Monte Eretondo	153	Münſter	129
Monte Gibello	184	Münſterberg	125
Monte Leone	160	die Muer	191
Monte Miſeno	156	Mura	191
Monteniſis Ducatus	130	Murcia	40, 44, 46, 48
Montes	76	Murgis	39
Montiregaleniſis	Archi-	Muripons	122
epiſcopat.	185	Muſarnæi	261
Montiſferrati	ducatus	Muſdorani pop.	263
	167, 168	Mutina	149, 172
Montpellier	68	Mutinenſis Ducatus	172
Monza opid.	149	Mycæle	274
Moravia	103, 113, 124	Mycenæ	199
		T 2	My-

I N D E X.

Mygdones	203	Narva	234, 237
Mygdonia	202	Nasamones	301
Mylæ	183	Nasium	58
Myndus	274	Nassoviensis Comit.	101,
Myrmidones	200		131
Myrtos inf.	29	Natolia	270
Myſia	241, 272	Nava	107
Myſia Major	273	Navarra	40, 44, 45, 46
Myſia Minor	274	Naulibis	262
Myſo-macedones	273	Naumburg	132
		Naupactus	200
		Nauplia	199
		Nauportum	189
		Nazareth	281
		Neapolis	157, 178, 180,
			211, 281
		Neapolitanus Archiepi-	
		ſcopatus	179
		Neapolitanum regnum	36, 167, 176
			183, 185
		Neetum	188
		Nebbio	107
		Necker	185
		Neeti vallis	205
		Negroponte	125
		Neiſſe	53, 68
		Nemaufus	199
		Nemca	57
		Nemetacum	58
		Nemetes	65
		Nemours	270
		Neocæſarea	75
		Neoportus	151
		Nepe	151
		Nepete	151
		Nera	151, 162
		Nerigon	99, 136
		Neritum	158
		Nervii	

N.

N Abatai

289

Nabe

107

Namen

76

Namur

76

Namurcum 73, 74, 76

Nân

146

Nannetes

55, 66

Nanquin provinc.

250

Nanlium

58, 116

Nanſi

58, 116

Nantes

55

Nantuates

72

Napoli

157

Nar fl.

151, 162

Narbonenſis

Provincia

52, 61

Narbonne

53, 68

Nardo

158

Narenta

194

Nariſci

102

Narnia

152, 176

Narni

152

Naro fl.

194

Narona

194

Narſinga 255, 256, 257

I N D E X.

Nervii	57	Nocera	152, 157, 159
Nesactium	148	Nohaigenfis horda	245
Nessus	212	Nola	157
Nestus amnis	210, 212	Nomades	218, 289, 303
Neuscassel	89	Nombre de Dios	325
Neuri	218	Nomentum	153
Neuburch	120	Non	146
Neusol	191	Nona	194, 195
Neustrii	62	Nonsuch	89
Nicaragua	323, 324	Noort Kyn	36, 96, 99
Nicaria	206	Norba	154
Nicæa	145, 170, 272	Norcia	106, 148
Nicephorium	286	Norge	99, 136
Nicomedia	272	Nordlingen	118
Nicopen	139	Norici	105, 144, 148
Nicopolis	198, 270	Norica Alpes	163
Nicosia	293	Noricum	105, 121
Nicrus	102, 107	Norimberga	119
Nidda	130	Norma	154
Niederland	72	Normandia	56
Nidrosia	137	Normandie	64, 65
Niemen fl.	226	Normanni	63
Nieurnegen	80	Norrige	99, 136
Nieuport	75	Nortfolk	84
Nigritæ	307, 308, 312	Nortgavia	119
Niger fluv.	312	Norvegii	99, 112, 137
Ninamegen	80	Northumberlandt	48
Nisæi	263	Norumbega	321
Nilus fluv.	299	Nortgaro	119
Nilides lacus	299	Norvagia	36, 98, 112,
Ninive	264		113, 136
Ninus urbs	264	Norwegen	136
Niphates mons	261,	Noto	183
	269	Nova Francia	320
Nisibis	286	Nova Guinea	260
Nismes	53, 68	Novantum prom.	90
Nissy Newogorod	238	Novara	148
Nuria	191	Novaria	148, 171

I N D E X.

Olbia	186	Orbitæ	261
Olchinium	194	Orcas promont.	82
Oldenburg	129	Orchiomenum	200
Olenus	200	<i>Orczakow</i>	232
Olgafis	271	Ordelfus	231
Ollius	146, 161	Ordovices	84
Olmitz	124	<i>Orelliana</i>	325
Olomuca	124	Orestis regio	203
Olfse	125	Oretani	40
Olt	219	Oricum	198
Olympia	199	Orientale mare	26
Olympus m.	205, 273,	Oristan	327
	292	Oristana	187
Olympeni	273	<i>Orixa regio</i>	255, 257
Olynthus	212	<i>Ornkay</i>	91
Olyfipo	39, 48	<i>Orleans</i>	56
Omanum	290	Orminius m.	272
<i>S. Omer</i>	76	<i>Ornat?</i> regnum	262,
Omira	287		266, 267
Onæum	194	Oroates	264
Onobala	183	Orontes	265
<i>Onor</i>	257	Orondici	271
<i>Ostburg</i>	75	Orfiti	263
<i>Ostreich</i>	122	Ortona	156
<i>Ostzee</i>	26, 104	Ortopula	194
Oppelen	125	Ortopana	262
Oppenheim	116	<i>Orvieto</i>	151
Opici	164	Orvietum	175
Opitergium	147	Oscela	146
<i>Ofto</i>	137	Osci	164
Opus	200	<i>Ofenbrugge</i>	129
<i>Orange</i>	53	Osi	102, 103
Orbaliffine	269	Osfimii	55
<i>Orbe</i>	58	<i>Osmo</i>	155
Orbeli	203	Osnabruggiensis Episco-	
Orbelus	212	patus	129, 134
Orbetellum	174	Ofla opp.	203
Orbifene	270	Ofla m.	203, 205
		T 4	Oftana

I N D E X.

Ostana	290	Palencia	40
Ostenda	75	Palermo	183
Ostia	154	Pallantia	40, 42
Ostidamnii	83	Pallene	203
Ostra	103	Palma	169
Oswieczym	103	Palma di soie	186
Othrys m.	199, 204	Palmoſſa	206
Otopon	284	Palmyra urbs	284
Otranto	158, 178	Palmyrene reg.	284
Otricoli	152	Palotta	192
Ottorocora mons	241,	Pamphylia	241, 268,
	249		270, 276
Ovilia	106	Panama	325
Overiſſel	80	Pandolia op.	160, 204
Oxford	84, 89	Panææ Tetrarch.	284
Oxonium	89	Pango	314
Oxus	261	Paniſus	204
		Pannonia	36, 188
	P.	Pannonia inferior	189
		Pannonia ſuperior	189
P Achynum promont.		Pannonia Interamnia	
	182		189
Pactolus fl.	274	Pannonia Riparenſis	
Pactya	211		189
Paderborn	129	Pannonii	190
Paderbornenſis Episcop.		Panormitanus Archiep.	
	134		185
Padana	147	Panormus	183, 185, 198
Padus	161	Panticapæum	223
Pæmani	57, 93	Panyaluſ	204
Pæones	190	Paphlagones	271
Pæſtum	159	Paphlogania	270, 271
Pagaſæ	201	Paphia	292
Paſſuan	323	Paphos	292
Paſ de Cauſ	57	Papia	171
Palæobyolus	282	Pappa	192
Palæſtina	241, 278	Paquin	250
Palatinatuſ Rheni	119	Paradene	261
		Paræ-	

I N D E X.

Paracopolis	203	<i>Paterno</i>	154
Paraciacene	264	<i>Pathmos</i>	206
<i>Paraguane</i>	327	<i>Patullus</i>	190, 219, 224
Paratauticene	263	<i>Patria di Friuli</i>	169
Paraxis	203	<i>Patrica</i>	153
Parentium	148, 168	<i>Patrimonium D. Petri</i>	167, 174
<i>Parenzo</i>	148	<i>Pau</i>	66
Parietæ	252	<i>Pavia</i>	143
Parietrus	269	<i>D. Pauli Comitatus</i>	75
<i>Paris</i>	56, 66	<i>Pedemontium</i>	167, 168,
Parifene reg.	261		170
Parifii	56, 62, 84, 262	<i>Pedixus</i>	292
Parium urbs	274	<i>Pegian</i>	269
Parina	149, 172	<i>Pegu</i>	255, 258
Parmentis Ducat.	167, 172	<i>Peju regn.</i>	163
<i>Parnassus m.</i>	200, 204	<i>Pelagones</i>	203
Parri	263	<i>Pelatgi</i>	201
Paropamisus reg.	240, 261	<i>Pelalgia</i>	201
<i>Paropamisus annis</i>	243	<i>Peligni</i>	144
<i>Paropamisus m.</i>	243	<i>Pelius m.</i>	205
Paros	206	<i>Pella</i>	203
Parfiræ	261	<i>Peloponnesus</i>	197, 207
Parfis	261	<i>Pelorum promont.</i>	182
Parthenius fl.	272	<i>Pelusiacum Nili ostium</i>	296
Parthenope	157	<i>Pelusium</i>	309
Parthia	240, 261	<i>Pemba</i>	314
Parthiene	263	<i>Peneus fl. m.</i>	201
Pasargada	262	<i>Peneus Peloponnesi flu-</i>	
<i>Pascur urbs</i>	323	<i>vius</i>	204
Palitigris fl.	236	<i>Peneus Theffalie fl.</i>	204
<i>Passaw</i>	106, 120	<i>Pennina alpes</i>	71, 163
Patagona	326	<i>Pentapolitana reg.</i>	301
Patara	276	<i>Perga</i>	276
Patavium Acad.	120, 169, 180, 189	<i>Pergamus</i>	273
<i>Paterborna</i>	101	<i>Perigort</i>	55, 65
		<i>Perigueux</i>	58
		T 5.	Peria-

I N D E X.

Perinthus	211	<i>Pfaltz</i>	119
<i>Permèn</i>	238	<i>Pfreimbr</i>	120
<i>Pernambuco</i>	327	Phæstus opid.	208
Peronticum	212	Pharſalici campi	201
Perſæ	265	Phaſis fl.	268
Perſarum imperium	260	Pheſtus opid.	201
Perſepolis	264	Philadelphia	274
Perſicus ſinus	27	Philippi	212
Perſis regio	240, 261,	Philippinæ inſulæ	47,
	264		260
<i>Peru</i>	324	Philippopolis	213
<i>Perugia</i>	150	Philiftim	278
Peruſia	150, 175, 180	Philopolis	212
Peruvia	323	Phinopolis	212
Peruviana	320	Phocæa	274
<i>Pefaro</i>	152	Phocis	200
<i>Pefçara</i>	155, 162	Phœnice	241, 278, 281
<i>Pefcha</i>	194	Phœnices	43, 279
Pefclavium	170	Pholoë m.	204
<i>Pefchiera</i>	172	Phœnix	274
Pefſinus	271	Phryges	271
<i>Pefſo</i>	159	Phrygia	241, 272
Pefſum	192	Phrygia Major	273
Petelia	160	Minor	273
Petovio	189	Phthia	201
Petra urbs	289	Phthiotæ	201
Petræa Arabia	289	Phthiotis	201
Petricorii pop.	55	Phylace	203
Petricovia	230	Phyſcæ	203
<i>Petraro</i>	122, 189	<i>Piacenza</i>	149
<i>Petzora</i>	238	Picardi pop.	63
Petzora	34	Picardia	57, 64
Peuceſtæ	215	<i>Picardie</i>	64
Peucetia reg.	158	Picentes	144, 155
Peuce	103	Picentini	144, 157
Peucini	95, 96, 103,	<i>Picora</i>	323
	218	Pictavium Acad.	67
<i>Peybas lacus</i>	234	Picti	87
		Picto-	

I N D E X.

Pictones	55	<i>Pulicastro</i>	159
Pidna	203	<i>Pulicore</i>	159
Piephigi	219	<i>Pollentia</i>	145
Fieria	203, 283	<i>Polenza</i>	145
<i>Pilastrina</i>	153	<i>Poloni</i>	225
<i>Pilsen</i>	124	<i>Polonia</i>	36, 37, 229
Pindus	198, 200, 204	<i>Polonia Major</i>	229
Pinna	155, 179	<i>Minor</i>	230
<i>Piotrkow</i>	230	<i>Polska</i>	229
<i>Piperno</i>	154	<i>Pomerania</i>	96, 126
Piræ	174	<i>Pomerellia</i>	96
Pisæ	150, 173, 180	<i>Pomern</i>	126
Pisaurum	151	<i>Pompeii op.</i>	157
Pisidæ	176	<i>Pompeipolis</i>	40, 47,
Pisidia	271, 276		277
<i>la Pisina</i>	183	<i>Pompelon</i>	40, 47
Pistoria	151, 174	<i>Pompelona</i>	40, 47
Placentia	149, 172	<i>Poneropolis</i>	212
Platææ	200	<i>Ponte Corvo</i>	154
<i>Pleskow</i>	238	<i>Pontico</i>	223
<i>Plymouth</i>	89	<i>Pontus</i>	240, 241, 267,
<i>Pleysz</i>	188		272
Plombinum	150, 174	<i>Pontus Euxinus</i>	217
<i>Plotsko</i>	230	<i>Populonia</i>	151
<i>Pò fluv.</i>	161	<i>Portugallia regn.</i>	40, 44,
<i>Podelassia</i>	228, 233		46, 47
<i>Podgorze</i>	231	<i>Posega</i>	192
<i>Podlasze</i>	233	<i>Posen</i>	229
<i>Podole</i>	232	<i>Posenania</i>	229
Podolia	218, 228, 232	<i>Posidonia</i>	159
Pœdiculi	158	<i>Posnan</i>	229
Pœmani	57, 93	<i>Posonium</i>	191
Pœni	42, 302	<i>Potentia</i>	159
Poggium	174	<i>Potenza</i>	159
<i>Poitiers</i>	55	<i>Potofopid.</i>	326
<i>Poitou</i>	55, 65	<i>Potulatenfii</i>	219
Pola	148, 168	<i>Præneste</i>	153, 176
<i>Pole</i>	229	<i>Praga Acad.</i>	124, 135
		<i>T 6</i>	<i>Pra-</i>

I N D E X.

Bragensis Archiepiscopat.			
	134		Q.
Bratum	174		
Prendavessii	219	Q Uadi	102, 110
Presburg	191	Quancii	250
Prete Gianni regnum		Quarentain	56
	312	Querci	53, 65
Preussen	235	Quiancii	250
Priantæ	210	Quicheu	250
Priene	274	Quinque Ecclesia	191
Privenum	154	Quinsai	250
Prophthasia	262	Quito	326
Propontis	204, 240	Quiuira	321
Proserliminitæ	271	Quunser	92
Provence	65		
Provincia	52, 53, 62	R.	
Pruck an der Mure.	122		
Prusias	272	R Abe	191
Prussia	37, 228, 235	Rackelspurg	122
Prussii	95	Ragiana	265
Przekop	223	Ragusa	195, 196
Przecopska	223	Ragusi Vecchia	194
Przemysl	232	Ramana	257
Pfola	222, 237	Raphana	284
Pfylli	302	Rappin.	97
Ptolemais	282, 301	Rasci, die Ratzen	192
Pudnopolis	290	Ratacensii	219
Punta di Marono	187	Ratibor	125
Puteoli portus.	157	Ratisbona	120
Puzzuolo	157	Ravenna	149, 151, 166,
Pylus	199		175
Pyramus fluv.	276	Rauraci	58
Pyrenæi Montes	38, 52,	Reate	152
	54, 64	Redon	55
Pyrogeri	210	Redonensis conventus	
Pythæum	201		65
Pythia	200	Redones	55
Pyxirates.	287.	Regeawolda	97
			Rege.

I N D E X.

Rege	97	Rimino	152
Regius fl.	287	Rio de Plata	323
Reginum	106	Riphæi m.	225, 226
Regen	106	Risano	147
Regensburg	106, 120	Risne	194
Reggio	149, 160	Rivalia	234
Regium Lepidi	149, 172	Rizinum	194
Reichsbaden	71	Roan	57
Reims	58, 67	la Rochelle	67
Remi	58, 67	der Roden	60
Renes	65, 66	Rodes	53
Rensburg	128	Romanum imp.	36
Rene	161	Romaniola vulg. Roma-	
Rethymus	209	gna	167, 175
Rövel	234	Romania	213
Rhæti	105, 144, 146,	Roma	153, 176, 180
	170	Romanus ager	176
Rhatia	36, 121	Ronco	151
Rhatico mons	108	Roni	271
Rha fluv.	224, 242	Roplutæ	262
Rhamnæ	261	Rosæ	43
Rhegium	142, 160, 178	le Rosne	60
Rhenus	54, 74, 107	Rostochium Acad.	127,
Rhenus Bononiensis			135
	161	Rostock	127
Rhyndacus	273	Rostov	238
Rhoda	43	Rossianensis Archiepisc.	
Rhodanus amnis	54, 60		179
Rhodus inf.	241, 268,	Rotomagus	57, 66
	292, 293	Rotomagensis conven-	
Rhodium mare	30	tus	65
Rhodope m.	212	Roterodamum	78
Rhudianæ	262	Rotterdam	78
Rhuspina	302	Rotenburgium	118
Richmont	89	Rotweil	118
Der Riegisch Bodem	226	Rotsehil	136
Riga	234	Rouan	66
Rigenfis Archiepisc.	237	Rubrum mare	27, 289
		T. 7.	Ru-

I N D E X.

Rubricatus fl.	303	<i>Sabioncello</i>	194
Rubi	158	<i>Sablestan</i>	252, 256
Rubo	226	<i>Sabrina</i>	84
Rudix	159	<i>Sacafene</i>	269
Rufacum	117	<i>Sachsen</i>	133
<i>Rügen</i>	97, 127	<i>Sacrum pr.</i>	187
Rugia inf.	97	<i>Sagan</i>	125
Rugii	97, 110	<i>Sagartii</i>	265
Rupellæ	67	<i>Sagrianica</i>	265
Ruremunda	80	<i>Saguntus</i>	42
Rufellæ	150	<i>Saintes</i>	55, 67
Rufcianum	160	<i>Saintonge</i>	55, 65
Ruficade	303	<i>Sais</i>	298
<i>Ruszcowa</i>	238	<i>Sala</i>	102, 107
Rufazus	304	<i>Salamina</i>	292
Rufcurium	304	<i>Salamis</i>	205, 292
<i>Russacy</i>	225	<i>Salant</i>	80
Rufconia	304	<i>Salapia</i>	158
Russi	214	<i>Salassi</i>	144, 145
Russia Alba	225	<i>Salataræ</i>	263
Russia minor seu Nigra	218, 228	<i>Saldæ</i>	304
Ruteni	53, 231	<i>Saldensii</i>	219
Rutubæ promont.	36, 99	<i>Sale fl.</i>	107
Rutuli	154	<i>Salentini</i>	144, 158
<i>Ruvo</i>	159	<i>Salernitanus Archiepisc.</i>	
<i>Ryffel</i>	75		179
		<i>Salerno</i>	157
		<i>Salernum</i>	157, 178, 180
		<i>Salisburgiensis Archi-</i>	
		<i>episc.</i>	120, 134
		<i>Salisburgium</i>	120
S Abxi	290	<i>Salmantica Acad.</i>	49
Sabatha	290	<i>Salmydisius</i>	212
Sabaudia	52, 63, 168	<i>Salona</i>	194
Sabe	290	<i>Salonichi</i>	207
Sabelli	156	<i>Salpe</i>	158
<i>Sabenicum</i>	195	<i>Salpa</i>	183
Sabini	144, 152	<i>Salpa</i>	38
			Sal-

I N D E X.

Salsula fons	38	Sarca	146
Saltzburg	106, 120	Sarch	265
Salutium	170	Sarc regio	266
Salyes	53	Sarcum	272
Samaracanda	246	Sardes	274
Samaria	278, 281	Sardinia	36, 47, 167,
Sambata	264		186
Samnites	144, 156	Sardoum mare	28
Samnium	156	Sarepta	282
Samo	206	Sarmatia	36
Samochonites lacus	280	Sarmatia Asiatica	240,
Samoiedi	246		242
Samogitia	228, 234	Sarmatia Europæa	224
Samonium promont.		Sarmatæ	224
	208	Sarmatici montes	95
Samora	39	Sarmaticus Oceanus	
Samofata	284		224
Samothrace	205	Sarpedonia	215
Samus	206, 292	Sarra	306, 308, 312
Samydaces m.	262	Sarraca	146
Samydace	262	Sarus	276
Sancii	250	Saffaris	187
Sanctoseverinenfis	Ar-	Saffina	152
chiepisc.	180	Saffones	243
Sandus fl.	253	Satala	270
Sandwich	89	Saturnia	142, 151, 152
Sanga	259	Saturni promont.	38
Sangarius	272	Savadii	263
Santen	130	Savern	84
Santones	55	Savona	145, 173
Saocoras fl.	286	Sauromatæ	224
Saone	60	Savus fl.	188, 192
Sapæi	210	Satetz	124
Sapphar	290	Satz	124
Saragoça	42, 47	Saxonia	113, 133
Saragusa	182	Saxones	97, 112, 220
Saraceni	179, 186	Scafati	157
Sarbrücken	116	Scaldis	57, 60
		Scal-	

I N D E X.

Scaldia, vulgo <i>bet landt</i>	Scotia	36, 82, 83, 90
<i>von Schouwen</i>	77	Scotufa 203
Scamandrus	273	Serickfinnia 140
Scampis	203	Scritfennen 99
Scandia	98, 135	Scritofinni 99, 140
Scandii	98	Scrofano 150
Scandinavia	98, 135	Schouwen 77
Scanen regio	98, 135	Schwaben 104, 118
Scanii	98	Schwartzburgenfis Com. 132
Scarabandia	189	Schwartzwald 108
Scarbing	189	Schroëinitz 125
Scardona	194, 195	Schwibuffen 228
Scarpanto	206	Scutari 195, 196, 272
Scenitz	289	Scylla 160, 182
Sceri	104	Scyllacium 160
Schafhausen	71	Scyllæum 159
Schelde	60	Scydra 203
Schenckenschans	59	Scyri 104
Schleswick	128	Scyrus 205
Schlesien	125	Scythæ 241
Schlesingen	125	Scythia Asiatica 17, 240, 241
Schibanskenfis horda	245	Scythia Europæa 217
Schiesburg	221	Scythia extra Imaüm 242
Schneiberg	188	Scythia intra Imaüm 242
Sciacca	185	Scythica Cheronesus 218
Sciburgium	221	Scythopolis 284
Scio	205	Scythotauri 218
Sciro	205	Sdille 206
Sclavi	192	Sebaste 281
Sclavonia	189, 192	Sebastia 271
Sclavonii	192, 214	Sebastopolis 268
Scodra	195	Sebenico 194
Scodrus mons	194	Sebyi montes 245
Scordi	263	
Scordiscus mons	269	
Scordisci	210	
Scoti	27	

I N D E X.

<i>die Sechsfätte</i>	125	Senogallia	149, 175
Seduni	72	Senones	56, 149
Sedunum	72	<i>Sens</i>	56
Sedusii	100, 103	<i>Sentino</i>	152
Seelandia	136	Sentinum	152
<i>Seelandt</i>	98	<i>Sepino</i>	156
Segalauni	53	<i>Septa</i>	310
Segedinum	191	Septempeda	155
Segesia	189	Sequana	54
<i>Segeswar</i>	221	Sequani	58
<i>Segna</i>	195	Sera	244
Segni	57, 93, 154	Seres	242, 243, 248
Segobriga	83	<i>Serezana</i>	173
Segontiaci	83	Serica	240, 243
<i>Segorbe</i>	40	Serica vetus	247
<i>Segre</i>	42	<i>Sermonetta</i>	154
Segusiani	56	Servi	214, 216
Segusio	145	Servia	36, 37, 189, 215
Selenus	277	<i>Servan</i>	266
Selestadium	117	Servesta	133
Seleucia	263, 276	<i>Sessia fl.</i>	161
Seleucia Pieria	283	<i>Sessites fl.</i>	161
Selinuntum	182	<i>Sessa</i>	157
Selleia	210	Sestus	211, 213
Selymbria	211	Setia	154
Semana sylvia	103	<i>Setubal</i>	48
<i>Semender</i>	216	<i>S. Severino</i>	155
<i>Semigallen</i>	234	<i>Sevenbergen</i>	77
Semiramidis mons	262	Sevo mons	137, 139
Sempones	97, 104	<i>Sezza</i>	154
Sena Gallica	149, 152	<i>Sian regn.</i>	250, 255, 258
Senæ	151, 174, 180	<i>Sian urbs</i>	258
Senderovia	216	Sicambri	59, 99, 101
Sendomiria	230	Sicani	182
<i>Sendomierz</i>	230	Sicania	181
<i>Senega</i>	312	Sicca	303
Senensis Archiepisc.	180	Sicilia	36, 47, 167, 181
<i>Senlis</i>	58	<i>Siclandia</i>	136
		Sicoris.	

I N D E X.

Sicoris fl.	42	Sipylus	274
Siculum fretum	142, 159	Sirac	266
Siculum mare	181	Sirbonis palus	277
Siculi	181	Sirickzee	78
Sicum	194	Sirmium	189
Side	276	Siscia	189
Sidices	265	Siseck	189
Sidon	282	Sitacene	264
Siebenbürgen	221	Sittam	126
Siebengebirge	108	Sitones	112, 137
Siedmgrodskaziemia	221	Sitten	72
Siena	174	Sittia	209
Sigeflan	262, 266	Sivillia	42, 48, 327
Siginni	219	Slavi	110, 192
Signia	154	Slavonia	36, 37
Silaro	162	Slesovicenſis ducat.	127
Silarus	157, 162	Sleſwijck	128
Sileſia	97, 113, 125	Slochow	236
Silures	84	Sluys	75
Silva ducis	77	Smolensko	238
Silvanectæ	58	Smyrna	274
Simach	191	Snebergenſis princ.	133
Simois	274	Sneberg	133
Simylla promont.	252	Sneek	81
Sina	249	Sobidæ	253
Sinæ	240, 249	Soducenæ	259
Sindæ inf.	260	Soeſt	129
Singaras m.	286	Sogdiana	240, 244
Singaglia	149, 150	Sogdia juga	242, 244
Singus	203	Sogdii	242
Sinope	271	Soiſſons	58
Sintii	219	Solæ Cilicii	277
Sintici	203	Solis urbs	298
Sion	72	Solnock	191
Siponto	158	Solveium	88
Sipontinus	Archiepiſc.	Solorurn	71
		Soluntum	183
		Solus	183
Sipuntum	158		Solymi

I N D E X.

Solymi	276	Stetin	96, 127
Somanobriga	57	Stiria	113, 122, 189
Sommerſet	83	Stobi	203
der Sondt	135	Stockholm	139
Songo	314	Stolpe	96
Sophene	269	Strada nuova	172
Sophia	216	Stralefond	127
Sophorum imperium		Straſsburg	58, 117
	241, 261	Strato fl.	265
Sora	154	Stratonice	274
Sorrento	157	Stratonis turris	281
Softenes	201	Stratos	198
Southampton	83, 89	Straubing	120
Soutſex	83	Strigonienſis Archiepiſc.	
Sozotæ	262		192
Spandaw	126	Strygonium	191
Sparta	199	Strymon amn.	197, 204
Spier	58	Stuelzweiſſenburg	191
Sperchius fl.	204	Stuttgart	118
Spirenſis Epiſc.	134	Stymphalus	199, 204
Spira	116	Suana	151
S. Spiritus	323	Suardones	97
Spoletanus duc. 167,	176	Sublaqueum	154
Spoletium	152	Suzæi	264
Spoletæ	152	Suchnam	250
Spoletum	176	Suditi mont.	108
Sporades inf.	206	Suedia	36, 37, 112, 139
Squillaci	160	Sweden	99
Stade	128	Suas	270
Stagira	203	Suecones	99, 112, 139
Stalimene	205	Sueſſa Aurunca	157
Stambol	212	Sueſſa Pometia	154
Stantz	71	Sueſſiones	57
Stargardt	127	Suevi	104, 185
Strigrad	194	Suevia	104, 113, 118
Steenwijck	80	Suevicum mare	104
Steirmarck	122	Suevus amnis	104
Stephanopolis	221	Suffolck	84
		Swiera	

I N D E X.

<i>Spirera</i>	238		
<i>Sumatra</i>	250		T.
Suiones	99, 139		
<i>Suitzeri</i>	70	T	Abernæ 117
<i>Switz</i>	70		Tabiene 263
<i>Suldal</i>	238	<i>Tabin</i>	promont. 217, 240
<i>Suliacæ</i>	154	<i>Tabur</i>	124
Sulci	186	<i>Tabrachæ</i>	303
Sulmo	154, 155, 179	<i>Tacatua</i>	303
<i>Sulmona</i>	155	<i>Tanarus Pelop.</i>	promont. 36
<i>Sultzbach</i>	120		
<i>Sumatra</i>	259	<i>Tagalistan</i>	243
<i>Sandi</i>	314	<i>Tagus fl.</i>	40, 41
Sundrium	170	<i>Tajamento</i>	163
Sunium promont.	197	<i>Tainfu</i>	247, 248
<i>Swolle</i>	80	<i>Tajo</i>	41
Superum mare	142, 163	<i>Taiphali</i>	219
<i>Surrey</i>	83	<i>Tamai</i>	266
Surrentinus Archiep.		<i>Tambyzi</i>	263
	179	<i>Tamelis</i>	84
Surrentum	157, 178	<i>Tams</i>	84
<i>Susa</i>	145, 64	<i>Tanaïs</i>	217, 218, 223
Sufatum	129	<i>Tanaitæ</i>	218
Sufiana	240, 261, 264	<i>Tanaro</i>	161
Sutphania	73	<i>Tanarus fluv.</i>	161
<i>Sutri</i>	151	<i>Tanger</i>	305, 310
Sutrium opp.	151	<i>Tangut</i>	247, 248
Sybaris	159, 162	<i>Taphræ</i>	302
Sydri	262	<i>Taphros</i>	223
Syene	298	<i>Taprobana</i>	260
Symachus	183	<i>Tapuri</i>	263, 265
Synnada	273	<i>Tapyri m.</i>	245
Syracene	269	<i>Taradante</i>	311
Syracusæ	182, 185	<i>Tarantasia</i>	53
Syria	241, 268, 277	<i>Tarbelli</i>	54
Syrium mare	30	<i>Tarentum</i>	158, 178, 179
Syromedia	265	<i>Tarentinus Archiepiscop.</i>	179
Syttis	301		<i>Targa</i>

I N D E X.

<i>Targa</i>	305, 311	Taygetus	204.
<i>Targovisko</i>	222	Teanum Apulum	158
<i>Tariana</i>	264	Teanum Sidicinum	157
<i>Tarichea</i>	281	Teate	155
<i>Tarisko</i>	222	<i>Tebal</i>	89
<i>Tarquinii</i>	150	<i>Teber</i>	247
<i>Tarracina</i>	154, 176	Teja fl.	123
<i>Tarraco</i>	40, 42	<i>Teickelenburg</i>	129
<i>Tarracoenfis prov.</i>	39	Tectosaga	271
<i>Tarragona</i>	42	Tegea	199
<i>Tarſatica</i>	194	<i>Telamone</i>	151
<i>Tarſus</i>	277	Telamon	151
<i>Tarvidium prom.</i>	82	<i>Teleſe</i>	156
<i>Tarviſium</i>	147, 169	Telesia	156
<i>Taskent</i>	247	Telium	146
<i>Tatacene</i>	262	Telmessus	276
<i>Tattar fl.</i>	244	<i>Temestuar</i>	191
<i>Tattari</i>	214, 223, 244	<i>Temian</i>	312
<i>Tattari Czerkaſſi</i>	242	Tempe	201
<i>Tattari Zagatai</i>	246	Temſa ſive Tempſa	159
<i>Tattaria</i>	223, 241	Tenarium promont.	197
<i>Tattaria deſerta</i>	245	Tendleri	100, 101
<i>Tattaria Europa</i>	222	<i>Tendue</i>	247, 248
<i>Tattaria minor, ſive Pra-</i>		Tentyris	298
<i>copenſis</i>	36, 223	<i>Teramo</i>	155
<i>Tattaria vetus</i>	248	<i>Terani</i>	152
<i>Taulantii p.</i>	202	Terapne	187
<i>Taunus</i>	108	Teredon	288
<i>Tauri</i>	218	Tergeſte	148
<i>Taurica Cherſoneſus</i>		Tergeſtum	169
	223	Tenias	183
<i>Taurini</i>	144, 145	Terina	159
<i>Tauris</i>	266	Terioli	121
<i>Tauriſci</i>	148, 219	Termessus	276
<i>Tauroſcythæ</i>	218	<i>Termini</i>	183, 185
<i>Taurus m.</i>	269, 276	<i>Ternate</i>	260
<i>Tamarzin</i>	191	<i>Terni</i>	152
<i>Taxandri</i>	57	Terra Australis	33, 328
		<i>Terra</i>	

I N D E X.

<i>Terra de Baccalaos</i>	321	Thocari	263
<i>Terra di Lavoro</i>	156	Thoringi	97
Tervanna	57, 76	<i>Thoorn</i>	235
Tervingi	219	Thospia	269
<i>Terwane</i>	57	Thospites	269, 286
<i>Terfatz</i>	194	Thraces	212
<i>Tescuro</i>	324	Thracia	36, 209
<i>Teschchen</i>	125	Thronium	200
<i>Tesino</i>	161	Thule	36, 91, 138
Tetrapolis regio	283	Thurii	159
Tetrarchiæ	284	Thuringi	102
<i>Teverone</i>	152, 162	Thuringia	131
Teutisci	93	Thufci	144
<i>die Teutische</i>	93, 109	Thuffagetæ	218
Teutoni	98, 134	Thyatira	274
<i>Texel</i>	79	Thyni	210
Thaspus	302	<i>Tiano</i>	157
Thapfacus	285	Tiberis	154, 161
Theate	179	Tiberias	280, 281
Theatinus Archiepiscop.		Tibur	153, 176
	179	Ticinum urbs	148
Thebæ Ægyptiæ	297	Ticinum fl.	161
Thebæ Bœotiæ	200	<i>Tidor</i>	260
Thebæ Theſſaliæ	201	<i>Tienen</i>	77
Themiscyrene	270	Tifata m.	163
Theodosia	223	Tifernum	152
Therapnæ	208	<i>Tigil</i>	286
Therma	271	Tigranocerta	269
Thermodon	270	Tigurinus pagus	58, 70
Thermopylæ	201	Tigurum	58
Thermus	274	Tigtis	269, 286
Thespia	200	Tilavemptus	147, 163
Thesprotii	198	Timacus	188, 190
Theſſalia	197, 201, 207	Timavus amnis	148
Theſſalonica	203, 207	Timogetia	215
<i>Theuth</i>	109	Timonitis	272
<i>Theutiſci</i>	109	Tinda	201
Thifdrus	302	Tingi	305
		Tin-	

I N D E X.

Tingitana	304, 305	Toscana	173
Tipasa	304	Totene	269
Tiranum	170	Toul	58, 65, 116
Tirolis comitatus	113, 121, 167	Toulouse	66, 68
Tirut	313	Touraine	55, 65
Titius amnis	194	Tournay	75
Tivoli	153, 176	Tours	55, 65, 66
Tmolus	274	Toza	212
Toace	264	Trabezonda	291
Toacene	264	Trachonitis	284
Tockey,	191	Tragonara	158
Todi	152	Tragurium	194
Toledo	40	Trajanopolis	212, 213,
Toletanum regnum	44		273
Toletum	40, 48	Trajectensis	provincia
Tolistobogii	271		59, 79
Tollentinum	155	Trajectum	59
Tolosa Acad.	53, 61, 67,	Trajectus	74, 79
	68	Tranienfis	Archiepisco-
Tombuti	312	patus	179
Tomi	215	Tranii	179
Tongeren	57	Tranium	178, 179
Topiris	212	Transilania	73, 74, 80
Torga	113	Transilvania	37, 219,
Tornacum	75		221
Tornia	140	Transilvani	213
Torone	203	Trapani	183
Torre di Camarana	182	Trapezus	271, 291
Torre di Greco	157	Traya	104, 107
Torre di Mare	159	Travancor	257
Torre di Patria	156	die Trave	107
Torre di Pulici	183	Traw	194
Torre Loppa	159	Trebia	161
Torre d'Anazzo	158	Trebocci	58
Tortona	145	Tremisen	310
Toriumum	235	Tremisenum regnum	
Tosarene	269		303, 310
		Tremonia	129
			Trento

I N D E X.

<i>Trento</i>	121, 146	<i>Troyes</i>	56, 67
<i>Treves</i>	58	<i>Teschina</i>	249
<i>Treviri</i>	58	<i>Tubantes</i>	99, 101
<i>Trevirensis</i>	Archiepisco-	<i>Tubinga</i>	118, 134
<i>patus</i>	134	<i>Tubusuptus</i>	304
<i>Treviso</i>	147, 169	<i>Tucca</i>	304
<i>Triballi</i>	215	<i>Tuder</i>	152
<i>Tricca</i>	201	<i>Tueda fl.</i>	88
<i>Tricassium</i>	67	<i>Tugenus pag.</i>	58, 70
<i>Tricassii</i>	56	<i>Tugium</i>	58
<i>Tridentum</i>	121, 146,	<i>Tuja</i>	35
	168	<i>Tullium</i>	58
<i>Tridentinæ alpes</i>	163	<i>Tullum</i>	116
<i>Trient</i>	121	<i>Tumensis horda</i>	245
<i>Trier</i>	58, 116	<i>Tunetanus regnum</i>	301, 309
<i>Trieste</i>	148	<i>Tunetum</i>	309
<i>Trimenothuritæ</i>	273	<i>Tungri</i>	57, 93
<i>Trimontium</i>	212	<i>Tungria</i>	62
<i>Trinacria</i>	182	<i>Tunisa</i>	309
<i>Trinobantes</i>	84	<i>Tunisi</i>	309
<i>Tripolis</i>	274, 282	<i>Turca</i>	242
<i>Tripolis Barbariæ</i>	310	<i>Turcicum imperium</i>	241
<i>Tripolis Syriæ</i>	291	<i>Turcoman</i>	266
<i>Tripolis Nova</i>	310	<i>Turcomannia</i>	269
<i>Tripoli di Soria</i>	291	<i>Turditania</i>	43
<i>Triquetra</i>	182	<i>Turduli</i>	39
<i>Triton</i>	301	<i>Turigum</i>	58
<i>Tristolus</i>	203	<i>Turino</i>	145, 170
<i>Triumplini</i>	146	<i>Turkestan regn.</i>	243, 245,
<i>Troas</i>	273		246
<i>Troemi</i>	271	<i>Turones</i>	55
<i>Troæzen</i>	199	<i>Turonum</i>	66
<i>Troglodytæ</i>	215, 296,	<i>Turres</i>	302
	302, 307	<i>Turuntus</i>	226
<i>Troglodytica</i>	296,	<i>Tusca fl.</i>	303
	307	<i>Tuscia</i>	36, 167, 173
<i>Troia</i>	158, 178, 273	<i>Tusci</i>	
<i>Troppe</i>	125		

I N D E X.

Tusci	144, 150, 164	<i>Valliadolid</i>	48, 323
Tuscum	153	Vallis Mauriana	69
Tuscum mare	28, 124	Vallis Neeti	185
<i>Twente</i>	80	Vallis Telina	146
<i>Twer</i>	238	<i>Valois</i>	65
<i>Tuy</i>	44	<i>Val Troppia</i>	146
Tyana	271	Vandali	44, 96, 110
<i>Tykoczyn</i>	233	Vandalii	96
Tyndarium	183	Vangiones	58
Tyde	44	<i>Vangue</i>	313
Tyras fl.	218, 228	<i>Vannes</i>	55
Tyragetæ	218	Vannia	146
Tyranis	270	Varadinum	191
Tyrisia	203	Varduli	40
<i>Tyrna</i>	191	<i>Varbeli</i>	219
<i>Tyrol</i>	121	Varia	154
Tyrrhenum mare	183	Varini	97
Tyrus	282	Varni	263
<i>Tzudnow</i>	232	Varlavia	233
		Varta	103
V.		Varus fluv.	52, 64, 145
		Vafates	54
V Accæi	40	Vasconia	54, 65
<i>Vacia</i>	95, 103	Vascones	40, 54
Vadassi	265	Vasio	53
Vada Sabatia	145	Ubii	58, 100, 101, 103
Vadicassès	56	Vestis	90
Vahalis fluv.	59, 75	<i>Vdene</i>	148, 169
<i>Vaison</i>	53	Vedinum	169
Valachia	37, 219, 221	<i>ter Veer</i>	78
Valachi	214, 218	Veii	150
<i>Val Camonica</i>	146	S. Veit	122
<i>Val de Viece</i>	40	Velavia	80, 100
Valencienes	76	Velia	159
Valentia	40, 44, 47, 53	Velitræ	154
Valentianæ	76	<i>Vellay</i>	53
Valeria	154	Vellocaßii	57
Vallesii	69, 71	<i>de Veluwe</i>	80
		V	<i>Venafra</i>

I N D E X.

<i>Venaſſi</i>	157	Vibo Valentia	160
Venaſtrum	157	<i>Viburgium</i>	140
Veneda	234	<i>Vico Varo</i>	154
Venedi	95, 110	Vicentia	147, 169
Veneta reſpub.	167, 172	Vidunum	55
		Vienna	53, 123, 134, 189
Venetix	169	<i>Vierus</i>	49
Veneti	55, 144, 147, 164,	<i>Vilka franca</i>	170
	271	<i>Villach</i>	122
Venetus Archiepiſc.	180	Vilna urbs	231
<i>Venloo</i>	80	Vimaria	131
Vennonones	146	Vindana	55
<i>Venoſa</i>	158	Vindelicia	36, 105
Venuſia	158	Vindili	96
Vera, <i>ter Veer</i>	78	Vindelici	105
Veragri	72	Vinidorum Marchia	121,
Verbanus lacus	146,		189
	161	Vindobona	106, 189
Vercellæ opp.	148, 170	Vindoniana	106, 123, 189
<i>Vercelli</i> opp.	148	Vinili	96
Verdenſis Episcop.	129,	<i>Vintimilia</i>	145
	134	<i>Vintimiglia</i>	173
<i>Verdun</i>	116	Virginia	320, 322
<i>Vermandois</i>	57	Virodunum	116
Veromandui	57, 62	Viſmaria	127
Verona	146, 169	Viſtula	95, 107, 224
<i>Veroli</i>	154	Viſurgis	97, 107, 128
Vefalia	130	Vitellicum	116
Vefonna	55	<i>Viterbo</i>	151
Vefontio	58, 69	Viterbum	175
Vesperinum	191	Uladiflaum opp.	68
<i>Vesperin</i>	191	<i>Vliſſingen</i>	78
Veftini	155	Ulma	118
Vefuuius mons	163	Ulpia Trajana	219
Vetulonii	150	Ultrajectenſis prov.	79
Viadrus	107	Ultrajectum	79
<i>Vianen</i>	79	Umbri	144, 151, 164
Viberi	72	Umbro fl.	151
		<i>Umbrone</i>	

I N D E X.

<i>Umbrone</i>	151	<i>Uri</i>	70
<i>Una</i>	189, 193	<i>Ufedom</i>	96, 127
<i>Underwalden</i>	70	<i>Ufipetes</i>	101
<i>Unelli</i>	56	<i>Ufipii</i>	100, 101
<i>Ungaria</i>	36	<i>Ufting provinc.</i>	239
<i>Ung regnum</i>	249	<i>Uthina</i>	302
<i>Unterlaubach</i>	189	<i>Utica</i>	282, 302
<i>Vocontii</i>	53	<i>Utrecht</i>	79
<i>Voghera</i>	145	<i>Utert</i>	79
<i>Voitlandia</i>	102, 133	<i>Vulturinus fl.</i>	157
<i>Volaterra</i>	150, 174		
<i>Volca Teftofages</i>	53	W.	
<i>Volca Arecomici</i>	53		
<i>Volckmarck</i>	122	W <i>Alachtria</i>	77
<i>Volga</i>	242, 243	<i>Walcheren</i>	77
<i>Volha</i>	243	<i>Waldeck</i>	129
<i>Volinia</i>	233	<i>Wales</i>	84, 87
<i>Volfinii</i>	150	<i>Wallia</i>	84, 87, 88
<i>Volsci</i>	144, 154	<i>Wallis</i>	90
<i>Volubilis</i>	305	<i>die Wallifer</i>	71
<i>Volturno</i>	162	<i>Warbofanin</i>	193
<i>Volturnus</i>	162	<i>Wardeyen</i>	191
<i>Vorcomum</i>	59	<i>Warne</i>	97
<i>Vorde</i>	128	<i>Warsaw</i>	233
<i>Vorganium</i>	55	<i>Warszawa</i>	233
<i>Voturi</i>	271	<i>Waterland</i>	78
<i>Voytlandia</i>	102, 133	<i>Waymouth</i>	88
<i>Upsalia</i>	139	<i>Weiden</i>	148
<i>Ur</i>	287	<i>Weimar</i>	131
<i>Uram</i>	325	<i>Weiffenburg</i>	221
<i>Vratislavia</i>	125	<i>Weiffenfels</i>	133
<i>Vratislaviensis Epifcop.</i>		<i>die Weixel</i>	107
	134	<i>Welikarzeka</i>	226
<i>Urba</i>	58	<i>Weliki</i>	238
<i>Urbigenus pagus</i>	58	<i>Weliki Kameny Poyas</i>	226
<i>Urbinas ducatus</i>	175	<i>Weli</i>	106
<i>Urbinum</i>	152, 175	<i>Wenden</i>	127, 234
<i>Urchoa</i>	286	<i>die Werre</i>	107

I N D E X.

<i>die Weser</i>	107	<i>Worms</i>	116
<i>Wesel</i>	130	<i>Worotin</i>	238
<i>Welterwaldia</i>	101	<i>Wratzlaw</i>	125
<i>Westfalen</i>	129	<i>Würtzburg</i>	118
<i>Westfalia</i>	113, 129		
<i>Westfriesland</i>	81		X.
<i>Westreych</i>	116		
<i>Wetteravia</i>	101, 131	X <i>Anthus fl.</i>	275
<i>Wetteraw</i>	131	<i>Xantum</i>	250
<i>Wiatka</i>	238	<i>Xiamfii.</i>	250
<i>Wien</i>	106, 123		
<i>Wisliuburg</i>	58		Y.
<i>Wight</i>	90		
<i>Wijck te Duerstede</i>	59	Y <i>Armouth</i>	88, 89
<i>Wilde</i>	231	<i>Torke</i>	88
<i>Windisch-Marck</i>	121	<i>Yorkshire</i>	84
<i>Windsor</i>	89	<i>Yperæ</i>	74
<i>Wirtemberga</i>	118	<i>Irland</i>	91
<i>Wirtembergensis ducatus</i>	113, 118	<i>Tvica</i>	44, 50
<i>Wismar</i>	127		Z.
<i>Wittembergæ Acad.</i>	133,		
	135	Z <i>Abern</i>	117
<i>Wittlich</i>	116	<i>Zacynthus</i>	nunc
<i>Wlodimirz</i>	233	<i>Zante.</i>	205
<i>Wolin</i>	233	<i>Zagabria</i>	192
<i>Wolchow</i>	226	<i>Zagataia</i>	245
<i>Wolfenbüttel</i>	134	<i>Zagatai Tattari</i>	246
<i>Wolgast</i>	96, 127	<i>Zagrus</i>	265
<i>Wollin</i>	127	<i>Zahaspa</i>	246
<i>Wolochy</i>	222	<i>Zaire</i>	299
<i>Wlodimir</i>	238, 239	<i>Zancle</i>	182
<i>Wologda</i>	238	<i>Zanfara</i>	312
<i>Woloska Zemla</i>	222	<i>Zangibar regio</i>	314, 315
<i>Wolska</i>	238	<i>Zanhaga</i>	305, 311
<i>Wongrow</i>	228	<i>Zapavortene</i>	265
<i>Worda</i>	59	<i>Zara</i>	195
<i>Wormatia</i>	116	<i>Zara Vecchia</i>	194
			Zaria-

I N D E X.

Zariafpæ	263	Zigenhaim	130
Zarmifogethusa	219	Zilis	305
Zatmar	191	Znaim	124
Zavohensis horda	245	Zocni	84
Zegna	194	Zor	282
Zeeland	98	Zuenziga	305, 311
Zeitx	133	Zug	58, 71
Zeken	266	Zuglio	147
Zelandia	73, 77	Zürich	58, 70
Zelitica	270	Zuthi	262
Zembre	299	Zutphania	73, 79, 80,
Zendrew	216		100
Zeugma	285	Zutphen	79, 80
Zerbft	133	Zuyt Beveland	77
Zezan	238	Zwibrucken	116
Zibit	291	Zwicka	133
Zidem	291	Zygiani	272

F I N I S.

I N D E X
T A B U L A R U M;

Et ad quam paginam singulæ
referendæ.

G lobi mundi, sive typus Orbis Terrarum.	pag. 32
Europa.	35
Hispania.	37
Gallia.	50
Germania Cis-Rhenana, ut inter Iul. Cesaris & Trajani imperia fuit; Scaldis, item Mosæ ac Rheni ostiorum, antiqua descriptio.	56
Helvetia conterminarumque terrarum anti- qua descriptio.	69
Inferioris Germania descriptio.	72
Britannicarum Insularum typus.	81
Populorum Germania inter Rhenum & Albim antiqua descriptio.	96
Suevia antiqua descriptio.	99
Vindelicia & Norici descriptio.	105
Nova totius Germania descriptio.	112
Dania, Suecia, & Norvegia.	135
Italia.	143
Ligures, Taurini, &c.	145
Histri, Carni, Veneti, &c.	147
Etruria, Latium, Umbria, &c.	150
Picentes, Vestini, Campania, &c.	155
Italia recentioris descriptio.	166
Sici-	-

<i>Sicilia antiqua.</i>	181
<i>Corfica & Sardinia antiqua tabula.</i>	186
<i>Pannonia & Illyricum.</i>	188
<i>Græcia descriptio.</i>	196
<i>Creta, Cyprus, & Rhodus.</i>	207
<i>Thracia descriptio.</i>	209
<i>Moesia & Dacia typus, &c.</i>	214
<i>Russia, cum consiniis, sive Moscovia.</i>	222
<i>Asia.</i>	239
<i>Sina.</i>	249
<i>India Vetus.</i>	252
<i>India Orientalis nova.</i>	254
<i>Persia.</i>	260
<i>Armenia, Syria, Mesopotamia.</i>	267
<i>Natolia, olim Asia minor.</i>	272
<i>Palestina, & Phœnice.</i>	278
<i>Africa.</i>	295
<i>Africa minor, Mauritania, Ægyptus.</i>	300
<i>America descriptio.</i>	316

-12759-

[Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

F672

C649i

